

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

YANSITICI DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİ DESTEKLİ MODÜLER ÖĞRETİMİN
5. SINIF BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM DERSİNDE
ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Eray GEDİKOĞLU

DANIŞMAN
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ

Bartın-2015

KABUL VE ONAY

Eray GEDİKOĞLU tarafından hazırlanan “Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Modüler Öğretimin 5. Sınıf Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi” başlıklı bu çalışma, 10/07/2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye: Prof. Dr. Çetin SEMERCİ (Danışman)

.....

Üye: Yrd. Doç. Dr. Yusuf ESER

.....

Üye: Yrd. Doç. Dr. Emrullah YILMAZ

.....

Bu tezin kabulü Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun ..../2015 tarih ve ..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Bartın Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Prof. Dr. Çetin SEMERCİ danışmanlığında hazırlamış olduğum “Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Modüler Öğretimin 5. Sınıf Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi” adlı yüksek lisans tezimin bilimsel ve etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

10/07/2015

Eray GEDİKOĞLU

ÖNSÖZ

Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimle, yansıtıcı düşünme becerisine dayalı etkinliklerin modüler yapı içerisinde yerleştirilecek sunulabileceği alternatif bir tasarım sunulmaktadır. Modüler öğretimin, parçalı ve her bir parçanın kendi içerisinde bütün olarak tasarlanan yapısı içerisinde kolaylıkla güncellenebilmesi, yansıtıcı düşünmenin, çağın getirdikleri ve getireceklerini bireylere düşündürme, günlük problemlere anında çözüm üretme felsefesini programlara aktarmada büyük kolaylık sağlayacaktır.

Tüm bunlar düşünülerek hazırlanan bu çalışmada yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü ile gerçekleştirilen modüler öğretimin 5. sınıf bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarısına etkisi incelenmiştir.

Enstitünün kapısından her girişimde güler yüzüyle beni karşılayan değerli enstitü çalışanları Reyhan ANDEROĞLU, Seçil YILDIZ ve Ufuk ERKAL'a tez sürecinde bana destek olan başta Aziz SEVİMBAY ve İlkin IŞIK olmak üzere tüm arkadaşlarıma, akademik anlamda yaşadığım her problem karşısında bana her zaman yardımcı olan ve yol gösteren Yrd. Doç. Dr. Fatma ÜNAL, Yrd. Doç. Dr. Ayşe DERYA IŞIK ve Yrd. Doç. Dr. Burcu DUMAN'a bu çalışmanın isminin ilk ortaya çıkışından itibaren geliştirici eleştirileriyle ilerlememe katkı sağlayan Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ'ye ve çalışmanın ortaya çıkmasında en büyük katkıya sahip olan ve hiçbir zaman desteğini esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. Çetin SEMERCİ'ye, varlığıyla bize güç veren Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ'e katkılarından dolayı çok teşekkür ederim.

Bu tez, tez sürecinde ihmal ettiğim annem Nezaket GEDİKOĞLU ve kardeşim Emre GEDİKOĞLU'na hediyemdir.

Bu tez, Bartın Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir (Proje No: 2014-SOS-C-003).

Eray GEDİKOĞLU
BARTIN-2015

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Modüler Öğretimin 5. Sınıf Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinde Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi

Eray GEDİKOĞLU

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Çetin SEMERCİ

Bartın-2015, Sayfa XV+187

Araştırmanın amacı, “Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin 5. sınıf bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarılarına etkisini” belirlemektir. Araştırmada deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma “ön-test son-test kontrol gruplu model” ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma alanını 2014-2015 eğitim öğretim yılı içerisinde Bartın Merkez Vali Tevfik Başakar Ortaokulunda öğrenim gören beşinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmadaki gruplar, grup eşleştirme yöntemi ile tespit edilmiştir. Deney ve kontrol grupları 20’şer kişiden oluşmaktadır. Deney grubuna “yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü” dağıtılmış ve modüler öğretim uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise “geleneksel yöntemle” ders işlenmiştir. Araştırmada, çoktan seçmeli akademik başarı testi kullanılmıştır. Akademik başarı testinin sonucunda elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı ile analiz edilmiştir. Analiz aşamasında denenceye göre Mann-Whitney U testi veya Wicoxon İşaretili Sıralar testleri yapılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü ile ders işlenen deney grubunun akademik başarısı (ortanca=4) ile geleneksel yöntemle ders işlenen kontrol grubunun akademik başarısı (ortanca=1) arasında deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı sonuç elde edilmiştir ($U=68,5$, $p<0,05$). Araştırmadan elde edilen bir başka sonuca göre de deney grubundaki öğrencilerin son test ve kalıcılık testi başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir ($z= -1,221$, $p>0,05$). Bu analiz

sonucuna göre yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü kalıcı öğrenme sağlamıştır. Bulgulara dayalı olarak yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde kullanılabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Modüler Öğretim, Yansıtıcı Düşünme, Kelime İşlemci Programı, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım.

ABSTRACT

Master's Thesis

**The Effect of Modular Teaching Supported By Reflective Thinking Activities On
Students' Academic Achievement in 5th Graders' Information Technologies &
Software Classes**

Eray GEDİKOĞLU

Bartın University

Institute of Educational Sciences, Department of Educational Sciences

Curriculum and Instruction

Thesis Advisor: Prof. Dr. Çetin SEMERCİ

Bartın-2015, Pp: XV+187

The aim of the research is to determine the effect of modular teaching assisted by reflective thinking activities on the students' academic achievement in 5th graders' information technologies and software classes. Empirical method was used in the research. The research was carried out by the model 'pre- test and post - test control group'. The field of study is consisted of the 5th grade students studying at Vali Tevfik Başakar Secondary School during the academic year of 2014-2015. The groups in the study were determined by group matching method. Experimental and control groups were consisted of 20 students per each. Determining the experimental and control groups, the scores of students which they got from the pre-test were used. "The word processing module supported by the reflective thinking activities" was handed out to the experimental group and modular teaching was applied them. The course was carried out by traditional method in the control group. Multiple-choice academic achievement test was used in the study. The data obtained by the academic achievement test results were analyzed by SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) software package programme. In the stage of analyzing, Mann- Whitney U test or Wicoxon Signed Rank test were performed according to the hypothesis. In terms of the analysis results obtained, considering the academic achievement of the experimental group in which the lessons were carried out by the word processing module supported by the reflective thinking activities (median=4) and the academic achievement of the control group in which the lessons were carried out by

traditional method (median=1), significant result was obtained in favour of the experimental group as ($U=68,5$, $p<0,05$). According to another result obtained by the research, any statistically significant difference between the post-test and retention test scores of the students in the experimental group was not observed ($z = -1,221$, $p>0,05$). In accordance with this analysis result, the word processing module supported by the reflective thinking activities supplied permanent learning. The result of survey, a proposal has been brought that the modular teaching supported by the reflective thinking activities can be used in lessons such as information technologies and software classes.

Keywords: Teaching Module, Reflective Thinking, Word Processing Programme, Information Technology and Software.

İÇİNDEKİLER

BEYANNAME	III
ÖNSÖZ	IV
ÖZET	V
ABSTRACT	VII
EKLER LİSTESİ.....	XII
TABLOLAR LİSTESİ	XIII
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIV
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	XV
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.2.1. Araştırmanın Denenceleri	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sayıtlar	6
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar	6
2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8
2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1.1.Modül Kavramı.....	8
2.1.2. Modüler Öğretim	8
2.1.3. Modüler Öğretimde Öğrenci.....	10
2.1.4. Modüler Öğretimde Öğretmen.....	10
2.1.5. Modüler ProgramTasarlama Süreci	10
2.1.6. Yansıtıcı Düşünme.....	11
2.1.7. Yansıtıcı Düşünmenin Aşamaları	13
2.1.8. Yansıtıcı Düşünmenin Felsefi Temelleri	14

2.1.9. Yansıtıcı Düşünmede Yansıtma Alanları.....	15
2.1.9.1. Teknik Yansıtma	15
2.1.9.2. Uygulama Alanında Yansıtma	15
2.1.9.3. Eleştirel Alanda Yansıtma.....	15
2.1.10. Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Yaklaşımlar	16
2.1.10.1. Öğrenme Yazıları	16
2.1.10.2. Kavram Haritaları.....	17
2.1.10.3. Soru Sorma.....	18
2.1.10.4. Kendine Soru Sorma	18
2.1.10.5. Anlaşmalı Öğrenme.....	19
2.1.10.6. Kendini Değerlendirme	19
2.1.11. Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinlikler	20
2.1.11.1. Öğrenci Öğrenme Günlükleri.....	20
2.1.11.2. Gelişim Dosyaları (Portfolyo) Hazırlama	21
2.1.11.3. Eylem Araştırması.....	22
2.1.11.4. Mikro Öğretim Çalışmaları	22
2.1.11.5. Mentorluk	22
2.1.11.6. Amaçlı Tartışmalar.....	23
2.1.11.7. Güçlü Ve Zayıf Yönlerin analizi.....	23
2.1.11.8. Diğer Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri.....	24
2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	24
2.2.1. Modüler Öğretimle İlgili Araştırmalar.....	24
2.2.2. Yansıtıcı Düşünme İle İlgili Araştırmalar.....	32
2.2.3. Modüler Öğretim ve Yansıtıcı Düşünmeyle İlgili Gerçekleştirilen Çalışmaların Genel Değerlendirmesi	52
3. BÖLÜM: YÖNTEM.....	54
3.1. Araştırmanın Amacı	54
3.2. Araştırmanın Denenceleri.....	54

3.3. Araştırmanın Yöntemi	54
3.3.1. Araştırmanın Çalışma Grubu	55
3.4. Veri Toplama Araçları.....	56
3.4.1. Akademik Başarı Testi.....	56
3.4.2. Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü	60
3.5. Verilerin Analizi.....	71
4. BÖLÜM: BULGU VE YORUMLAR.....	72
4.1. Birinci Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar	72
4.2. İkinci Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar	73
4.3. Üçüncü Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	74
4.4. Dördüncü Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar	75
4.5. Beşinci Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar	75
4.6. Altıncı Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar	76
5. BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	78
KAYNAKÇA.....	92
EKLER	92
ÖZGEÇMİŞ	187

EKLER LİSTESİ

Ek No	Sayfa No
1: Günlük Ders Planları	91
2: Belirtke Tablosu	101
3: Anlaşma Metni	102
4: Akademik Başarı Testindeki Sorular ve Cevapları	103
5: Uygulama Sırasında Çekilen Fotoğraflar	104
6: Modül Değerlendirme Uzman Görüşü Formu	116
7: Öğrenci Modül Değerlendirme Formu	117
8: Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü.....	118

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
1: İki kolonlu öğrenme yazısı örneği	17
2: Bir sınıf ve öğretmen arasında imzalanan anlaşmanın metni	19
3: Gruplara uygulanan normallik testi sonuçları	55
4: Deney ve kontrol gruplarına uygulanan Mann-Whitney U testi sonuçları.....	55
5: Çerçeve program göz önüne alınarak oluşturulan kazanımlar	57
6: Akademik başarı testinde bulunan maddelerin özellikleri	58
7: Akademik başarı testinin istatistiksel özellikleri	59
8: Ortaokul seviyesinde oluşturulabilecek modüller ve kapsamaları	61
9: Öğrenme faaliyeti 2’de bulunan neler biliyorum bölümü	64
10: Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülündeki ipucu örneği.....	65
11: Modülün geliştirilmesi sürecinde görüş alınan uzman grubun demografik özellikleri.	68
12: Öğrenci modül değerlendirme formuna öğrencilerin verdiği cevaplar	70
13: Kontrol grubuna ait Willcoxon işaretli sıralar testi sonuçları	72
14: Deney grubuna ait WilCoxon işaretli sıralar testi sonuçları.....	73
15: Deney ve kontrol grubuna ait son test sonuçları	74
16: Deney ve kontrol grubuna ait Mann Whitney U testi sonucu	74
17: Kontrol grubuna ait kalıcılık testi sonuçları	75
18: Deney grubuna ait kalıcılık testi sonuçları	76
19: Deney ve kontrol grubuna ait kalıcılık testi karşılaştırmasının sonuçları	77
20: Deney ve kontrol grubu karşılaştırmasına ait Mann Whitney U testi sonucu.....	77

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No	Sayfa No
1: Yansıtıcı düşünmeyi geliştirme yaklaşımları	16
2: Kavram haritası örneği	17
3: SWOT analizinin adımları.....	23
4: Modül bölümleri.....	62
5: Öğrenme faaliyetleri akış şeması.....	63
6: Uygulama örneği	66
7: Öğrenme etkinliği 4'te yer alan tavsiyeleriniz bölümü.....	67
8: Öğrenciler için ayrılan günlük alanı örneği.....	67

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf No	Sayfa No
1: Anlaşmalı öğrenme kapsamında hazırlanan anlaşma metni.....	103
2: Uygulama sırasında çekilen bir fotoğraf- öğrenciler yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülündeki öğrenme etkinliği-3'ü gerçekleştirirken	109
3: Uygulama sırasında çekilen bir fotoğraf- Öğrenciler yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülündeki öğrenme etkinliği-3'ü gerçekleştirirken	109
4: Uygulama sırasında çekilen bir fotoğraf- Öğrenciler yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülündeki öğrenme etkinliği-3'ü gerçekleştirirken	110
5: Neler biliyorum bölümüne ait öğrenci örnekleri	110
6: Neler biliyorum bölümüne ait öğrenci örnekleri-2.....	111
7: Neler öğrendim bölümüne ait öğrenci örneği-3	111
8: Eksikleri tamamlama bölümüne ait öğrenci örneği.....	112
9: Neler öğrendim bölüne ait öğrenci örneği-1	113
10: Neler öğrendim bölümüne ait öğrenci örneği-2	114
11: Günlük bölümüne ait öğrenci örneği-1	115
12: Günlük bölümüne ait öğrenci örneği-2	116
13: Günlük bölümüne ait öğrenci örnekleri-3	116

1. BÖLÜM: GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz çağda bilgi sürekli olarak kendini yenilemekte, mevcut bilgilerin üstüne yeni bilgiler eklenerek bilgi havuzu genişlemektedir. Çağın beraberinde getirdikleri, kişilerin, kültür, toplumsal yaşantı ve diğer birçok alanda değişime ayak uydurmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu değişimlerden doğrudan ve dolaylı olarak eğitim ve eğitim sistemleri de etkilenmektedir. En genel anlamda incelendiğinde, davranışçı yaklaşımın eğitim tanımı; “bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme süreci” (Ertürk, 1993, 12) yerini yapılandırmacı yaklaşımın; “ön bilgilerle yeni bilgilerin birleştirildiği, anlamlandırıldığı ve zihinde yapılandırıldığı süreç (Demirel, 2012, 221-223; Akpınar, 2012, 260; Gürol, 2014, 359-360; Güneş, 2014, 6)” tanımına bırakmıştır. Eğitimde meydana gelen değişimlerle beraber “öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği (Demirel, 2012, 4)” olarak tanımlanan eğitim programları da değişime uğramıştır.

Eğitimde ve eğitim programlarında meydana gelen bu değişimlerin farklı öğretim tasarımlarının işe koşulmasını gerekli kıldığı görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'na (2006) göre, öğrenme sürecini ve öğrencinin gelişimini net bir şekilde belirten, kurallar standartlar, değerlendirme, rehberlik ve belgelendirmeyi içerisinde barındıran, birbiri ile uyumlu çalışan belirli parçalardan oluşan, öğrencinin kendi hızında ilerlemesine ve kaydettiği başarısının kendisine bildirilmesine olanak tanıyan, esnek yapısından dolayı değişimlere uyum sağlayan modüllerin kullanıldığı öğretim yaklaşımı (MEB, 2006, 25) olarak ifade edilen modüler öğretim tasarımı da bu öğretim tasarımlarından biridir. Modüler öğretimde kullanılan modüllerin daha etkili hale getirmek için tasarlanan modüllerde farklı yöntem, teknik ve stratejilerden faydalanılmalıdır (Finch ve Crunkilton, 1989, 253-254 akt. Cengizhan, 2011, 95). Bu açıdan bakıldığında modülleri zenginleştirmek amacıyla soru sorma, kendine soru sorma, günlük tutma, eylem araştırmaları yapma gibi yansıtıcı düşünmeyi geliştiren etkinliklerden faydalanılabilir. Ayrıca Kaykı (2008, 85) modüler öğretimin uygulamalı derslerde kullanılmasının uygun olduğunu belirtmiştir. Buradan yola çıkarak bu çalışmada yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü hazırlanmış ve uygulamalı bir ders olan bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde modüler öğretim gerçekleştirilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Uygulamaya konulan programlar içerisinde üst düzey düşünme becerileri oldukça önemli yer tutmaktadır. Bu programlar yapılandırmacı yaklaşımın izlerini taşıdığından ve yapılandırmacı yaklaşım öğrenenlerin “öğrenmeyi öğrenme” sini hedeflediğinden üst düzey düşünme becerilerinden yansıtıcı düşünme programların bu hedefine yönelik olarak önemli bir rol oynamaktadır.

Eğitim süreci içerisinde kalıcı öğrenmelerin sağlanması için çeşitli öğretim tasarımı modelleri denenmekte fakat bunların kendi başlarına işe yaramadığı, etkili olamadığı da görülmektedir. Sürecin daha verimli ve etkili olabilmesi için öğretim yöntem ve tekniklerinin, öğretim teknolojilerinin, öğretim tasarımlarına yansıtılması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bahsi geçen tasarımlardan biri de modüler tasarımıdır. En genel anlamda belirli bir amacı yerine getirmek için tasarlanan modüllerin kullanıldığı yaklaşıma “modüler yaklaşım” denir. Modüler öğretim, öğrencinin gelişimi ile ilgili net bilgiler veren, kuralları, standartları barındıran, rehberlik ve belgelendirmeyi de içeren, esneklik özelliği sayesinde değişimlere ayak uyduran, kendi içinde bütünlüğü olan modüllerin kullanıldığı öğretim yaklaşımıdır (MEB, 2006, 25). Aydın (1991, 17) ise modüler öğretimi, "kişiyi kazandırılacak davranışların modüller halinde planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi" olarak ifade etmektedir. Ayrıca modüler öğretim Akgül'e (2004, 14) göre kısmen ya da tamamen bireyselleştirilmiş öğretim yaklaşımları içerisinde taşıdığı özellikler açısından diğer öğretim biçimlerinden de faydalanarak verimliliği artıran esnek bir yapılanma özelliği taşıyan tek öğretim yaklaşımıdır. Bu anlamda bakıldığında, modüler öğretim temel alınarak hazırlanacak bir programın içerisinde günümüz eğitim anlayışına uygun etkinliklere de yer verilmesi programın etkililiğini artıracaktır görüşü destek bulmaktadır (Cengizhan, 2008, 99). Bu bağlamda modüler öğretimin etkililiğini artırmak için yansıtıcı düşünme etkinliklerinden de faydalanılabilir.

Dewey'in ilerlemeci felsefesini temele alan yansıtıcı düşünme becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinliklerin, öğrencilerin öğrenme sorumluluğunu alması, sorun çözme yeteneğini geliştirmesi, öğrencide kendini değerlendirme becerisi geliştirmesi, öğrenciyi hedef belirlemeye yönlendirmesi ve öğrenciyi kullandığı öğrenme yönteminin etkililiği üzerine düşündürmesi gibi özellikleri barındırması günümüz eğitim anlayışının da özelliklerine ışık tutmaktadır (Ünver, 2011, 138). Bu faydalara sahip etkinliklerden oluşan bir programın modüler öğretimle desteklenerek öğrenciye, modüler öğretimin bağımsız

öğrenme, bireysel hızda ilerleme gibi özelliklerinden yararlanma fırsatı verilmesinin verimliliği artıracığı düşünülebilir. Yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirecek etkinliklerin eğitimin her kademesinde öğrenenlere verilmesi, gelecekte öğrenenlerin karşılaşacağı yeni durumlara ayak uydurmalarını ve kendilerini geliştirmelerini kolaylaştıracaktır. Yansıtıcı düşünme, özellikle bilişim teknolojileri ve yazılım dersi gibi sabit bir içeriğe sahip olmayan, kültür derslerinden bu yönüyle tamamen farklılaşan derslerde, öğrenenlerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu taşımalarına destek verecektir.

Her yeni zaman diliminde, yeni bilgi ve teknoloji ile öğrenciye kazandırılması planlanan davranışlarda değişimlerin meydana geldiği bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için bu durum göz önüne alınmış ve Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı da dersin sadece çerçeve programını ortaya koymuştur. Her sınıf için ayrı kazanımlar listesi oluşturmaktan ve sabit bir içerik ortaya koymaktan kaçınmıştır. Bu durum öğrencilerin seviyelerine uygun kazanım seçme anlamında öğretmenlere özgürlük sağlamış fakat öğrenciler için ders materyalleri ve basılı kaynak sıkıntısı ortaya çıkmıştır. Bu anlamda bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için temel bilgi ve becerilerin kazandırılması, öğrenmeyi öğretme yoluyla öğrenenlere kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu taşıma bilinci kazandırılmasının modüllerle sağlanabileceği düşünülmüştür.

Tüm bu gerçeklerin ışığı altında, bu çalışmada yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarılarını nasıl etkileyeceği problem durumu olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin 5. sınıf bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarılarına etkisi incelenmiştir.

1.2.1. Araştırmanın Denenceleri

Genel amaç doğrultusunda yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretime ilişkin şu denenceler test edilmiştir:

1. Geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puanları yükselmiştir.

2. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puanları yükselmiştir.
3. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları ile geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları arasında deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı bir fark vardır.
4. Geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları kalıcıdır.
5. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları kalıcıdır.
6. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı kalıcılık puanları ile geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı kalıcılık puanları arasında deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı fark vardır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Yapılandırmacı yaklaşım ve yansıtıcı düşünme değişimler karşısında bireylerin hazırlıklı olmalarını gerektirmektedir. Özellikle eğitim programlarında meydana gelen değişimlere uyum sağlamak için esnek bir öğretim tasarımına ihtiyaç duyulacağı da ortadadır. Modüler öğretimin yapısı incelendiğinde ise en temel özelliklerinden birinin esneklik olduğu görülmektedir (MEB, 2011). Bu kapsamda, yansıtıcı düşünme etkinliklerinin değişimler karşısında bireylerin var olabilmesi için öğrenmeyi öğretmeye çalışması ve modüler sistemin esnek yapısı eğitim programları için birbirlerini tamamlayıcı nitelik taşıyabilir.

Ünver (2011) yansıtıcı düşünmeyi geliştirici bir programın özelliklerinden bahsederken programın, öğrenci merkezli olması gerektiğine vurgu yapmıştır. Benzer şekilde MEB (2011) modüler öğretimin öğrenci merkezli, bireysel bir öğretme yaklaşımı olduğunu dile getirmiştir. Bununla birlikte yansıtıcı düşünmeyi geliştirici programın kendine has özellikleri ve modüler öğretimin kendine has özellikleri bulunmaktadır. Birey merkezliliği dışında esneklik, değişimlere anında adaptasyon, değerlendirme etkinliklerine değer verme gibi ortak noktaları da bulunmaktadır. Ortak noktalarından hareketle bu iki yaklaşımın birleştirilerek modüler öğretim için kullanılacak modüllerde yansıtıcı düşünme etkinliklerine yer verilebilir ve eğitim faaliyetlerinde bu birleşimle verim sağlanabilir.

Cengizhan'ın (2011) modüler öğretim tasarımıyla entegre edilmiş kavram karikatürleri hakkında öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmasında, kavram karikatürleri vasıtasıyla öğrencilerin düşünceleri ve düşündüklerini tartışmaları sağlanarak yansıtılarda bulunmaları teşvik edilmiştir. Dolayısıyla kavram karikatürleri üzerinden yürütülen tartışma yansıtıcı düşünme etkinliği olarak düşünülebilir. Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre modüllerde yer alan kavram karikatürlerinin düşünme ve problem çözme becerilerine katkı sağladığı, modüller içerisinde yer alan kavram karikatürlerinin farklı fikirlerin ve bakış açılarının yansıtılmasında kolaylık sağladığı sonuçlarına erişilmiştir (Cengizhan, 2011, 101). Bu sebeple yansıtıcı düşünme etkinlikleri ile modüler öğretim karma olarak uygulanabilir.

Ünver (2003) yansıtıcı düşünmeyi geliştirici bir programın içeriğinin, gerçek yaşamla bağlantılı olması gerektiğini dile getirmektedir. Bu şekilde bireyin öğrendiği bilgileri gerçek yaşama yansıtacağını belirtir (Ünver, 2011, 144). Modüler öğretimde de yine bu doğrultuda öğrencilerin güncel yaşama dair bilgiler edinmesi amaçlanır (MEB, 2011).

Yapılandırmacı yaklaşımın benimsendiği günümüz eğitim sistemi içerisinde öğrencilerin özgün bilgi yapılarını kendilerinin oluşturacakları yaşantılar düzenlenmeli ve bu yaşantılarla öğrenme sorumluluğu öğrenenlere bırakılmalıdır. Yeni öğrenmelerin sağlanması ve anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirmek için özgün öğrenme görevleri tasarlanmalı ve gerçek yaşamın karmaşıklığını yansıtacak öğrenme ortamları oluşturulmalıdır. Ayrıca öğrenen öğrencilerin desteklendiği, güvenli bir öğrenme ortamı oluşturulmalıdır. (Yurdakul, 2011, 49-52). Tüm bunlarla beraber yapılandırmacı bir program da büyük önem taşımaktadır. Yapılandırmacı program öğrenenlerin ilgilerine, ön bilgilerine ve ön yaşantılarına uygun, esnek ve öğrenci merkezli olmalıdır (Şeker, 2012, 56). MEB'e (2006, 25) göre modüler öğretim öğrenme sürecini ve öğrencinin gelişimini net bir şekilde belirten, öğrencinin kendi hızında ilerlemesine ve kaydettiği başarısının kendisine bildirilmesine olanak tanıyan, bir yaklaşımdır. Dolayısıyla modüler öğretim içerisinde yansıtıcı düşünme etkinliklerine yer vererek öğrencilerin merkezde olduğu bir anlayışla günlük yaşam problemlerine çözüm bulmaları, öğrenme sürecinde aktif olmaları sağlanabilir. Modüler öğretimin esnekliği sayesinde günlük yaşamda karşılaşılan problemler modüllere entegre edilerek sürecin sorunsuz ilerlemesi sağlanabilir.

Modüler öğretim ve yansıtıcı düşünme değerlendirme boyutu ile ele alındığında; modüler öğretimde kullanılan modüllerin içerisinde değerlendirme etkinliklerinin önemli

bir yer tuttuğu görülmektedir. Yansıtıcı düşünmeyi geliştirdiği çeşitli araştırmacılar tarafından ifade edilen bazı tekniklerin de değerlendirme faaliyetlerinde de kullanılabileceği bilinmektedir. Bütün olarak bakıldığında modülde sadece içeriğin aktarılması kısmında değil, değerlendirme kısımlarında da yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklere yer verilebileceği ifade edilebilir.

1.4. Sayıtlar

Bu bölümde çalışmanın sayıtlarına yer verilmiştir.

- Deney ve kontrol grupları arasındaki eşitleme yansızlık açısından yeterlidir.
- Öğrenciler akademik başarı testine samimi cevap vermişlerdir.
- Uzmanlar yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülünü samimi olarak incelemişlerdir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu bölümde çalışmanın sınırlılıklarına yer verilmiştir.

- Çalışma Bartın İli, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Bartın Vali Tevfik Başakar Ortaokulunda öğrenim gören 5-A ve 5-B sınıfı öğrencileriyle sınırlıdır.
- Kuramsal çerçeve erişilebilen kaynaklarla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Bu bölümde çalışma içerisinde geçen bazı tanımlara yer verilmiştir.

Yansıtıcı düşünme: “Herhangi bir inancın veya bilginin, detaylı, kesin ve sürekli bir şekilde incelenmesi (Dewey, 1933, 6)” şeklinde tanımlanan pragmatik felsefeye dayalı olarak ortaya çıkmış üst düzey düşünme şeklidir.

Modüler öğretim: Herhangi bir öğretme-öğrenme sürecinde, içeriğin belirli analizlere dayanılarak kendi içinde küçük bütünler olarak düzenlendiği, bireysel öğrenmeye ve yeterlik geliştirmeye dayalı bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçlayan öğretim yaklaşımıdır (Külahçı ve Taşpınar, 1993).

Geleneksel yöntem: Genel olarak düz anlatım ve sunum yoluyla işlenen öğretimi tanımlar. Bu çalışmada dersin yapısı gereği düz anlatım ve gösterip yaptırma tekniklerinin kullanılmasını ifade etmektedir.

Kelime işlemci programı: Büyük miktarda veri içeren dokümanları, içerisindeki resimler, grafikler, tablolar ve diğer eklentilerle birlikte tek bir dosya olarak kaydetme ve biçimlendirme özelliğine sahip olan programlardır.

Kalııcılık Testi: Son test uygulamasından üç hafta sonra (21gün) tekrar uygulanan test.

Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü: Modüler öğretim kapsamında yansıtıcı düşünme etkinliklerinden (Kendini Sorgulama, Günlük vb.) faydalanılarak hazırlanan ve kelime işlemci programının öğretimi sırasında kullanılan modülü tanımlamaktadır.

2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde modüler öğretim ve yansıtıcı düşünme ve ile ilgili kuramsal çerçeve bilgilerine ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.1. Modül Kavramı

Genel anlamda bakıldığında modül kelimesi bir bütünün birbirinden bağımsız parçalarını ifade etmektedir. Eğitsel anlamda modül “belirli bir becerinin karşılığında ölçülebilir bir öğrenme hedefinin bir parçasıdır” (International Labour Organization,1987, 33 akt. Akgül, 2004, 15). Terim aynı zamanda belirli bir bilgi ya da beceriyi konu alan bir kitapçığı anlatmak için de kullanılmaktadır. Eğitim için tasarlanmış bir modülün belirli bir öğrenmeyi tanımlaması ve sunması, açıkça tanımlanmış amaçların yönetilmesi ve belirlenmiş davranışları kazandırması, içerisinde geri bildirim imkân veren tasarlanmış testlerin bulunması, farklı öğrenim biçimleri ve öğretim yöntemlerine imkân sağlaması gerekmektedir (Akgül, 2004, 15-16). Alkan’a (1982, 129) göre ise modül; “Ulaşılabilecek amaçları gösteren, amaçlara ulaşılması için gerekli etkinlikleri belirleyen, bunlara ne ölçüde ulaşıp ulaşılmadığını kontrol imkânı sağlayan, farklı öğrenme koşullarında bulunan bireylerin eğitiminde etkili biçimde kullanılabilme özelliği taşıyan ve kendi içerisinde bütünlüğü olan öğretme-öğrenme kaynağıdır” (Alkan, 1982, 15). Modüller, Çakır (1992) tarafından bir duvarın tuğlalarına benzetilmiş farklı grupların eğitim ihtiyacını karşılamak için farklı kümeler meydana getirecek şekilde düzenlenebilecekleri ifade edilmiştir. Ayrıca, modüllerin birbirleriyle uyumlu ve birbirini işlevsel olarak tamamlayacak şekilde düzenlenmesi sonucunda modüler programın, öğrenme-öğretme etkinliklerinin modüller kullanılarak ve modüler program çerçevesinde gerçekleştirilmesiyle modüler öğretimin ortaya çıktığı söylenebilir. (Çakır, 1992 akt. Fer, 2000, 4-8).

2.1.2. Modüler Öğretim

Kulahçı ve Taşpınar (1993), modüler öğretimi; "herhangi bir öğretme-öğrenme sürecinde, içeriğin belirli analizlere dayanılarak kendi içinde küçük bütünler olarak düzenlendiği, bireysel öğrenmeye ve yeterlik geliştirmeye dayalı bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçlayan öğretim yaklaşımıdır" şeklinde tanımlamışlardır (Kulahçı ve Taşpınar, 1993 akt. Aktaş, 2012, 19). Aydın (1991, 117) ise modüler öğretimi, "kişiyeye

kazandırılacak davranışların modüller halinde planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi" olarak ifade etmektedir (Aydın, 1991, 117 akt. Özkan, 2005, 119-120). Bu iki tanımdan çıkarılabilecek ortak sonuçla, modüler öğretim; öğrenciyi merkeze alan bir sistem içerisinde, bireysel öğrenmeye uygun, planlı ve programlı etkinlikler gerektiren, uygulama ve değerlendirmeyi de içeren bir yaklaşımdır denilebilir. Ayrıca modüler öğretim Akgül'e (2004, 14) göre kısmen ya da tamamen bireyselleştirilmiş öğretim yaklaşımları içerisinde taşıdığı özellikler açısından diğer öğretim biçimlerinden de faydalanarak verimliliği artıran esnek bir yapılanma özelliği taşıyan tek öğretim yaklaşımıdır. Modüler öğretimin, tüm bireysel öğretim modellerinden, ön gereklilikler taşıması, bireysel farklılıkları ön planda tutması, dönüt ve düzeltmelerde süreklilik göstermesi ile tam öğrenme modelinden, aşamalılık ve ardışıklık gösterdiği için okulda öğrenme modelinden etkilendiğini ve faydalandığını belirtmiştir. Modüler öğretimin yararları Alkan (1982, 16-17) tarafından aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Okul ortamında bulunan bilgi kaynakları ile sınırlı kalınmaz ve gerçek yaşama dair güncel ve yoğun bilgi akışı sağlanır.
- Bireysel öğretime olanak sağlar.
- Öğrencinin okul dışında konu ile ilgili bireysel olarak sahip olduğu deneyim ve bilgileri sınıf ortamına da taşıyabilmesini kolaylaştırır.
- Programın içeriği eğitimin farklı durumlarına ve gereksinimlerine uygulanabilir esneklikte düzenlenebilir.
- Hazırlanan öğrenme modüllerini bilgisayar destekli öğretim, uzaktan öğretim gibi sistemlere uyarlamak mümkündür.

Bir modüler öğretim uygulamasının başarılı olabilmesi kullanılacak modüllerden doğrudan etkilenir. Bu açıdan bakıldığında modüler öğretimde kullanılacak bir modülün içerisinde;

- Modülle ilgili genel bilgilerin verildiği açıklamalar,
- Modülün amacının belirtildiği, öğrenci için öneminin belirtildiği giriş,
- Bir modülün en kapsamlı kısmı olan, yapılacak faaliyetlerin amacını verildiği, ön hazırlık için gerekli açıklamaların yapıldığı, faaliyetlerle ilgili uygulamaların bulunduğu, faaliyetlerin değerlendirildiği öğrenme faaliyetleri,
- Teorik bilgiye ait kazanımların ölçüldüğü ve öğrencinin bir sonraki modüle geçip geçemeyeceğinin belirlendiği değerlendirme,

- Öğrencilerin değerlendirme etkinliklerin çözdükleri soruların cevaplarının bulunduğu cevap anahtarı,
- Modül içerisinde kullanılan bilgilerin kaynaklarının gösterildiği kaynakça kısımları bulunmalıdır (Külahçı, 1993; Fer, 2000; Akgül, 2004; MEB, 2013).

2.1.3. Modüler Öğretimde Öğrenci

Modüler öğretim bir yaklaşım olarak, öğrenme sürecinde pasif, aktarılan bilgiyi sadece almakla yetinen, ezberci öğrenci tipine karşı çıkmaktadır. Modüler öğretim birey merkezli olduğundan öğrenme sürecine, öğrenenlerin aktif bir şekilde katılması gerekmektedir. Ayrıca modüler öğretim, öğrenciden, aktarılan bilgiyi alan rolünden çıkıp, sorgulayan, araştıran, gözlem yapan, yüksek motivasyonla derslere katılan, yeniklere kolayca uyum sağlayabilen, iletişim becerileri kuvvetli, teknolojiyi iyi kullanabilen bireyler olmalarını gerektirmektedir. Bu anlamda Jones öğrencinin kendi öğrenme duyarlılığını kazanmış, nasıl öğrendiğinin farkında olan, kendi kendine öğrenebilen ve öğrenme süreçlerini organize edip yönetebilen bireyler olmaları gerektiğini ifade etmektedir (Jones, 1998 akt. Akgül, 2004, 91).

2.1.4. Modüler Öğretimde Öğretmen

Modüler öğretim birey merkezli bir yaklaşımdır. Bu özelliği sebebi ile öğrencilerin süreç içerisinde aktif olmasını gerektirmekte, öğretmenin uzun yıllar devam eden otoriter bilgi aktarıcı rolünün değişmesi gerektiğini savunmaktadır. Modüler öğretim öğrenen merkezli olmasına rağmen bu sürecin içerisinde öğretmeni tamamen eğitim faaliyetlerinden uzaklaştıran bir yapıyı da reddetmektedir. Öğretmen, modüler öğretimde rehber rolündedir. Bu durumun gereği olarak öğrencilerin, öğrenme faaliyetleri sırasında karşılaşacakları zorluklarla baş edebilmeleri konusunda onlara gerekli desteği sağlamaktan sorumludur. Modüler öğretimde öğretmen aksaklıkların giderilmesinde yol gösterici olduğu kadar öğrencileri güdeleyici bir rol de oynar. Tüm bu eğitim süreçlerinde öğretmenin varlığını hissettirebilmesi için de Türkçeye hâkim olması ve çağdaş eğitim teknolojilerini etkin ve verimli kullanabilmesi de gerekmektedir (Akgül, 2004, 90).

2.1.5. Modüler ProgramTasarlama Süreci

Modüler program geliştirmek için öncelikle yetiştirilmesi planlanan nitelikli insan gücünden beklenen bilgi, beceri ve yeterlilikler belirlenmelidir. Bu çerçevede yapılan iş ve görev analizleri eğitim programlarının kapsamını belirlemeye yardımcı olur. Yapılan iş ve

görev analizi aynı zamanda hazırlanacak olan modülün güncellenmesi ve ihtiyaca cevap verebilmesi için de önemlidir. Meydana gelen değişimler bu aşamaya yansıtılarak diğer aşamaların düzenlenmesini gerekli kılar. Eğitim programının hazırlanması bu analizlerden elde edilen sonuçlarla mümkün olacaktır. Gerekli analizler yapıldıktan sonra modüler programın tasarlanması gerekmektedir. Modüler programın tasarlanması için hedefler, kapsam, organizasyon, yapı ve değerlendirme boyutları ayrı ayrı işe koşulmalı ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Tüm düzenlemeler yapıldıktan sonra modüler birimlerin tasarlanması, hazırlanan programın uygulanması ve değerlendirilmesi aşamaları gerçekleştirilmelidir (Taşpınar, 1997, 29-33).

2.1.6. Yansıtıcı Düşünme

Düşünme, bir soruya cevap vermek, bir problemi çözmek kısaca bir amacı gerçekleştirmek için bilginin yeni ve farklı bir şekilde düzenlenişini transfer etmektir. Bir beceri olarak düşünme geliştirilebilmektedir, öğrenilebilmektedir ve öğretilebilmektedir. Eğitim sistemi içerisinde bireylerin düşünmeyi öğrenmesi önem arz etmektedir. Özellikle üst düzey düşünme becerilerinin kazanılması toplumların geleceği için önemlidir (Çubukçu, 2004, 2). Üst düzey düşünme, bireyin, kendi bakış açısıyla, kendine ait fikir ve değerleriyle kendine ait bir duruş sergilediği zihinsel gelişim aşamasıdır (Özdemir, Yalın ve Sezgin, 2004, 115). Bireyin düşünceleriyle ilgili yapılandırmalarını içeren üst düzey düşünme becerileri, bireyi, kendi düşünceleri üzerine düşünmeye yönlendirmektedir. Ayrıca bu becerilerle birlikte birey öğrenmeleri üzerine de düşünmekte ve daha nitelikli bir öğrenmenin yolu açılmaktadır (Güneş, 2013, 181).

Kuramsal çerçeve incelendiğinde düşünme kavramı ile ilgili çeşitli tanımlar bulunmaktadır. TDK'ye (2015) göre düşünme, “zihnin bir konuyla ilgili bilgileri karşılaştırarak, aralarındaki bağlantıları inceleyerek bir yargıya ya da karara varma etkinliğidir”. “Düşünme geniş bir anlamda kullanıldığı zaman bile; genellikle göremediğimiz, duyamadığımız, koklayıp dokunamadığımız şeyler gibi, doğrudan hissedemediğimiz konular ile sınırlandırılır” (Dewey, 1957, 3). Semerci (1999, 211) ise düşünmeyi; zihinden geçirme, göz önüne getirme, bir sonuca varmak amacıyla inceleme, karşılaştırma ve daha önce edinilen bilgilerden yararlanma gibi zihinsel süreçlerle açıklamıştır. Nickerson düşünmenin özelliklerini;

- Organize edilen bilginin net bir şekilde tarafsız ve ustaca ifade edilmesi,
- Geçerli ve geçersiz, net ve net olmayana ayırt edebilme yeteneği,

- Haklı olma ve bir tartışmayı kazanma arasındaki farklılıkları anlayabilme yeteneği,
- Problemlerin birden çok çözüm yolu olabileceğini görme ve anlama yeteneği,
- Hipotezler, varsayımlar ve sonuçlar arasındaki farklılıkları anlama yeteneği,
- Abartmadan, kategorize etmeden ve bozmadan ayırıcı bakış açılarını görebilme yeteneği şeklinde belirtmiştir (Ellis ve Hunt, 1993, 297 akt. Çubukçu, 2004, 1-2).

Eğitim programlarında özellikle problem çözme, yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünme becerilerine dikkat çekildiği görülmektedir. Bu düşünme becerilerinden biri de “herhangi bir inancın veya bilginin, detaylı, kesin ve sürekli bir şekilde incelenmesi” (Dewey, 1933, 6) şeklinde tanımlanan yansıtıcı düşünmedir.

Yansıtıcı düşünmenin kökeninde yansıtma vardır. Yansıtma sözcüğü “Öznel bir yaşantıyı dış dünyaya bağlama; örneğin bireyin bir nesne, kişi ya da toplumsal kümede tasarladığı nitelikleri, duyguları ya da tutumları gerçekten varmış gibi düşünmesi” anlamına gelmektedir (TDK, 2015). Yansıtma, bireylerin yaşamları boyunca her an yapılabilir. Günlük hayatta “Bugün ki toplantı nasıldı?”, “Kurduğum bu cümle ne gibi sonuçlar ortaya çıkarabilir?” gibi sorular yansıtma yapıldığını gösterir. Yansıtıcı düşünme (reflective thinking) kavramı ise ilk kez Dewey tarafından ortaya atılmıştır. Dewey (1933, 6) yansıtıcı düşünmeyi, herhangi bir inancın veya bilginin, detaylı, kesin ve sürekli bir şekilde incelenmesi şeklinde tanımlarken Ünver (2003) yansıtıcı düşünmeyi, “bireyin öğretme ya da öğrenme yöntemi ve düzeyine ilişkin olumlu ve olumsuz durumları ortaya çıkarmaya ve sorunları çözmeye yönelik düşünme süreci olarak” belirtmiştir. Tican (2003, 16) ise yansıtıcı düşünmeden, “bireylerin, eğitim-öğretim faaliyetlerinde aldığı kararları ile deneyimlerinin üzerinde dikkatli ve kasıtlı bir şekilde düşünmesi, sorgulama yapması, eleştirel bir şekilde değerlendirmesi, problemlere çözüm yolları araması ve böylece kendi düşüncelerini, davranışlarını yeniden oluşturabilmesi” olarak bahsetmiştir.

Yansıtıcı uygulama kavramı ise yansıtma ve yansıtıcı düşünme kavramlarını kapsar. Yansıtma sırasında birey bir konu, olay, düşünce veya durumla ilgili farkındalığı kazanır fakat bu konu, olay, düşünce veya durumla ilgili performans göstermez. Performansın gösterilmesi yansıtıcı uygulama sürecine girildiğini göstermektedir. Bu durumda yansıtıcı uygulamayı, bireyin yaşadıklarını anlamlandırarak ve farkındalık geliştirerek şimdi veya gelecekte karşılaşacağı olay veya durumları anlamlandırma ve iyileştirme amaçlı ayrıntılı düşünme süreci olarak tanımlamak yerinde olacaktır (Bakioğlu ve Dalgıç, 2014, 15). Yansıtıcı düşünme hem öğrenciler hem de öğretmenler için önemli bir yere sahiptir. Bu yüzden yansıtıcı düşünme becerisi için önemli olan bazı hususlara

dikkat etmek gerekmektedir (Aydın ve Çelik, 2013, 171). Yansıtıcı öğretim kapsamında bu hususları aşağıdaki gibi ifade etmek yerinde olacaktır:

- Yansıtıcı öğretim, uygulamanın tekniğinin yanı sıra amacını ve sonucunu da kapsamaktadır.
- Yansıtıcı öğretim, bireylerin gözlemci, değerlendirici oldukları ve kendi uygulamalarını sürekli gözden geçirdikleri döngüsel bir süreç içinde uygulanır.
- Yansıtıcı öğretim, yüksek standartlı öğretimi desteklemek için kanıta dayalı araştırma metodlarını kullanmayı gerektirir.
- Yansıtıcı öğretim, açık fikirlilik, sorumluluk ve samimiyet gerektirir.
- Yansıtıcı öğretim, bireylerin kanıta dayalı araştırmalar sonucu elde ettiği bilgiler ve bu bilgilere bağlı olarak verdikleri kararları gerektirir.
- Yansıtıcı öğretim meslektaşlarla iletişim ve iş birliğini gerektirir.
- Yansıtıcı öğretim, öğrenme ve öğretim etkinliklerinin yaratıcı bir biçimde düzenlenmesini gerektirir (Pollard vd, 2008, 14-15).

2.1.7. Yansıtıcı Düşünmenin Aşamaları

Dewey (1933, 11-12) yansıtıcı düşünebilmek için bireyin bilinçli ve istekli olması gerektiğini savunur. Bu açıdan bakıldığında yansıtıcı düşünmenin rastlantısal olarak ortaya çıkmadığını, bireyin düşünme sürecinde aktif bir rol aldığını söylemek mümkündür. Yansıtıcı düşünmenin şekillenmesi için gerekli olan beş aşama bulunmaktadır:

1. Varsayımlar
2. Problem
3. Hipotez Oluşturma
4. Düşünme
5. Test Etme

Bu aşamalardan ilki varsayımlardır. Varsayımlar sayesinde birey, olası durumları değerlendirmeyi, sorgulamayı öğrenir. Bireyin bir durum veya olay karşısında aklına ilk gelen fikirleri içerir. Problem aşamasında, birey, olay veya durumla karışıklığı algılar. Bu aşamada olay veya durumla ilgili daha iyi değerlendirmelerde bulunur ve düşünür. Hipotez oluşturma aşaması, olay veya durumla ilgili hipotezler oluşturmayı, bunları test etmeyi ve daha derinlemesine düşünmeyi ve değerlendirmeyi gerektiren aşamadır. Düşünme aşaması ise olay veya durumla ilgili tüm fikirleri, varsayımları ve hipotezleri geliştirmeyi içerir.

Son olarak test etme aşamasında birey olay veya durumla ilgili hipotez veya sonucu test etme şansını bulur. Buradan çıkacak sonuçla ya hipotez kabul edilir ya da tümüyle reddedilir. Bir başka bakış açısıyla Lee (2005, 703) yansıtıcı düşünmenin, bireylerin düşünme süreciyle ilgili olduğu üzerinde durmuş ve yansıtıcı düşünmenin aşamalarını üç başlık olarak ortaya koymuştur:

1. Hatırlama aşaması (Recall Level)

Bu aşamada kişi tecrübe ettiği şeyleri tanımlar, başka açıklamalara bakmaksızın kendi tecrübelerini hatırlayarak durumu yorumlar ve kendi gözlemlediği ve öğrendiği yöntemleri taklit etmeye çalışır.

2. Mantığa bürüne aşaması (Rationalization Level)

Bu aşamada birey kendi tecrübelerinin bölümleri arasında ilişki arar, gerçekçe göstererek durumu yorumlar ve nedenlerini araştırır ve kendi tecrübelerini yorumlar ya da yol gösterici ilkeler ileri sürer.

3. Yansıtma aşaması (Reflectivity Level)

Bu aşamada birey kendi tecrübelerini gelecekte değiştirme niyetiyle ele alır, farklı bakış açıları ile tecrübelerini analiz eder, işbirliği içinde bulunduğu bireylerin değerleri, davranışları ve başarıları üzerindeki etkisini görebilir.

2.1.8. Yansıtıcı Düşünmenin Felsefi Temelleri

Yansıtıcı düşünme temellerini pragmatik felsefeden almaktadır. Pragma sözcük anlamı olarak yarar, fayda anlamına gelmektedir. Pragmatizm, insana ve insanın sahip olduğu güçlere değer veren bir felsefe akımıdır. Bu felsefe akımı, hayata ve insana karşı pozitif olmakla beraber pratik ve faydacı bir yaklaşım izler. Pragmatizm anlayışına göre değişim önemlidir. Gerçek değişimlerden ibarettir. İnsan, deneyimleri sayesinde varlık göstermektedir. Bir şeyin değeri yararlı olmasıyla mümkündür. Bu akım John Dewey'in deneyci düşünce sistemi üzerine kurulmuştur (Şişman, 2012, 164). Bu felsefe akımının eğitime uygulanmış hali ilerlemeciliktir. İlerlemeci akım, eğitimde öğrencilerin öğrenmeye aktif olarak katılmaları gerektiğini, problem çözerek ve projeler geliştirerek öğrenmelerin sağlanması gerektiği üzerinde durur. Ayrıca ilerlemeci akım öğrenme sürecinin merkezinde konu ya da bilginin değil öğrencinin olması gerektiğini ileri sürer. Değişimin

sürekli olduğundan bahseden ilerlemeci yaklaşım, her şeyin değişebileceğini ve eğitimde önemli olanın problem çözme becerisi kazandırılarak öğrencilerin geleceğe hazırlanması olduğu görüşünü savunur (Özdemir, Yalın, ve Sezgin, 2004, 257). Günümüz eğitim sistemi de bahsi geçen bu değişimlerden etkilenmiş ve yapılandırmacı yaklaşım eğitim programlarında hakim görüş haline gelmiştir. Buradan hareketle yansıtıcı düşünmenin yapılandırmacı yaklaşımın bir öğretim amacı olduğu düşünülebilir.

2.1.9. Yansıtıcı Düşünmede Yansıtma Alanları

Yansıtıcı düşünme konusuyla ilgili kuramsal çerçeve incelendiğinde Van Manen (1977, 205-228) tarafından yansıtma alanlarının üç çeşit olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. Bunlar; teknik alanda yansıtma, uygulama alanında yansıtma ve eleştirel yansıtmadır.

2.1.9.1. Teknik Alanda Yansıtma

Bu aşamada öğretmen yalnızca eğitim programının ilkelerini uygulamaya odaklanır. Öğretmen bu alanda daha geniş perspektifle ilgilenmez. Teknik alanda yansıtma daha çok yeni öğretmen olmuş kişilerin yaptıkları yansıtmaları içerir. Teknik alanda yansıtma yapan öğretmen değerleri sorgulamaz ve en iyi yöntemle eğitsel görevini yerine getirmeye odaklanır. Bu alan için öğretmenin gelişim gösterebilmesi anlamında gözlem ve gözleme dayalı tartışmaların etkili olacağını belirtmiştir. Bu düzeydeki bireylere sorunlara ürettiği olası çözüm yollarını deneme ve uygulama fırsatı verilmelidir (Merickel, 1998).

2.1.9.2. Uygulama Alanında Yansıtma

Uygulama alanında yansıtıcı düşünen bir öğretmen Ünver'e (2011) göre "hedeflere ve davranışlara ulaşıp ulaşılmadığını, ulaşıldıysa nasıl ulaşıldığını ya da ulaşılmadıysa neden ulaşılmadığını anlamak için öğrenci davranışlarını çözümler. Ulaşılan sonuçları öznel algılarına dayanarak yorumlar" (Ünver, 2003, 140).

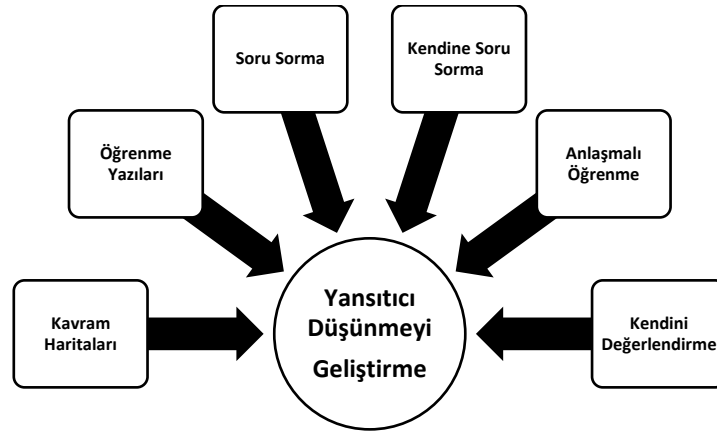
2.1.9.3. Eleştirel Alanda Yansıtma

Eleştirel alanda yansıtma, yansıtmanın en üst seviyesidir. Yapılan uygulamaların etik değerlerle ilişkisi kurulur. Amaçlara ulaşmada amaçların değeri ile ilgilenilir. Eleştirel yansıtma, açık fikirli eğitim süreçlerine ahlaki ve etik kaygılar kalan olmayan bir savunmacı duruş olarak görülür (Merickel, 1998). Arslantaş'a göre eleştirel yansıtma öğretim anlayışının derinleşmesini sağlayabilir. Öğretim deneyimini ayrıntılı incelemeyi

gerektirir. Bu düzeyde yansıtma yapan öğretmenler öğretimleriyle ilgili önemli kararlar verebilir, değiştirilmesi gereken noktaları belirleyerek değerlendirmelerde bulunabilirler (Arslantaş, 2003 akt. Kozan, 2007, 20).

2.1.10. Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Yaklaşımlar

Bu bölümde yansıtıcı düşünmeyi geliştirici yaklaşımlardan söz edilecektir. Ünver (2003, 18-29) yansıtıcı düşünme yaklaşımlarını altı başlık altında incelemiştir. Bu başlıklar Şekil 1'deki gibidir.

Şekil 1: Yansıtıcı Düşünmeyi geliştirme yaklaşımları

Kaynak: Ünver, G. Yansıtıcı Düşünme (1.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

2.1.10.1. Öğrenme Yazıları

Öğrenme yazıları öğrencilerin; kişisel görüşlerini, görüşlerinde meydana gelen değişme ve gelişmeleri, öğrenme sürecine ilişkin bilgileri kaydettikleri materyallerdir. Öğrenme yazıları öğrencilerin bildiklerini ve bilmediklerini ortaya çıkarmada etkilidir. Öğrencilere Tablo 1'deki gibi kendi öğrenmelerinin nasıl gerçekleştiği konusunda bilgi verir. Ayrıca eğitim süreci içerisinde öğretmenden veya eğitim programından kaynaklanan hataların, yanlış anlaşılmalara ortaya çıkmasına yardımcı olur. Bu sayede eksiklerin giderilmesi ve eğitim sürecinin düzenlenmesi konusunda uygulayıcılara destek sağlar (Ünver, 2003, 19-22). Bir başka açıdan bakıldığında öğrenme yazıları, öğrencilerin kendi çalışmalarını sonucunda hazırladıkları ve sürece katıldıkları uygulamalar olduğundan bu durum onları hoşnut eder ve kendilerine güvenmelerini sağlayarak gelecekte daha iyisini yazmaya teşvik eder (Güney, 2008, 43).

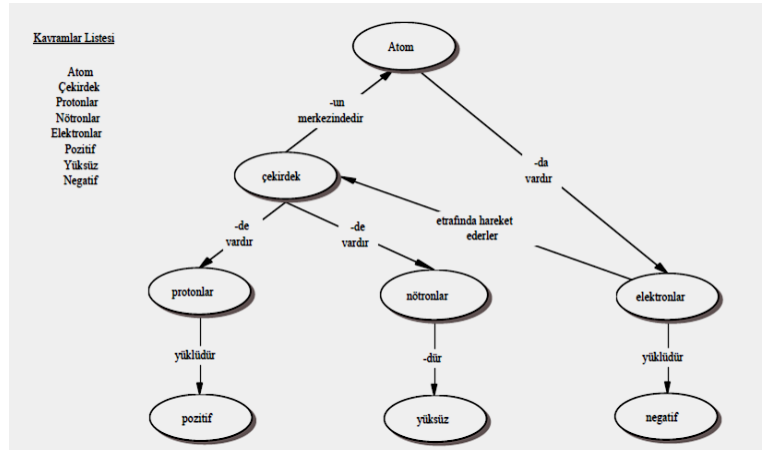
Tablo 1: İki kolonlu öğrenme yazısı örneği

Gerçekleşme sürecine göre kazanımlar: 1. Kelime işlemci programının günlük hayattaki önemini kavrar.	Öğretmenim derste kelime işlemci programı kullanılarak hazırlanmış dilekçe, kitap, tez, dergi gibi materyalleri göstererek programın günlük hayatta ne işime yaracağını anlattı. Bunları gördükten sonra öğretmenime “ ödevlerimizin kapağını bu programda hazırlayabilir miyiz? ” diye sordum. Aldığım cevaba göre ödev kapaklarımızı bu programda hazırlayabiliyormuşuz. Şimdi programda başka neler yapabilirim diye düşünüyorum.
---	--

Kaynak: Ünver'den (2003) uyarlanmıştır.

2.1.10.2. Kavram Haritaları

Kavram haritaları, bireylerin bir konu ile ilgili bilgisini ortaya çıkarmak için kâğıt ve kalem kullanarak, mevcut bilgi şemalarının görselleştirilmesini içerir. Ayrıca kavram haritaları öğrencilerin öğrenmeleri gereken kavramların neler olduğu ve bu kavramlar arasında nasıl bir bağ kurulacağını da göstererek haritayı yapan kişinin kavramları nasıl sentezlediğini ve bütünleştirdiğini gösterir (Kaptan, 1998). Yansıtıcı düşünme açısından bakıldığında, bireylerin sahip olduğu bilişsel şemaların bu şekilde görselleştirilmesiyle birey, haritasını hazırladığı kavramla ilgili ne bildiğini, neyi bilmediğini, eksik ve yanlışlarını fark etme imkânı elde eder (Kaya, 2003a, 270).

Şekil 2: Kavram haritası örneği

Kaynak: Kaya, O. N. (2003b). Fen eğitiminde kavram haritaları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (13), 71-72.

Bireyler kavram haritası hazırlamak için önce Şekil 2'deki anahtar kelimeler belirler (atom, çekirdek, proton, nötron, elektron, pozitif, yüksüz, negatif) daha sonra

kavramları genelden özele doğru listeler ve son olarak bu kavramlar arasındaki ilişkileri gösterirler (Kaya, 2003b, 72).

2.1.10.3. Soru Sorma

Eğitim süreci içerisinde sorular ve bu sorulara verilen cevaplar önemli yer tutmaktadır. Sorular cevapları belirlemekte ve cevaplar soruların amacını ortaya çıkarmaktadır. Sorulara verilen cevaplar, kısa ve bilgi düzeyinde ise sorulara, kısa cevaplı sorular, öğrencinin düşünmesini teşvik edici ve öğrenciyi geliştirmeyi amaçlayan cevaplar gerektiriyorsa sorular, uzun cevaplı sorular olarak adlandırılırlar (Moore, 2003, 162 akt. Güney, 2008, 42). Öğrencilerin hem kendileri hem de diğer öğrenciler ile diyalog halinde olmaları ve birbirlerine sorular sormaları yansıtıcı düşünmeyi geliştirir (Ünver, 2003, 23). Yansıtıcı düşünmeyi geliştirici bir teknik olarak soru sorma tekniği kullanırken sorulacak soruların düzeyi önem arz etmektedir. Çünkü yansıtıcı düşünme bir üst düzey düşünme biçimidir ve sorulacak olan sorular öğrencileri düşündürmeli, yorum yapmaya ve ilişkileri fark etmeye itmelidir. Öğrenene nasıl öğrendiğini fark ettirecek, tanımlamaya ve çözümlenmeye yönelik sorular sorulmalı ve yönde sorular hazırlayıp sınıfta sormaları desteklenmelidir (Ünver, 2003, 24). Bu bağlamda öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirecek bilişim teknolojileri ve yazılım dersine ait soru örnekleri aşağıdaki gibidir:

- Kelime işlemci programını nasıl öğrendin?
- Kelime işlemci programını öğrenmek isteyenlere öğrenme süreciyle ilgili olarak neleri tavsiye edersin?
- Kelime işlemci programını öğrenirken “.....yapmasaydım daha çabuk öğrenirdim” dediğin noktalar neler?
- Kelime işlemci programı hesaplama işlemlerini yapmak için neden yeterli değildir?

2.1.10.4. Kendine Soru Sorma

Wilson ve Jan (1993)’e göre öğrenciler öğrenme sürecinde kendilerine sorular sorarak öğrenmeye ilişkin yansıtılarda bulunurlar. Öğrencilerin kendilerine öğrenme süreciyle ilgili sordukları bu sorular eksikliklerini görmeleri açısından yarar sağlar. Öğrencilerin kendilerine yönelttikleri “bu konuda ne biliyorum?, hedeflerime ulaşabildim mi?, ne öğrendim?” gibi sorular kendilerini değerlendirmelerinde önemli rol oynamaktadır (Wilson ve Jan,1993 akt. Ünver, 2003, 25).

2.1.10.5. Anlaşmalı Öğrenme

Bu teknikte öğrenciler öğrencilerle, öğrenciler öğretmenle, öğretmenler öğretmenlerle belirli kurallar çerçevesinde anlaşılır. Bu teknikte anlaşma yapmanın nedeni öğrencinin öğrenme sürecinde aktif bir şekilde bulunmasını sağlamaktır. Bu teknik öğrenci merkezlidir ve öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilir (Edwards, Gandini, ve Forman, 1998). Anlaşma sürecine katılan taraflar neyi, niçin ve nasıl öğrenecekleri ve birbirlerinden beklentileriyle ilgili kararlar alabilirler. Örneğin bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde öğretmenin sunu programını anlatmaya başlamadan önce bir sınıfın tümüyle anlaşma istediğini varsayalım. Öğrenciler ve öğretmen beklentilerini sıralamış olsun. Bu durumdaki anlaşma Tablo 2’deki gibi olacaktır (Ünver, 2003, 29).

Tablo 2: Bir sınıf ve öğretmen arasında imzalanan anlaşmanın metni

..... sınıfı olarak sunu programının işleneceği 02.05.2014 tarihinden 30.05.2014 tarihine kadar aşağıdaki ilkelere uygun hareket edeceğiz.	
1. Derse herkes zamanında gelecek ve öğretmen derse gelmeden herkes bilgisayarını çalışır duruma getirecek.	
2. Her bilgisayarın başında bulunan iki kişi birbirinin öğrenmesinden sorumlu olacak.	
3. Sunu programıyla ilgili bir uygulama yapıldığında uygulamasını bitiren diğer arkadaşlarının bitirmesini bekleyecek.	
4. Herkes zaman zaman F5 tuşuna basacak ve yanındaki bilgisayarda oturan arkadaşlarına hazırladıklarını gösterecek.	
Sınıf Adına Sınıf Başkanı	Öğretmen
İmza	İmza

Kaynak: Ünver’den (2003) uyarlanmıştır.

Anlaşmalı öğrenme, öğrencilerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almaları açısından önemlidir. Ayrıca anlaşmalı öğrenme ile öğrenciler iş birliği ve grupla çalışma becerilerini geliştirebilir, kendilerini değerlendirirler (Ersözlü, 2008, 65).

2.1.10.6. Kendini Değerlendirme

Kendini değerlendirme, öğrenmeyi öğrenme becerisi gibi öğrenme uygulamalarını teşvik etmek, öğrenmeyle ilgili tanı koymak ve iyileştirmeyi sağlamak, profesyonel olarak geliştirilmiş bir öğrenme faaliyetini geliştirmek, geniş bir yelpazede öğrenmeyi pekiştirmek, önceki öğrenmelerin ortaya çıkarılması için başlangıç olarak başarıları gözden geçirmek, kendini tanımak ve daha iyi anlamak amaçlarıyla gerçekleştirilen değerlendirmenin bir farklı bir formudur (Boud, 2003, 17-20). Bu bağlamda Lipton ve

Hubble öğrencilerin yansıtıcı düşüncelerinin uyarılması için kendilerini ve arkadaşlarını değerlendirebilecekleri olanaklarla karşılaşmalarının önemli olduğunu ifade etmişlerdir (Lipton ve Hubble, 1998 akt. Ünver, 2003, 29).

2.1.11. Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirici Etkinlikler

Fritts yansıtıcı düşünmenin kendiliğinden gelişigüzel etkinlikler yoluyla geliştirilemeyeceğini, yansıtıcı düşünmeyi geliştirmek için çeşitli etkinlik ve stratejilere ihtiyaç duyulacağını ifade etmiştir. (Fritts, 1989, 67 akt. Bakioğlu ve Dalgıç, 2014, 101). Bu açıdan bakıldığında yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinlikleri diğer etkinliklerden ayırmak için yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin bazı ortak özellik ve amaçlara sahip olması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Yansıtıcı düşünme etkinliklerinin ortak amaçlarının aşağıdaki gibidir:

- Hedeflenen amaca ulaşım ulaşılmadığını görmek için bir süreci gözden geçirmek,
- Bakış açımızı ve anlayışımızı geliştirmek,
- Öğrenmeyi somutlaştırmak, hayatımızdaki her olay için öğrenme döngüsünü tamamlamak,
- Bir olaya daha düşünülmüş cevaplar verebilmek,
- Kendimize ve eğlemlerimize değer katmak,
- Acemilikten uzmanlığa geçmek (York-Bar vd, 2006 akt. Bakioğlu ve Dalgıç, 2014, 100).

Bu amaçlar doğrultusunda yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinlikleri daha iyi anlayabilmek için aşağıdaki örnekleri incelemek yerinde olacaktır.

2.1.11.1. Öğrenci Öğrenme Günlükleri

Günlükler, bireylerin kendi kişisel düşünce, tecrübe ve gözlemlerini aktarabildikleri araçlardır. Bireyler, özellikle de öğrenciler, günlük yazarak öğrendiklerini kendi ifadeleriyle yeniden biçimlendirme, kendi düşüncelerini yeniden organize etme fırsatı bulurlar (İmer, Canbazoglu, ve Doğan, 2009). Öğrenme günlüklerine düzenli olarak haftada en az bir kez yazılmalıdır. Yansıtıcı günlüklerde hafta boyunca meydana gelen ilginç, şaşırtıcı veya endişe verici olaylara, karşılaştırmalara, kişileri hoşnut eden durumlara yer vermek yararlı olacaktır. Ayrıca öğrenme günlüklerinde uzun yazmak yerine öze yer vermek daha doğru olacaktır. Çünkü uzun yazmak yansıtıcı olabileceğinden gerçeklerin

çarpıtılmasına sebep olabilir (Ghaye, 2011, 142). Günlük tutmanın yansıtıcı düşünmenin üzerindeki etkileri ise şöyle sıralanabilir (Ünver, 2011, 146):

- Yeni sorunlar ve soruları düşünmeye başlamayı uyarma.
- Düşünceleri düzene koymaya yardım etme.
- Öğrenme metaryelini daha sonra yeniden gözden geçirme olanağı tanıma.
- Duygu ve davranışlardaki değişiklikleri görme olanağı tanıma.
- Kendi öğrenmesini ölçme olanağı tanıma.
- Aynı yanlışları yinelemeyi önleme.
- Kendini daha iyi gözleme.

2.1.11.2. Gelişim Dosyaları (Portfolyo) Hazırlama

Portfolyo ya da gelişim dosyaları öğrencilerin eğitim süreci içerisindeki uygulamalarını yansıttıkları araçlardır. Portfolyo ile öğrenci kendi bilgisi ve yapmış olduğu çalışmalar hakkında düşüncelerini yansıtır, kendi öğrenmesini izler, kendinin değerlendirme yeteneği kazanır . Ayrıca bu yolla öğretmen-öğrenci-veli ilişkisi de gelişme gösterir. Portfolyo hazırlanması sürecinde öğrenciler kendi öğrenmelerini yansıtarak onları nasıl geliştirebilecekleri konusunda farklı çözüm yolları aramaya girişirler (Çepni, 2012, 269-271). Amerika Birleşik Devletleri Colorado Üniversitesi'nde öğretmen adaylarıyla yapılan bir çalışmada yansıtma aracı olarak portfolyo kullanılmış, süreç içerisinde öğretmen adaylarının gelişmeler katettikleri, sınıfta yapılan uygulamaları daha net hatırlayabildikleri ve bu sayede deneyimlerini daha sistematik inceleyebildikleri belirlenmiştir. Bunun sonucunda ise teorik bilginin uygulamaya aktarımında verimli sonuçlar alınmıştır (Borko ve diğerleri, 1999 akt. Güney, 2008, 52). Öğrencilerden kendi çalışmalarını arkadaşlarıyla paylaşmaları istendiğinde yansıtma başlamış olacaktır. Öğrenciler bu vasıtayla kendi gelişimlerini, kendi gözlem ve değerlendirmeleriyle görecektir ve daha sonra daha iyisini yapmak için motive olmuş bir şekilde araştırma faaliyetlerine girişeceklerdir (Güney, 2008, 52). Portfolyoların avantajları Tan (2012, 405- 406)'e göre aşağıdaki gibidir:

- Öğretmen öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarını daha iyi belirler. Öğrencinin gelişimiyle ilgili daha geniş ve detaylı bir değerlendirme olanağı sunar.
- Öğrenci gelişim dosyaları aile ve yöneticileri öğrencinin gelişimiyle ilgili olarak bilgilendirmede önemli bir kaynak olur.

- Öğrenci gelişim dosyası hem öğretim sürecinin hem de öğretm çıktılarının sürekli olarak değerlendirilmesini içerir. Bu nedenle öğretimle değerlendirmenin iç içe olmasını olması avantajını sağlar.
- Öğrenciye öğrenmesinde önemli bir sorumluluk alma imkanı sağlar.
- Portfolyo öğrenciye kendi öğrenmesini ve ilerlemesini izleme olanağı sağlar.

2.1.11.3. Eylem Araştırması

Eylem araştırmalarında, araştırmacılar, sağlam geneller aramaktansa kendilerinin de dahil oldukları bir probleme çözüm bulma sürecinde çözümü sağlayacak bilgiyi aramaya yoğunlaşırlar. Ayrıca eylem araştırmalarında çalışmanın sonuçlarından etkileneceklerle birlikte deneklerin de çalışmaya aktif olarak katılması önemsenir (Büyüköztürk vd. 2009, s. 18-19). Yansıtıcı düşünme becerisini geliştiren bir etkinlik olarak eylem araştırmaları incelendiğinde problem çöme ve öğretime yansıtma yaklaşımı olarak yapılan araştırmalar yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmektedir (Cruickshank, Bainer ve Metcalf, 1995 akt. Ünver, 2003, 52). Ayrıca eylem araştırmaları, araştırmacılara kendilerini tanıma ve problemlerin çözümlemesini yapabilme anlamında kolaylık sağlamaktadır (Ünver, 2003, 53).

2.1.11.4. Mikro Öğretim Çalışmaları

Mikro öğretim, öğretmen eğitimi sırasında, aday öğretmenin teorik olarak öğrendiği mesleki becerileri uygulamaya yansıtmasını sağlayan, aday öğretmenin aldığı dönütler vasıtasıyla eksiklerini farketmesine ve deneyim kazanmasına imkan yaratan bir yöntemdir. Aday öğretmen, mini dersi için gerekli hazırlıkları yapar, oluşturulmuş yapay ortamda dersini işler ve tüm süreç kayda alınır. Daha sonrasında kayıtlar izlenir hem sürece katılan diğer aday öğretmenlerin ve hem de uygulamayı gerçekleştiren öğretmenin eleştirileri dikkate alınır. Daha sonra bu eleştiriler göz önüne alınarak ders tekrar edilebilir. Bu doğrultuda öğretmen adayı kendi eksik ve yanlışlarını görerek davranışlarıyla ilgili düşünerek yansıtılarda bulunur (Coper, 1970, 2-3).

2.1.11.5. Mentorluk

Salford Üniversitesi mentorluğu, bir organizasyon içerisinde deneyimli üyenin kadroya yeni katılan üyelere kariyer gelişiminde yardımcı olmasını sağlayan profesyonel bir ilişki olarak tanımlanmaktadır (McClure, 2015). Poclinton ve Weidling'e (1996) göre "mentorluk çıraklık kavramından doğmuştur ve tecrübeli iş görenin bilgi ve becerilerini

yeni gelene aktarması” olarak tanımlanır. Özellikle yöneticilerin göreve yeni başladıklarında birbirleriyle eşleştirilerek veya staj dönemi geçirerek yansıtıcı düşünme sürecine itilmesi gerekir. Mentorluk uygulamalarının başarılı olabilmesi için yansıtma, öğrenme, profesyonel gelişim için duygudaşlık, samimiyet, aktif dinleme, sorgulama, farkındalık özellikleri gerekmektedir (akt. Bakioğlu ve Dalgıç, 2014, 106).

2.1.11.6. Amaçlı Tartışmalar

Ünver (2011) tartışma yönteminin özellikle öğretmen adaylarının gelişimine katkı sağlayacağını belirtmektedir. Yöntem, özellikle öğretmen adaylarının birbirleriyle ilgili mesleki eleştirileri almaları, eksikliklerini farkederek düzeltmeleri bakımından önemlidir. Ayrıca bu tür etkinlikler yoluyla bireylerde, başkalarının düşüncelerine saygı duyma ve eleştirilere katlanma duyguları da gelişecektir. Tartışma yönteminin verimli uygulanabilmesi için bireylerin düşüncelerini özgürce dile getirebilecekleri bir ortam oluşturulmalı ve yöneltilecek soruların yansıtmayı gerektirecek niteliğe sahip olmasına dikkat edilmelidir (Ünver, 2011, 145-146).

2.1.11.7. Güçlü Ve Zayıf Yönlerin analizi

Güçlü ve zayıf yönlerin analizi ya da SWOT analizi, “işinizle ilgili alanlarda güçlü ve güçsüz yanlarınızı görmenizi, gelecekte sizi bekleyen fırsatlar ve tehlikelere karşı hazırlığınızı bugünden yapmanızı sağlayan tekniktir” şeklinde tanımlanmaktadır (Swot analizi, 2015). Örneğin doktorların zayıf ve güçlü yanlarını bilmeleri, onların farkındalıklarını artırırken karşılaştıkları durumlara hazırlıklı olmalarını sağlamaktadır. SWOT analizi dört adımdan oluşmaktadır. Bu adımlar Şekil 3’teki gibidir.

Şekil 3:SWOT Analizinin Adımları

SWOT analizi düşünmeyi derinleştirme, olayları ve durumları ayrıntılı bir biçimde inceleme gibi özelliğinden dolayı yansıtıcı düşünmeyi geliştirici bir egzersiz olarak görülmektedir (Moon, 1999 akt. Bakioğlu ve Dalgıç, 2014, 127). Ayrıca SWOT analizi profesyonel anlamda eylem ve projeleri değerlendirmede araç olarak kullanılabilir (Campbell ve Sykes, 1997, 52).

2.1.11.8. Diğer Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri

Yukarıda açıklanan yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin dışında Taggart ve Wilson (2006) tarafından hazırlanan öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan etkinliklerin yer aldığı “Öğretmenlerde Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirme: 50 Eylem Stratejisi (Promoting Reflective Thinking in Teachers: 50 Action Strategies)” isimli bir kitap bulunmaktadır. Kitapta beyin fırtınası, işbirlikli öğrenme, görüş birliği oluşturma gibi etkinliklere de yer verilmiştir. Ayrıca Ünver (2003) gözlem tekniğinin de özellikle öğretmen eğitiminde etkili olan bir yansıtıcı düşünme etkinliği olduğunu belirtmiştir. Gözlem tekniğinin, aday öğretmenin, uygulama öğretmenini veya arkadaşlarını gözlemleyerek değerlendirelerde bulunmasına katkı sağladığını ifade etmiştir (Ünver, 2011, 147). Bakioğlu ve Dalgıç (2014) ise vak’a incelemelerinin, rol model tekniğinin, doküman içerik analizi, öğrenme denetimleri, izleme, kritik tecrübe, video ve ses kaydı, metafor, portreleme, otobiyografi, profesyonel kişilik testleri, prova yapma gibi teknik ve yöntemlerin de yansıtıcı düşünmenin geliştirilmesine katkı sağlayacağını belirtmişlerdir (Bakioğlu ve Dalgıç, 2014, 102-128).

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, gerçekleştirilen çalışma kapsamında modüler öğretim ve yansıtıcı düşünme ile ilgili erişilebilen araştırmalara yer verilmiştir

2.2.1. Modüler Öğretimle İlgili Araştırmalar

Türkiye’de modüler öğretim önemi geç fark edilen bir yaklaşımdır. Türkiye’deki kuramsal çerçeve incelendiğinde modüler öğretimin mesleki eğitim alanında yoğun bir şekilde uygulama alanı bulduğu görülmektedir. Bu bölümde, öneminin giderek arttığı çalışmalara yansımından anlaşılan modüler öğretim ile ilgili olarak Türkiye’de yapılan çalışmalardan, erişilebilen, yüksek lisans ve doktora çalışmalarına, kronolojik olarak yer verilmiştir.

Taşpınar (1997) “modüler öğretim yönteminin öğretim yöntemleri dersinde öğrenci başarısına etkisi (Firat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi örneği)” başlığı ile raporladığı çalışmada, modüler öğretim ile geleneksel öğretim yönteminin öğrenci başarısı üzerine etkisini karşılaştırmıştır. Deneysel olarak planlanan bu araştırma için ikinci sınıf öğrencilerinden iki deney ve bir kontrol olmak üzere, her birinde 31 'er öğrenci olan üç grup oluşturulmuştur. Araştırma öntest-sontest ve deney-kontrol grubu desenine uygun olarak planlanmıştır. Deney-1 grubuna "modüler öğretim", deney-2 grubuna modüler materyaller kullanılarak geleneksel yöntem ve kontrol grubuna ise sadece geleneksel yöntem uygulanmıştır. Veriler başarı testi ve tutum ölçeği ile toplanmıştır. Sonuç olarak: Her iki deney grubu kontrol grubuna göre daha başarılı olmuşlardır. Bilişsel alanın bilgi düzeyi açısından deney-1 grubu kontrol grubuna göre daha başarılı olmuştur.. Kavrama düzeyi açısından her iki deney grubu kontrol grubuna göre daha başarılı olmuştur. Uygulama düzeyi açısından her iki deney grubu kontrol grubuna göre daha başarılı olmuştur. Bilgideki kalıcılık açısından deney-1 grubu, deney-2 ve kontrol grubuna göre daha başarılı olmuştur. Öğretim planlarını hazırlama konusunda deney-1 grubu diğer iki gruba göre daha başarılıdır. Deney-2 grubu da kontrol grubuna göre daha başarılı olmuştur. Modüler öğretim materyallerine karşı tutumlar açısından her iki deney grubu da olumlu görüşler belirtmişlerdir. Öte yandan deney-2 grubu bu konuda deney-1 grubuna göre daha olumlu düşünmektedir.

Uygulanan yöntemlere göre akademik başarıların karşılaştırıldığı bir diğer çalışma, Gömleksiz (1999) tarafından “Yabancı dil öğretiminde modüler öğretim yöntemi ile geleneksel yöntemin öğrenci başarısı üzerine etkisinin karşılaştırılması (F.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi örneği)” başlığı ile yayınlanmıştır. Araştırmanın amacı, yabancı dil öğretiminde modüler öğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin öğrenci başarısı üzerindeki etkisini karşılaştırmaktır. Araştırma ön test-son test kontrol gruplu deneysel desene göre planlanmış ve yürütülmüştür. Deney grubuna modüler öğretim yöntemi, kontrol grubuna ise geleneksel yöntem uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda, deney ve kontrol gruplarına uygulanan iki farklı yöntem hem yabancı dil ile ilgili kelime bilgisi, hem de bilgi, kavrama ve uygulama basamağında öğrenci başarısını artırmada etkili olmuştur. Modüler öğretim yönteminin uygulandığı deney grubundaki öğrenciler İngilizce kelime bilgisi edinmede kontrol grubundaki öğrencilerden daha başarılı olmuşlardır. Deney grubundaki öğrenciler bilişsel alanın bilgi basamağındaki davranışları edinmede kontrol grubundaki öğrencilerden daha başarılı bulunmuştur. Kavrama basamağındaki

davranışların kazanılmasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Uygulama basamağı düzeyindeki davranışların edinilmesinde modüler öğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu belirlenmiştir.. Deney grubundaki öğrencilerin başarı testinin tümünden aldıkları son test puan ortalamaları kontrol grubundakilerin son test puan ortalamalarından daha yüksek bulunmuştur. Elde edilen bu bulgular yabancı dil öğretiminde modüler öğretim yönteminin geleneksel öğretim yönteminden daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Akgül (2002) ise modüler öğretim yaklaşımının temel sanat eğitimi dersinde küçük gruplarda öğrenci başarısına etkisini incelemiştir. Araştırma kapsamında, araştırmacı tarafından, araştırmanın amaçları doğrultusunda veri toplama araçları olarak, delfi paneli üyelerine yönelik iki aşamalı "anket", öğrenci başarısının elde edilmesine yönelik olarak "başarı testi" ve gruplarda uygulanan yöntemlere ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik olarak "öğrenci görüşleri anketi" geliştirilmiştir. Bunlarla birlikte araştırmanın deneysel boyutunun gerçekleştirilmesi için araştırmacı tarafından bireysel modüler öğretim yaklaşımında kullanılacak modül (öğrenme kılavuzu), küçük gruplarla modüler öğretim yaklaşımında kullanılacak olan modüler öğrenme paketinde bulunan modül (öğrenme kılavuzu), öğretmen kılavuzu, öğrenci kılavuzu ve modül tanımlayıcısı geliştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, iki deney grubunda da Renk modüler birimine ilişkin son test başarı puanları ön test başarı puanlarına göre anlamlı olarak daha yüksektir. Yani her iki yöntem de öğrenci başarısını anlamlı bir şekilde artırmıştır. Bununla birlikte öğrenme elemanı olarak modülün (öğrenme kılavuzu) ve bireysel modüler öğretim yaklaşımının kullanıldığı gruptaki öğrencilerin başarı testi puanları ile öğrenme elemanı olarak modüler öğrenme paketi ve küçük gruplarda modüler öğretim yaklaşımının uygulandığı gruptaki öğrencilerin başarı testi puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Günceoğlu (2003) Kız Teknik Öğretim'in modüler öğretim yaklaşımıyla hazırladığı El Sanatları Teknolojisi Alanı Meslek Dersleri Programları'nın bu yaklaşımdaki niteliklere sahip olup olmadığının belirlenmesi amacıyla bir çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırmacı tarama yöntemini kullanmış ve araştırma sonucunda programlarda modüler öğretim yaklaşımının uygulanmasında aksaklıklar olduğunu belirlenmiştir. Aksaklıkların nedenlerinden en önemlilerinin öğretmenlerin geleneksel yöntemden kopamaması, materyal eksikliği özellikle modül kitaplarının bulunamaması ve sektörle işbirliğinin sağlanamaması olduğu bilgisine ulaşmıştır.

Menteş (2004) “mesleki ortaöğretimde modüler öğretim düzenlemesi: Talaşlı üretim için program geliştirme“ başlığı ile raporladığı çalışmasında program geliştirmiştir. Çalışmada, Talaşlı Üretim (Tesviye Ana Meslek Dalı) için alt meslek dalları belirlenmiş ve bunların modüler öğretim programları hazırlanmıştır. Hazırlanan modüler programların uygulama esas ve kriterleri ile ilgili bilgilere çalışmasında yer vermiştir.

Modüler öğretim yaklaşımı ile geleneksel öğretimin karşılaştırıldığı bir diğer çalışmayı Kamiloğlu (2004) gerçekleştirmiştir. Araştırmada, Kız Meslek Liselerinin El Sanatları Bölümündeki öğretmenlerin, modüler öğretim yaklaşımı ile geleneksel öğretim yaklaşımı hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada Ankara il merkezinde bulunan kız meslek liselerindeki öğretmenler ile çalışılmıştır. Çalışmada görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenler içerik ve öğretimin uygulanması boyutlarında modüler öğretim yaklaşımındaki niteliklerin az yeterli, geleneksel öğretim yaklaşımındaki niteliklerin ise yeterli olduğunu yönünde görüş bildirmişlerdir.

İşbirliğine dayalı öğrenme ile modüler öğretim yönteminin birlikte uygulanmasının öğrencilerin akademik başarılarına etkisinin incelendiği Özkan’a (2005) ait çalışmada, deneme modeli kullanılmıştır. Deneme modelinde olan araştırma, her biri 30 öğrenciden oluşan üç deney ve bir kontrol grubu olmak üzere, dört grup üzerinde yürütülmüştür. Araştırma, ön test-son test ve deney-kontrol grubu desenine uygun olarak planlanmıştır. Deney- 1 grubunda "işbirliğine dayalı öğrenme yöntemi", deney-2 grubunda "modüler öğretim yöntemi, deney-3 grubunda "işbirliğine dayalı öğrenme yöntemi ve modüler öğretim yöntemi" birlikte ve kontrol grubunda ise "geleneksel yöntem" uygulanmıştır. Bütün gruplarda, "Öğretimi Planlama ve Değerlendirme" dersinin kapsamında yer alan "Eğitimde Amaçlar" ve "Eğitimde Ölçme Araçları" konuları işlenmiştir. Bu konularla ilgili olarak iki modül geliştirilmiştir. Veriler başarı testi ve tutum ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda: Bütün deney grupları, kontrol grubuna göre daha başarılı olmuşlardır. İşbirliğine dayalı öğrenme yöntemiyle modüler öğretim yönteminin birlikte uygulandığı deney-3 grubu bütün gruplardan daha başarılı olmuştur. İşbirliğine dayalı öğrenme yönteminin uygulandığı deney-1 grubu ile modüler öğretimin uygulandığı deney-2 grubu arasında öğrenci başarısı açısından anlamlı bir fark elde edilmemiştir.

“Modüler öğretim yöntemi ve uygulamalı dersler” başlığıyla raporlanan bir diğer çalışmada, Kaykı (2008) modüler öğretim yönteminin uygulamalı derslerde uygulanıp uygulanamayacağı belirlenmeye çalışılmıştır. Deneysel olarak gerçekleştirilen araştırma

sonucunda geleneksel öğretim yöntemi ile modern bir yaklaşım olarak görülen modüler öğretim yöntemi karşılaştırılarak, bireylerin kendilerine uygun öğrenme stillerine göre düzenlenebilecek öğrenme olanakları sağlamaya uygun bir öğrenme yaklaşımı olan modüler öğretim yöntemini uygulamalı derslerde gerçekleştirmek daha doğru olacaktır sonucuna varılmıştır.

Endüstri meslek liseleri elektrik elektronik teknolojileri alanında uygulanmakta olan modüler öğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin öğretmen görüşleri çerçevesinde karşılaştırılması amacıyla Karadeniz (2008) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, araştırma konusu hakkında geniş çaplı bir kuramsal çerçeve taraması yapılmış ve dikkat edilecek hususlar belirlenmiştir. Mesleki eğitim, Avrupa Birliği ve eğitim, mesleki eğitimde geleneksel öğretim yöntemi ve modüler öğretim yöntemi araştırılmıştır. Araştırma anketi öğretmenlere uygulanmış ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda modüler öğretimle ilgili aksaklıkların olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmacı bu yönde çalışmaların yapılması gerektiği ile ilgili ayrıntılı açıklamalarda bulunmuştur.

Otelcilik ve turizm meslek liselerinde uygulanan modüler öğretim yaklaşımının geleneksel öğretim yaklaşımı ile karşılaştırılması amacıyla Demir (2009) tarafından gerçekleştirilen bir diğer çalışmada, araştırmacı betimle modelini kullanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin modüler öğretime bakış açıları ile geleneksel öğretime bakış açıları arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin ise modüler öğretim yaklaşımını geleneksel öğretim yaklaşımına göre daha iyi buldukları araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır. Öğretmenler ve öğrenciler programların belirlenirken yeteri kadar sektör temsilcileri ile işbirliği yapılmadığı ve öğrenci beklentilerinin dikkate alınmadığı konusunda fikir belirtmişlerdir. Araştırmacı bu olumsuzlukların giderilmesi için bu konuda ilgili olan bütün paydaşlar arasında işbirliğinin yapılması gerektiği yönünde öneride bulunmuştur.

Anadolu otelcilik ve turizm meslek liselerinde uygulanan modüler öğretimin değerlendirilmesi amacıyla Seçilmiş (2009) tarafından gerçekleştirilen çalışma da ise betimsel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma, öğretmenler üzerinde anket tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, modüler öğretim programlarında ve programların uygulanmasında bazı problemlerin olduğunu ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler, hazırlanan programlardaki tanımlamaların, içeriklerin ve amaçların gerekli yeterlikleri kazandıracak nitelikte

olduğunu düşünmektedir görüşü belirtilmiştir ancak modül kitapçıklarının ve okul imkanlarının yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

“Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında elektrik elektronik teknolojileri alanında modüler öğretim sisteminin analizi” başlığı ile Gürlek (2010) tarafından raporlanan bir diğer çalışmada, modüler öğretim sisteminin değerlendirilmesi çalışması yapılmıştır. Öğrenci ve öğretmenlerin sistemi değerlendirmelerine yönelik anket soruları oluşturulmuş, bu anketler çeşitli okullarda 332 öğrenci ve 172 öğretmene uygulanmıştır. Bu değişkenlerin modüler öğretim sistemine uyarlanmasında bazı eksiklikler tespit edilmiştir. Bu eksikliklerin giderilmesi için öneriler sunulmuştur. Bu öneriler dikkate alındığı takdirde modüler öğretim sisteminden beklenen verimin elde edilebileceği öngörülmüştür.

Bir başka modüler program değerlendirme çalışması ise “Gazetecilik alanı modüler öğretim programına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerinin değerlendirilmesi” başlığı ile Nazlı (2010) tarafından raporlanmıştır. Araştırmacı programı değerlendirmek için ülkemizde gazetecilik eğitimi verilen 18 okulun ilgili alan öğretmeni ve yöneticilerine ulaşılarak iki ayrı veri toplama aracı ile modüler eğitim sistemi ve gazetecilik programının uygulaması hakkındaki görüşleri almıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmen ve yöneticilerin modüler eğitim sistemine yönelik tutumlarının olumlu olduğu ve dolayısı ile modüler sisteme geçişi destekledikleri görülmüştür. Sistemin genel olarak uygulanabildiği, ancak çoğunlukla kaynak yetersizliği ve yasal altyapıdan kaynaklanan bazı sıkıntıların yaşandığı ortaya çıkmıştır.

Diğer bir modüler öğretim programı değerlendirme çalışmasında, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri alınarak radyo TV alanı modüler öğretim programı Utku (2010) tarafından değerlendirilmiştir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada biri “Modüler Eğitim Sistemi Tutum Ölçeği”, diğeri “Radyo TV Öğretim Programı Değerlendirme Anketi” olmak üzere iki adet veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen en çarpıcı sonuç bütün katılımcıların modüler eğitim sistemini mesleki ve teknik eğitim için zorunlu bir değişiklik olarak görmeleridir. Katılımcılar yeni öğretim programının sektör beklentilerine cevap verme düzeyini ve öğrenci başarısını arttırdığını düşünmektedirler. Araştırmada öğretim programının uygulamasında, mevcut yasal düzenlemelerden kaynaklanan sorunlar, fiziksel ve donanımsal alt yapı eksikliğinden kaynaklanan sorunlar, öğretim materyallerinden kaynaklanan sorunlar ve sistem uygulayıcılarından kaynaklanan bir takım sıkıntıların olduğu da ortaya çıkmıştır.

Modüler öğretim programı hakkında öğretmenlerin görüşlerinin alındığı “Metal teknolojisi öğretmenlerinin mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında uygulanan metal teknolojisi alanı modüler öğretim programı hakkında görüşleri: Antalya örneği” başlıklı çalışmada Aktaş (2012) tarafından karma yöntem kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Öğretmenlerin ankette yer alan açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar ise ayrı bir dokümana kaydedilmiş ve nitel veri seti oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda, araştırmaya katılanlar, modüler öğretim programının tam olarak uygulanamamasının temel nedenlerini okulun ve atölyelerin fiziki ve teknik donanımlarındaki eksiklik, modüllerin zamanında öğretmenlere ulaşmaması, modül notlarının e-okul sistemine yansıtılmaması, öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerinin yeterli olmaması ve öğrencilerin metal teknolojisi alanına öncelikli tercihleri arasında yer vermemesi olarak belirtmişlerdir. Araştırmacı, okulların ve atölyelerin fiziki ve teknik donanımlarındaki eksikliğin bakanlık tarafından veya okul sektör iş birliği ile giderilmesi, modüllerin eğitim öğretim başlamadan öğretmenlere ulaştırılması, e-okul sisteminde modül notları için yer açılması, ilköğretim öğrencilerine ve 9. sınıf öğrencilerine metal teknolojisi alanının daha iyi tanıtılmasıyla sorunların giderilebileceği yönünde önerilerde bulunmuştur.

Modüler öğretim programı hakkında öğretmenlerin görüşlerinin incelendiği bir diğer çalışma ise “Metal teknolojisi alanında uygulanan modüler öğretim sisteminin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi” başlığı ile Kanbur (2013) tarafından raporlanmıştır. Çalışma sürecinde kuramsal çerçeve taraması yapılarak mesleki ve teknik eğitim sistemi, uygulanmakta olan modüler sistem ve metal teknolojisi alanı öğretim programına ait dokümanlar araştırılarak anket soruları hazırlanmıştır. Hazırlanan anketler Samsun il ve ilçelerindeki endüstri meslek liselerinde görev yapan metal teknolojisi öğretmenlerine uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda metal teknolojisi alanına ait çerçeve öğretim programında, yeterlik tablolarında, ders bilgi formlarında, modül bilgi sayfalarında, işlem analiz formlarında, modüllerin içerisinde yer alan bilgi ve ölçme araçlarında, modüler programın uygulandığı atölyelerdeki donanım ve ortam durumunda kısmen eksikliklerin olduğunu yönünde görüşler ortaya çıkmıştır. Eksikliklerin giderilmesine yönelik olarak; sektör ve alan uzmanları arasında daha fazla işbirliği yapılması, alana ve dallara ait özelliklere uygun dersler oluşturulması, program içeriklerinden daha fazla yararlanılması, modüllerdeki uygulama faaliyetlerinin sayısının artırılması, mevzuat düzenlemelerinin yapılması, okullardaki donanım ihtiyaçlarının

giderilmesi, modüler sistemle ve programla ilgili yapılan mesleki çalışmaların artırılması gerektiği yönünde öneriler getirilmiştir.

Modüler öğretim programı hakkında öğretmenlerin görüşlerinin incelendiği bir başka çalışmada ise büro yönetimi ve sekreterlik alanı modüler öğretim programının değerlendirilmesi Güneşli (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Ticaret Meslek Liselerinin Büro Yönetimi ve Sekreterlik (BYS) alanı modüler öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Veriler, 5’li likert ölçeğine göre geliştirilmiş anket yoluyla, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Ankara ilinin merkez ilçelerinde görev yapan 115 öğretmene uygulanarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerden Ticaret Turizm Eğitim Fakültesi (TTEF) mezunlarının, modüler eğitim sisteminden memnun olanların, daha önce modüler eğitim sistemi ile ilgili hizmet içi eğitim alanların, branşı BYS olanların daha olumlu görüş belirttikleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin programın içeriğine ilişkin ifadeler katılma düzeyleri daha düşük olduğu saptanmıştır. Öğretmenler ortalama olarak programın içeriğinin, tam olarak iş piyasası ile örtüşecek, alan dalın gerektirdiği yeterlikleri sağlayacak şekilde olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Araştırmacı bu sonuçlara göre modüllerin revize edilmesi önerisini getirmiştir.

Modüler öğretim programının etkililiğinin incelendiği Artun’a (2013) ait “Yedinci sınıf öğrencilerinin çevre eğitimine yönelik tasarlanan modüler öğretim programının etkililiğinin araştırılması” çalışmasında veri toplama araçları olarak, Başarı testleri, “Çevre Eğitimi Tutum Ölçeği”, “Çevre Etkinliklerini Değerlendirme Anketi”, problem çözme becerilerine yönelik senaryolar, “Çevre Öz Değerlendirme Formu”, araştırmacının günlük notları, “Bütünleştirici Öğrenme Ortamı Anketi”, uygulama öğretmeni ve 6 öğrenci ile yürütülen yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, tasarlanan çevre eğitimi modüler öğretim programı çevre eğitimi ile ilgili kavramlarda kavramsal anlamayı artırırken, öğrencilerin akademik başarılarındaki artış istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Aynı zamanda, çevre eğitimi modüler öğretim programının öğrencilerin çevreye yönelik tutumlarını olumlu yönde değiştirmiştir. Çevre eğitimine yönelik geliştirilen etkinliklerin amaca ve 5E öğretim modeline uygun olduğu, aynı zamanda öğrencilerin çevre sorunlarına karşı problem çözme becerilerinin gelişimine katkı sağladığı belirlenmiştir.

“Mesleki ve teknik liselerde uygulanan modüler öğretim programının değerlendirilmesi” başlığı ile yayınlanan çalışmada Ekşioğlu (2013), “Erden’in Programın

Öğelerine Dönük Değerlendirme Modeli”ni temel alınmıştır. Araştırma mesleki ve teknik liselerde uygulanan modüler öğretim programını değerlendirmeye yönelik betimsel bir araştırmadır. Uygulanmakta olan program yaklaşımının var olan durum içinde değerlendirildiği araştırmanın verileri üç farklı kaynaktan iki farklı yöntemle toplanmıştır. Araştırmanın nicel verileri farklı illerde yer alan 48 mesleki ve teknik lisede görev yapan 430 öğretmen ve bu kurumlarda öğrenim gören 903 öğrenciden elde edilmiştir. Nitel veriler ise Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversitelerde çalışan 15 uzmanla yapılan görüşmelerle elde edilmiştir. Öğretmen ve öğrencilerden nicel verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen anketler kullanılmıştır. Uzmanlardan nitel verilerin toplanmasında ise yine araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, mevzuattan ve içerikten kaynaklı sorunlar olduğunu tespit etmiştir. Araştırmacı mevzuatta yapılacak değişikliklerle sorunların çözülebileceği yönünde görüş bildirmiştir.

2.2.2. Yansıtıcı Düşünme İle İlgili Araştırmalar

Türkiye’de yansıtıcı düşünme alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde yansıtıcı düşünmenin kuramsal temellerine yer verilen çalışmalar, öğretmen ve öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme ile ilgili görüşlerine yer verilen çalışmalar, yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisinin incelendiği çalışmalar ve yansıtıcı düşünme eğilimlerinin belirlenmesine yönelik ölçek geliştirme çalışmaları şeklinde olduğu görülmektedir. Bu bölümde erişilebilen çalışmalarla sınırlı bu çalışmalara kronolojik olarak, kısaca aşağıda yer verilmiştir.

Dewey’in 1910 yılında ilk kez dile getirdiği yansıtıcı düşünme kavramı “How We Think” isimli kitapta yer almıştır. Bu kitap İstanbul Muallimler Cemiyeti tarafından 1957 yılında “Düşüncenin Terbiyesi” şeklinde çevrilmiş ve yansıtıcı düşünmeden “ Teemmüllü Düşünme” şeklinde bahsedilmiştir. 2000’li yıllara gelindiğinde ise bir yansıtıcı öğretmenlik programının öğretmenlerin sınıf ortamı algısına ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumuna etkisinin incelendiği çalışma Oruç (2000) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu deneysel çalışmanın sonucunda araştırmacı programın, öğretmenlerin sınıf ortamı algısına ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına olumlu etkilerini tespit etmiştir.

Alanda yapılan bir diğer çalışma, Bölükbaş (2004) tarafından gerçekleştirilen, yansıtıcı öğretimin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutum ve başarıları üzerindeki etkisinin incelendiği çalışmadır. Deneysel olarak gerçekleştirilen

çalışmada, deney grubuna yansıtıcı öğretim kontrol grubuna ise geleneksel öğretim metotları uygulanmıştır. Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda araştırmacı, yansıtıcı öğretimin uygulandığı deney grubunda akademik başarının geleneksel öğretim uygulamalarının gerçekleştirildiği kontrol grubuna göre daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Ayrıca araştırmacı, Türkçe dersine yönelik tutumu olumlu yönde artırmada deney grubuna uygulanan yansıtıcı öğretim uygulamalarının daha etkili olduğu sonucunu elde etmiştir.

Yansıtıcı düşünmenin program geliştirme ve fen bilgisi öğretim programındaki yerinin incelendiği bir diğer çalışmada, Arslan (2005) tarafından yansıtıcı düşünme farklı yönleriyle detaylı olarak tanıtılmış ve fen bilgisi öğretim programının hedef, içerik, öğretme ve öğrenme süreci ve değerlendirme boyutlarıyla, yansıtıcı düşünme yaklaşımına hizmet etme derecesi incelenmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda, öğretim programında, hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme boyutlarıyla istenen düzeyde olmasa da yansıtıcı düşünmeye hizmet eden durumlar bulunmuştur.

Tarih öğretmenlerinin yansıtıcı öğretmen özelliklerine sahiplik düzeyinin Van ili ile sınırlı tutularak incelendiği İnönü (2006) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise ortaöğretim kurumlarında görevli öğretmenlerin yansıtıcı öğretmen özelliklerine ne derece sahip oldukları incelenmiştir. Araştırma genel tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin yansıtıcı öğretmenlik özellikleri açısından yaş ve cinsiyet değişkenlerine göre farklılık göstermedikleri belirlenmiştir. Çalışmada öğretmenler iş birliği içinde olduklarını belirtirken öğrenciler bu konuda tersi görüş bildirmişlerdir. Ayrıca öğrenciler derslerde farklı araç ve gereçlerden yararlanılmadığını, bireysel özelliklerin önemsenmediğini ve öğretmenlerin farklı etkinliklere katılmada öğrencileri desteklemediğini bildirmişlerdir.

Öğretmen adaylarının öğretmen eğitimindeki modeller hakkında görüşlerinin farklı programlar açısından incelenmesi başlığına sahip çalışma ise Türkiye’de yansıtıcı düşünceye ilişkin öğretmen ve öğretmen adaylarına yönelik yapılan çalışmaların en eskidir (Bakioğlu ve Dalgıç, 2014, s. 137). Bu araştırmanın amacı farklı programlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmen eğitiminde kullanılan öğretmen yeteştirme modelleri hakkındaki görüşlerini tespit etmektir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Farklı öğretmenlik programlarında “yansıtma modeli” üzerine görüşlerin farklı olduğu tespit edilmiş, yansıtma modeli kapsamında farklılıkların olduğu görülen öğretmen adaylarına verilen derslerin yürütme biçimleri ile uygulama okullarında yürütülen derslerin

öğretim programlarındaki değişikliklerin öğretmen adaylarının görüşlerinde olumlu yönde gelişmeler olmasına katkı sağladığı tespit edilmiştir (Ekiz ve Yiğit, 2006).

Yorulmaz'ın (2006), İlköğretim I. Kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye ilişkin görüş ve uygulamalarını değerlendirmeye yönelik çalışması betimsel çalışma özelliği göstermektedir. Araştırmada Diyarbakır ilinde tesadüfi yöntemle seçilen öğretmenlerle çalışılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin yansıtıcı öğretime ilişkin uygulamalarında sıkıntı yaşadıkları ve yetersiz kaldıkları ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan bu olumsuzlukların giderilmesi için hizmet içi eğitim uygulamalarının gerçekleştirilmesi önerilmiştir.

Öğretmen ve öğretmen adaylarına yönelik gerçekleştirilen bir diğer çalışma da öğretmen ve öğretmen adayları için yansıtıcı düşünme eğilimi (YANDE) ölçeğinin geliştirilmesi çalışmasıdır. Semerci'ye (2007) ait çalışma, Türkiye'de yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ölçülmesi üzerine ilk olma özelliği taşımaktadır. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmış ve yapılan istatistiksel çalışmalar sonucunda oluşturulan ölçeğin öğretmen ve öğretmen adaylarına uygulanabilir düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Dolapçioğlu Doğan'nın (2007) sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada ise ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin düşünme becerilerini kullanma düzeyleri değerlendirilmiştir. Araştırmata tarama modelinde, betimsel bir çalışmadır. Ayrıca betimsel çalışmayı desteklemek için gözlem kullanılmıştır. Çalışma sonunda, örneklemedeki öğretmenler günlük tutma haricinde araştırma kapsamında bulunan yansıtıcı düşünme ile ilgili kriterleri yerine getirdiklerini belirtmişlerdir. Araştırmacının gözlemine göre ise problem çözme ve eleştirilere değer verme boyutlarında eksiklikler olduğu ortaya çıkmıştır. Hem gözlem hem de ölçeğe verilen yanıtlardan öğretmenlerin mesleki gelişimlere açık olma boyutuyla ilgili günlük tutma uygulamasını hiçbir zaman yerine getirmedikleri belirlenmiştir. Öğretmenler cinsiyet, kıdem, mezun oldukları okul türü değişkenleri açısından incelendiklerinde yansıtıcı düşünme becerilerini kullanma düzeyleri bakımından anlamlı farklılık göstermedikleri ortaya çıkmıştır.

Öz yeterlilik inancı ve yansıtıcı düşünce yetkinliği açısından hizmet içi eğitim programının İngilizce öğretmenlerinin mesleki gelişimi üzerindeki olası etkilerinin incelenmesini amaçlayan Özçalı'ya (2007) ait çalışma sonucunda yansıtıcı düşünce yetkinliği ve öz yeterlilik inancı arasında bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca hizmet

içi eğitim programının öz yeterlilik inancı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu, yansıtıcı düşünce yetkinliğinde ise istatistiksel açıdan bakıldığında önemli bir gelişme görülmemiştir. Çalışma sırasında yapılan görüşmelerde öğretmenler, günce yazmanın hem yansıtıcı düşünce yetkinliğini geliştirmelerine hem de teorik ve pratik arasında bir bağ kurulmasına yardım ettiğini belirtmişlerdir.

Amacı, mikro yansıtıcı öğretim yönteminin öğretmen adaylarının sunu performansı ve yansıtıcı düşünmesine etkisini incelemek olan bir diğer çalışmada Güney (2008) deneysel modeli kullanmıştır. Deney grubuna mikro-yansıtıcı öğretime dayalı bir ders programı uygulanmış ve bu ders programı dahilinde bir öğretim yapılmıştır. Kontrol grubuna ise mikro-yansıtıcı öğretim bir yöntem olarak anlatılmış, geleneksel öğretim yöntemleriyle öğretim devam ettirilmiştir. Bununla beraber nitel yöntem de kullanılmış ve bu kapsamda doküman incelemesi ile günlükler yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda mikro-yansıtıcı öğretim yönteminin öğretmen yetiştirmede kullanılabileceği ortaya çıkmıştır.

Yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin ilköğretim 5. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarına ve tutumlarına etkisinin Ersözlü (2008) tarafından incelendiği diğer bir çalışmada deneysel desende öntest-sontest kontrol gruplu model kullanılmıştır. Deney grubundaki öğrencilere yansıtıcı düşünmeyi geliştirici, işbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımı, sorgulama, kendini sorgulama ve günlük tutma stratejileri uygulanmıştır. Sonuç olarak deney grubundaki öğrencilerin hem akademik başarılarının hem de derse yönelik tutumlarının kontrol grubundaki öğrencilerden anlamlı bir şekilde daha olumlu ve yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarıyla çalışılan ve yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına, performanslarına ve yansıtıcılarına etkisinin incelendiği Tok'a (2008) ait çalışmada deneysel desen kullanılmıştır. Deney grubundan yansıtıcı düşünme etkinlikleri ve iki kolonlu öğrenme yazıları aracılığıyla veriler toplanmıştır. Sonuçta öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda deney grubu lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Aynı zamanda yansıtıcı düşünme etkinlikleri deney grubundaki öğrencilerin performansları üzerinde etkili olmuştur.

Dizgeli öğretimin öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme ve demokratik tutumlarına etkisinin incelendiği Duman (2009) ait çalışmada öntest sontest kontrol

gruplu model kullanılmış ve araştırma nitel yöntemle desteklenmiştir. Deney grubuna dizgeli öğretime dayalı bir ders program, kontrol grubuna ise geleneksel yöntem uygulanmıştır. Araştırma sonucunda dizgeli öğretimin, öğretmen adaylarının gelişimlerini olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Araştırmacı daha verimli sonuçlar elde etmek için öğretim süresinin uzatılmasının yararlı olacağını belirtmiştir.

İlköğretim İngilizce programını uygulayan öğretmenlerin eleştirel ve yansıtıcı düşüncelerini belirlemek üzerine yapılan bir diğer çalışmada Meral ve Semerci (2009) tarama yöntemini kullanmışlardır. Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeğinin(KEDEÖ) ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ölçeği'nin (YANDE) kullanıldığı çalışma sonucunda, İngilizce öğretmenleri genel olarak eleştirel düşündüklerini, ancak “doğruyu arama” ve “ sistematiklik” alt boyutlarında kısmen eleştirel düşündüklerini vurgulamışlardır. Ayrıca İngilizce öğretmenlerinin genel olarak yansıtıcı düşündükleri, ancak “mesleğe bakış” ve “sürekli ve amaçlı düşünme” alt boyutlarında kısmen yansıtıcı düşündükleri sonuçları da araştırmadan elde edilen diğer sonuçlar arasındadır.

Yansıtıcı düşünme etkinliklerinin etkisinin incelendiği bir diğer çalışma ise Okan (2009) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yansıtıcı düşünme etkinliklerinin piyano öğrenme sürecinde öğrencilerin akademik başarılarına etkisi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırmada öntest- sontest kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Deney grubuna yansıtıcı düşünme etkinliklerine dayalı öğretim uygulanırken, kontrol grubuna süreç içerisinde kullanılan geleneksel öğretim yöntemleri uygulanmıştır. Araştırmacı yansıtıcı düşünme becerilerini gözlemeye yönelik gözlem formunu çalışmasında kullanmıştır. Araştırma sonucunda yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinliklerinin öğrencilerin piyan öğrenme ve çalma düzeylerini olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

Öğretmelerin yansıtıcı düşünme düzeyleri ile ilgili yapılan bir başka çalışmada Karadağ (2010) sosyal bilgiler öğretmenleri ile çalışmıştır. Araştırmacı çalışmasında nicel ve nitel yöntemi beraber kullanmıştır. Araştırmacı çalışmasında Şanlıurfa'da ilinde 2009-2010 eğitim öğretim yılında görev yapan gönüllü sosyal bilgiler öğretmenleri üzerinde gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin oldukça yüksek, yansıtıcı düşünme becerileri ile ilgili en olumlu algılamanın ise “açık fikirlilik” boyutunda olduğunu tespit edilmiştir. Mesleki kıdem ve görev yaptıkları yerleşim birimine göre öğretmenlerin yansıtıcı düşünme düzeylerinde anlamlı bir

farklılık olmadığı alt boyutlar incelendiğinde ise bazı alt boyutlarda farklılıkların ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Duban ve Yanpar (2010, 343-360) öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve öğretmen adaylarının yansıtıcı öğretmen özellikleriyle ilgili görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Araştırmada nitel ve nicel yöntem birlikte kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutu için YANDE ölçeği nitel boyutu için dört sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda nicel boyuttan öğretmen adaylarının yansıtıcı öğretmen eğilimi gösterdiği, nitel boyuttan ise öğretmen adaylarının gerek sahip oldukları kişisel ve mesleki özelliklerin gerekse sahip olmayı hedefledikleri öğretmen özelliklerinin yansıtıcı öğretmen özellikleriyle örtüştüğü ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin yansıtıcı düşünme eğilimlerini belirlemeye yönelik yapılan çalışmalardan bir diğeri de Kılınç (2010) tarafından yapılan, araştırıldığı çalışmadır. Çalışmada Semerci (2007) tarafından geliştirilen YANDE ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha açık fikirli ve mesleğe daha olumlu baktıkları belirlenmiştir. Mesleki kıdemi daha fazla olan öğretmenlerin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin, diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlere göre mesleğe daha olumsuz baktıkları ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin yansıtıcı düşüncelerini belirlemek amacıyla, İlköğretim birinci kademe programlarının öğrencilerin yansıtıcı düşüncelerini geliştirmeye etkisi Demiralp (2010) tarafından incelenmiştir. Betimsel özellikte olan bu çalışmada tarama (survey) yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, öğretmenlerin kişisel bilgileri, ilköğretim birinci kademe programlarının öğrencilerin yansıtıcı düşüncelerini geliştirmedeki katkısına yönelik görüşleri ve yansıtıcı düşünmeyi geliştiren yöntemleri kullanma sıklıkları ile ilgili maddelerden oluşan, araştırmacı tarafından hazırlanan ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılan bir anket kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ilköğretim programlarının öğrencilerin yansıtıcı düşüncelerini geliştirmedeki katkısına yönelik öğretmen görüşlerinin genel olarak olumlu yönde olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin, ilköğretim programlarının öğrencilerin yansıtıcı düşüncelerini geliştirmedeki katkısına ilişkin görüşlerin geneline katıldıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin yansıtıcı düşünmeyi geliştiren yöntemleri kullanma sıklıklarına ilişkin

bulgularında, öğretmenlerin soru sorma yöntemini en fazla, seminer çalışmaları yöntemini ise en az sıklıkta kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirici etkinliklerin öğrencilerin akademik başarılarına etkisinin incelendiği “İlköğretim 5.sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin öğrenci başarısına etkisi” isimli çalışmada Kırnık (2010) tarafından deneysel desende ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırma kapsamında öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmek için işbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımı ve günlük tutma stratejileri kullanılmıştır. Araştırma sonuçları yansıtıcı düşünme etkinlikleri ile öğretim gerçekleştirilen deney grubu ile geleneksel yöntemle ders işlenen kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarı testinden aldıkları puanlar arasında deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin kitap okuma sayılarının arttığı tespit edilmiştir.

Yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin etkisinin incelendiği diğer bir çalışmada, İlköğretim 7. sınıf fen ve teknoloji dersinde uygulanan yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin bilimsel süreç becerilerinin gelişimine ve başarıya etkisi başlığı altında Keskinlik (2010) tarafından raporlanmıştır. Araştırmada deneysel desende ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırma sonucunda yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin, kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek başarı elde ettikleri görülmüştür. Ayrıca bilimsel süreç beceri puanları açısından deney grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Coğrafya dersi iklim konusunda yaşanan Proje tabanlı öğrenme (PTÖ) süreci sonrasında öğrencilerin sürece yönelik tutmuş oldukları değerlendirme defterindeki ifadelerine göre yansıtıcı düşünme yeteneklerini incelemek amacıyla gerçekleştirilen Coşkun'a (2010) ait çalışmada araştırmacı nitel durum araştırması gerçekleştirmiştir. Öğrenci ifadelerinin incelenerek betimsel olarak analiz edildiği çalışma sonucunda öğrenciler PTÖ süreciyle ilgili yansıtıcı düşüncelerini daha çok tanımlayıcı biçimde ifade etmişlerdir. Düşüncelerini eleştirel ifade eden öğrenciler ise tanımlayıcıya göre daha azdır.

Tarama modeli kullanılarak, sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimleri ile demokratik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesinin gerçekleştirildiği bir çalışma da 2011 yılında gerçekleştirilmiştir. Üstün (2011) veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgiler Formu”, “Yansıtıcı Düşünme Ölçeği”, ve “Sınıf Ortamına İlişkin Demokratik Tutum Ölçeği” kullanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere

göre daha yüksek düzeyde yansıtıcı düşünme eğilimi gösterdikleri belirlenmiştir. Bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere nazaran demokratik tutum düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırmada ayrıca demokratik tutum ile yansıtıcı düşünme eğiliminin pozitif yönde ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Okul yöneticilerinin yansıtıcı düşünme uygulamalarının incelenmesinin amaçlandığı bir başka araştırma Dalgıç (2011) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı nicel ve nitel yöntemin birlikte kullanıldığı karma yöntemi kullanmıştır. Araştırmacı, araştırmasının nicel kısmında kullanmak üzere Okul Yöneticisi Yansıtıcı Düşünme Ölçeğini (OYYDÖ) geliştirmiştir. İstanbul ve Danimarka'dan seçilen çalışma grubuyla çalışmasını sürdüren araştırmacı, araştırma sonucunda Türkiye ve Danimarka'da okul yöneticilerinin tecrübelerini öğrenmeye dönüştürme yolları, yeterliklerini ve eylemlerini izleme ve değerlendirme yolları, yansıtıcı düşünme uygulamalarına girdikleri kişiler, yansıtıcı düşünme alanları, yansıtıcı düşünen yöneticilerin karakter özellikleri, yansıtıcı düşünmek için kullandıkları ortak teknikler, yansıtıcı düşünmelerindeki engellere ilişkin bulgular alanyazın ışığında derinlemesine tartışılmıştır.

Yansıtıcı düşünmeyle ilgili yapılan bir başka çalışmada, Önen (2011) araştırmasında doğrudan öğretim yaklaşımına göre tasarlanarak, Genel Kimya I müfredatına entegre edilmeden ve edilerek, uygulanmış olan bilimin doğası öğretiminin; Fen Bilgisi öğretmen adaylarının bilimsel bilginin doğasına ilişkin görüşlerine olan etkisinin belirlenmesini amaçlamıştır. Bu amaçla araştırmada “ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli” kullanılmıştır. Araştırma üç basamaktan oluşmaktadır. Araştırmanın ilk ve son basamağını öğretmen adaylarının bilimsel bilginin doğası anlayışlarının belirlenmesi; ikinci basamağını ise bu anlayışın geliştirilmesi amacıyla düzenlenen ders planının uygulanması oluşturmaktadır. Araştırmadan, doğrudan öğretim yaklaşımına göre düzenlenmiş ve Genel Kimya I müfredatına entegre edilerek ve edilmeden uygulanmış olan öğretim tasarımlarının, öğretmen adaylarının bilimsel bilginin doğasına ilişkin görüşlerinde değişime neden olduğu; buna karşın kontrol grubunda uygulanan öğretimin ise öğretmen adaylarının bilimsel bilginin doğası anlayışlarında önemli bir değişime neden olmadığı, ayrıca müfredata entegre edilmiş ve edilmemiş öğretim tasarımları arasında, bilimsel bilginin doğasını öğrenme açısından her hangi bir farklılığın olmadığı sonuçları elde edilmiştir.

Öğretmenlerin yansıtıcı düşünmeye ilişkin görüşlerinin incelendiği, “Fen bilgisi öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi: Şırnak ili

örneği” isimli çalışmada nicel yöntem kullanılmıştır. Kuzu (2011) nicel veri toplama aracı olarak Dolapçioğlu’na (2007) ait ölçek formu kullanmıştır. Yapılan istatistikler sonucunda örnekleme katılan öğretmenlerin "yansıtıcı düşünme ölçeği" deki maddelere "yansıtıcı günlük tutma" dışında "sıklıkla" ya da "her zaman" yerine getirdiklerini gözlenmiştir. Buna karşın araştırmaya katılan öğretmenlerin yansıtıcı günlük tutma uygulamasında büyük çoğunluğunun "hiçbir zaman" günlük tutmadıkları görülmüştür. Verilerin analizinde uygulanan t-testi sonuçlarına göre, Fen Bilgisi öğretmenlerinin cinsiyeti, öğretmenlik kıdemi ve mezun oldukları okul türü ile yansıtıcı düşünme becerilerini kullanma düzeyi arasında genel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. Aynı şekilde uygulanan ANOVA testi sonucuna göre öğretmenlerin görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik durumu ile yansıtıcı düşünme becerilerini kullanma düzeyi arasında genel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır.

“Yedinci sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi çevre ve insan ünitesinde yansıtıcı fen günlükleri tutmasının başarı ve tutuma etkisi” başlığıyla yayınlanan bir diğer çalışmada Akkuzulu (2011) tarafından deney grubundaki öğrencilerden her ders sonunda işlenen ders ile ilgili yansıtıcı fen günlükleri tutmaları istenmiştir. Öğrencilerin anlatılan konu ile ilgili evde araştırma yapmaları, anlaşılmayan noktaları belirtmeleri ve konunun değerlendirmesini yapmaları amacıyla her derste 3 soru sorularak cevapları günlüklere yazmaları istenmiştir. Günlük tutmanın tutum ve başarı üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla Çevre Tutum Ölçeği, araştırmacı tarafından hazırlanan Çevre Önbilgi Testi, Çevre ve İnsan Ünitesi Başarı Testi veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Bulgulardan elde edilen sonuçlara göre, fen ve teknoloji dersinde çevre ve insan ünitesinin öğretiminde yansıtıcı öğretim etkinliklerinden yansıtıcı fen günlükleri kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarını ve çevreye yönelik tutum ve davranışlarını olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Fen kavramlarıyla ilişkilendirilmiş doğrudan yansıtıcı yaklaşımın ilköğretim öğrencilerinin bilimin doğası hakkındaki görüşlerine ve akademik başarılarına etkisinin incelendiği 2011 yılına ait diğer bir çalışmada, deney grubundaki öğrencilere Kaya (2011) tarafından geliştirilen etkinlikler doğrudan yansıtıcı yaklaşım stratejisi ile işlenmiştir. Kontrol grubunda ise Fen ve Teknoloji Öğretim Programında önerilen şekilde sınıfın Fen ve Teknoloji öğretmeni tarafından dersler işlenmiştir. Veriler Abd-El-Khalick (2002) tarafından geliştirilmiş Bilimsel Bilginin Epistemolojisi Anketi ve Atik (2007) tarafından

geliştirilen başarı testi ile toplanmıştır. Sonuç olarak fen konularıyla ilişkilendirilmiş doğrudan yansıtıcı yaklaşım stratejisi ile işlenen derslerin öğretim programının önerdiği şekilde işlenen derslere göre öğrencilerin bilimin doğası hakkındaki görüşlerini geliştirmede daha etkili olduğunu göstermiştir. Aynı zamanda fen konularıyla ilişkilendirilmiş doğrudan yansıtıcı yaklaşım stratejisi ile işlenen derslerin öğrencilerin erişti düzeylerini de artırdığı görülmüştür.

Öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaç edinen bir diğer çalışmada Ergüven (2011) sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme becerileri ile cinsiyet, yaş, mezun olunan okul türü, kıdem yılı ve branş gibi değişkenleri arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemeye çalışmıştır. Araştırma Betimsel Tarama Modeli'ne dayalı olarak yapılmıştır. Araştırma için Akbari, Behzadpoor ve Dadvand (2010) tarafından geliştirilen Yansıtıcı Düşünme Envanteri Türkçe'ye çevrilerek öğretmenlere uygulanmıştır. Ölçekten elde edilen verilere bakıldığında öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerilerini yüksek oranda kullandıkları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerileri arasında onların cinsiyet, yaş, branş ve kıdem özelliklerine göre anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Katılımcılardan Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının diğer okullardan mezun olanlara göre daha çok yansıtıcı düşündükleri ortaya çıkmıştır. Eğitim Fakültelerinden mezun olan öğretmenlerin daha çok yansıtıcı düşünme becerisine sahip olması beklenirken, öğretmenlik üzerine en iyi eğitimi aldıkları düşünülen bu öğretmenlerin aldıkları eğitimin kalitesine yönelik soru işaretlerine neden olabilir. Kıdem yılı fazla olan öğretmenler, mesleğe yeni giren öğretmenlere göre daha fazla deneyime sahiptir. Bu yüzden onların daha çok yansıtıcı uygulama yapması beklenir. Ancak elde edilen sonuçlara göre deneyimin fazla olması yansıtıcı düşünmeyi geliştirmemiştir.

İngilizce öğretmenlerinin yansıtıcı öğretime yönelik tutumlarının incelendiği Korumaz (2012) tarafından gerçekleştirilen bir başka çalışma ise nicel araştırma desenlerinden tarama modelinde betimsel özellik göstermektedir. Verileri toplamak amacıyla Akbari, Bahzadpoor ve Dadvand (2010) tarafından geliştirilen Yansıtıcı Öğretim ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin tamamının yansıtıcı öğretime yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada ayrıca kadın öğretmenlerle erkek öğretmenlerin yansıtıcı öğretime yönelik tutularının anlamlı derecede farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Fakat araştırmaya katılan öğretmenlerin kıdem

yılı, çalıştıkları kurum türü, mezun oldukları fakülte türü, en son mezun oldukları program türü, sınıf mevcutları ve haftalık ders yüklerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde blog aracılığı ile tuttukları günlüklerin yansıtıcı düşünme düzeylerine etkisinin incelendiği Çiğdem'e (2012) ait araştırmada hem nitel hem de nicel veri toplama ve analiz yaklaşımlarından yararlanılmıştır. Deney grubundaki öğretmen adayları Öğretmenlik Uygulaması etkinlik raporlarını blog ortamı aracılığı ile kontrol grubundaki öğretmen adayları ise Öğretmenlik Uygulaması etkinlik raporlarını kâğıt kalem aracılığıyla hazırlamışlardır. Araştırmanın verileri, öğretmen adaylarının yazdıkları bloglar, araştırmacı tarafından Türkçeye uyarlanan Yansıtıcı Düşünme Ölçeği, araştırmacı tarafından geliştirilen Blog Kullanım Anketi yardımıyla toplanmıştır. Araştırma verilerinin çözümlemesi sonucunda, deney ile kontrol grubunun son test eleştirel yansıtma puanları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ortaya çıkmış; ancak deney ve kontrol gruplarının son test alışkanlık, anlama ve yansıtma puanları arasında anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Blogların betimsel analizi sonucunda öğretmen adaylarının gittikleri okullarda uygulama öğretmenlerinin ya da diğer öğretmen adayları hakkında izlenimlerini aktardıkları bloglarında daha çok anlama boyutunda yazılar yazdıkları, kendi etkinlikleri hakkında yazdıkları bloglarda ise yansıtma ve eleştirel yansıtma boyutunda yazılar yazdıkları belirlenmiştir. Deney grubundaki öğretmen adayları blog uygulamasının en çok öğrenciler arasında bilgi paylaşımına ve öğrencilerin farklı bakış açılarını okuyarak görüş geliştirmelerine olanak sağladığını ifade etmişlerdir (Çiğdem, 2012).

İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeyleri ile öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerini bilme ve tercih etme sıklıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine yapılan bir başka araştırmada Demirbaş (2012) tarafından ilişkiel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenler için araştırmacı tarafından geliştirilen Öğretmenlerin Alternatif Ölçme-Değerlendirme Tekniklerini Bilme ve Tercih Etme Sıklıkları Anketi, öğrenciler için ise yine araştırmacı tarafından geliştirilen Yansıtıcı Düşünme Beceri Düzeyi Ölçeği (YDD) kullanılmıştır. Araştırma sonucu: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeyleri yüksektir ve cinsiyete göre kız öğrenciler lehine anlamlı bir şekilde farklılaşmaktayken; sınıf düzeyine göre farklılaşmamaktadır. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerini bilme düzeyleri yüksek ve cinsiyete, mesleki kıdeme, öğrenim

durumlarına göre farklılaşmamaktadır. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerini tercih etme sıklıkları yüksek değildir ve cinsiyete, mesleki kıdeme, sınıf mevcuduna, okuttukları sınıf düzeyine göre farklılaşmamaktadır. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeyleri öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerini bilme ve tercih etme sıklıklarını yordamamaktadır.

Bilimsel süreç becerileri etkinliklerinin ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşüncelerine etkisinin incelendiği Yıldırım'a (2012) ait çalışmada bilimsel süreç becerileri etkinlikleri verilen öğrencilerin; yansıtıcı düşünme düzeyleri, bilimsel süreç becerileri, yansıtıcı günlükleri ve kavramsal değişimleri incelenmiştir. Araştırmada ön ölçüm-son ölçüm kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Kontrol ve deney gruplarının oluşturulmasında öğrencilerin not ortalamalarının kullanılmasından dolayı yarı deneysel model izlenmiştir. Yansıtıcı Düşünme Ölçeği, Bilimsel Süreç Becerileri Testi, Yansıtıcı Günlükler ve 'Vücudumuzda Sistemler' ünitesi Kavram Testi araştırmanın veri toplama araçlarıdır. Denel işlem deney ve kontrol gruplarına Yansıtıcı Düşünme Ölçeği, Bilimsel Süreç Becerileri ve Kavram Anlama ön testi uygulaması ile başlamıştır. Bundan sonra deney grubu öğrencilerine bilimsel süreç becerilerine dayalı etkinliklerle öğretim yapılırken, kontrol grubuna programda önerilen öğretim uygulanmıştır. Öğretim sonunda her iki gruba Yansıtıcı Düşünme Ölçeği, Bilimsel Süreç Becerileri ve Kavram son testi uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda, bilimsel süreç becerileri etkinliklerinin öğrencilerin yansıtıcı düşünme düzeylerini etkilemediği saptanmıştır. Fakat bunun yanında bilimsel süreç becerileri etkinliklerinin kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin ön test- son test Yansıtıcı Düşünme Ölçeği sonuçları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca bilimsel süreç becerileri etkinliklerinin öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini, yansıtıcı günlüklerini ve kavramsal değişimlerini arttırdığı bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin duygusal zekâları ile yansıtıcı düşünme becerileri arasındaki ilişkinin incelendiği Güvenç'e (2012) ait araştırma da ise sınıf öğretmenlerinin duygusal zeka düzeylerini ölçmek için Titrek (2004)'in "Öğretim Üyelerinin Duygusal Zeka Yeterliklerini İş Yaşamında Kullanma Sıklığı Ölçeği" uyarlanarak, yansıtıcı düşünme becerilerini ölçmek için Dolapçioğlu (2007) tarafından geliştirilen Sınıf Öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Düzeylerini Belirleme Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma tamamlandığında sınıf öğretmenlerinin duygusal zekaya ilişkin algıları "Çok Sık" düzeyindedir, duygusal zekanın duyguları yönetme ve öz bilinç boyutları "Her Zaman"

empati, duyguları güdüleme, sosyal beceriler boyutları “Çok Sık” düzeyindedir, sınıf öğretmenlerinin duygusal zekaya ilişkin algıları arasında mesleki kıdem hariç cinsiyet, öğrenim durumu, sınıfındaki öğrenci sayılarına göre anlamlı fark yoktur, boyutlarına bakıldığında cinsiyette duyguları güdüleme, mesleki kıdemde duyguları yönetme ve duyguları güdülemede anlamlı fark olduğu görülmektedir, sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme becerilerine ilişkin algıları “Her Zaman” düzeyindedir, sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme becerilerine ilişkin algıları arasında cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu, öğrenci sayılarına göre anlamlı fark yoktur, doğrusal regresyon analizi ile sınıf öğretmenlerinin duygusal zekalarıyla, Pearson korelasyon analizi ile duygusal zekanın tüm boyutlarıyla yansıtıcı düşünme becerileri arasında anlamlı ilişkinin olduğu görülmektedir sonuçları elde edilmiştir.

Yansıtıcı düşünme çalışmalarının beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki uygulamalarına etkisini gözler önüne sermenin yanı sıra yansıtıcı düşünme çalışmalarını kullanarak öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme seviyelerini belirlemeyi amaçlayan Dervent’e (2012) ait çalışmada ise nitel araştırma deseninin baskın olduğu karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın nicel verileri “Yansıtıcı Düşünme Anketi” ile elde edilmiştir. Araştırmanın nitel kısmında, beden eğitimi öğretmen adaylarının yansıtıcı deneyimlerinin derinlemesine incelenmesi amacıyla nitel araştırma geleneğinde yer alan eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan on beden eğitimi öğretmen adayından elde edilen nitel veriler, içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen nicel veriler, çalışma grubunda yer alan beden eğitimi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun yansıtıcı düşünme seviyelerinde bireysel olarak gelişim sağladıklarını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, yansıtıcı düşünme çalışmalarının çalışma grubunda yer alan beden eğitimi öğretmen adaylarının ders uygulamalarının niçin başarılı ya da başarısız olduğu, gelecek derslerini nasıl geliştirebilecekleri gibi konulara odaklanmalarına, böylelikle mesleki gelişimleri konusunda farkındalık oluşturmalarına katkı sağladığı görülmüştür. Çalışma grubunun yansıtıcı düşünme çalışmaları sürecinin başlangıcında teknik alanda yaptıkları, sürecin ilerleyen aşamalarında bağlamsal ve diyalektik alanda da yansıtma yapabildikleri ortaya konulmuştur. Bu bağlamda, çalışma grubunun uygulama sürecinde yaşadığı deneyimler ve bu deneyimler üzerine yaptığı yansıtımlarla planlama, zaman yönetimi, okulun imkânlarını ve öğrencilerin gelişim düzeylerini dikkate alma ile öğretim yaklaşımları konularında gelişim sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Yansıtıcı öğretimin etkilerinin incelendiği “Sosyal bilgiler öğretiminde yansıtıcı düşünme uygulamalarının akademik başarı ve tutuma etkisi” başlıklı Uygun’a ait (2012) çalışma ise ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın başında, Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Deneysel işlem öncesinde ve sonrasında, Akademik Başarı Testi ve Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Deneysel işlem olarak deney grubuna yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim ve kontrol grubuna programda önerilen öğretim yapılmıştır. Çalışmanın sonunda, yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretimin kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumu, kontrol grubu öğrencilerine oranla daha olumlu bulunmuştur. Yansıtıcı düşünme yaklaşımı, öğrencilerin başarılarının artmasında, programda önerilen öğretimden daha fazla etkili olmuştur. Ayrıca, yansıtıcı öğretimin tutumların ve başarının kalıcı olması konusunda, daha yararlı olduğu ortaya çıkmıştır.

Yansıtıcı düşünme uygulamalarının sınıf öğretmeni adaylarının yapılandırmacı öğrenme ortamı hazırlama becerilerine etkisinin incelendiği Özden’e (2012) ait bir diğer çalışma ise yine öntest sontest kontrol gruplu deneysel desene göre yapılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla, “yansıtıcı düşünme profili ölçeği”, “yapılandırmacı öğrenme ortamı ölçeği”, “yapılandırmacı öğrenme farkındalık ölçeği”, “yapılandırmacı öğrenme ortamı gözlem formu” ve “öğretmen adayı günlükleri” kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda deney ve kontrol grubunda yer alan aday öğretmenlerin: 1- Yansıtıcı düşünme profilleri, yapılandırmacı öğrenmeye ilişkin farkındalık düzeyleri ve yapılandırmacı öğrenme ortamı hazırlama becerileri arasında anlamlı bir fark yoktur. 2- Yansıtıcı düşünme profili, öğrenmeye ilişkin farkındalık düzeyleri ve yapılandırmacı öğrenme ortamı hazırlama becerileri son testleri arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık vardır. 3- Yansıtıcı düşünme profilleri, öğrenmeye ilişkin farkındalık düzeyleri ve yapılandırmacı öğrenme ortamı hazırlama becerileri kalıcılık testi puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık söz konusudur.

Coğrafya öğretiminde yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretimin öğrenci başarısına, tutum ve kalıcılığa etkisinin incelendiği ikinci çalışmada Yıldırım (2012) tarafından ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanması için araştırmacı tarafından geliştirilen “Akademik Başarı Testi” ve Demirkaya (2003) tarafından geliştirilen likert türü “Coğrafya Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre deneysel uygulama sonrasında; coğrafya öğretiminin yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinlikleriyle gerçekleştirildiği deney

grubu öğrencileri ile programda önerilen öğretim etkinlikleriyle gerçekleştirildiği kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı puanları ve akademik başarı kalıcılık testi puanları açısından deney grubu öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ancak deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin coğrafya dersine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre akademik başarıları, coğrafya dersine yönelik tutum ve akademik başarı kalıcılık testi puanlarında farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Araştırma bulgularına göre yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinliklerinin coğrafya öğretiminde öğrencilerin akademik başarılarını ve başarının kalıcılığını olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Göller yöresi örnekleme ile çalışılan “İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin değerlendirilmesi” başlıklı Yıldız’a (2013) ait nicel araştırma desenlerinden tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Yansıtıcı Düşünme Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ilköğretim DKAB öğretmenlerinin genel olarak yansıtıcı düşünme eğilimlerinin yüksek olduğu görülmüştür. İlköğretim DKAB öğretmenleri Yansıtıcı Düşünme Ölçeğini oluşturan boyutlara göre değerlendirildiğinde ise, öğretmenlerin en yüksek “İçtenlik ve Açık Fikirlilik” boyutunda, en düşük ise “Etkin Öğretim ve Değerlendirme” boyutunda yansıtıcı düşünme eğilimine sahip oldukları görülmüştür.

Öğretmen adayları üzerine yapılan bir başka araştırma Urhan (2013) tarafından “Türkçe öğretmeni adaylarının yansıtıcı düşünme ile öğretmen öz yeterlik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi: Niğde Üniversitesi örneği” başlığı ile raporlanmıştır. Betimsel özellikte olan bu çalışmada, tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. Araştırma için Akbari, Behzadpoor ve Dadvand (2005) tarafından geliştirilen Ergüven tarafından Türkçe'ye çevrilen Yansıtıcı Düşünme Ölçeği; Yavuzer ve Koç (2002) tarafından geliştirilen Öğretmen Öz Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kız öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre daha üst bilişsel yansıtıcı düşünme eğilimi gösterdikleri belirlenmiştir. Ayrıca 1. sınıf öğrencilerinin 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerine göre üst bilişsel boyutta daha yüksek yansıtıcı düşünme eğilimleri olduğu ortaya çıkmıştır.

Bir eğitim uygulaması ve değerlendirilmesinin incelendiği araştırma Yılmaz (2013) tarafından “İlköğretim matematik öğretmenlerine yansıtıcı düşünme becerisinin kazandırılmasına yönelik hizmet içi eğitimin uygulanması ve değerlendirilmesi” başlığı ile raporlanmıştır. Çalışmada karma yaklaşım benimsenmiştir. Araştırma kapsamında

geliştirilen mülakat ve YANDE (yansıtıcı düşünme eğilimini belirleme) ölçeği hizmet içi eğitim yapılmadan önce uygulanmıştır. Eğitim sonrasında bu ölçek bilgi-beceri değişimini inceleyebilmek için tekrar uygulanmıştır. Ayrıca eğitim süresince öğretmenlerden tema günlükleri tutmaları istenmiş ve hazırladıkları dokümanlar incelenmiştir. Son aşamada ise hizmet içi eğitimi değerlendirmeleri istenmiştir. Bunun için de yine mülakat ve anket tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda yansıtıcı düşünme becerisini kazandırmaya yönelik hazırlanan hizmet içi eğitimin nicel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkarmamasına karşın, nitel olarak bilgi ve becerilerinin gelişimine katkıda bulunduğu belirlenmiştir.

Bir boyutu ile yansıtıcı düşünme becerisinin gelişiminin incelendiği araştırma Yıldırım (2013) tarafından “Ortaokul 5. sınıf fen ve teknoloji dersinde kullanılan MEB vitamin eğitim yazılımının öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerine ve erişilerine etkisinin incelenmesi” başlığı ile raporlanmıştır. Araştırma deneysel araştırma modellerinden biri olan ön test son test kontrol gruplu deneme modeline göre desenlenmiştir. Deney grubuna MEB Vitamin eğitim yazılımı ile öğretim yapılırken, kontrol grubuna programda önerilen öğretim uygulanmıştır. Araştırma sonunda MEB Vitamin eğitim yazılımının kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin, kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek bir başarı elde ettikleri görülmüştür. Ayrıca deney grubu öğrencilerinin hava ve su direnci ile ilgili teknolojik tasarım hazırlamaya yönelik yansıtıcı düşünme becerilerindeki artış ve basit bir elektrik devresi kurulumu ve devre elamanlarına yönelik yansıtıcı düşünme becerilerindeki artış daha fazla olmuştur.

Öğretmen adaylarının örneklem olarak kullanıldığı “Fen ve teknoloji laboratuvar uygulamalarında sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlük yazım ve epistemolojik inançlarının incelenmesi” başlıklı çalışmada Güven (2013) nitel araştırma yaklaşımlarından olan özel durum çalışma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yansıtıcı günlükler ve epistemolojik inançları ölçen açık uçlu sorular kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının epistemolojik inançlarının incelenmesi sonucunda, epistemolojik inancın kesin bilgi boyutunda değişiklik göstermedikleri, sabit yetenek, bilginin kaynağı, hızlı öğrenme ve basit bilgi boyutunda olumlu değişiklik gösterdikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının yazmış oldukları yansıtıcı günlükleri ile epistemolojik inançların her bir alt boyutları arasında bir etkileşim olduğu da saptanmıştır.

Öğrencilerin incelendiği “Sinir sistemi konusunun öğretilmesinde kullanılan yansıtıcı düşünme stratejilerinin öğrencilerin başarılarına, tutumlarına ve bilgilerinin

kalıcılığına etkisi” başlıklı araştırmada Seyhan (2013) tarafından karma yöntem kullanılmış olup; nicel kısmında yarı deneysel desenlerden ön test-son test kontrol gruplu model, nitel kısmında ise içerik analizi kullanılmıştır. Deneysel grupta yansıtıcı düşünme stratejileri kullanılarak ders işlenirken, kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemiyle ders işlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Akademik başarı testi, İnsan Anatomisi dersine yönelik tutum ölçeği, İki kolonlu yazı örneği, Öğrenme günlüğü ve bunları desteklemek amacıyla ses - video kaydı kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, deney ve kontrol grubunun demografik özelliklerinin benzer olduğu ve demografik özelliklerin akademik başarı, tutum ve bilgilerin kalıcılığına etkisi olmadığı görülmüştür. Nicel verilerinde ise deney ve kontrol grubu başarı ve tutum son test puanları; deney grubunun ön test- son test başarı ve tutum puanları; kontrol grubunun ön test- son test başarı ve tutum puanları; deney ve kontrol gruplarının son test ve kalıcılık testleri puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Sinir sistemi konusunun öğretilmesinde kullanılan yansıtıcı düşünme stratejilerine dayalı öğretim uygulamaları ile öğrencilerin konuyu daha kalıcı ve daha iyi öğrendiklerini göstermiştir.

Yansıtıcı düşünme etkinliklerinin etkisinin incelendiğini bir diğer çalışma ise “Yansıtıcı düşünme etkinlikleri ile destekli tam öğrenme modelinin tıp fakültesi öğrencilerinin üst biliş becerileri, öz-düzenleme stratejileri, öz-yansıtma becerileri, öz-yeterlik inançları, eleştirel düşünme becerileri ve akademik başarılarına etkisi” başlığı ile Elaldı (2013) tarafından raporlanmıştır. Araştırma, deney ve kontrol grubu olmak üzere iki grupta gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nicel ve nitel araştırma desenlerinin bir arada kullanıldığı araştırmada, karma yöntem kullanılmıştır. Deneysel grupta, yansıtıcı düşünme etkinlikleriyle destekli tam öğrenme modeli; kontrol grubunda ise geleneksel yöntem uygulanmıştır. Araştırmada nicel verilerin toplanmasında başarı testi, “Bilişötesi Farkındalık Envanteri”, “Tıp Öğrencilerin Yansıtıcı Öğrenme Anlayışı - Öğrenmede Yansıtma Ölçeği”, “Groningen Yansıtma Yeteneği Ölçeği”, “Genel Özyeterlik Ölçeği ve California Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği”nden; nitel verilerin toplanmasında ise görüşme formlarından ve öğrenme günlüklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, hem yansıtıcı düşünme etkinlikleriyle destekli tam öğrenme modelinin uygulandığı deney grubunun hem de geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubunun başarı düzeyleri artmıştır. Ancak yapılan karşılaştırmalar sonucunda, deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Etkinlik uygulamalarının değerlendirildiği bir diğer araştırma ise “Fen ve teknoloji dersinde tahmin et-gözle-açıkla yöntemi ile desteklenmiş yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinlik uygulamalarının değerlendirilmesi” başlığı ile Öner Sünkür (2013) tarafından raporlanmıştır. Araştırmada kontrol gruplu ön test son test deseni kullanılmıştır. deney grubunda Tahmin Et-Gözle-Açıkla Yöntemi ile Desteklenmiş Yansıtıcı Düşünmeye Dayalı Uygulamaların (TGA formu, öğrenme yazıları, anlaşmalı öğrenme, amaçlı grup tartışmaları, kendine soru sorma, kendini değerlendirme), kontrol grubunda ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından önerilen etkinlikler uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; başarı testi, madde ve değişim öğrenme alanına yönelik tutum ölçeği, bilimsel süreç becerileri testi ve akademik risk alma ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, araştırmaya ait; başarı puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark vardır, kalıcılık puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark vardır, madde ve değişim öğrenme alanına yönelik tutumları arasında deney grubu lehine anlamlı fark vardır, bilimsel süreç becerileri arasında deney grubu lehine anlamlı fark vardır, akademik risk alma davranışları arasında deney grubu lehine anlamlı fark vardır şeklindeki tüm denenceler kabul edilmiştir.

Yansıtıcı düşünme stratejisi olan yansıtıcı yazmaya dair öğrencilerin algısının ölçüldüğü “İngiliz dili ve edebiyatı öğrencilerinin yansıtıcı yazmaya dair algıları ve yazma ve edebiyata ilgileri üzerine etkisi” başlığıyla Uçar (2013) raporlanan araştırmada, öğrenciler farklı edebi türlerden çeşitli alıntılar okumuşlardır, bu çalışmalar üzerine yapılan tartışma oturumlarının takibinde tartışmalarda ortaya çıkan önemli konular hakkında yansıtıcı yazılar hazırlamışlardır. Öğrencilerin yazıları, yansıtıcı yazının öğrencilerin yazma ve edebiyata olan ilgileri üzerindeki etkilerini araştırmak için ilgili kuramsal çerçeveden araştırmacı tarafından derlenen yansıtıcı yazma değerlendirme ölçeği kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin yansıtıcı yazmaya algıları hakkında derin bir anlayış kazanabilmek için, her bir öğrenciyle açık uçlu görüşmeler yapılmıştır. Çalışmanın bulguları söz konusu olduğunda, yansıtıcı yazmanın İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin yazmaya öğrencilerin yazma ve edebiyata dair ilgilerini büyük oranda artırdığı ve yansıtıcı yazmaya karşı olumlu bir tutum geliştirdikleri bulunmuştur.

Öğretmen adaylarının incelendiği bir başka çalışma, Tican (2013) tarafından “Yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinliklerinin öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerilerine, eleştirel düşünme becerilerine, demokratik tutumlarına ve akademik başarılarına etkisi” başlığı ile raporlanmıştır. Araştırma deneysel desende tasarlanmıştır. Gerçek deneme modellerinden ön test son test kontrol gruplu modele göre

düzenlenmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında “California Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği”, “Demokratik Tutum Ölçeği”, “Akademik Başarı Testi”, “Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği”, “Yansıtıcı Günlük”, “Portfolyo İçin Dereceli Puanlama Anahtarı Uzman Formu (Rubrik)” kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre: Son test ve erişimi yansıtıcı düşünme, eleştirel düşünme, demokratik tutum, akademik başarı puan ortalamaları açısından, deney grubunda daha yüksek ortalama puanlar elde edilmesine karşın, kontrol grubu ortalamaları ile kıyaslandığında aralarında anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinlikleri öğrencilerin derse karşı ilgilerini arttırmış, daha fazla aktif olmalarını, düşüncelerini daha demokratik bir ortamda ifade etmelerini sağlamış ve öğrenci merkezli bir öğrenme ortamı oluşturulmasına zemin hazırlamıştır. Öğrencilerin, yansıtıcı düşünmenin eylem hakkında yansıtma ve eylem için yansıtma sürecinin gerektirdiği davranışları büyük ölçüde gerçekleştirdikleri saptanmıştır.

Yansıtıcı düşünmeyle ilgili olarak bir başka çalışma Yetim (2014) tarafından “Ortaöğretim öğrencilerinde yansıtıcı düşünme becerisi, akademik stres düzeyi ve yabancı dil dersi akademik başarı ilişkisi” başlığıyla raporlanmıştır. Bu çalışmada, ortaöğretim öğrencilerinin yansıtıcı düşünme becerisi, akademik stres düzeyi ve yabancı dil dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki incelenmiş; öğrencilerin tespit edilen yansıtıcı düşünme becerilerinin ve akademik stres düzeylerinin cinsiyet, yaş ve okul türü gibi faktörlere göre anlamlı bir fark içerip içermediği araştırılmıştır. Araştırmada öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerini ölçmek için Kember ve diğerleri (2000) tarafından geliştirilen "Yansıtıcı Düşünme Ölçeği (Reflection Questionnaire)" kullanılmıştır. Öğrencilerin akademik stres düzeylerini ölçmek içinse Calaguas (2012) tarafından geliştirilen "Akademik Strese Sebep Olan Etmenler (Survey of College Academic Stressors)" kullanılmıştır. Bir de öğrencilerin yabancı dil dersinde elde ettikleri başarı puanları kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin akademik stres düzeyleri ile cinsiyet değişkenine göre dersler, sınıf arkadaşları, ders programı, sınıf ve beklentiler alt boyutlarında fark bulunmuştur. Okul türü değişkenine göre ders programı hariç tüm bölümlerde fark bulunurken, yaş değişkenine göre sınıf, parasal konular ve beklentiler alt boyutlarında fark bulunmuştur. Kız öğrencilerin akademik stres düzeyleri erkek öğrencilerden yüksek çıkmıştır. Ayrıca yaş arttıkça akademik stres düzeyinin arttığı gözlenmiştir. Akademik stres düzeyi en yüksek olan okul türü meslek lisesi olmuştur. Öğrencilerin akademik stres düzeyleri ile akademik başarıları arasında negatif yönde zayıf

düzeyde ilişki bulunmuştur. Yansıtıcı düşünmenin bulguları incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre kavrama ve yansıtma alt boyutlarında erkeklerin lehine fark bulunmuştur. Okul türü değişkenine göre incelendiğinde tüm okul türlerinde fark bulunmuştur. Yaş değişkenine göre incelendiğinde ise sadece alışkanlık haline gelen eylemler alt boyutunda 15 yaş lehine fark bulunmuştur. Yansıtıcı düşünme ve yabancı dil dersi akademik başarısı arasında yansıtma alt boyutunda negatif yönde, eleştirel yansıtma alt boyutunda pozitif yönde zayıf düzeyde ilişki bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin yansıtıcı düşünme düzeyleri üzerinde etkili olan faktörleri CART Analizi ile incelemek ve yansıtıcı düşünme düzeyi ile araştırmaya yönelik kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Ceyhan (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışma genel tarama modellerinden betimsel yaklaşım ve ilişkisel tarama deseni ile yürütülmüştür. Çalışmada nicel verilere dayalı istatistiksel teknikler kullanılarak modele ilişkin varsayımlar sınanmıştır. Araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında, bahar döneminde Muş Alparslan Üniversite'sinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak 2247 kişiden oluşan bir grup çalışmada örnekleme oluşturmuştur. Araştırmada Yansıtıcı Düşünme Düzeyi Belirleme Ölçeği, Araştırmaya Yönelik Kaydı Ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler ki aşamalı kümeleme alanizi ve CART analizi yapılarak analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin analizleri sonucunda üniversite öğrencilerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin genel olarak orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Kişilerin yansıtıcı düşünme düzeyleri fakülte, cinsiyet, sınıf düzeyi vb değişkenler açısından farklılık göstermiştir. Ayrıca öğrencilerin yansıtıcı düşünme düzeyleri ile araştırmaya yönelik kaygıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacı CART analizinin neden sonuç ilişkisini detaylandıran ve görsel olarak araştırmacılara kolaylık sağlayan bir teknik olduğunu ve eğitim bilimlerinde ve başka araştırmalarda kullanılabileceği yönünde görüş bildirmiştir.

Genel Kimya Laboratuvarı 1 dersi çerçevesinde hazırlanan geri bildirim destekli yansıtıcı günlüklerin Fen Bilgisi Öğretmenliği Programı 1. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının yansıtma seviyeleri ve akademik başarıları üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen Cengiz'e (2014) ait çalışmada yarı deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 14 deney 14 kontrol olmak üzere 28 kişiden oluşturulmuştur. Araştırmada başarı testi, deney grubuna öğrenme yazısı ve yansıtıcı günlük, kontrol grubuna ise sadece öğrenme yazısı hazırlatılarak ayrıca öğretmen adaylarıyla mülakat yapılarak veri toplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre akademik

başarı puanları karşılaştırılmış öntest sonuçlarında bir fark bulunmazken sontest sonuçlarında deney grubunun lehine sonuç elde edilmiştir. Araştırmacı derslerde yansıtmayı geliştirici yaklaşımların (soru sorma, portfolyo, öz değerlendirme) yararlanılmasının öğrencilerin akademik başarısını artıracığı yönünde öneri sunmuştur.

İlkokul 3.sınıf hayat bilgisi dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin kullanılmasının öğrencilerin akademik başarıları ve demokratik tutumları üzerindeki etkilerinin öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerinin neler olduğunun ve süreç boyunca izlediği gelişimin ortaya konması amacıyla Gökçe Erbil (2014) tarafından yapılan çalışmada yarı deneme modellerinden öntest sontest kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırma 2013-2014 yılı bahar döneminde İzmir ili Buca ilçesinde iki okulda 34 deney 31 kontrol grubu öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Demokratik Tutum Ölçeği”, akademik başarı testi, öğrenci günlükleri, yansıtıcı günlükler ve grup çalışmasını değerlendirme anketi kullanılmıştır. Elde edilen veriler sonucunda deney grubunda uygulanan işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı ve tutumlarının olumlu yönde geliştiği gözlemlenmiştir. Araştırmacı işbirlikli öğrenme yöntemine hayat bilgisi dersi öğretim programında daha fazla yer verilmesi gerektiği yönünde öneride bulunmuştur.

2.2.3. Modüler Öğretim ve Yansıtıcı Düşünmeyle İlgili Çalışmaların Genel Değerlendirmesi

Yansıtıcı düşünme ve modüler öğretimle ilgili olarak gerçekleştirilen çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde yansıtıcı düşünme ve modüler öğretimle ilgili ulaşılabilen kaynakların sayısı 71’dir. Modüler öğretimle ilgili yapılan çalışma sayısı 19’dur. Modüler öğretimle ilgili yapılan çalışmaların sayısının azlığı dikkat çekmektedir. Gerçekleştirilen çalışmalar belirli bir zaman diliminde yoğunlaşmamıştır. 2000 yılından sonrası yıllarda hemen hemen her yıl modüler öğretimle ilgili en az bir çalışma gerçekleştirilmiş. Çalışmalara bakıldığında, çalışmaların çoğunluğunda tarama yöntemi kullanıldığı dikkat çekmektedir. Çalışmaların genel olarak bir alanla ilgili olarak hazırlanmış modüler eğitim programın değerlendirilmesi şeklinde olduğu görülmektedir. Buna rağmen az sayıda da olsa modül tasarımının yapıldığı, modüler öğretimin başarı, tutum gibi değişkenler üzerindeki etkisinin incelendiği çalışmaların da olduğu görülmektedir. Değerlendirme çalışmalarında, modüler öğretimle ilgili uygulamada programın yapısı, uygulanış şekli, vb. aksaklıklar olduğu yönünde sonuçlar çıktığı,

araştırmacıların, bu aksaklıkların giderilmesi için mevzuatta değişiklikler yapılması, okulların fiziki imkânlarında iyileştirilmelere gidilmesi, uygulayıcılara hizmet içi eğitim verilmesi, bazı alanlardaki modüllerin güncellenmesi gibi önerilerde buldukları görülmektedir. Ayrıca modüler öğretimle gerçekleştirilen eğitim ortamlarda öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerinin alındığı çalışmalarda öğrencilerin ve öğretmenlerin modüler ğretim ile ilgili olumlu görüşlerinin tüm aksaklıklara rağmen dikkat çektiği söylenebilir.

Yansıtıcı düşünmeyle ilgili olarak Türkiye’de yapılan çalışmalara genel olarak bakıldığında çalışmaların 2000 yılından sonrasında ortaya çıkmaya başladığı, özellikle yapılandırmacı yaklaşımın Türkiye’deki eğitim programlarında etkisinin yoğun olarak hissedildiği 2005 yılından sonra yoğunlaştığı görülmektedir. Yansıtıcı düşünmeyle ilgili çok farklı çalışmaların yapıldığı, müzik eğitiminden, din kültürü ve ahlak bilgisi eğitimine, beden eğitimi alanından, tıp eğitimine kadar farklı alanların yansıtıcı düşünmeyle ilgilendiği görülmektedir. Bu çalışmalarda genel olarak, ğretmen ve ğretmen adaylarında, yansıtıcı düşünme becerisinin farklı değişkenler açısından incelenmesine ve yansıtıcı düşünme becerisini geliştirici etkinliklerin ğretmen ve ğretmen adaylarına etkileri üzerine yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra araştırmalar içerisinde yansıtıcı düşünme becerisini geliştirici etkinliklerin, öğrencilerin; akademik başarına, farklı tutum boyutlarına, farklı becerilerine etkisinin incelendiği çalışmaların da olduğu görülmektedir.özellikle yansıtıcı düşünme etkinliklerinin, öğrencilerin akademik başarısına etkisinin incelendiği çalışmalarda yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrenme üzerindeki olumlu etkisi dikkat çekmektedir.

3. BÖLÜM: YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmacının amacı, denenceleri, araştırmanın yöntemi, çalışma alanı ve gruplar, araştırmanın aşamaları, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesine ilişkin açıklayıcı bilgiler yer almaktadır.

3.1.Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı ‘yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin 5. sınıf bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarısına etkisini’ belirlemektir.

3.2.Araştırmanın Denenceleri

Genel amaç doğrultusunda yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimle ilgili şu denenceler test edilmiştir:

1. Geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puanları yükselmiştir.
2. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puanları yükselmiştir.
3. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları ile geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları arasında deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı bir fark vardır.
4. Geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları kalıcıdır.
5. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları kalıcıdır.
6. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı kalıcılık puanları ile geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı kalıcılık puanları arasında deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı fark vardır.

3.3.Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada nicel yöntemin ön test son test kontrol gruplu deneysel deseni kullanılarak, yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin 5. sınıf bilişim

teknolojileri ve yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarılarına etkisi tespit edilmiştir. Deneysel desen, değişkenler arasında neden-sonuç ilişkisinin test edildiği desendir (Büyüköztürk vd, 2009, s. 191).

3.3.1. Çalışma Grubu

Deneysel desende deney ve kontrol grupları bulunmaktadır. Bu çalışmada deney ve kontrol gruplarını oluşturmak için eşleştirme yöntemlerinden grup eşleştirme yöntemi kullanılmıştır. Grup eşleştirme, ilgili değişkenlere ait grup ortalamaları bakımından denk iki grubun oluşturulmasıdır (Büyüköztürk vd, 2009, 194). Bu çalışma için oluşturulan deney ve kontrol grupları Bartın Vali Tevfik Başakar Ortaokulu'nda 5.sınıfa devam eden 5-A ve 5-B sınıfı öğrencileri grup olarak eşleştirilerek oluşturulmuştur. Deney ve kontrol gruplarını oluşturmak için öğrencilerin öntest sonuçları kullanılmıştır. Öğrencilerin ön test sonucunda aldıkları puanlar 5'lik sistemdeki karşılıklarına çevrilmiş ve analiz işlemleri gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan grupların birbirlerine denk olup olmadıklarını, başka bir ifade ile oluşturulan grupların grup not ortalamaları arasında istatistiksel olarak bir fark olup olmadığını kontrol etmek için Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Normal dağılıma uymayan veriler için bu testin yapılması gerekmektedir.

Tablo 3: Gruplara uygulanan normallik testi sonuçları

	Grup	N	$\bar{X}$	Tepe Değer	Ortanca	Shapiro-Wilk (p)
Ön-Test	1	20	1,30	1,0	1,0	,000
	2	20	1,66	1,0	1,0	,000

p<0,05

Tablo 3'e göre öntest sonuçlarına göre grupların normal dağılım özelliği göstermediği anlaşılmıştır (p<0.05) Bu durum sonucunda oluşturulan grupların not dağılımları Mann-Whitney U testi yapılarak karşılaştırılmıştır.

Tablo 4: Deney ve kontrol gruplarına uygulanan Mann-Whitney U testi sonuçları

	Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ön-Test	1	20	1,30	373,5	163,5	0,23
	2	20	1,65	446,5		

p>0,05

20 kişiden oluşan 1. grup ile ve 20 kişiden oluşan 2. gruba uygulanan ön-test sonucunda elde edilen puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan Mann-Whitney U testinin sonucuna göre, 1. grubun ön-test sonucu elde

edilen puanları ile (Ortanca:1) ile 2. grubun ön-test sonucu elde edilen puanları (Ortanca:1) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir ($U=163,5$, $p>0,05$). Yapılan bu çalışmalar sonucunda oluşturulan deney ve kontrol grupları aşağıdaki gibidir:

Deney grubu: Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin uygulandığı gruptur. 2014-2015 eğitim öğretim yılında Bartın Vali Tevfik Başakar Ortaokulu'na devam eden 5-B sınıfının 26 öğrencisinden 20'sini kapsamaktadır. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim çerçevesinde hazırlanan ders planıyla öğretim gerçekleştirilmiştir. Uygulanan ders planları EK-1'de verilmiştir.

Kontrol gurubu: Geleneksel yöntemin uygulandığı sınıftır. Bu çerçevede görsel sunum destekli düz anlatım yöntemi ile dersler işlenmiştir. 2014-2015 eğitim öğretim yılında Bartın Vali Tevfik Başakar Ortaokulu'na devam eden 5-A sınıfının 23 öğrencisinin 20'sini kapsamaktadır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın bu bölümünde veri toplama araçlarından ve özelliklerinden bahsedilecektir.

3.4.1. Akademik Başarı Testi

Çalışma ön-test son-test kontrol gruplu deneysel desene uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu durum göz önüne alınarak deney ve kontrol gruplarına uygulanmak üzere akademik başarı testi geliştirilmiştir. Akademik başarı testi geliştirilirken aşağıdaki adımlar izlenmiştir.

- Kazanımların belirlenmesi.
- Belirtke tablosunun oluşturulması.
- Soru havuzunun oluşturulması.
- Kapsam geçerliğini sağlamak için uzman görüşlerinin alınması.
- Oluşturulan sınavın öğrencilere uygulanması.
- Madde ayırt ediciliği ve madde güçlük analizi çalışmalarının yapılması.
- Güvenirliğin sağlanması için gerekli istatistiksel çalışmaların yapılması.
- Kullanılacak akademik başarı testine son şeklin verilmesi.

Bilişim teknolojileri ve yazılım dersine ait çerçeve program Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Talim Terbiye Başkanlığı (2013) tarafından yılında yayınlanmıştır.

Başkanlığın yayınladığı program incelendiğinde öğretmenlere öğrencilerin ilgi ve seviyelerine uygun kazanımlar hazırlama imkanı sağlandığı, ülke genelinde sabit bir programın uygulanmasına gerek görülmediği anlaşılmıştır. Çerçeve programdaki metin tabanlı içerik oluşturma araçları standardına bağlı olarak kazandırılması gereken Orta 1 (Bilgiyi Yönetme) “ Kelime işlemci programını etkili bir şekilde kullanır” düzeyine bağlı olarak Tablo 5’deki kazanımlar oluşturulmuştur.

Tablo 5: Çerçeve program göz önüne alınarak oluşturulan kazanımlar

KAZANIMLAR
1) Kelime işlemcide temel işlemleri gerçekleştirir. Açıklama: Kelime işlemcinin çalıştırılması, kelime işlemcinin pencere elemanları, yeni belge oluşturma, hazırlanan belgenin kaydedilmesi ve farklı kaydedilmesi, daha önceden hazırlanıp kaydedilmiş bir belgenin açılması ve belgenin görünüm ayarlarının değiştirilmesine yer verilecektir.
2) Kelime işlemcide metin biçimlendirme işlemlerini uygular. Açıklama: Kelime işlemci programında giriş sekmesinde bulunan metin biçimlendirme komutlarını kullanır. Paragraf grubundaki komutlarla metnin konumu ve paragraf ayarlarını gerçekleştirir.
3) Kelime işlemcide hazırladığı metni şekil, tablo, resim vb nesnelere ekleyerek zenginleştirir. Açıklama: Resim-küçük resim ekleme, tablo oluşturma, şekil ekleme, smartart grafikleri ekleme ve wordart metinleri ekleme özelliklerine yer verilecektir.
4) Kelime işlemcide sayfayı yapılandırır. Açıklama: Kenar boşluklarını ayarlama, sayfaya kenarlık ekleme, sayfa rengini değiştirme, sayfaya filigran ekleme, sayfa yönünün değiştirme, sayfaya numara ekleme özellikleri ne yer verilecektir.
5) Kelime işlemcide yazdırma işlemlerini gerçekleştirir. Açıklama: Kelime işlemci programında yazdırma ayarlarını kavrar ve yazdırma işlemi uygular.

Kazanımların oluşturulması sürecinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Kazanımlar oluşturulduktan sonra belirtke tablosu hazırlanmıştır. (EK-2)

Belirtke tablosu hazırlandıktan sonraki süreçte soru havuzu oluşturulmuştur. Toplam 36 sorudan oluşan havuzdaki soruların hepsi ön uygulama için hazırlanan sınava eklenmiştir. Hazırlanan ön uygulama sınavı alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuş ve kapsam geçerliğini sağladığı yönünde görüş alınmıştır. Oluşturulan ön uygulama sınavı önceki yıllarda Word 2007 eğitimi alan toplam 113, 6. ve 7. sınıf öğrencisine

uygulanmıştır. Ön uygulama, 5. sınıflar ön uygulamanın gerçekleştiği dönemde Word 2007 eğitimi almadıkları için daha önce bu eğitimi almış 6. ve 7. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Sınav bir ders saati içerisinde (40 dk) bütün öğrencilere aynı anda uygulanmıştır. Ön uygulama sonuçları TAP istatistik programına aktarılarak yapı geçerliği ve güvenilirlik istatistiksel olarak test edilmiştir. TAP analiz programı başarı testi hazırlamada istatistiksel işlemlerin gerçekleştirilebildiği, madde gücünün ve madde ayırt ediciliğinin test edilebildiği programdır. Ayrıca TAP madde iç tutarlığı hakkında bilgi veren KR20 ve KR21 puanlarını da hesaplamayı sağlar (Ayhan, 2010, 79-101).

TAP analiz programından elde edilen verilere göre madde ayırt edicilik ve güçlük düzeyleri Tablo 6'daki gibi olmuştur.

Tablo 6: Akademik başarı testinde bulunan maddelerin özellikleri

Madde Numarası	Madde Güçlüğü	Madde Ayırt Ediciliği
9	0.26	0.27
25	0.40	0.28
16	0.43	0.30
23	0.63	0.30
8	0.58	0.35
17	0.40	0.35
5	0.76	0.36
2	0.59	0.36
14	0.70	0.38
15	0.45	0.38
19	0.54	0.39
22	0.58	0.41
12	0.27	0.41
24	0.88	0.43
3	0.72	0.43
1	0.69	0.44
20	0.44	0.44
21	0.58	0.49
11	0.39	0.49
10	0.65	0.49
4	0.78	0.49
6	0.69	0.51
13	0.67	0.52
18	0.47	0.56
7	0.76	0.63

Testlerde madde güçlüğü, ilgiyi maddeyi doğru cevaplayan öğrenci sayısının tüm öğrenci sayısına oranıdır. Madde güçlüğü 0 ile 1 arasında değer alabilir. Madde güçlüğü 0,000 değerine yaklaştıkça madde zor 1,00 değerine yaklaştıkça o madde kolay olarak yorumlanır. Kehoe'e (1995) göre iyi bir testi oluşturan maddelerin çoğunluğu, sınavı alanların %30- 80'i tarafından doğru cevaplandırılması ile ilişkilidir. Bu durum da test maddelerinin güçlüklerinin ayrı ayrı hesaplandığında 0.30 ile 0.80 arasında olması gerekmektedir (Tan, 2012, 223-224). Tablo 6 incelendiğinde akademik başarı testine alınan maddelerin büyük çoğunluğunun bu değerler arasında olduğu gözlenmektedir. Yalnızca 9 numaralı maddenin güçlük değerinin 0.26 olduğu görülmektedir. Bu madde test kapsam geçerliliğini bozmamak adına uzman görüşü alınarak akademik başarı testine alınmıştır.

Bir diğer test istatistiği olan madde ayıricılık gücü ise bir maddenin başarı düzeyi yüksek öğrencilerle başarı düzeyi düşük öğrencileri ayırt etme derecesidir. Bir maddenin ayırt edicilik gücü -1 ile +1 arasında bir değer alabilir. İyi bir testte madde ayıricılık gücünün +1 değerine yakın olması istenir ve 0.20 değerinden düşük bir ayıricılık gücüne sahipse maddenin test dışında bırakılması gerekmektedir (Bayrakçelen, 2012). Bu durum göz önüne alınarak Tablo 6 incelendiğinde testte yer alan maddelerin ayıricılık güçlerinin 0.27-0.63 değerleri arasında olduğu ve testte yer alan maddelerin ayıricılık güçlerinin yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 7: Akademik başarı testinin istatistiksel özellikleri

Ortalama Güçlük	Ortalama Ayırt Edicilik	İç tutarlılık (KR-20)
0.57	0.42	0.80

Tablo 7 incelendiğinde ise akademik başarı testine ait ortalama güçlük, ortalama ayıricılık gücü ve iç tutarlılık değerinin verildiği görülmektedir. Özellikle testin güvenilirliğinin belirlenmesinde bu değerlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bir testin ayıricılık gücü ne kadar yüksek değer alırsa o test o kadar güvenilir demektir. Yine madde test güçlüğü de bize testin geçerliliği dolayısıyla güvenilirliği hakkında kestirimde bulunma konusunda fayda sağlar. İç tutarlılık değeri (KR 20) ise testin güvenilirliğini belirlemede kullanılmaktadır. İdeal, güvenilir bir testte madde güçlüklerinin 0.50 değerine yakın, ayıricılık gücünün 0.40 ve üzerinde, iç tutarlık değerinin ise 1,00 değerine olabildiğince yakın olması istenir (Tan, 223-227). Bu durum temel alınarak Tablo 7 incelendiğinde hazırlanan akademik başarı testinin güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. (EK-3 Akademik Başarı Testi)

3.4.2. Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü

Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü tasarlanma sürecinde ADDİE öğretim tasarımı modeline uygun olarak aşağıdaki adımlar izlenmiştir. ADDİE öğretim tasarımı modeli ile öğrenen merkezli olarak bir öğretim tasarımı; Analiz (Analysis), Tasarlama (Design), Geliştirme (Development), Uygulama (Implementation), ve Değerlendirme (Evaluation) aşamalarıyla gerçekleştirilebilir (Ünsal, 2002). Buna göre modül tasarlama sürecinde;

- Modül için gerekli analizlerin yapılması.
- Modülün tasarlanması.
- Modülün geliştirilmesi.
- Modülün uygulanması.
- Modülün değerlendirilmesi.

Bu kapsamda yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü tasarlama sürecinde ilk olarak bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde 5. Sınıf seviyesine uygun olarak modüllerin oluşturulması için gerekli analizler yapılmıştır. Kelime işlemci programları Türkiye ve dünyada yaygın şekilde kullanılan yazı yazma, yazılan yazıları biçimlendirme gibi temel işlemlerin yanı sıra bir dilekçe yazma, bir projeyi raporlama, bir ödevi hazırlama ve hazırlanan metinleri resim, şekil, grafik, tablo gibi özellikler kullanarak zenginleştirme gibi amaçları yerine getirebilen, sayfaya numara ekleme, sayfayı renklendirme gibi daha gelişmiş özellikleri ile göze hoş gelebilecek belgeler oluşturmayı da sağlayan programlardır. Türkiye ve dünyada en çok bilinen ve kullanılan kelime işlemci programı Microsoft firması tarafından oluşturulan Microsoft Office Word programıdır. Bu program farklı sürümleri ile yazılım piyasasında yer bulmaktadır. Örneğin Microsoft Office Word programının; Microsoft Office Word 2003, Microsoft Office Word 2007, Microsoft Office Word 2010, Microsoft Office Word 2013 sürümleri bulunmaktadır. Programın sürümleri sırayla incelendiğinde yeni çıkan her versiyonuna yeni özelliklerin eklendiği veya programın görsel yapısında değişikliğe gidildiği görülmüştür. Bu anlamda görsel yapı olarak Microsoft Office Word 2007 sürümünden sonraki sürümlerde görsel yapının Microsoft Office Word 2013 sürümüne göre benzer özellikler taşıdığı görülmektedir. Bu anlamda bahsi geçen sürümlerden herhangi birini kullanmayı öğrenen bireylerin diğer sürümlere yeni eklenen özellikleri rahatlıkla keşfedebilecekleri ve programları kullanabilecekleri düşünülmektedir. Bu görüşler göz önüne alınarak

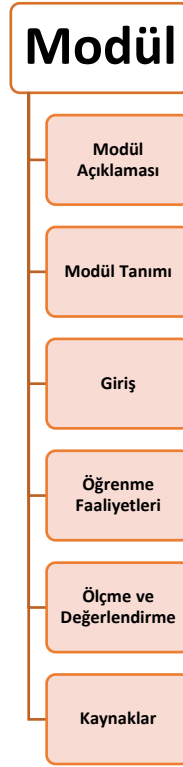
çalışmanın gerçekleştirileceği laboratuarda bulunan bilgisayarların teknik donanım yapısına uygun olacağı düşünülerek Microsoft Office Word 2007 sürümüne uygun olarak yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü hazırlanması uygun görülmüştür.

Kuramsal çerçeve incelemesine göre mesleki ve teknik eğitim kurumlarında ve yaygın eğitim kurumları olan akşam sanat okulları ve halk eğitim merkezlerinde verilen bilişim teknolojileri eğitimleri sırasında kullanılan ders kitapları ve modüller ile KKTC ortaokul seviyesi, bilgi ve iletişim teknolojileri dersinde kullanılan kitaplar ve önceki yıllarda Milli Eğitim Bakanlığınca uygun görülen 1-8. sınıfların bilişim teknolojileri kitapları incelenmiştir (MEB, 2007; İnce, Şenyüzlü, ve Uğur, 2009a; İnce, Şenyüzlü, ve Uğur, 2009b; Öztürk 2011; Baykal ve Tekin 2012; Microsoft 2015). Buradan elde edilen veriler ışığı altında Tablo 9’da verilen modüller oluşturulmuş ve uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri kapsamında, ders öğretmenleri ve alan uzmanları modüllerin Tablo 8’deki gibi oluşturulmasının uygun olabileceği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 8: Ortaokul seviyesinde oluşturulabilecek modüller ve kapsamaları

Modül Adı	Modül İçeriği
Bilgi Teknolojilerinin Temelleri	• Bilişim teknolojileri ve yazılım dersine ait en alt seviyede yer alan, bir bütünün parçası olan derse giriş aşamasında içeriğe sahip olan modüldür.
Kelime İşlemci Modülü-1	• Metin hazırlama ve düzenleme işlemlerinin temel düzeyde sunulduğu modüldür.
Kelime İşlemci Modülü-2	• Metin hazırlama ve düzenleme işlemleriyle ilgili gelişmiş özelliklerin sunulduğu modüldür.
Bilgilerimi Sunuyorum Modülü	• Etkili sunumlar hazırlama ve sunuş tekniklerinin ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun olarak sunulduğu modüldür.
Hesaplama İşlemleri ve Elektronik Tablolama Modülü-1	• Hesaplama işlemlerinin ve elektronik tablolama programının ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun olarak sunulduğu modüldür.
Hesaplama İşlemleri ve Elektronik Tablolama Modülü-2	• Hesaplama işlemleri ve elektronik tablolama programıyla ilgili gelişmiş özelliklerin anlatıldığı modüldür.
Programlamaya Giriş Modülü	• Programlamaya giriş ve algoritmanın ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun olarak sunulduğu modüldür.

Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü tasarlanırken Milli Eğitim Bakanlığı (2015) tarafından uygun görülen şablon ve Akgül’e (2004) göre modül bölümleri oluşturulmuştur:

Şekil 4: Modül Bölümleri

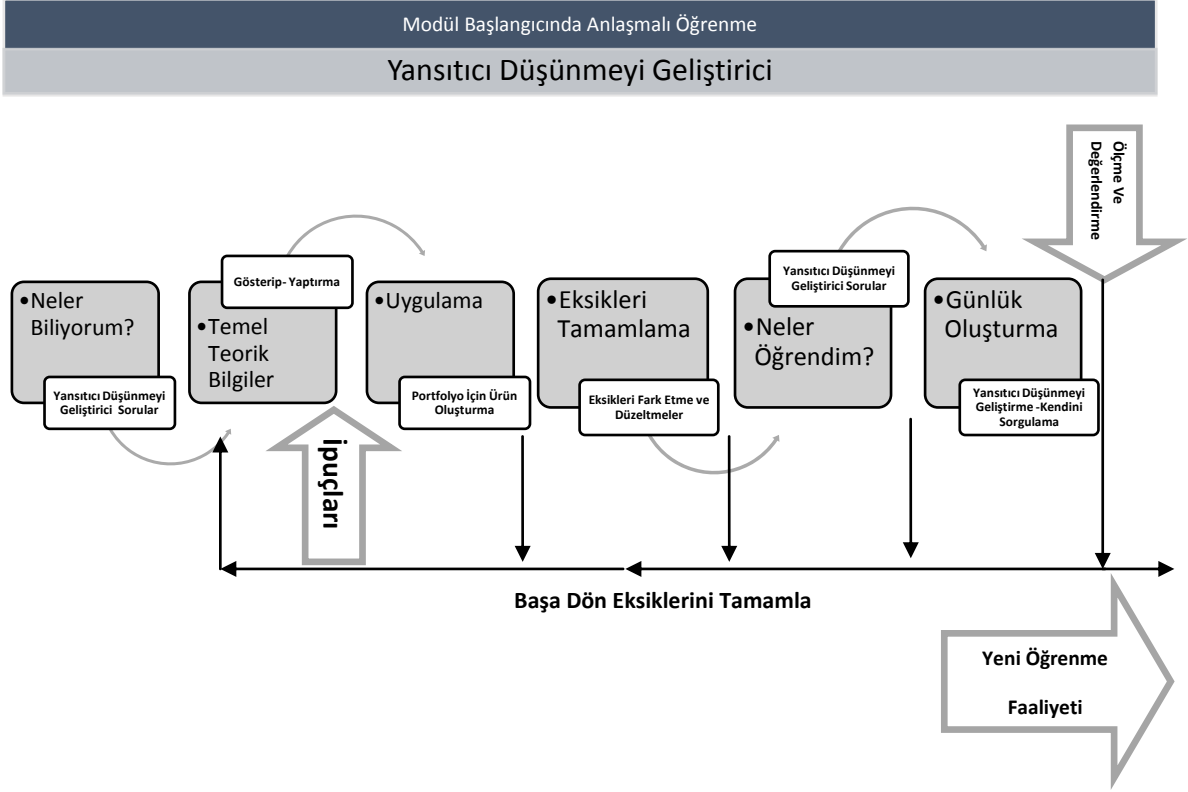
Modül açıklaması bölümünde, modülün Milli Eğitim Bakanlığı (2013) tarafından yayınlanan çerçeve program temel alınarak Orta 1 (Bilgiyi Yönetme) “ Kelime işlemci programını etkili bir şekilde kullanır” düzeyine bağlı olarak hazırlandığı belirtilmiştir. Bu düzeye bağlı olarak oluşturulan kazanımlar listelenmiş, her bir kazanım için eğitim öğretim faaliyetleri sırasında ayrılacak zaman uzman görüşüne dayalı olarak belirtilmiştir. Ayrıca bu bölümde modül içerisinde geçen öğrenme faaliyetleriyle ilgili yönlendirmelerde bulunulmuştur.

Modül tanıtımı bölümünde ortaokul öğrencileri için tasarlanabilecek modüller ile ilgili bilgi verilmiş, yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülünün bu modüller içerisindeki konumuna yer verilmiştir. Yine bu bölümde modül kullanıcısının modülü kullandığı süre içerisinde karşılaşacağı yardımcı simgelere ve bunların anlamlarına yer verilmiştir.

Giriş bölümünde, modülün adı, modülün tanımı, modülün kullanılması ile ulaşılabilecek standart, modülün amacı, eğitim öğretim ortamı ve donanımsal olarak ihtiyaç duyulan yer, malzeme ve materyaller ve son olarak ölçme değerlendirme etkinliklerine yer verilmiştir. Ayrıca bu bölümde öğrencilere iyi dileklerin sunulduğu bir sayfa ve modülün başlangıcında yansıtıcı düşünmeyi geliştirici yaklaşımlardan biri olan anlaşmalı öğrenme

(Ünver, 2003, 28) kapsamında bir anlaşma metni örneği sunulmuş ve bir benzerinin sınıf ortamında oluşturulabileceği belirtilmiştir. (EK-4)

Öğrenme faaliyetleri bölümlerinin her birinde Şekil 5’te bulunan ortak yapıya yer verilmiştir. Bölümler kendi içerisinde beş bölümü kapsamaktadır. Bu bölümler ve özellikleri aşağıdaki gibidir:

Şekil 5: Öğrenme faaliyetleri akış şeması

1. Neler Biliyorum Bölümü

Bu bölümün hazırlanmasındaki amaç öğrencilerin önbilgilerini ortaya çıkarmak öğrencide öğrenme faaliyetleriyle ilgili beklenti oluşturmak ve öğrenme faaliyetiyle elde edilecek bilgi ve becerinin günlük yaşamla ilişkisini oluşturmaya temel oluşturmaktır. Öğrenci, bu bölümde öğrenme faaliyetiyle ilgili kazanımdan haberdar edilmeye çalışılmıştır. Örneğin; öğrenme faaliyeti 2’de öğrenciye bir gazete kupürü verilmiş ve bu gazete kupürünü analiz etmesine yönelik sorular yöneltilerek hem derse hazırlanmış hem mevcut kazanımla elde edeceği bilgi ve becerinin günlük yaşamda nerede karşısına çıkabileceği yönünde bir örnekle karşılaşmış hem de öğrenme faaliyeti ile neler yapabileceği konusunda ön bilgi sağlanarak motivasyon artırılmıştır. (Öğrencilere ait uygulama örnekleri için bakınız fotoğraf 4-5-6, 110-111).

Tablo 9: Öğrenme faaliyeti 2’de bulunan neler biliyorum bölümü

Neler Biliyorum?

1. Yukarıda bir dergiye ait kapak resmi verilmiştir. Bu sayfada bazı yazılar renkli, bazı yazılar diğerlerinden büyük bazıları ise büyük harf kullanılarak verilmiştir. Bu tür metinler hazırlamaya günlük hayatta nerelerde ihtiyaç duyarız?

.....

.....

.....

2. Sizce yukarıdaki gibi farklı stiller kullanılarak hazırlanmış metinlerin hazırlanması ne gibi faydalar sağlar?

.....

.....

.....

Öğrenciler bu bölümde derse hazırlanmaktadır. Bu bölümde Tablo 9’da da görüldüğü gibi öğrencilerin meraklarını uyandırmak amacıyla sorular sorulmuş, günlük yaşamda karşılaştıkları durumları analiz etmeleri sağlanmıştır.

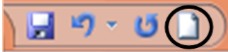
2. Temel Teorik Bilgiler Bölümü

Öğrenme faaliyetlerinin bu bölümünde kazanımla ilgili teorik bilgilere yer verilmiştir. Öğrenme faaliyetlerinin temelini oluşturan kazanımlarla ilişkili olarak daha önceki yıllarda kullanılan kitaplar, KKTC’de bilgi ve iletişim teknolojileri dersinde kullanılan kitaplar, ortaöğretim seviyesinde kullanılan kitap ve kaynaklar ile yaygın eğitim kurumlarında bilgisayar kullanımı kurslarında kaynak olarak kullanılan kelime işlemci modülü ile kelime işlemci programının üreticisi firmanın destek ve yardım bölümü ve Çizgitagem derneği tarafından oluşturulan elektronik kaynaklar incelenerek temel bilgiler oluşturulmuştur. Oluşturulan bilgiler 5. sınıf düzeyine uygun olacak şekilde sadeleştirilmiştir. Temel bilgilerin oluşturulması ve yazılması sürecinde ders öğretmenlerinin ve alan uzmanlarının görüşleri alınmıştır.

2.1. İpuçları

Öğrenme öğretme sürecinde öğrenciye, öğrenme süreci ile ilgili mesajlar veren sözlü, yazılı veya gerçek olay ve varlıkları da içerebilen neyi; niçin ve nasıl öğreneceklerini fark etmelerini sağlayan uyarıların tümüne ipucu (işaret) denilmektedir. Yapılan araştırmalara göre ipuçları öğrenci başarısını artırmaktadır (Senemoğlu, 2012, 444-446). Bu bağlamda yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülünde temel teorik bilgilerin verildiği bölümde ipuçlarına da yer verilmiştir. Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülünde ipuçları, Tablo 10'da olduğu gibi kelime işlemci programında gerçekleştirilebilen bir işlemin klavye üzerinden gerçekleştirilmesini sağlayan klavye kısayolunu öğretmek veya bir özellik kullanıldığında karşılaşılabilecek özel durumlarla ilgili bilgi vermek amacıyla kullanılmıştır.

Tablo 10: Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülünde kullanılan ipucu örneği

	<p>Word programında yeni bir belge oluşturmak için ayrıca şekildeki simge de kullanılabilir.</p> <p>Word programında yeni bir belge oluşturmak için klavyeden CTRL+N (New) kısa yolu da kullanılabilir.</p>
--	---

3. Uygulama Bölümü

Bu bölüm öğrencilere temel teorik bilgiler bölümünde anlatılanların uygulamaya dönüştürülmesi amacıyla hazırlanmıştır. Uygulama için seçilen etkinlikler öğrencilerin günlük hayatlarında kullanabilecekleri ve öğrendikleri bilgileri yansıtabilecekleri şekilde hazırlanmıştır. Bu bölümlerde öğrencileri uygulama tamamlandığında nasıl bir ürün elde edilebileceği konusunda haberdar etmek için öğrencilere hazırlanmış ürünün örneği gösterilmiş ve öğrenciler uygulama adımları ile yönlendirilmişlerdir.

Şekil 6: Uygulama örneği

Bu bölümlerde öğrencilerin hazırladıkları ürünlere kendilerinden bir şeyler katabilmeleri amacıyla yazı büyüklüğü, yazı tipi, yazı rengi gibi özellikleri belirlemekte özgür bırakılmışlardır. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları bütün ürünleri ilk öğrenme etkinliğinden itibaren elektronik ürün dosyasına kaydetmeleri istenmiştir.

4. Eksikleri Tamamlama Bölümü

Bu bölümde öğrencilere günlük hayatlarında başlarına gelebilecek hikayeler Özge isimli karakter aracılığıyla verilmiştir. Hikâyelerde, teorik bilgiler veya uygulama adımlarıyla ilgili boşluklar bırakılmış öğrencilerden bu boşlukları tamamlamaları istenmiştir. Bu sayede öğrenciler hem öğrendiklerini yansıtmaya fırsatı elde etmiş hem de öğrendiklerinin günlük hayatta nelerde karşılıklarına çıkabileceğini fark etme imkanı elde etmiş olacaktırlar. (Öğrencilere ait uygulama örnekleri-bakınız fotoğraf 7, 111)

5. Neler Öğrendim Bölümü

Bu bölümde öğrenciler yansıtıcı düşünme becerisini geliştirecek ifadelerle karşı karşıya bırakılmıştır. Öğrencilerin yansıtmaya gerçekleştirebilmesi için yapılandırılmış bu bölümde, öğrencilerden yeni öğrendikleri kavramları, öğrendiklerini nerelerde kullanabileceklerini, öğrenirken zorlandıkları noktaları, zorlandıklarında buldukları çözümleri, gerçekleştirilen uygulama ile ilgili tavsiyelerini ve yeni öğrenme etkinliğinde daha başarılı olmak için neler yapmayı planladıklarını yazmaları istenmiştir. (Öğrencilere ait uygulama örnekleri bakınız fotoğraf 8-9, 112)

Word programını öğrenmeye yeni başlayacak kişilere bugün öğrendiklerinizle ilgili hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

Tavsiyeleriniz

- Belgene sayfa numarası eklemeyi unutmalısın.
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Şekil 7:Öğrenme etkinliği 4'te yer alan tavsiyeleriniz bölümü

6. Günlük Bölümü

Günlükler, bireylerin kendi kişisel düşünce, tecrübe ve gözlemlerini aktarabildikleri araçlardır. Bireyler, özellikle de öğrenciler, günlük yazarak öğrendiklerini kendi ifadeleriyle yeniden biçimlendirme, kendi düşüncelerini yeniden organize etme fırsatı bulurlar (İmer, Canbazoğlu, ve Doğan, 2009). Öğrenci öğrenme günlüklerinden yeterince fayda sağlayabilmek için öğrencilere nasıl günlük tutulacağı ile ilgili bilgiler verilmeli ve bu çabaların karşılığında ödül verilmelidir (Brookfield, 1995, 97 akt. Bakioğlu ve Dalgıç, 2014, 115). Öğrencilerin günlük tutmalarının yansıtıcı düşünme becerisi üzerindeki etkisi ve yeri göz önüne alınarak bu bölümde öğrencilere günlük tutabilecekleri alanlar ayrılmıştır. (Öğrencilere ait uygulama örnekleri bakınız fotoğraf 10-11-12, 112-113)

Merhaba, buraya kadar olan kısımda Word programında belgeye resim, şekil, grafik gibi nesnelere eklemeyi öğrendiniz. Eksiklerinizi fark etmeniz hem de buraya kadar olan kısımla ilgili yaşadıklarınızı paylaşman için aşağıdaki günlük sayfasını doldurmanız gerekiyor 😊

Sevgili günlük,

Şekil 8: Öğrenciler için ayrılan günlük alanı örneği

Öğrencilerden bu alanlara eksiklerini fark etmeleri ve öğrenme etkinliği sırasında yaşadıklarını aktarmaları istenmiştir.

Ölçme ve değerlendirme bölümünde öğrencilere kontrol çizelgesi verilmiştir. Bu kontrol çizelgesinde öğrenme faaliyetinde öğrenciye verilen etkinlikleri gerçekleştirilip gerçekleştirilemediği öğrenciye sorulmuş ve gerçekleştirilemediği etkinlik için teorik bilgiler bölümüne yönlendirme yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin kendilerini ve arkadaşlarını modül sonunda değerlendirebilmeleri için modülün ekler kısmına öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları yerleştirilmiştir. Yine öğrencilerin hazırladıkları portfolyoların değerlendirilmesi için ürün değerlendirme formu da modülün ek kısmına yerleştirilmiştir.

Kaynaklar bölümünde modülün tasarlanması, geliştirilmesi sürecinde yararlanılan kaynaklara yer verilmiştir.

Modülün geliştirilmesi ve değerlendirilmesi sürecinde bilişim teknolojileri alan uzmanlarının, eğitim bilimleri alan uzmanlarının ve ders öğretmenlerinin görüşüne başvurulmuştur.

Tablo 11: Modülün geliştirilmesi sürecinde görüş alınan uzman grubun demografik özellikleri

Kodları	Cinsiyet	Mesleki Ünvanları	Uzmanlık Alanları
1	Bay	Prof. Dr.	Eğitim Programları ve Öğretim
2	Bayan	Prof. Dr.	Halk Eğitimi- Yapılandırmacı Yaklaşım Uygulamaları
3	Bayan	Doç. Dr.	Eğitim Programları ve Öğretim
4	Bayan	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim Programları ve Öğretim
5	Bayan	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim Programları ve Öğretim
6	Bayan	Öğrt. Gör. Dr.	Eğitim Programları ve Öğretim
7	Bayan	Yrd. Doç. Dr.	Eğitim Yönetimi ve Denetimi
8	Bay	Yrd. Doç. Dr.	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
9	Bayan	Yrd. Doç. Dr.	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
10	Bay	Öğrt. Gör. Dr.	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
11	Bayan	Yrd. Doç. Dr.	Sosyal Bilgiler Eğitimi
12	Bayan	Yrd. Doç. Dr.	Sınıf Öğretmenliği Eğitimi
13	Bayan	Öğretmen	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği
14	Bay	Öğretmen	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği
15	Bay	Öğretmen	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği
16	Bayan	Öğretmen	Türkçe Öğretmenliği
17	Bay	Öğretmen	Türkçe Öğretmenliği

Tablo 11'deki uzmanların görüşleri incelendiğinde; bilgisayar ile ilgili alan uzmanları modülün renk ve tasarımına dikkat çekmişlerdir. İçeriğin yeterli olduğunu ve öğrenci seviyesine uygunluğun sağlandığını ifade etmişlerdir. Ayrıca modüldeki yazı

boyutunun ve okunabilirliğin artırılması ve resim, şekil, grafik ve yazı alanlarıyla ilgili dengenin sağlanması yönünde de önerileri bulunmaktadır.

Eğitim bilimleri alan uzmanları yansıtıcı düşünme etkinliklerinin modül içerisinde yeterli düzeyde bulunduğunu, modüler yapının sağlandığını belirtmişlerdir. Uzmanlar modülün öğrenci seviyesine uygun ve yeterli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmen görüşlerine göre ise modülde Türkçeye uygun kısa ve net ifadelere yer verilmesi önemli görülmüştür. Öğretmenler modülün öğrenci seviyesine uygun ve ilgi çekici olduğunu belirtmişlerdir.

Modülün geliştirilmesi sırasında öğrencilerden de görüş alınmıştır. Özellikle okunabilirlik ve öğrenci seviyesine uygunluğun test edilmesi anlamında öğrencilerden süreç boyunca yararlanılmıştır.

Tüm görüş ve öneriler dikkate alınarak modülde düzenlemeler yapılmıştır. Modüle son şekli, modülün uygulanması sırasında karşılaşılan aksaklıklar ve modülün uygulama aşamasından sonra alınan öğrenci görüşlerine göre verilmiştir.

Modülün uygulanması aşamasında hazırlanan günlük plana uygun olarak modül derste kullanılmıştır. Karşılaşılan aksaklıklar not alınmış ve modülün değerlendirilmesi aşamasında gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Modülün değerlendirilmesi aşamasında, uzman görüşleri ve öğrenci görüşleri dikkate alınmıştır. Ayrıca süreç değerlendirmesi gerçekleştirilmiş ve uygulama sürecinde meydana gelen aksaklıklar da modülün değerlendirilmesi aşamasında göz önünde bulundurulmuştur. Uzman gruptan, gönderilen modül değerlendirme formu (EK 5) vasıtasıyla veriler toplanmıştır. Uzman görüşleri genel olarak yorumlandığında modülün bir dizi öğrenme durumunu tanımladığı, kesin olarak belirlenmiş kazanımlar çerçevesinde oluşturulduğu, öğrencilere rehberlik ettiği, açık ve anlaşılır olduğu, öğrencilere geri bildirim sağladığı, bilgi ve beceri geliştirmek için yeterli olduğu ve öğrencilerin ilgisini çekeceği yönünde görüşler ortaya çıkmıştır. Ayrıca uzman grup, modülün, geri bildirimlere imkân sağladığını, farklı öğrenme biçimlerine uygun olarak tasarlandığını da ifade etmişlerdir. Uzmanlar modülün görsel unsurlarının yeterli düzeyde olduğunu söylemiş bilgisayar alanı uzmanlarından iki uzman görseller ve metin dengesinin sağlanması konusunda dikkatli olunması gerektiğini ve modülün çoğaltılmadan önce birkaç farklı arka plan rengiyle basılıp en iyi olanın öğrenciler için çoğaltılması gerektiğini belirtmişlerdir. Uzmanlar ayrıca modülün 5. sınıflar için uygun olduğunu, modülde yeterli sayıda ve nitelikte yansıtıcı düşünme etkinliğine yer verildiği yönünde görüş belirtmişlerdir. Buna ek

olarak modülde yeterince uygulamaya yer verildiği, modülün bilgi ve beceri geliştirmek için yeterli olduğu, amaç için yeterli bilgiyi içerdiği de uzman görüşleriyle doğrulanmıştır.

Öğrencilerden de öğrenci modül değerlendirme formu vasıtasıyla görüş alınmıştır (EK 6). Bu form uzman görüşü alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan formda öğrencilerin görüşleri uzman görüşlerine göre gülen yüz (Katılıyorum), tepkisiz yüz (Biraz katılıyorum) ve asık yüz (Kesinlikle katılmıyorum) ifadeleri kullanılarak hazırlanmıştır. Formlar ekte verilmiştir. Bu formlar vasıtasıyla toplanan bilgiler incelendiğinde Tablo 12'deki bilgiler elde edilmiştir.

Tablo 12: Öğrenci modül değerlendirme formuna öğrencilerin verdiği cevaplar

Madde Numarası	Katılıyorum (Gülen Yüz) Öğrenci Sayısı	Biraz Katılıyorum (Tepkisiz Yüz) Öğrenci Sayısı	Hiç Katılmıyorum (Üzgün Yüz) Öğrenci Sayısı
1	19	1	0
2	15	5	0
3	12	7	0
4	19	1	0
5	14	6	0
6	16	4	0
7	20	0	0
8	7	13	0
9	6	8	6
10	20	0	0
11	15	5	0
12	20	0	0
13	13	7	0
14	16	4	0
15	2	6	12
16	12	6	2
17	3	4	13

Tablo 12 incelendiğinde öğrencilerin görüşlerine yer verildiği görülmektedir. 20 kişilik öğrenci grubu için 7. madde incelendiğinde bütün öğrenciler “Modüldeki bilgiler Word programını öğrenmem için yardımcı oldu” önermesine gülen yüz işaretleyerek katıldıklarını belirtmişlerdir. 10. madde incelendiğinde “Modüldeki **“Neler Öğrendim”** kısmı eksiklerimi fark etmemi sağladı ” önermesine de bütün öğrencilerin gülen yüz tepkisi vererek katıldıkları görülmüştür. Benzer şekilde 12. maddede yer alan " modüldeki

ipuçları öğrenmemi kolaylaştırdı” önermesine de bütün öğrenciler gülen yüz ifade işaretleyerek katılmışlardır. Buna karşın 17. maddedeki “Modüldeki **bilgileri** anlamakta zorlandım” önermesine sadece 3 öğrenci katılmış, 13 öğrenci ise katılmadıklarını yani zorlanmadıklarını belirtmişlerdir.

Tüm bu uzman ve öğrenci görüşleri ile süreç değerlendirmeleri işe koşularak yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü düzenlenmiş ve son halini almıştır. (EK 9).

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak akademik başarı testi kullanılmıştır. Akademik başarı testi deney ve kontrol gruplarına ön test, son test ve kalıcılık testi olarak uygulanmıştır. Akademik başarı testinin sonucunda elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) paket programı ile analiz edilmiştir. Analiz aşamasında denenceye göre Mann-Whitney U testi veya Wicoxon İşaretli Sıralar testleri yapılmıştır.

4. BÖLÜM: BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın denencelerinin test edilmesi sonucu elde edilen bulgular sunularak, bulgulara dayalı yorumlar yapılmıştır. Bulgular akademik başarı testinin ön-test, son-test ve kalıcılık testi olarak uygulanmasıyla elde edilmiştir.

Ön test ve son test veya son test ve kalıcılık testi ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ölçmek için t testi uygulamak gereklidir. Ancak örneklem ortalamaları karşılaştırılacak iki ölçümde, örneklem sayısının az olması ya da yeterli sayı olsa bile ölçümler arası farkların dağılımındaki anormallikler nedeniyle test koşullarının sağlanmaması veya verilerin en az aralık ölçeğinde olmaması gibi nedenlerle ilişkili örneklem için t testi yapılamaz. Bu durumda parametrik bir test olmayan bir karşılaştırma testi Wilcoxon İşaretli Sıralar testiyle ölçümler arasında fark olup olmadığı sınıanabilir (Can, 2014, 136-146).

4.1. Birinci Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Denence 1: Geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puanları yükselmiştir.

Bu denenceyi test etmek için kontrol grubu olarak belirlenen öğrencilere sekiz hafta (16 ders saati) boyunca bilişim teknolojileri ve yazılım dersine ait çerçeve programda yer alan metin tabanlı içerik oluşturma araçları standardına bağlı olarak kazandırılması gereken Orta 1 (Bilgiyi Yönetme) “ Kelime işlemci programını etkili bir şekilde kullanır” düzeyi ile ilişkili olarak hazırlanan kazanımlarla bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için geleneksel sayılabilecek düz anlatım ve gösterip yaptırma teknikleriyle ders işlenmiştir. Uygulama öncesinde ön test, uygulama sonrasında ise son test uygulanmıştır.

Ön test ve son test sonuçları kıyaslanırken örneklem azlığı sebebi ile Wilcoxon İşaretli Sıralar testi kullanılmıştır.

Tablo 13: Kontrol grubuna ait Willcoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Son Test- Ön Test Ölçümü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	1	7,00	7,00	-2,383	0,017
Pozitif Sıralar	*10	5,90	59,00		
Fark Olmayanlar	9				

*Pozitif Sıralara Dayalı

Tablo 13’te kontrol grubuna ait ön test ve son test sonuçları karşılaştırılmıştır. Tablodaki verilere dayanarak geleneksel yöntemlerle ders işlenen kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test sonuçları arasında bir fark olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar testinin sonucuna göre kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test başarı puanları arasında sen test lehine olacak şekilde istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmiştir [$z= 2.38$, $p<0,05$]. Fark puanların pozitif sıralar lehine olması kullanılan yöntemin öğrenme üzerine anlamlı etkisinin olduğunu ve öğrencilerin başarılarının arttığını göstermektedir.

4.2.İkinci Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Denence 2: Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puanları yükselmiştir.

Bu denenceyi test etmek için deney grubu olarak belirlenen öğrencilere sekiz hafta (16 ders saati) boyunca bilişim teknolojileri ve yazılım dersine ait çerçeve programda yer alan metin tabanlı içerik oluşturma araçları standardına bağlı olarak kazandırılması gereken Orta 1 (Bilgiyi Yönetme) “ Kelime işlemci programını etkili bir şekilde kullanır” düzeyi ile ilişkili kazanımlar göz önüne alınarak hazırlanan yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü kullanılarak ders işlenmiştir. Uygulama öncesinde ön test, uygulama sonrasında ise son test uygulanmıştır.

Ön test ve son test sonuçları kıyaslanırken örneklem azlığı sebebi ile Wilcoxon İşaretli Sıralar testi kullanılmıştır.

Tablo 14: Deney grubuna ait WilCoxon işaretli sıralar testi sonuçları

Son Test- Ön Test Ölçümü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	0	0	0	-3,886	0,000
Pozitif Sıralar	*19	10,00	190,00		
Fark Olmayanlar	1				

*Pozitif Sıralara Dayalı

Tablo 14’te deney grubuna ait ön test ve son test sonuçları karşılaştırılmıştır. Tablodaki verilere dayanarak yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü kullanılarak ders işlenen kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test sonuçları arasında bir fark olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar testinin sonucuna göre kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test başarı

puanları arasında istatistiksel olarak son test lehine olacak şekilde anlamlı bir fark gözlenmiştir [$z = -3,87$, $p < 0,05$]. Fark puanların pozitif sıralar lehine olması kullanılan yöntemin öğrenme üzerine anlamlı etkisinin olduğunu ve öğrencilerin başarılarının arttığını göstermektedir.

4.3.Üçüncü Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Denence 3: Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları ile geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları arasında deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı bir fark vardır.

Bu denenceyi test etmek için deney ve kontrol grubuna uygulanan son test sonuçlarının karşılaştırılması gereklidir. Farklı gruplardan elde edilen veri değerlerinin ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için parametrik testlerden ilişkisiz (bağımsız) örneklem için t-test (Independent Samples t Test) uygulanır. Fakat ortalamaların karşılaştırılacak iki grupta veri sayısının az olması, veri sayısı yeterli olsa bile verilerin dağılımındaki anormallikler nedeniyle testin koşullarının sağlanmaması ya da verilerin en az aralık ölçeğinde olamaması gibi nedenlerle ilişkisiz örneklem için t-test yapılamayabilir. Bu durumda parametrik olan t-testin alternatifi olan ve parametrik olmayan bir karşılaştırma testi Mann-Whitney U ile iki grubun ortalamaları arasında fark olup olmadığını sınanabilir. Bu durumlar göz önüne alınmış ve veri sayısının azlığı sebebi ile mevcut denenceyi test etmek için Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 15: Deney ve kontrol grubuna ait son test sonuçları

Grup	N	$\bar{X}$	S	Tepe Değer	Ortanca
Kontrol	20	2,05	1,10	2,00	1,00
Deney	20	3,80	0,52	4,00	4,00

Tablo 16: Deney ve kontrol grubuna ait Mann Whitney U testi sonucu

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kontrol	20	0	13,93	68,5	0,000
Deney	20	10,00	27,08		

$p < 0,05$

Tablo 16’da 20 kişiden oluşan kontrol grubu ve 20 kişiden oluşan deney grubunun akademik başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Mann-Whitney U testinin sonucuna göre, kontrol grubunun akademik başarısı (Ortanca: 1,00) ile deney grubunun akademik başarısı (Ortanca: 4,00) arasında istatistiksel olarak deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı bir fark gözlenmiştir ($U=68,5$, $p<0,05$). Bu durumda yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin akademik başarı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

4.4.Dördüncü Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Denence 4: Geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları kalıcıdır.

Bu denenceyi test etmek için kontrol grubundaki öğrencilere uygulanan akademik başarı testi, son test uygulandıktan 21 gün sonra kalıcılığı ölçmek amacıyla tekrar uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi için parametrik test türlerinden t testin uygulanması gerekmiştir. Ancak elde edilen verilerin azlığı sebebi ile parametrik olmayan testlerden Wilcoxon İşaretli Sıralar testi verilerin analizi için kullanılmıştır.

Tablo 17: Kontrol grubuna ait kalıcılık testi sonuçları

Kalıcılık Testi- Son Test Ölçümü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	3	3,00	9,00	-0,447	0,66
Pozitif Sıralar	2	3,00	6,00		
Fark Olmayanlar	*15				

*Fark olmayanlar

Tablo 17’deki veriler göz önüne alınarak, Wilcoxon İşaretli Sıralar testinin sonucuna göre kontrol grubundaki öğrencilerin son test ve kalıcılık testi başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir [$z= -0,447$, $p>0,05$]. Fark puanların büyük bölümünün değişim göstermemesi sebebi ile öğrenmelerin kalıcı olduğu söylenebilir.

4.5.Beşinci Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Denence 5: Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı puan ortalamaları kalıcıdır.

Bu denenceyi test etmek için deney grubundaki öğrencilere uygulanan akademik başarı testi, son test uygulandıktan 21 gün sonra kalıcılığı ölçmek amacıyla tekrar uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi için parametrik test türlerinden t testin uygulanması gerekmiştir. Ancak elde edilen verilerin azlığı sebebi ile parametrik olmayan testlerden Wilcoxon İşaretli Sıralar testi verilerin analizi için kullanılmıştır.

Tablo 18: Deney grubuna ait kalıcılık testi sonuçları

Kalıcılık Testi- Son Test Ölçümü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıralar	4	4,00	16,00	-1,221	0,22
Pozitif Sıralar	6	6,50	39,00		
Fark Olmayanlar	*10				

Fark Olmayanlar *

Wilcoxon İşaretli Sıralar testinin sonucuna göre Tablo 18’de belirtildiği gibi deney grubundaki öğrencilerin son test ve kalıcılık testi başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir [$z = -1,221$, $p > 0,05$]. Fark puanların büyük bölümünün değişim göstermemesi sebebi ile öğrenmelerin kalıcı olduğu söylenebilir.

4.6. Altıncı Denenceye İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Denence 6: Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim (deney) ile ders işlenen grubun akademik başarı kalıcılık puanları ile geleneksel öğretim (kontrol) ile ders işlenen grubun akademik başarı kalıcılık puanları arasında deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı fark vardır.

Bu denenceyi test etmek için deney ve kontrol grubuna uygulanan kalıcılık testi sonuçlarının karşılaştırılması gereklidir. Farklı gruplardan elde edilen veri değerlerinin ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için parametrik testlerden ilişkisiz (bağımsız) örneklem için t-test (Independent Samples t Test) uygulanır. Fakat ortalamaların karşılaştırılacak iki grupta veri sayısının az olması, veri sayısı yeterli olsa bile verilerin dağılımındaki anormallikler nedeniyle testin koşullarının sağlanmaması ya da verilerin en az aralık ölçeğinde olamaması gibi nedenlerle ilişkisiz örneklem için t-test yapılamaz. Bu durumda parametrik olan t-testin alternatifi olan ve parametrik olmayan bir karşılaştırma testi Mann-Whitney U ile iki grubun ortalamaları arasında fark olup olmadığını sınanabilir. Bu durumlar göz önüne

alınmış ve veri sayısının azlığı sebebi ile mevcut denenceyi test etmek için Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 19: Deney ve kontrol grubuna ait kalıcılık testi karşılaştırmasının sonuçları

Grup	N	X	S	Tepe Değer	Ortanca
Kontrol	20	2,1	1,11	1,00	2,00
Deney	20	3,56	0,94	4,00	4,00

Tablo 20: Deney ve kontrol grubu karşılaştırmasına ait Mann Whitney U testi sonucu

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kontrol	20	12,45	259,00	39,0	0,000
Deney	20	28,55	571,00		

p<0,05

Tablo 20’de 20 kişiden oluşan kontrol grubu ve 20 kişiden oluşan deney grubunun akademik başarılarının kalıcılığı arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak için yapılan Mann-Whitney U testinin sonucuna göre, kontrol grubunun akademik başarısı (Ortanca: 1,00) ile deney grubunun akademik başarısı (Ortanca: 4,00) arasında istatistiksel olarak deney grubunun lehine olacak şekilde anlamlı bir fark gözlenmiştir (U=39,0, p<0,05). Bu durumda yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimle gerçekleştirilen öğrenme etkinliklerinin daha fazla kalıcı öğrenme sağladığı söylenebilir.

5. BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularından hareketle ulaşılan sonuçlar açıklanmış; bu sonuçlar kuramsal çerçeve incelemesi sonucu erişilen kaynaklarla ilişkilendirilerek tartışılmıştır. Ayrıca bu bölüm içerisinde bulgu ve sonuçlardan yola çıkılarak öneriler sunulmuştur.

Bu tez çalışmasında yansıtıcı düşünme etkinlikleriyle desteklenmiş modül kullanılarak modüler öğretim gerçekleştirildiğinde bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde 5. sınıf öğrencilerinin akademik başarısının nasıl etkileneceği incelenmiştir. Bu çalışma kapsamında ilgili kuramsal çerçeve incelenmiş ve uzman görüşleri de alınarak modüler öğretim kapsamında bilişim teknolojileri ve yazılım dersi çerçeve programına uygun olarak yansıtıcı düşünme etkinlikleriyle desteklenmiş bir kelime işlemci modülü tasarlanmıştır. Modüler öğretim; esnek ve bireysel öğrenmeyi destekleyen yapısı nedeniyle farklı öğretim yaklaşımı, yöntem ve tekniklerle beraber kullanılarak öğrenmelerin kalıcılığını artırmada eğitimciler tarafından etkin bir şekilde kullanılabilir. Bu bağlamda Akgül (2004, 14) modüler öğretimi kısmen ya da tamamen bireyselleştirilmiş öğretim yaklaşımları içerisinde taşıdığı özellikler açısından diğer öğretim biçimlerinden de faydalanarak verimliliği artıran esnek bir yapılanma özelliği taşıyan tek öğretim yaklaşımı olarak göstermiştir. Yansıtıcı düşünme becerisi ise temelini pragmatik felsefeden alan ve ilk kez Dewey (1910) tarafından dile getirilen üst düzey düşünme becerisidir. Yansıtıcı düşünme; bireyin durumunu, davranışlarını, inançları sorgulamasını, bunların nedenleri üzerine sürekli olarak düşünmesini, ortaya çıkan sonuçlar ışığı altında sorunlara çözüm üretmesini içeren bir düşünme çeşididir ve yansıtıcı düşünmeyi geliştirmek mümkündür. Bu anlamda yansıtıcı düşünmeyi geliştirmek için öğrenme yazıları, kavram haritaları, soru sorma, kendine soru sorma, anlaşmalı öğrenme, kendini değerlendirme, günlük yazma, gelişim dosyaları hazırlama, eylem araştırmalarına katılma, mikro öğretim çalışmaları yapma gibi yaklaşım ve teknikler işe koşulabilir. Ayrıca bu yaklaşım ve teknikler öğrencilerin akademik başarısına da olumlu etki etmektedir.

“Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin 5. Sınıf bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde öğrencilerin akademik başarılarına etkisi” konulu bu tez çalışması yukarıda sözü edilen durumlardan yola çıkılarak yansıtıcı düşünme etkinlikleri ve modüler öğretimi bir araya getirerek kendi başlarına sağladıkları faydayı bir bütün olarak sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırma deneysel olarak deney ve kontrol grupları oluşturularak gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü kullanılarak ders işlenmiştir. Kontrol grubuna ise geleneksel yöntem kullanılmıştır. Her iki gruptaki öğrencilere ön test, son test ve kalıcılık testi uygulanmıştır.

Araştırmada uygulanan ön test ile deney ve kontrol gruplarının birbirlerine denkliği incelenmiştir. Elde edilen istatistiksel veriler ışığı altında grupların birbirlerine denk olduğu ve akademik başarı puanlarının istatistiksel olarak anlamlı oranda farklılaşmadığı gözlenmiştir. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen öğrenme-öğretme faaliyetleri sonrasında son test uygulanmıştır.

Çalışma sonucunda elde edilen verilerin analiz edilmesi ile bulgular elde edilmiştir. Bulgulardan birincisi incelendiğinde, geleneksel yöntemle ders işlenen kontrol grubunun akademik başarısının arttığı gözlemlenmiştir. Bu durum kontrol grubuna uygulanan düz anlatım ve gösterip yaptırma vb bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için geleneksel sayılabilecek tekniklerinin etkili olduğunu göstermektedir. Aykaç'ın (2005, 112-115) da ifade ettiği gibi gösterip yaptırma tekniği bir bilginin beceriye dönüştürülmesinde etkilidir. Bulgulardan elde edilen sonuç bu durumu doğrulanmıştır fakat bulgular daha ayrıntılı incelendiğinde kontrol grubundaki öğrencilerden sadece sınıfın yarısına denk gelen bir grubun başarısında olumlu önde değişiklikler olduğu gözden kaçmamıştır (Pozitif sıralara dayalı değişim (N)= 10). Elde edilen bu bilgiden yola çıkarak bilişim teknolojileri ve yazılım dersi gibi uygulamalı derslerde gösterip yaptırma tekniğinin kullanılabileceği fakat kendi başına yeterli olamayacağı sonucuna ulaşılabilir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulardan ikincisine göre yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü kullanılarak modüler öğretimin gerçekleştirildiği grubun akademik başarısı artmış sadece bir öğrencinin başarısında bir değişiklik olmamıştır (Pozitif sıralara dayalı değişim (N) =19). Kuramsal çerçeve incelemesi gerçekleştirildiğinde modüler öğretim (Taşpınar, 1997; Akgül,2002; Cengizhan, 2008) ve yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinlikler (Ünver, 2003; Bölükbaş, 2004; Ersözlü, 2008; Akkuzulu, 2011; Tican, 2013) birer yöntem olarak kendi başlarına işe koşulduğunda öğrencilerin akademik başarılarına olumlu yönde etki ettikleri ve akademik başarıyı artırdıkları görülmektedir. Elde edilen bulguyla kuramsal çerçeveden elde edilen bilgiler birleştirildiğinde yansıtıcı düşünme etkinlikleri ve modüler öğretim karma olarak uygulandığında da akademik başarıyı olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Buradan

hareketle yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülünün bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde kullanılabileceği sonucuna ulaşılabilir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulardan üçüncüsü incelendiğinde yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü ile öğretim gerçekleştirilen deney grubunun akademik başarısının geleneksel yöntemle ders işlenen kontrol grubunun akademik başarısına göre daha çok arttığı gözlemlenmiştir ($U=68,5$, $p<0,05$). Bu durum uygulamaya dönük, beceri geliştirmeyi amaçlayan bilişim teknolojileri ve yazılım dersi gibi derslerde yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin geleneksel yöntemden daha etkili olduğunu göstermektedir. Buradan çıkarılacak sonuca göre yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülü- 1 haricinde, modül tasarlama sürecinde, uzman görüşleri alınarak bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için oluşturulabileceği belirtilen aşağıdaki modüllerin tasarlanması önerilebilir.

- Bilgi Teknolojilerinin Temelleri
- Kelime İşlemci Modülü-2
- Bilgilerimi Sunuyorum Modülü
- Hesaplama İşlemleri ve Elektronik Tablolama Modülü-1
- Hesaplama İşlemleri ve Elektronik Tablolama Modülü-2
- Programlamaya Giriş Modülü

Çalışma kapsamında öğrenmenin kalıcılığını ölçmek için son test sonrasında üç hafta ara verilmiş sonrasında kalıcılık testi uygulanmıştır. Kalıcılık testi son test ile karşılaştırılmış ve elde edilen sonuçlar çalışmanın denenceleriyle ilişkilendirilmiştir. Bu bağlamda elde edilen dördüncü bulgu incelendiğinde geleneksel yöntemle ders işlenen gruptaki öğrencilerden bazılarının öğrenmelerinin kalıcı olmadığı (Negatif sıralara dayalı değişim (N)=3) bazı öğrencilerin akademik başarılarının arttığı (Pozitif sıralara dayalı değişim (N)=2) genellikle kalıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Fark olmayan sıralara sayalı (N) =15). Buradan çıkarılacak sonuca göre düz anlatım ve gösterip yaptırma vb. bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için geleneksel sayılan yöntemlerin genellikle kalıcı öğrenme sağladığı fakat başarının daha yüksek oranda sağlanabilmesi için farklı yöntem ve tekniklerin de işe koşulması gerektiği söylenebilir.

Çalışmanın beşinci denencesine ilişkin bulgular incelendiğinde yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin uygulandığı grubun kalıcılık testi sonucuna göre öğrenmelerinin genellikle kalıcı olduğu (Fark olmayan sıralara dayalı (N)= 10), bazı

öğrencilerin akademik başarısını artırdığı (Pozitif sıralara sayalı (N)= 6) bazı öğrencilerin ise akademik başarının düştüğü (Negatif sıralara dayalı (N)= 4) gözlemlenmiştir. Buradan çıkarılacak sonuca göre akademik başarısı artan ve değişmeyen öğrenciler (N=16) düşünüldüğünde yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülünün kalıcı öğrenme sağladığı söylenebilir. Uygun (2012), Yıldırım (2013), Seyhan (2013) tarafından gerçekleştirilen yansıtıcı düşünme uygulamalarının akademik başarı üzerindeki etkisinin incelendiği çalışmalar sonucunda, gerçekleştirilen yansıtıcı düşünme etkinliklerinin akademik başarıyı artırdığı ve kalıcı öğrenme sağladığı yönünde sonuç elde edilmiştir. Çalışmalardan elde edilen sonuçlar beşinci denenceyi destekler nitelik taşıyabilir.

Çalışmanın son denencesine ait bulgular incelendiğinde geleneksel yöntemle ders işlenen grupla yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim gerçekleştirilen grunun kalıcılık puanlarının karşılaştırıldığı ve yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin uygulandığı grubun lehine sonuç elde edildiği görülmüştür. Elde edilen sonuca göre yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretim geleneksel yöntemle göre daha kalıcı öğrenme sağlamıştır. Bu veriler ışığı altında bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde kalıcı öğrenmelerin önünü açabilmek için yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin kullanılabilceği sonucuna erişilebilir.

Bu çalışmadan çıkarılan sonuçlara göre aşağıdaki öneriler araştırmacılara sunulmuştur:

- Farklı derslerde (Matematik, biyoloji vb.) yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli öğretiminin akademik başarı üzerindeki etkisi araştırılabilir.
- Farklı derslerde (Tarih, İngilizce, coğrafya vb.) modüller hazırlanabilir ve akademik başarı üzerindeki etkisi incelenir.
- Farklı derslerde başta yansıtıcı düşünme olmak üzere farklı düşünme türlerini (yaratıcı, eleştirel vb.) geliştiren etkinliklerle desteklenmiş öğretimin etkinlikleri incebebilir.
- Yüksek öğretim seviyesinde temel bilgi teknolojileri dersinde yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli modüler öğretimin etkileri incebebilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, C. (1982). Modüler programlama ve Türkiye'deki uygulaması. *Ankara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(22), 15-23.
- Akgül, F. (2004). *Modüler öğretim kuramdan uygulamaya* (1. Baskı). Ankara: Pelikan Yayıncılık.
- Akgül, F. (2002). *Modüler öğretim yaklaşımının küçük gruplarda öğrenci başarısına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akkuzulu, D. (2011). *Sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi çevre ve insan ünitesinde yansıtıcı fen günlükleri tutmasının başarı ve tutuma etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akpınar, B. (2012). *Eğitim programları ve öğretim* (1. Baskı). Ankara: Data Yayınları.
- Aktaş, M. (2012). *Metal teknolojisi öğretmenlerinin mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında uygulanan metal teknolojisi alanı modüler öğretim programı hakkında görüşleri: Antalya örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Akdeniz Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Arslan, B. (2005). *Yansıtıcı düşünmenin program geliştirme ve fen bilgisi öğretim programındaki yeri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Artun, H. (2013). *Yedinci sınıf öğrencilerinin çevre eğitimine yönelik tasarlanan modüler öğretim programının etkililiğinin araştırılması*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Aydın, M. ve Çelik, T. (2013). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi/ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (34), 169-181.
- Aytaç, N. (2005). *Öğretme ve öğrenme sürecinde aktif öğretim yöntemleri*. Ankara: Naturel Yayınları.
- Bakioğlu, A. ve Dalgıç, G. (2014). *Eğitimcilerde yansıtıcı düşünme* (1. Baskı). Ankara: Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları.
- Bayrakçelen, S. (2012). Test Geliştirme. (Ed. E. Karip) *Ölçme ve değerlendirme* (5. Baskı), (s. 315). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Baykal, N. ve Tekin, N. (2012). Ofis yazılımları-sözcük işlemciler ve belge sistemleri. (Ed. Ö. Yılmazel) *Temel bilgi teknolojileri-1* (s. 50). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Boud, D. (2003). *Enhancing learning through self assessment* (2.Baskı). New York: RoutledgeFalmer Publishing.
- Bölükbaş, F. (2004). *Yansıtıcı öğretimin (reflective teaching) ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutum ve başarıları üzerindeki etkililiği*.

(Yayımlanmamış doktora tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Campbell, A. ve Sykes, M. (1997). Action learning and research and inquiry methods on postgraduate courses for professional practitioners. (Ed. A. Campbell, ve L. Norton) *Learning, teaching, assesing in higher education* (s. 52). Exeter, UK: Learning Matters Ltd.
- Can, A. (2014). *SPSS ile betimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi* (2. Baskı.). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Cengiz, C. (2014). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının genel kimya laboratuvarı dersinde hazırladıkları yansıtıcı günlüklerin yansıtıcı düşünme ve akademik başarıları üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Cengizhan, S. (2008). Modüler öğretim tasarımının farklı öğrenme stiline sahip öğrencilerin akademik başarılarına ve öğrenme kalıcılığına etkisinin belirlenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 4(1), 98-116.
- Cengizhan, S. (2011). Modüler öğretim tasarımıyla entegre edilmiş kavram karikatürleri hakkında öğretmen adaylarının görüşleri. *Eğitim ve Bilim* , 36 (160), 95.
- Ceyhan, G. (2014). *Üniversite öğrencilerinin yansıtıcı düşünme düzeyleri ve araştırmaya yönelik kaygılarının çeşitli değişkenler açısından CART analizi ile incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Yüzüncü Yıl Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Cooper, M.J. ve Allen W.A. (1970). *Microteaching: History and Present Status*. Washington: ERIC Clearinghouse on Teacher Education Publishing.
- Coşkun, M. (2010). Proje tabanlı öğretim sürecinin öğrencilerin coğrafya dersindeki yansıtıcı düşünme yeteneklerine göre değerlendirilmesi. *Turkish Studies* , 5 (12), 897-911.
- Çepni, S. (2012). Performansların değerlendirilmesi. (Ed. E. Karip) *Ölçme değerlendirme* (s. 269-271). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çiğdem, H. (2012). *Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde blog aracılığı ile tuttukları günlüklerin yansıtıcı düşünme düzeylerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Anadolu Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çubukçu, Z. (6-9 Temmuz 2004). Öğretmen adaylarının düşünme stillerinin öğrenme biçimlerini tercih etmelerindeki etkisi. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı* (s. 1-2). Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Dalgıç, G. (2011). *Okul yöneticilerinin yansıtıcı düşünme beceri ve uygulamalarının incelenmesi: İstanbul ve Kopenhag örneği* . (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Demir, H. (2009). *Otelcilik ve turizm meslek liselerinde uygulanan modüler öğretim yaklaşımının geleneksel öğretim yaklaşımı ile karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demiralp, D. (2010). *İlköğretim birinci kademe programlarının öğrencilerin yansıtıcı düşüncelerini geliştirmeye etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitimde program geliştirme* (19. Baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Demirbaş, B. (2012). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşünme beceri düzeyleri ile öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerini bilme ve tercih etme sıklıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dervent, F. (2012). *Yansıtıcı düşünmenin beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki uygulamalarına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Dewey, J. (1957). *How we think (düşüncenin terbiyesi)*. (O. Decroly, O. Etker, ve B. Arıkan, Çev.) İstanbul: İstanbul Muallimler Cemiyeti.
- Dewey, J. (1933). *How we think*. Newyork: Prometheus Books.
- Dolapçioğlu Doğan, S. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Mustafa Kemal Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Duban, N. ve Yanpar, T. Y. (2010). Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve yansıtıcı öğretmen özellikleriyle ilgili görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (2), 343-360.
- Duman, B. (2009). *Dizgeli öğretimin öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme ve demokratik tutumlarına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Edwards, C., Gandini, L. ve Forman, G. (1998). Negotiated learning through design documentation and discourse. (Ed. G. Forman, ve B. Fyfe) *The hundred languages of children: the Reggio Emilia approach advanced reflections* (2. Baskı, s. 240). Greenwich, United States of America: Ablex Publishing Corporation.
- Ekiz, D. ve Yiğit, N. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen eğitimindeki modeller hakkında görüşlerinin program ve ecinsiyet değişkenleri açısından incelenmesi. *Türk eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(3), 543-557.
- Ekşioğlu, S. (2013). *Mesleki ve teknik liselerde uygulanan modüler öğretim programının değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Elaldı, Ş. (2013). *Yansıtıcı düşünme etkinlikleri ile destekli tam öğrenme modelinin tıp fakültesi öğrencilerinin üstbiliş becerileri, öz-düzenleme stratejileri, öz-yansıtma becerileri, öz-yeterlik inançları, eleştirel düşünme becerileri ve akademik*

- başarılarına etkisi.* (Yayımlanmamış doktora tezi), Fırat Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Ergüven, S. (2011). *Öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi.* (Yayımlanmamış doktora tezi), Niğde Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Eroğlu, E. ve Yazar, D. (2013). *Ortaöğretim bilgi ve iletişim teknolojisi ders kitabı* (1. Baskı). Ankara: Saray Matbaacılık.
- Ersözlü, Z. N. (2008). *Yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi.* (Yayımlanmamış doktora tezi), Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Fer, S. (2000). Modüler program yaklaşımı ve bir öneri. *Milli Eğitim Dergisi* (147), 21-37.
- Ghaye, T. (2011). *Teaching and learning through reflective practice-A practical guide for positive action* (2.Baskı). New York, USA: Routledge Publishing.
- Gökçe Erbil, D. (2014). *İlkokul 3.sınıf Hayat Bilgisi dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına, demokratik tutumlarına ve yansıtıcı düşünme becerilerine etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Gömleksiz, M. N. (1999). *Yabancı dil öğretiminde modüler öğretim yöntemi ile geleneksel yöntemin öğrenci başarısı üzerine etkisinin karşılaştırılması.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Günceoğlu, B. (2003). *Kız teknik öğretim okulları meslek dersi programlarının modüler öğretim yaklaşımına uygunluğunun öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda tespiti (Metge projesi el sanatları teknolojisi alanı meslek dersleri program örneği).* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güneş, F. (2013). *Sınıf yönetimi yaklaşım ve modeller.*(1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Güneşli, S. (2013). *Büro yönetimi ve sekreterlik alanı modüler öğretim programının öğretmenler açısından değerlendirilmesi (Ankara ili örneği).* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güney, K. (2008). *Mikro-yansıtıcı öğretim yönteminin öğretmen adaylarının sunu performansı ve yansıtıcı düşünmesine etkisi.* (Yayımlanmamış doktora tezi), Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Gürlek, Y. (2010). *Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında elektrik elektronik teknolojileri alanında modüler öğretim sisteminin analizi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi/ Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gürol, M. (2014). Eğitimde yeni yönelimler (Ed. M. Taşpınar). *Eğitim bilimine giriş* (s. 359). Ankara: Edge Akademi Yayınları.

- Güven, G. (2013). *Fen ve teknoloji laboratuvar uygulamalarında sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlük yazım ve epistemolojik inançlarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Güvenç, Z. (2012). *Sınıf öğretmenlerinin duygusal zekaları ile yansıtıcı düşünme becerileri arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi/ Fen Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- İnce, İ., Şenyüzlü, B. ve Uğur, B. (2009a). *Bilişim teknolojileri (4 ve 5. basamak) öğretmen kılavuz kitabı* (1. Baskı). Ankara: Saray Matbaacılık.
- İnce, İ., Şenyüzlü, B. ve Uğur, B. (2009b). *Bilişim teknolojileri (6, 7 ve 8. basamak) Öğretmen Klavuz Kitabı* (1. Baskı). Ankara: Saray Matbaacılık.
- İnönü, Y. (2006). *Tarih öğretmenlerinin yansıtıcı öğretmen özelliklerine sahiplik düzeyi Van örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Yüzüncü Yıl Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Kamiloğlu, İ. (2004). *Kız meslek liseleri el sanatları bölümünde uygulanan modüler öğretim yaklaşımı ile geleneksel öğretim yaklaşımının karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kanbur, M. İ. (2013). *Metal teknolojisi alanında uygulanan modüler öğretim sisteminin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi/ Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaptan, F. (1998). Fen öğretiminde kavram haritası yönetiminin kullanılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 95-99.
- Karadağ, M. (2010). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Çukurova Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Karadeniz, O. (2008). *Endüstri meslek liseleri elektrik elektronik teknolojileri alanında uygulanmakta olan modüler öğretim yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin öğretmen görüşleri çerçevesinde karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kaya, G. (2011). *Fen kavramlarıyla ilişkilendirilmiş doğrudan yansıtıcı yaklaşımın ilköğretim öğrencilerinin bilimin doğası hakkındaki görüşlerine ve akademik başarılarına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kaya, O. N. (2003a). Eğitimde alternatif bir değerlendirme yolu: kavram haritaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (65), 270.
- Kaya, O. N. (2003b). Fen eğitiminde kavram haritaları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (13), 71-72.
- Kaykı, İ. E. (2008). *Modüler öğretim yöntemi ve uygulamalı dersler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Beykent Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Keskinkılıç, G. (2010). *İlköğretim 7. sınıf fen ve teknoloji dersinde uygulanan yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin bilimsel süreç becerilerinin gelişimine ve başarıya etkisi.* (Yayımlanmamış doktora tezi) Selçuk Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kılınç, H. H. (2010). *İlköğretim birinci ve ikinci kademe öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimleri* (Elazığ İli Örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Kırnık, D. (2010). *İlköğretim 5.sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin öğrenci başarısına etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Kortmaz, M. (2011). *KKTC bilgi ve iletişim teknolojisi 7 ders kitabı* (1. Baskı b.). Lefkoşe: KKTC Milli Eğitim, Gençlik Ve Spor Bakanlığı.
- Korumaz, M. (2012). *İngilizce öğretmenlerinin yansıtıcı öğretime yönelik tutumları.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Uludağ Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Kozan, S. (2007). *Yansıtıcı düşünme becerisinin kaynak tarama ve rapor yazma derslerindeki etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kurumu, T. D. (2015). *Büyük Türkçe sözlük.* Mayıs 17, 2015 tarihinde Türk Dil Kurumu: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.55586fc70a8c99.61544696 adresinden alındı
- Kuzu, S. (2011). *Fen bilgisi öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi: Şırnak ili örneği.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Dicle Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Lee, H.-J. (2005). Understanding and assessing preservice teachers' reflective thinking. *Teaching and Teacher Education* (21), 703.
- McClure, P. (2015). *Adopting a mentoring approach.* İngiltere: University of Ulster/ School of Health Sciences.
- MEB. (2011). *MEB.* Mayıs 27, 2014 tarihinde Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı-Düşünme Becerileri Dersi Öğretim Programı: <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72> adresinden alındı.
- MEB. (2007). MEGEP (mesleki eğitim ve öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi) bilişim teknolojileri alan kelime işlemci programı modülü. Ankara: MEB.
- MEB. (2006). *Öğretim programları ve modüler öğretim uygulama klavuzu.* Ankara: MEB.
- Menteş, M. (2004). *Mesleki ortaöğretimde modüler öğretim düzenlemesi: Talaşlı üretim için program geliştirme .* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi/ Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyon.

- Meral, E. ve Semerci, Ç. (2009). *Yeni (2006) ilköğretim İngilizce programını uygulayan öğretmenlerin eleştirel ve yansıtıcı düşünceleri*. . Elazığ: Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları.
- Merickel, M. (1998). *Integration of the Disciplines-Levels of Reflectivity*. Mayıs 2015, 17 tarihinde Oregon State University: <http://oregonstate.edu/instruct/ed555/zone1/van.htm>.
- Microsoft. (2015). *Office 2007 çözüm merkezi*. 01 15, 2015 tarihinde Microsoft Support: <https://support.microsoft.com/ph/8753/tr> adresinden alındı.
- Nazlı, M. H. (2010). *Gazetecilik alanı modüler öğretim programına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Nevzat, E. (2014, 09 08). *Biz seni uyanık bilirdik*. 12 24, 2014 tarihinde <http://www.kibrisgazetesi.com/?p=527847> adresinden alındı.
- Okan, H. (2009). Yansıtıcı düşünme etkinliklerinin piyano öğrenme sürecinde öğrencilerin akademik başarısına etkisi. *e-Journal of New World Sciences Academy* (5), 129.
- Oruç, İ. (2000). *Bir yansıtıcı öğretmenlik programının öğretmenlerin sınıf ortamı algısına ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumuna etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ortadoğu Teknik Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Önen, F. (2011). *Bilimin doğası konusunda derse entegre edilmiş ve edilmemiş doğrudan yansıtıcı yaklaşım etkinliklerinin fen bilgisi öğretmen adaylarının bilimsel bilginin doğası anlayışına etkisi: Atom ve kimyasal bağlar*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Öner Sünkür, M. (2013). *Fen ve teknoloji dersinde tahmin et-gözle-açıkla yöntemi ile desteklenmiş yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinlik uygulamalarının değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), İnönü Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Özçalı, S. (2007). *Öz yeterlik inancı ve yansıtıcı düşünce yetkinliği açısından hizmet içi eğitim programının İngilizce öğretmenlerinin mesleki gelişimi üzerindeki olası etkileri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Boğaziçi Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özdemir, S., Yalın, H. İ. ve Sezgin, F. (2004). *Öğretmenlik mesleğine giriş* (5. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Özden, B. (2012). *Yansıtıcı düşünme uygulamalarının sınıf öğretmeni adaylarının yapılandırmacı öğrenme ortamı hazırlama becerilerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özkan, H. H. (2005). *İşbirliğine dayalı öğrenme ile modüler öğretim yönteminin birlikte uygulanmasının öğrencilerin akademik başarısına etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Özkan, H. H. (2005). Öğrenme öğretme modülleri açısından modüler öğretim. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 6 (2), 119-120.

- Öztürk, R. (2011). Ortaöğretim bilgi ve iletişim teknolojisi ders kitabı (1. Baskı). Ankara: Cem Veb Ofset.
- Pollard, A., Anderson, J., Maddock, M., Swaffield, S., Warin, J. ve Warwick, P. (2008). *Reflective teaching- evidence-informed professional practice*. Londra: Continuum.
- Seçilmiş, C. (2009). *Anadolu otelcilik ve turizm meslek liselerinde uygulanan modüler öğretimin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Semerci, Ç. (2007). Öğretmen ve öğretmen adayları için yansıtıcı düşünme eğilimi (YANDE) ölçeğinin geliştirilmesi. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* , 1354-1378.
- Semerci, N. (1999). Öğretmenin Görevi: Düşünmeyi Geliştirmek. *Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(9), 211.
- Seyhan, B. Ç. (2013). *Sinir sistemi konusunun öğretilmesinde kullanılan yansıtıcı düşünme stratejilerinin öğrencilerin başarılarına, tutumlarına ve bilgilerinin kalıcılığına etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Atatürk Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Swot Analizi. (2014). *Swot analizi*. Mayıs 28, 2014 tarihinde Swot analizi: <http://swotanalizi.com/swot-analizi-nedir.asp> adresinden alındı.
- Şişman, M. (2012). *Eğitim bilimine giriş* (10. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Tan, Ş. (2012). *Öğretimde ölçme değerlendirme KPSS el kitabı* (7. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Taşpınar, M. (1997). *Modüler öğretim yönteminin öğretim yöntemleri dersinde öğrenci başarısına etkisi (Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi örneği)*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2015). *Büyük Türkçe Sözlük*. Mayıs 28, 2015 tarihinde Türk Dil Kurumu: <http://www.tdk.gov.tr/> adresinden alındı.
- Tican, C. (2013). *Yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinliklerinin öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerilerine, eleştirel düşünme becerilerine, demokratik tutumlarına ve akademik başarılarına etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tok, Ş. (2008). Yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklerin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına, performanslarına ve yansıtımlarına etkisi. *Eğitim ve Bilim* , 149 (33), 104-117.
- Uçar, H. (2013). *İngiliz dili ve edebiyatı öğrencilerinin yansıtıcı yazmaya dair algıları ve yazma ve edebiyata ilgileri üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Urhan, İ. (2013). *Türkçe öğretmeni adaylarının yansıtıcı düşünme ile öğretmen öz yeterlik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi: Niğde Üniversitesi örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Niğde Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.

- Utku, B. (2010). *Radyo TV alanı modüler öğretim programına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Uygun, K. (2012). *Sosyal bilgiler öğretiminde yansıtıcı düşünme uygulamalarının akademik başarı ve tutuma etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ünsal, H. (2002). WEB destekli elektronik öğrenme ve WEB destekli öğretim programlarındaki çeşitli ders modelleri. *XI. Eğitim Bilimleri Kongresi* (s. 8-9). Kıbrıs/Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi.
- Ünver, G. (2003). *Yansıtıcı düşünme* (1. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ünver, G. (2011). Yansıtıcı Düşünme. (1.Baskı). (Ed. Ö. Demirel), *Eğitimde Yeni Yönelimler* (s. 146). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Üstün, G. (2011). *Sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimleri ile demokratik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Marmara Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Van Manen, M. (1977). Linking Ways of Knowing with Ways of Being Practical Author(s). Blackwell Publishing on behalf of the Ontario Institute for Studies in Education/ University of Toronto, 3(6), 205-228.
- Yetim, N. (2014). *Ortaöğretim öğrencilerinde yansıtıcı düşünme becerisi, akademik stres düzeyi ve yabancı dil dersi akademik başarı ilişkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gaziosmanpaşa Üniversitesi/ Eğitim bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yıldırım, C. (2012). *Bilimsel süreç becerileri etkinliklerinin ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin yansıtıcı düşüncelerine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Pamukkale Üniversitesi/ Fen Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Yıldırım, N. (2013). *Ortaokul 5. sınıf fen ve teknoloji dersinde kullanılan MEB vitamin eğitim yazılımının öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerine ve erişilerine etkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yıldırım, T. (2012). *Coğrafya öğretiminde yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretimin öğrenci başarısına, tutum ve kalıcılığa etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yıldız, Z. (2013). *İlköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin değerlendirilmesi (Göller yöresi örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Yılmaz, H. (2010, 09 10). *Dürüst tüccar hikayesi*. 12 24, 2014 tarihinde Hikayeler: <http://www.hikayeler.net/yazilar/148002/durust-tuccar/> adresinden alındı.
- Yılmaz, N. (2013). *İlköğretim matematik öğretmenlerine yansıtıcı düşünme becerisinin kazandırılmasına yönelik hizmet içi eğitimin uygulanması ve değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

- Yorulmaz, M. (2006). *İlköğretim I. kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünmeye ilişkin görüş ve uygulamalarının değerlendirilmesi (Diyarbakır ili örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Fırat Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Yurdabakan, İ. (2011). Yapılandırmacı kuramın değerlendirmeye bakışı: eğitimde alternatif değerlendirme yöntemleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 44 (1), 63.
- Yurdakul, B. (2011). Yapılandırmacılık. (Ed. Ö. Demirel), *Eğitimde Yeni Yönelimler* (s. 49-52). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

EK-1: Günlük Ders Planları

YANSITICI DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİ DESTEKLİ MODÜLER ÖĞRETİM GÜNLÜK DERS PLANI-1

Tarih: 13.02.2015

BÖLÜM I

Dersin Adı:	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım
Sınıf:	5. Sınıf
Standart:	Metin Tabanlı İçerik Araçları
Düzy:	Orta 1 Düzy (Bilgiyi Yönetme)
Süre:	80 dk. (2 Ders Saati)

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları	Kelime işlemcide temel işlemleri gerçekleştirir. Açıklama: Kelime işlemcinin çalıştırılması, kelime işlemcinin pencere elemanları, yeni belge oluşturma, hazırlanan belgenin kaydedilmesi ve farklı kaydedilmesi, daha önceden hazırlanıp kaydedilmiş bir belgenin açılması ve belgenin görünüm ayarlarının değiştirilmesine yer verilecektir.
Kavramlar	Kelime işlemci, belge oluşturma, kaydetme, farklı kaydetme, belge açma, belge görüntüsü değiştirme.
Öğrenme- Öğretmen Yöntem ve Teknikleri	Modüler Öğretim
Kullanılan Araç Gereç ve Kaynaklar	Bilgisayar, Projeksiyon Cihazı, Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü.

BÖLÜM III

Giriş (Engage)	Dersin giriş kısmında öğrencilerle öğretmen anlaşmalı öğrenme kapsamında bir anlaşma metni hazırlar. Öğretmen ve öğrenciler bu anlaşmanın maddelerini belirlerken beklentilerini açık şekilde dile getirirler. Hazırlanan anlaşma metnine tüm sınıf imzasını atar ve anlaşma sınıf panosuna asılarak ilan edilir. Öğrenciler anlaşma metnini imzaladıktan sonra öğrenme etkinlikleri 1'e geçiş yaparlar. "Kelime işlemcide temel işlemleri gerçekleştirir" kazanımı kapsamında "Neler Biliyorum?" bölümü ile etkinlikleri gerçekleştirmeye başlarlar. Neler biliyorum bölümündeki sorular vasıtasıyla öğrencilerin ön bilgilerini hatırlatılır ve konuyla ilgili merak uyandırılır.
-----------------------	--

<p>Keşfetme (Explore)</p>	<p>Bu aşamada öğrenciler kelime işleme programıyla ilgili temel özelliklere ait teorik bilgilerle karşılaşır. Bu kısımdaki ipuçları vasıtasıyla öğrencilere yol gösterilmiştir. Programı keşfetme aşamasıdır. Programı açar, pencere elemanlarının yerlerini ve işlevlerini keşfeder. Yine bu bölümde öğrenci düşünelim bölümlerinde yer alan sorularla ikileme düşürülüp farklı durumlar için sonuçlar üretmeye teşvik edilir.</p>
<p>Açıklama (Explain)</p>	<p>Öğrenciler öğrendikleriyle ilgili uygulama sürecine geçerler. Bu sayede öğrendikleri teorik bilgileri kullanma fırsatı elde ederler. Öğretmen öğrencilere rehberlik eder. Öğrencilerin sınıfta dolaşmaları ve arkadaşlarından yardım almaları serbesttir. Öğretmen yansıtıcı düşünmeye uygun olarak sınıfta öğrencilere uygulamayı nasıl yaptıklarını, uygulama sürecinde hangi adımları izlediklerini, yaptıkları uygulamayı başka nerelerde kullanabileceklerini, öğrencilere göre uygulamada en çok dikkat gerektiren kısımların neler olduklarını sorar. İlk uygulama olduğu için öğrencilere modül kullandıkları süreçte uygulamalarını kaydetmek için bir uygulama klasörü açtırılır.</p>
<p>Derinleştirme (Elaborete)</p>	<p>Bu bölüm kapsamında öğrenciler “Eksiklerimi Tamamlamaya Yardım Eder Misin?” kısmındaki boşluk doldurma alanlarından faydalanırlar. Öğrenciler, düzenli bir şekilde verilmiş bilgiler içerisindeki eksiklikleri tamamlayıp kendilerini ve bilgilerini sorgulayıp eksik olan kısımları tamamlamak için teorik bölüme geri dönmeye yönlendirilirler.</p>
<p>Değerlendirme (Evaluate)</p>	<p>Öğrenciler modüldeki neler öğrendim bölümünü önce kendileri gerçekleştirirler. Daha sonra neler öğrendim bölümündeki sorular sınıfa yöneltilerek cevaplar kontrol edilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini bir kez daha gözden geçirebilmesi için günlük alanını doldurmaları istenir. Bu alan doldurulurken öğrencilerden; öğrenme sürecinde karşılaştıkları problemler, çözüm yolları, duyguları ve düşüncelerini yansıtmaları istenir. Ayrıca öğrendiklerini nasıl kullandıkları ve kendi öğrenme süreçleri ile de ilgili olarak alanı doldurabilecekleri konusunda bilgilendirilirler.</p>

YANSITICI DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİ DESTEKLİ MODÜLER ÖĞRETİM GÜNLÜK DERS PLANI-2

Tarih: 20.02.2015-27.02.2015-06.03.2015

BÖLÜM I

Dersin Adı:	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım
Sınıf:	5. Sınıf
Standart:	Metin Tabanlı İçerik Araçları
Düzy:	Orta 1 Düzy (Bilgiyi Yönetme)
Süre:	200 dk. (5 Ders Saati)

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları	Kelime işlemcide metin biçimlendirme işlemlerini uygular. Açıklama: Kelime işlemci programında giriş sekmesinde bulunan yazı tipi ve paragraf grubundaki komutları kullanmaya yönelik etkinlikler gerçekleştirilecektir.
Kavramlar	Metin biçimlendirme, yazı tipi, yazı boyutu, kalın, italik, altı çizili, üstü çizili, büyük-küçük dönüştürme, madde işareti, numaralandırma, yazı ve gölge rengi, kenarlık
Öğrenme- Öğretmen Yöntem ve Teknikleri	Modüler Öğretim
Kullanılan Araç Gereç ve Kaynaklar	Bilgisayar, Projeksiyon Cihazı, Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü.

BÖLÜM III

Giriş (Engage)	Öğrenciler öğrenme etkinlikleri 2'e geçiş yaparlar. “ Kelime işlemcide metin biçimlendirme işlemlerini uygular.” kazanımı kapsamında “Neler Biliyorum?” bölümü ile etkinlikleri gerçekleştirmeye başlarlar. Neler biliyorum bölümündeki sorular vasıtasıyla öğrencilerin ön bilgilerini hatırlatılır ve konuyla ilgili merak uyandırılır.
Keşfetme (Explore)	Bu aşamada öğrenciler teorik bilgilerle karşılaşılır. Bu kısımdaki ipuçları vasıtasıyla öğrencilere yol gösterilmiştir. Programda bulunan komutların nasıl kullanıldığını öğrenci keşfeder. Öğrencilerin komutlara bir kez tıkladığında komutların aktif hale geldiğini ve tekrar tıkladığında etkisinin sona erdiğini keşfetmeleri sağlanır. Yine bu bölümde öğrenci düşünelim bölümlerinde yer alan sorularla ikileme düşürülüp farklı durumlar için sonuçlar üretmeye teşvik edilir.

Açıklama (Explain)	<p>Öğrenciler öğrendikleriyle ilgili uygulama sürecine geçerler. Bu sayede öğrendikleri teorik bilgileri kullanma fırsatı elde ederler. Öğretmen öğrencilere rehberlik eder. Öğrencilerin sınıfta dolaşmaları ve arkadaşlarından yardım almaları serbesttir. Öğretmen yansıtıcı düşünmeye uygun olarak sınıfta öğrencilere uygulamayı nasıl yaptıklarını, uygulama sürecinde hangi adımları izlediklerini, yaptıkları uygulamayı başka nerelerde kullanabileceklerini, öğrencilere göre uygulamada en çok dikkat gerektiren kısımların neler olduklarını sorar. Öğrencilere uygulamalarını zaman zaman kaydetmenin önemli olduğunu fark ettirmek amacıyla laboratuvarın sigortaları kapatılır. Öğrenciler yaptıklarının kaybolduğunu düşünerek bir tecrübe yaşamış olurlar. Bilgisayarlarını tekrar açtıklarında bilgilerinin bir kısmını Word programının kurtardığını fark ederler ve uygulamaya devam ederler.</p>
Derinleştirme (Elaborete)	<p>Bu bölüm kapsamında öğrenciler uygulama sürecinin devamı niteliğinde “Eksiklerimi Tamamlamaya Yardım Eder Misin?” kısmındaki boşluk doldurma alanlarından faydalanırlar. Öğrenciler, düzenli bir şekilde verilmiş bilgiler içerisindeki eksiklikleri tamamlayıp kendilerini ve bilgilerini sorgulayıp eksik olan kısımları tamamlamak için teorik bölüme geri dönmeye yönlendirilirler.</p>
Değerlendirme (Evaluate)	<p>Öğrenciler modüldeki neler öğrendim bölümünü önce kendileri gerçekleştirirler. Daha sonra neler öğrendim bölümündeki sorular sınıfa yöneltilerek cevaplar kontrol edilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini bir kez daha gözden geçirebilmesi için günlük alanını doldurmaları istenir. Bu alan doldurulurken öğrencilerden; öğrenme sürecinde karşılaştıkları problemler, çözüm yolları, duyguları ve düşüncelerini yansıtmaları istenir. Ayrıca öğrendiklerini nasıl kullandıkları ve kendi öğrenme süreçleri ile de ilgili olarak alanı doldurabilecekleri konusunda bilgilendirilirler.</p>

YANSITICI DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİ DESTEKLİ MODÜLER ÖĞRETİM GÜNLÜK DERS PLANI-3

Tarih: 06.03.2015-13.03.2015-20.03.2015

BÖLÜM I

Dersin Adı:	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım
Sınıf:	5. Sınıf
Standart:	Metin Tabanlı İçerik Araçları
Düzey:	Orta 1 Düzey (Bilgiyi Yönetme)
Süre:	200 dk. (5 Ders Saati)

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları	Kelime işlemcide hazırladığı metni şekil, tablo, resim vb nesnelere ekleyerek zenginleştirir. Açıklama: Resim-küçük resim ekleme, tablo oluşturma, şekil ekleme, smartart grafikleri ekleme ve wordart metinleri ekleme özelliklerine yer verilecektir.
Kavramlar	Resim, küçük resim, tablo, şekil , smartart, wordart
Öğrenme- Öğretmen Yöntem ve Teknikleri	Modüler Öğretim
Kullanılan Araç Gereç ve Kaynaklar	Bilgisayar, Projeksiyon Cihazı, Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü.

BÖLÜM III

Giriş (Engage)	Öğrenciler öğrenme etkinlikleri 3'e geçiş yaparlar. "Kelime işlemcide hazırladığı metni şekil, tablo, resim vb nesnelere ekleyerek zenginleştirir." kazanımı kapsamında "Neler Biliyorum?" bölümü ile etkinlikleri gerçekleştirmeye başlarlar. Neler biliyorum bölümündeki sorular vasıtasıyla öğrencilerin ön bilgilerini hatırlatılır ve konuyla ilgili merak uyandırılır.
Keşfetme (Explore)	Bu aşamada öğrenciler teorik bilgilerle karşılaşılır. Bu kısımdaki ipuçları vasıtasıyla öğrencilere yol gösterilmiştir. Programda bulunan komutların nasıl kullanıldığını öğrenci keşfeder. Öğrencilerin ekleme işlemleri sırasında "ekle" kelimesinin geçtiği bütün işlemlerde eklemesini kullanabileceklerine dikkatleri çekilir. Ayrıca öğrencilerin resim, şekil vb. nesnelere ekledikten sonra düzenlemek için bağlamsal sekmeleri kullanmaları gerektiğini keşfetmeleri sağlanır. Yine bu bölümde öğrenci düşünelim bölümlerinde yer alan sorularla ikileme düşürülüp farklı durumlar için sonuçlar üretmeye teşvik edilir.

Açıklama (Explain)	<p>Öğrenciler öğrendikleriyle ilgili uygulama sürecine geçerler. Bu sayede öğrendikleri teorik bilgileri kullanma fırsatı elde ederler. Öğretmen öğrencilere rehberlik eder. Öğrencilerin sınıfta dolaşmaları ve arkadaşlarından yardım almaları serbesttir. Öğretmen yansıtıcı düşünmeye uygun olarak sınıfta öğrencilere uygulamayı nasıl yaptıklarını, uygulama sürecinde hangi adımları izlediklerini, yaptıkları uygulamayı başka nerelerde kullanabileceklerini, öğrencilere göre uygulamada en çok dikkat gerektiren kısımların neler olduklarını sorar.</p>
Derinleştirme (Elaborete)	<p>Bu bölüm kapsamında öğrenciler uygulama sürecinin devamı niteliğinde “Eksiklerimi Tamamlamaya Yardım Eder Misin?” kısmındaki boşluk doldurma alanlarından faydalanırlar. Öğrenciler, düzenli bir şekilde verilmiş bilgiler içerisindeki eksiklikleri tamamlayıp kendilerini ve bilgilerini sorgulayıp eksik olan kısımları tamamlamak için teorik bölüme geri dönmeye yönlendirilirler.</p>
Değerlendirme (Evaluate)	<p>Öğrenciler modüldeki neler öğrendim bölümünü önce kendileri gerçekleştirirler. Daha sonra neler öğrendim bölümündeki sorular sınıfa yöneltilerek cevaplar kontrol edilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini bir kez daha gözden geçirebilmesi için günlük alanını doldurmaları istenir. Bu alan doldurulurken öğrencilerden; öğrenme sürecinde karşılaştıkları problemler, çözüm yolları, duyguları ve düşüncelerini yansıtılmaları istenir. Ayrıca öğrendiklerini nasıl kullandıkları ve kendi öğrenme süreçleri ile de ilgili olarak alanı doldurabilecekleri konusunda bilgilendirilirler.</p>

YANSITICI DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİ DESTEKLİ MODÜLER ÖĞRETİM GÜNLÜK DERS PLANI-4

Tarih: 27.03.2015-04.04.2015

BÖLÜM I

Dersin Adı:	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım
Sınıf:	5. Sınıf
Standart:	Metin Tabanlı İçerik Araçları
Düzy:	Orta 1 Düzey (Bilgiyi Yönetme)
Süre:	120 dk. (3 Ders Saati)

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları	Kelime işlemcide sayfayı yapılandırır. Açıklama: Kenar boşluklarını ayarlama, sayfaya kenarlık ekleme, sayfa rengini değiştirme, sayfaya filigran ekleme, sayfa yönünün değiştirme, sayfaya numara ekleme özellikleri ne yer verilecektir.
Kavramlar	Kenar boşluğu, sayfa kenarlığı, sayfa rengi, filigran, sayfa yönü, sayfa numarası.
Öğrenme- Öğretmen Yöntem ve Teknikleri	Modüler Öğretim
Kullanılan Araç Gereç ve Kaynaklar	Bilgisayar, Projeksiyon Cihazı, Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü.

BÖLÜM III

Giriş (Engage)	Öğrenciler öğrenme etkinlikleri 4'e geçiş yaparlar. "Kelime işlemcide sayfayı yapılandırır." kazanımı kapsamında "Neler Biliyorum?" bölümü ile etkinlikleri gerçekleştirmeye başlarlar. Neler biliyorum bölümündeki sorular vasıtasıyla öğrencilerin ön bilgilerini hatırlatılır ve konuyla ilgili merak uyandırılır.
Keşfetme (Explore)	Bu aşamada öğrenciler teorik bilgilerle karşılaşılır. Bu kısımdaki ipuçları vasıtasıyla öğrencilere yol gösterilmiştir. Programda bulunan komutların nasıl kullanıldığını öğrenci keşfeder. Öğrencilerin sayfanın yapısı ile ilgili bütün özellikleri sayfa düzeni sekmesini kullanarak yapabileceklerine dikkatleri çekilir. Yine bu bölümde öğrenci düşünelim bölümlerinde yer alan sorularla ikileme düşürülüp farklı durumlar için sonuçlar üretmeye teşvik edilir.

Açıklama (Explain)	<p>Öğrenciler öğrendikleriyle ilgili uygulama sürecine geçerler. Bu sayede öğrendikleri teorik bilgileri kullanma fırsatı elde ederler. Öğretmen öğrencilere rehberlik eder. Öğrencilerin sınıfta dolaşmaları ve arkadaşlarından yardım almaları serbesttir. Öğretmen yansıtıcı düşünmeye uygun olarak sınıfta öğrencilere uygulamayı nasıl yaptıklarını, uygulama sürecinde hangi adımları izlediklerini, yaptıkları uygulamayı başka nerelerde kullanabileceklerini, öğrencilere göre uygulamada en çok dikkat gerektiren kısımların neler olduklarını sorar.</p>
Derinleştirme (Elaborete)	<p>Bu bölüm kapsamında öğrenciler uygulama sürecinin devamı niteliğinde “Eksiklerimi Tamamlamaya Yardım Eder Misin?” kısmındaki boşluk doldurma alanlarından faydalanırlar. Öğrenciler, düzenli bir şekilde verilmiş bilgiler içerisindeki eksiklikleri tamamlayıp kendilerini ve bilgilerini sorgulayıp eksik olan kısımları tamamlamak için teorik bölüme geri dönmeye yönlendirilirler.</p>
Değerlendirme (Evaluate)	<p>Öğrenciler modüldeki neler öğrendim bölümünü önce kendileri gerçekleştirirler. Daha sonra neler öğrendim bölümündeki sorular sınıfa yöneltilerek cevaplar kontrol edilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini bir kez daha gözden geçirebilmesi için günlük alanını doldurmaları istenir. Bu alan doldurulurken öğrencilerden; öğrenme sürecinde karşılaştıkları problemler, çözüm yolları, duyguları ve düşüncelerini yansıtılmaları istenir. Ayrıca öğrendiklerini nasıl kullandıkları ve kendi öğrenme süreçleri ile de ilgili olarak alanı doldurabilecekleri konusunda bilgilendirilirler.</p>

YANSITICI DÜŞÜNME ETKİNLİKLERİ DESTEKLİ MODÜLER ÖĞRETİM GÜNLÜK DERS PLANI-5

Tarih: 04.04.2015

BÖLÜM I

Dersin Adı:	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım
Sınıf:	5. Sınıf
Standart:	Metin Tabanlı İçerik Araçları
Düzyey:	Orta 1 Düzey (Bilgiyi Yönetme)
Süre:	40 dk. (1 Ders Saati)

BÖLÜM II

Öğrenci Kazanımları	Kelime işlemcide yazdırma işlemlerini gerçekleştirir. Açıklama: Kelime işlemcide yazdırma ayarlarını ve yazdırmayı gerçekleştirmeyi içerir.
Kavramlar	Yazdırma, Baskı Önizleme
Öğrenme- Öğretmen Yöntem ve Teknikleri	Modüler Öğretim
Kullanılan Araç Gereç ve Kaynaklar	Bilgisayar, Projeksiyon Cihazı, Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü.

BÖLÜM III

Giriş (Engage)	Öğrenciler öğrenme etkinlikleri 5'e geçiş yaparlar. "Kelime işlemcide hazırladığı metni şekil, tablo, resim vb nesnelere ekleyerek zenginleştirir." kazanımı kapsamında "Neler Biliyorum?" bölümü ile etkinlikleri gerçekleştirmeye başlarlar. Neler biliyorum bölümündeki sorular vasıtasıyla öğrencilerin ön bilgilerini hatırlatılır ve konuyla ilgili merak uyandırılır.
Keşfetme (Explore)	Bu aşamada öğrenciler teorik bilgilerle karşılaşılır. Bu kısımdaki ipuçları vasıtasıyla öğrencilere yol gösterilmiştir. Programda bulunan komutların nasıl kullanıldığını öğrenci keşfeder. Öğrencinin, yazdırma işleminden önce baskı önizlemeye ihtiyaç duyması sağlanır. Öğrenciye yazdırma ayarlarını fark etmesi için aşağıdaki sorular yöneltilir: <ul style="list-style-type: none"> ■ Bir belgeden birden fazla örnek istiyorsak ne yapabiliriz? ■ Bir belgenin sadece belirli sayfalarını çıktı olarak almak istiyorsak ne yaparız? ■ Bir belgenin sadece çift veya sadece tek sayfalarının çıktısını almak istiyorsak ne yaparız?

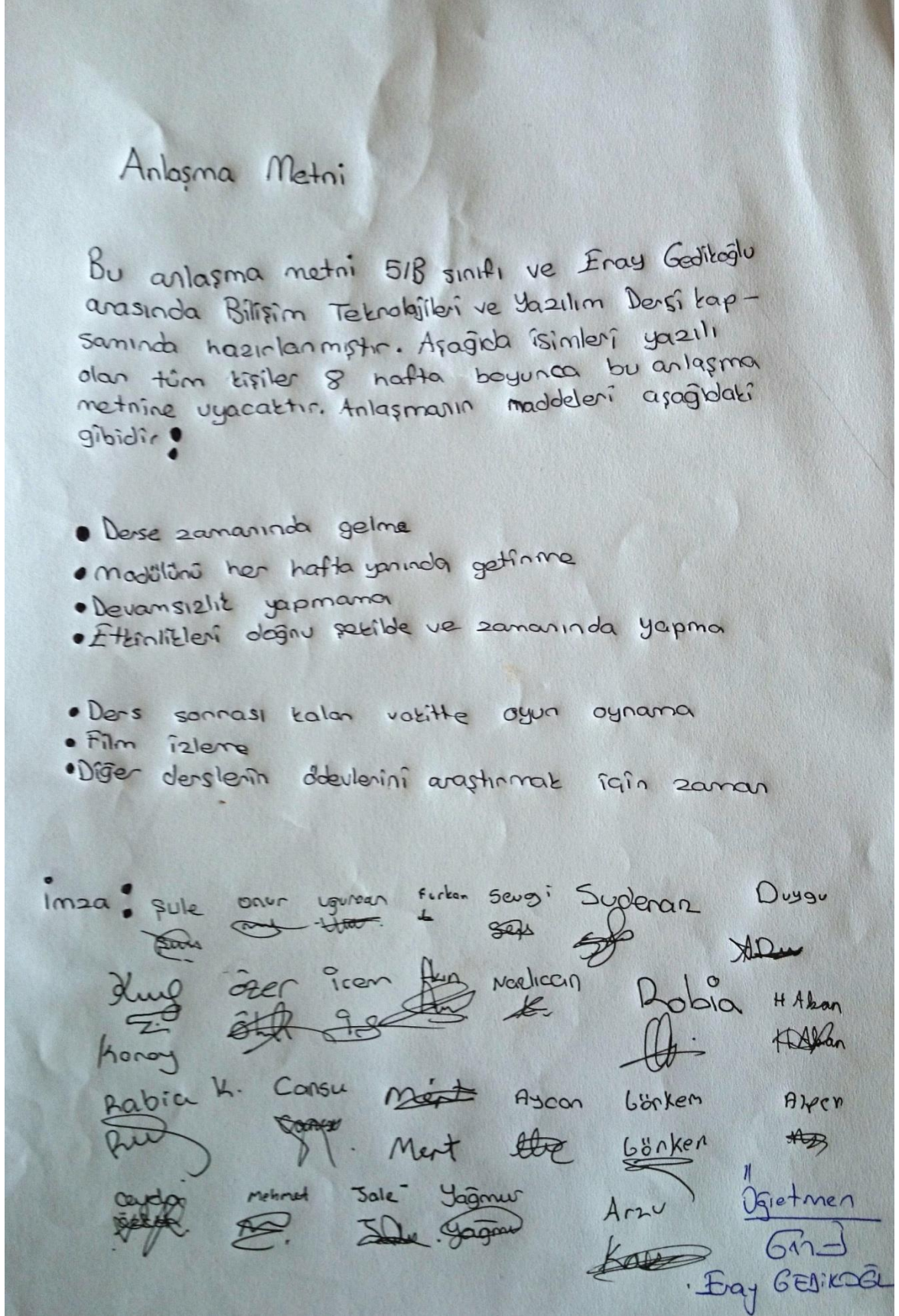
Açıklama (Explain) Derinleştirme (Elaborete)	<p>Öğrenciler öğrendikleriyle ilgili uygulama sürecine geçerler. Bu sayede öğrendikleri teorik bilgileri kullanma fırsatı elde ederler. Öğretmen öğrencilere rehberlik eder. Öğrencilerin sınıfta dolaşmaları ve arkadaşlarından yardım almaları serbesttir. Öğretmen yansıtıcı düşünmeye uygun olarak sınıfta öğrencilere uygulamayı nasıl yaptıklarını, uygulama sürecinde hangi adımları izlediklerini, yaptıkları uygulamayı başka nerelerde kullanabileceklerini, öğrencilere göre uygulamada en çok dikkat gerektiren kısımların neler olduklarını sorar.</p>
Değerlendirme (Evaluate)	<p>Öğrenciler modüldeki neler öğrendim bölümünü önce kendileri gerçekleştirirler. Daha sonra neler öğrendim bölümündeki sorular sınıfa yöneltilerek cevaplar kontrol edilir. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini bir kez daha gözden geçirebilmesi için günlük alanını doldurmaları istenir. Bu alan doldurulurken öğrencilerden; öğrenme sürecinde karşılaştıkları problemler, çözüm yolları, duyguları ve düşüncelerini yansıtmaları istenir. Ayrıca öğrendiklerini nasıl kullandıkları ve kendi öğrenme süreçleri ile de ilgili olarak alanı doldurabilecekleri konusunda bilgilendirilirler.</p>

EK-2 Belirtke Tablosu

Tablo 21: Akademik başarı testi geliştirme sürecinde baz alınan belirtke tablosu

Metin tabanlı içerik oluşturma araçları standardı-kelime işlemci programını etkili bir şekilde kullanır kazanımına bağlı olarak oluşturulan alt kazanımlara ait belirtke tablosu						
Öğrenme Hedefleri	Kazanımlar					Toplam Soru Sayısı
	Kelime işlemcide temel işlemleri gerçekleştirir.	Kelime işlemcide metin biçimlendirme işlemlerini uygular.	Kelime işlemcide hazırladığı metni, şekil, tablo, resim vb nesnelere ekleyerek zenginleştirir.	Kelime işlemcide sayfayı yapılandırır.	Kelime işlemcide yazdırma işlemlerini gerçekleştirir.	
Kelime işlemci programını temel özellikleri	21, 23					2
Pencere elemanlarını gösterme	11					1
Yeni bir belge oluşturma	9					1
Belgeyi kaydetme-farklı kaydetme	10					1
Kaydedilmiş belgeyi açma	8					1
Metin biçimlendirme		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 19, 20, 22				10
Belgeye Resim, şekil, tablo vb. nesnelere ekleme işlemleri			12,13, 17, 18, 24, 25			6
Sayfa ayarlarını değiştirme				14, 15		2
Sayfaya kapak sayfası ekleme				16		1
Sayfayı yazdırma					9	1

EK-3: Anlaşma Metni

Fotoğraf 1: Anlaşmalı öğrenme kapsamında hazırlanan anlaşma metni

EK-4: Akademik Başarı Testindeki Sorular ve Cevapları

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi

Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü Sınavı

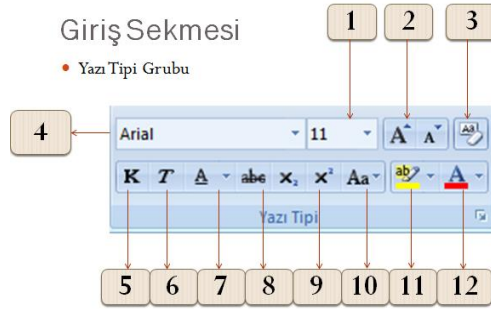
Adı:

Soyadı:

Numarası:

Sınıfı:

Aşağıdaki soruların doğru cevabını yuvarlak içine alarak işaretleyiniz.

23 Nisan

23 Nisan 1920, Türk milletinin iradesini temsil eden Birinci Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı ve Türk halkının egemenliğini ilân ettiği tarihtir. *Atatürk*, 23 Nisan 1924'te '23 Nisan' gününün bayram olarak kutlanmasına karar vermiştir. Bu tarihten 5 yıl sonra 23 Nisan 1929'da *Atatürk* bu bayramı çocuklara armağan etmiştir ve 23 Nisan ilk defa 1929 yılında ~~Çocuk Bayramı~~ olarak da kutlanmaya başlanmıştır. 1979'da, yine ilk olarak altı ülkenin katılımıyla uluslararası boyuta taşıdığımız bu millî bayramımıza, ortalama olarak her yıl kırkın üzerinde ülkeden gelen ve Türk çocuklarının misafiri olan yabancı ülke çocukları da katılmaktadır.

Aşağıdaki 1-7. soruları yukarıdaki şekil ve metne göre cevaplandırınız.

Aşağıdaki 1-7. soruları yukarıdaki şekil ve metne göre cevaplandırınız.

1. Yukarıdaki metinde başlık **Kalın yazılmıştır**. Bu özelliği uygulamak için yukarıdaki şekilde verilen kaç numaralı komut kullanılmalıdır?

A) 1

B) 2

C) 5

D) 6

2. Yukarıdaki metinde yazı rengi **siyah seçilmiştir**. Yazının rengini değiştirmek isteyen bir kişi kaç numaralı komutu kullanmalıdır?

A) 5

B)10

C)11

D)12

3. Yukarıdaki metinde "**çocuk bayramı**" kelimeleri **üstü çizili yazılmıştır**. Bu özelliği uygulamak isteyen biri kaç numaralı komutu seçmelidir?

A) 7

B) 8

C) 9

D) 12

4. Yukarıdaki metinde yazı tipi olarak Comic Sans MS kullanılmıştır. Bu özelliği değiştirmek isteyen bir kişi kaç numaralı komutu seçmelidir?
- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5
5. Yukarıdaki metinde "Atatürk" kelimeleri eğik yazılmıştır. Bu özelliği kullanmak için kaç numaralı komut kullanılmalıdır?
- A) 2 B) 3 C) 6 D) 9
6. Yukarıdaki metinde başlık kalın ve altı çizili hazırlanmıştır. Bu özellikleri uygulamak için sırasıyla kaç numaralı öğeler kullanılmalıdır?
- A) 5-6 B) 5-7 C) 6-7 D) 7-8
7. Yukarıdaki metinde "çocuk bayramı" kelimeleri üstü çizili ve kalın yazılmıştır. Bu özellikleri uygulamak için sırasıyla kaç numaralı öğeler kullanılmalıdır?
- A) 8-5 B) 6-7 C) 6-8 D) 6-2
8. MS Office Word 2007 Office Düğmesinde aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?
- A) Aç B) Farklı Kaydet C) Geri Al D) Kaydet
9. Aşağıdakilerden hangisi sırasıyla Belgeyi Kapatmak --Belgeyi Yazdırmak-- Yeni Belge Açmak için kullanılan kısa yol tuşlarıdır?
- A) Ctrl+Z/ Ctrl+S/Ctrl+N
B) Alt+F4/ Ctrl+N/Ctrl+A
C) Ctrl+N/ Ctrl+S/ Ctrl+P
D) Alt+F4/ Ctrl+P/Ctrl+N
10. Aşağıdakilerden hangisi üzerinde çalışılan belgeyi farklı bir isim veya dosya uzantısıyla kaydetmeye yarar?
- A) Kaydet B) Ctrl+S C) Farklı Kaydet D) Ctrl+A
11. Belge içinde çalıştığımız sayfaya ait konum bilgilerini veren alandır. Ayrıca yine bu alanda belge içinde kaçınıcı sayfada olduğumuzu ve belgemizde yaklaşık olarak kaç sözcük kullanıldığını da görebiliriz. Yukarıda tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Başlık Çubuğu B) Menü Çubuğu C) Durum Çubuğu D) Cetvel
12. Aşağıdakilerden hangisi resim ve tablo gibi nesnelere seçili durumdayken karşımıza gelen, varsayılan sekmeler arasında bulunmayan sekmelere verilen isimdir?
- A) Resim Araçları
B) Tablo Araçları
C) Bağlamsal Menüler
D) İçindekiler Menüsü
13. Aşağıdakilerden sekmelerden hangisi ile şekil, tablo, grafik gibi nesnelere belgeye eklenebilir?
- A) Giriş
B) Ekle
C) Sayfa Düzeni
D) Başvurular

14. Aşağıdakilerden sekmelerden hangisinde sayfanın kenar boşlukları ayarlanabilir?

- A) Giriş
- B) Ekle
- C) Sayfa Düzeni
- D) Başvurular

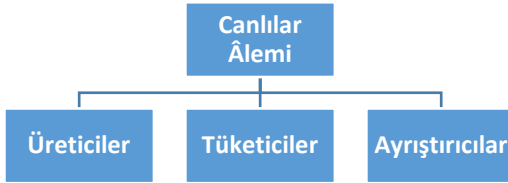
15. Aşağıdaki sekmelerden hangisi ile belgenin sayfa rengi değiştirilebilir?

- A) Giriş
- B) Ekle
- C) Sayfa Düzeni
- D) Başvurular

16. Hasan hazırladığı ödevine kapak sayfası eklemek istemektedir. Bu işlem için verilen sekmelerden hangisini kullanmalıdır?

- A) Giriş
- B) Ekle
- C) Sayfa Düzeni
- D) Başvurular

17. Aşağıda canlılar âlemi ile ilgili bir görsel verilmiştir. Böyle bir görseli hazırlamak için Ahmet aşağıdaki özelliklerden hangisini kullanmalıdır?

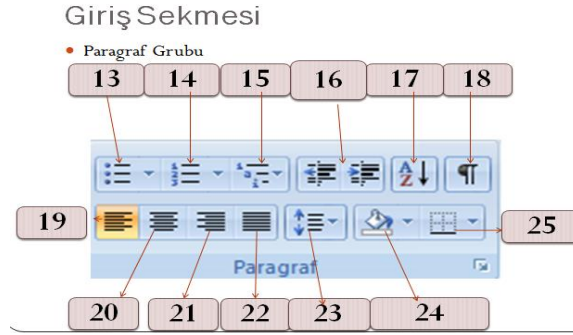

- A) Tablo
- B) Sütun Grafiği
- C) SmartArt Grafiği
- D) Wordart

18. Demet sosyal bilgiler dersi ödevi için aşağıdaki gibi bir başlık kullanmıştır. Böyle bir başlık hazırlamak için Demet aşağıdaki özelliklerden hangisini kullanmıştır?

Meslekleri Tanıyalım

- A) SmartArt grafiği
- B) Küçük Resim
- C) Şekiller
- D) WordArt

Yukarıda paragraf grubu gösterilmiş ve üzerinde bulunan komutlar numaralandırılmıştır. Buna aşağıdaki soruları cevaplayınız

Bilgisayar giriş donanımları aşağıdaki gibidir:

- Klavye
- Fare
- Tarayıcı
- Mikrofon

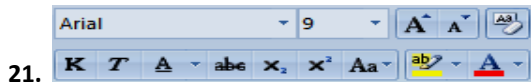
19. Demir bilgisayar giriş donanımlarını yukarıdaki gibi **madde madde** yazmıştır. Word programında özellikleri yukarıdaki gibi **madde madde** yazmak için paragraf sekmesindeki kaç numaralı komut kullanılmalıdır?

- A) 13
B) 14
C) 19
D) 20

20. Türkçe öğretmeni Engin'den "iyilik" konusunda şiir yazmasını istemiştir. Engin yazdığı şiiri sayfanın ortasına gelecek şekilde hizalamak istemektedir.

Buna göre Engin paragraf grubundaki kaç numaralı komutu kullanmalıdır?

- A) 19
B) 20
C) 21
D) 22

Word programına ait yukarıdaki komutlar aşağıdakilerden hangisini yerine yetirmektedir?

- A) Tablo ekleme işlemleri.
B) Metin düzenleme işlemleri.
C) Tablo özellikleri.
D) Resim düzenleme işlemleri.

22.

Word programına ait yukarıdaki komutlar aşağıdakilerden hangisini yerini getirmektedir?

- A) Resim ekleme işlemleri.
- B) Şekil ekleme işlemleri.
- C) Hizalama işlemleri.
- D) Kenarlık işlemleri.

23. Ahmet Word programında ödev raporunu hazırlarken yanlışlıkla yazdığı bütün yazıyı silmiştir. Sizce Ahmet aşağıdakilerden hangisini kullanırsa yazdığı yazıları kurtarabilir?

- A) Ctrl+Y
- B) Ctrl+P
- C) Ctrl+Z
- D) Ctrl+N

Fatih öğretmen Deniz'den sınıf listesini Word programında hazırlamasını istemiştir. Bunun üzerine Deniz bir kısmı aşağıda görünen listeyi hazırlamıştır.

SINIF LİSTESİ			
ADI	SOYADI	SINIFI	NUMARASI
Ahmet	Demir	5-A	112
Ayşe	Erdem	5-A	114
Hasan	Yazıcı	5-A	115
Derya	Engin	5-A	116
Ekin	Çetin	5-A	118

Buna göre Deniz'in listeyi hazırlama süreci ve listenin özellikleri ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

24. Deniz listeyi hazırlamak için aşağıdaki özelliklerden hangisini kullanmıştır?

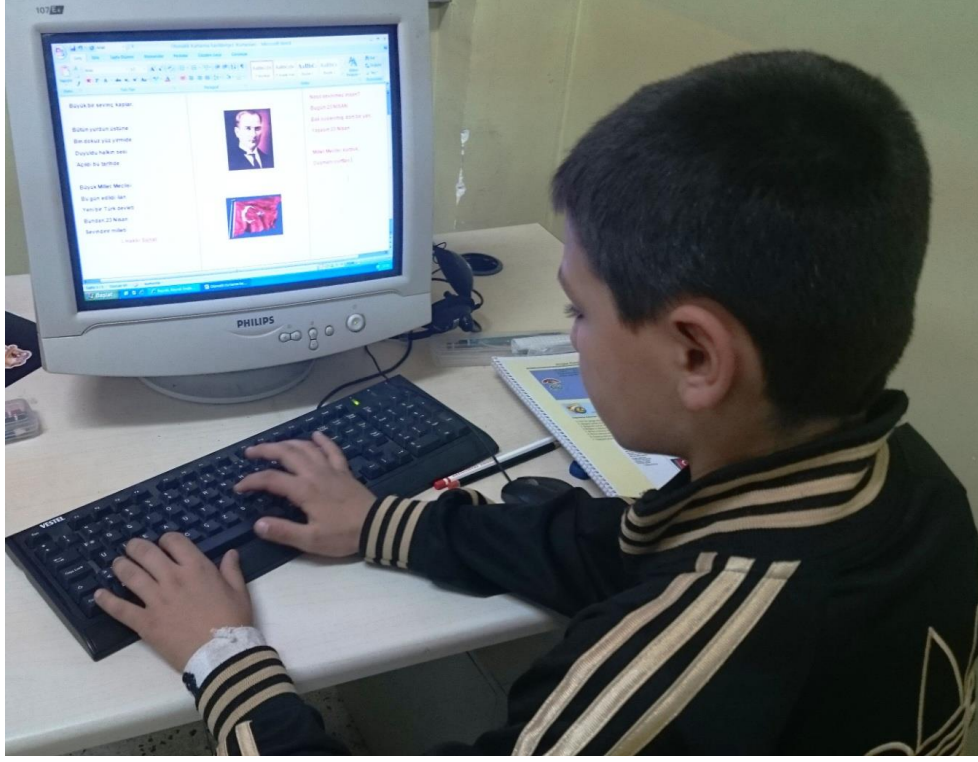
- A) Tablo
- B) Şekil
- C) Resim
- D) Küçük resim

25. Deniz'in hazırladığı liste kaç hücreden oluşmaktadır?

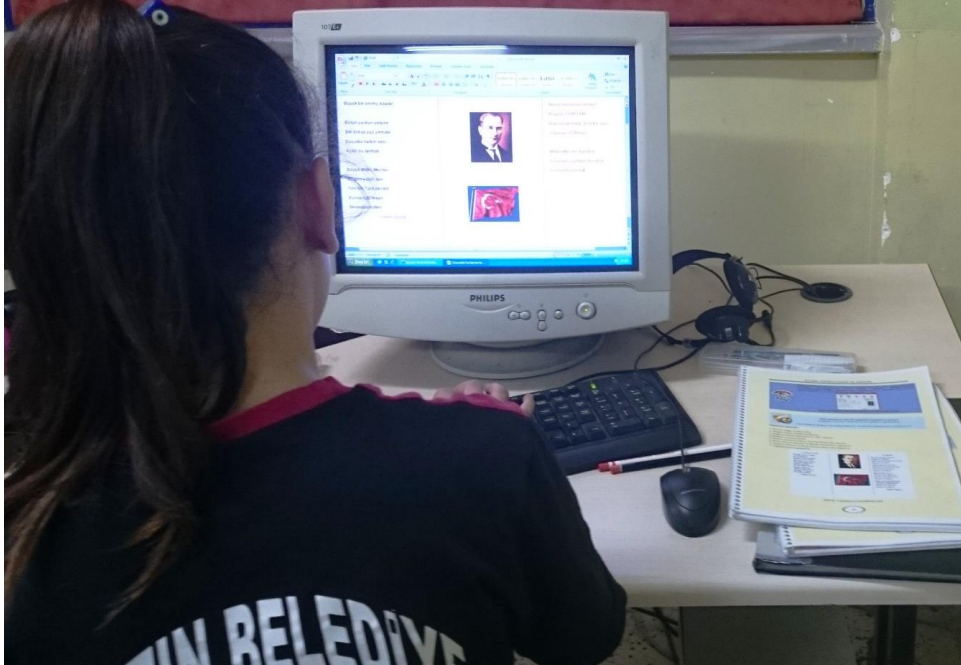
- A) 32
- B) 28
- C) 25
- D) 24

Cevaplar: CDBCCBACDCCCBCBDDABBCCAC

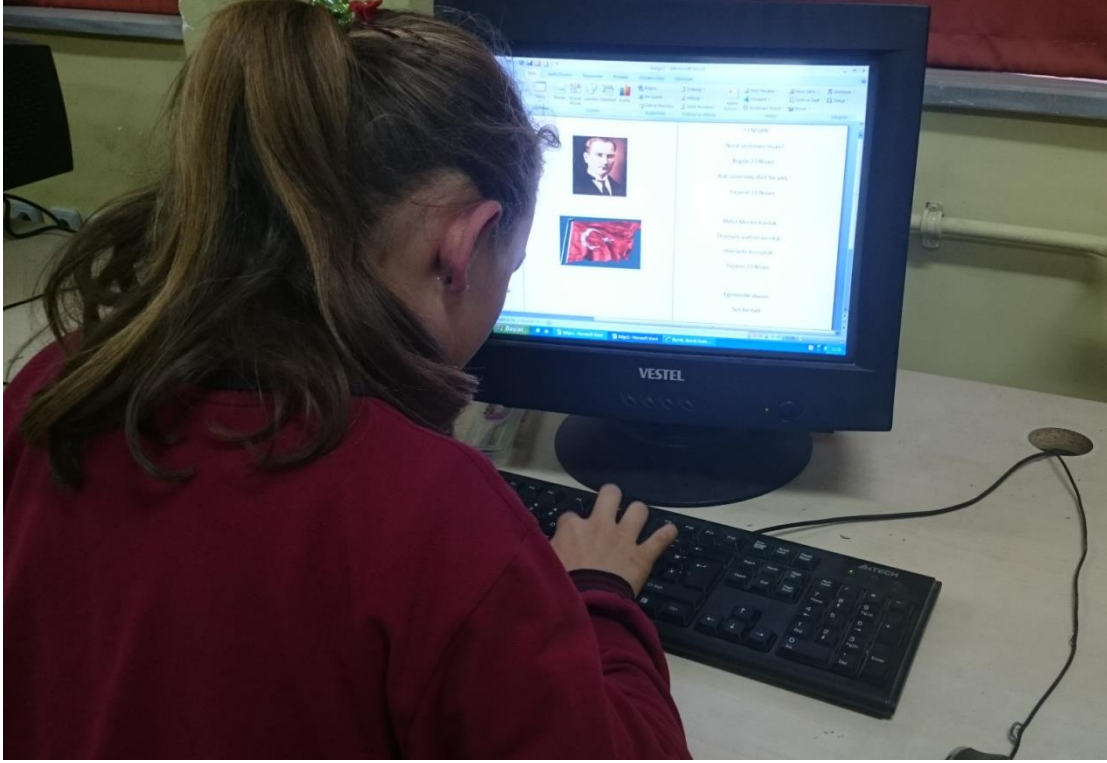
EK-5: Uygulama Sırasında Çekilen Fotoğraflar

Fotoğraf 2: Uygulama sırasında çekilen bir fotoğraf- öğrenciler yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülündeki öğrenme etkinliği-3'ü gerçekleştirirken

Fotoğraf 3: Uygulama sırasında çekilen bir fotoğraf- Öğrenciler yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülündeki öğrenme etkinliği-3'ü gerçekleştirirken

Fotoğraf 4: Uygulama sırasında çekilen bir fotoğraf- Öğrenciler yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülündeki öğrenme etkinliği-3'ü gerçekleştirirken

Kazanım: Kelime işlemci programında sayfayı yapılandırır.

Neler Biliyorum?

TAKDIR BELGESİ

Okulumuzun öğrencilerinden ..... numaralı
 .....des yılı (.....) döneminde okul içinde ve dışında,
 arkadaşlarına ve çevresine örnek olacak erdemli davranışlardan ve
 derslerdeki gayret ve başarısından dolayı bu TAKDIR BELGESİ'ni
 almaya hak kazanmıştır. ....

Dönem sonunda karne ile birlikte başarılı öğrencilere takdir belgesi verildiğini biliyorsunuz. Yukarıda örneği de verilen takdir belgesini siz Word programında hazırlamak isterseniz hangi özellikleri kullanmanız gerekecektir?

1. Başlığı kalın yaparım.
2. Renkli çerçeve kullanırım.
3. Başlık kalın ve büyük harfle yazılır.
4. Metinde belirtenek istediğim gibi büyük harfle yazılır.
5. Sayfayı yatay yapmalıyım.
6. Arka plan renki

Fotoğraf 5: Neler biliyorum bölümüne ait öğrenci örnekleri

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ-3

Kazanım: Kelime işlemcide hazırladığı metne, şekil, resim, tablo gibi nesnelere ekleyerek metni zenginleştirir.

Neler Biliyorum?

Bartın, Karadeniz bölgesinde bulunan Karabük - Zonguldak ve Kastamonu şehirleriyle komşu olan küçük bir şehirdir. Şehrin merkez nüfusu 56.600 kişidir. Ayrıca Bartın, tarihe tanıklık eden Amasra ilçesiyle meşhurdur. Şehirde lezzetiyle ünlenmiş çilek yetiştirilmektedir.

1. Yukarıdaki gibi resimlerin, şekillerin, grafiklerin bir konuyu anlatırken, bilgi verirken, konuyu desteklemek amacıyla kullanılması ne gibi faydalar sağlar?

Bu soruya resim, şekil, grafik, tablo, fotoğraf gibi nesnelere eklenmesi faydalarını sağlar.

2. Aşağıda verilen nesnelere hangi dersin ödevini yaparken hangi amaçla kullanırsınız?

Resim: Sosyal bilgiler dersinde meslekleri tanıtırken örnek kişilerin resimlerini kullanırım.

Tablo: Matematikte sayı değişiminde kullanılır.

Şekil: Güreş sporları dersinde kullanılır.

Grafik: Fen dersinde sıcaklık grafiği için kullanılır.

Fotoğraf 6: Neler biliyorum bölümüne ait öğrenci örnekleri-2

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ-2

Kazanım: Kelime işlemcide metin biçimlendirme işlemlerini uygular.

Neler Biliyorum?

1. Yukarıda, eski bir gazeteye ait reklam köşesi verilmiştir. Bu sayfada bazı yazılar renkli, bazı yazılar diğerlerinden büyük bazıları ise büyük harf kullanılarak verilmiştir. Bu tür metinler hazırlamaya günlük hayatta nerelerde ihtiyaç duyarız?

Bu tür metinler günlük hayatta haberlerde, reklamlarda, sunumlarında, kitapların girişinde, broşürlerde, duyurularında, afişlerde, internet sitelerinde kullanılır.

2. Sizde yukarıdaki gibi farklı stiller kullanılarak hazırlanmış metinlerin hazırlanması ne gibi faydalar sağlar?

Bu tür metinler reklamın ürünü daha çok satılmasını sağlamak için önemlidir. Ayrıca ilgi çekici olmasına yardımcı olur.

Fotoğraf 7: Neler öğrendim bölümüne ait öğrenci örneği-3

Eksiklerimi tamamlamam için bana yardım eder misin?

Özge ders başarısını artırmak ve daha düzenli ders çalışmak için okul rehber öğretmeniyle görüşmüştür. Öğretmeni Özge'ye "daha başarılı olabilmen için planlı çalışmalısın ve bunun için de kendine bir ders planı hazırlamalısın" demiştir. Rehber öğretmenin yanından ayrılan Özge, cetvel yardımıyla kendine bir ders çizelgesi hazırlamaya çalışmıştır. Çizimler sırasında oldukça zorlanan Özge tam yorulduğu anda aklına derste işledikleri Word programı ve tablo ekleme özelliği gelmiştir. Word programını açan Özge, ders çizelgesi hazırlamaya koyulmuştur.

Bu çizelgeyi hazırlarken Özge'ye yardımcı olabilir misiniz?

	Haftalık Ders Çizelgem				
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
16:00-17:00	Akşam Yemeği				
17:30-18:00	Türkçe Tekrar	Sosyal Bilgiler Tekrar	Matematik Tekrar	Fen Bilgisi Tekrar	Din Kültürü Tekrar
18:00-18:30	Dinlenme				
18:30-19:30	Matematik Tekrar	Din Kültürü Tekrar	Sosyal Bilgiler Tekrar	Türkçe Tekrar	Matematik Tekrar
20:00-20:30	Dinlenme				
20:30-21:00	Fen Bilgisi	Türkçe Tekrar	Fen Bilgisi Tekrar	Din Kültürü Tekrar	Türkçe Tekrar
21:00-21:30	Diş Fırçala-Yatmaya Hazırlık				

Özge çizelgeyi hazırlarken.....⁹..... satır ve .....⁶.....sütundan oluşan bir tablo eklemiştir. Özgenin eklediği bu tabloda ³⁸..... hücre bulunmaktadır. Ekleme işlemini Ekle Sekmesi → Tablo..... yolunu izleyerek yapmıştır. Özge "Haftalık Ders Çizelgem" başlığını Tablo araçları → Düzen → .....^{Sil}..... özelliğini kullanarak tablo çizgilerini yok edip, tablo başlığını ortalayabilir. Silmek istediği herhangi bir satır ya da sütun olursa da bunu Tablo Araçları → .....^{düzen}..... → Sil yolunu izleyerek silebilir.

Fotoğraf 8: Eksikleri tamamlama bölümüne ait öğrenci örneği

Neler Öğrendim?

Bugün öğrendiğim kavramlar:

Word artta işlem yaparken

Smart art grafi

metin yazma

Sevi değiştirme

Öğrendiklerinizi nerelerde kullanabileceğinizi düşünüyorsunuz?

PowerPoint ödevlerinde kullanabileceğim
grafikler hazırlarken kullanabileceğim

Öğrenirken zorlandıklarım:

metin kaydırma

Smart art grafi

Sevi değiştirme

fontu kullanırken

Zorlandığınızda ne yaptınız?

öğretmenimden ve arkadaşlarımdan
yardım istedin ve yapmayı
başladım

Word programını öğrenmeye yeni başlayacak kişilere bugün öğrendiklerinizle ilgili hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

Tavsiyeleriniz

• SmartArt grafiklerine nasıl şekil eklediğini tam olarak öğrenmelisin

• öğretmenini dinlemelisin

• arkadaşlarını tekniği öğrenmelisin

• evde denemelisin

Yeni konuda başarınızı artırmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?

PowerPoint ödevinde neler yaparsam onları
evde deniysem ve tekrar edeceğim

Fotoğraf 9: Neler öğrendim bölümüne ait öğrenci örneği-1

Neler Öğrendim?

Bugün öğrendiğim kavramlar:

Kapak fotoğrafı

Sayfa numarası

Sayfaları sütunlara bölme

Sayfa sonu

Öğrendiklerinizi nerelerde kullanabileceğinizi düşünüyorsunuz?

Evde.....bilgisayarda.....dokümanı düzenliyorum.....
Okulda.....öğretmenim.....

Öğrenirken zorlandıklarım:

Sayfaları sütunlara bölme

Sayfa numarası

Sayfa sonu

Basar belgesi

Zorlandığınızda ne yaptınız?

Acaba.....deneyim.....ne olur diye düşünüm denedim,
arkadaşlarımdan.....yardım.....aldım.....Sana öğretmenimden
yardım.....aldım.....

Word programını öğrenmeye yeni başlayacak kişilere bugün öğrendiklerinizle ilgili hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

Tavsiyeleriniz

•Belgene sayfa numarası eklemeyi unutmamalısın.

•Öğretmeni.....görmeyi dene.....

•Kitapları.....sakını unutma.....

•Zorlandığında.....öğretmenimden yardım iste.....

•Arkadaşlarımdan.....yardım iste.....

•Belgeyi.....ilgi alan.....

Yeni konuda başarınızı artırmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?

Gökçe.....gök.....gölemeyi.....öğretmenimden.....yardım
Sakınmayı.....planlıyorum.....

Fotoğraf 10: Neler öğrendim bölümüne ait öğrenci örneği-2

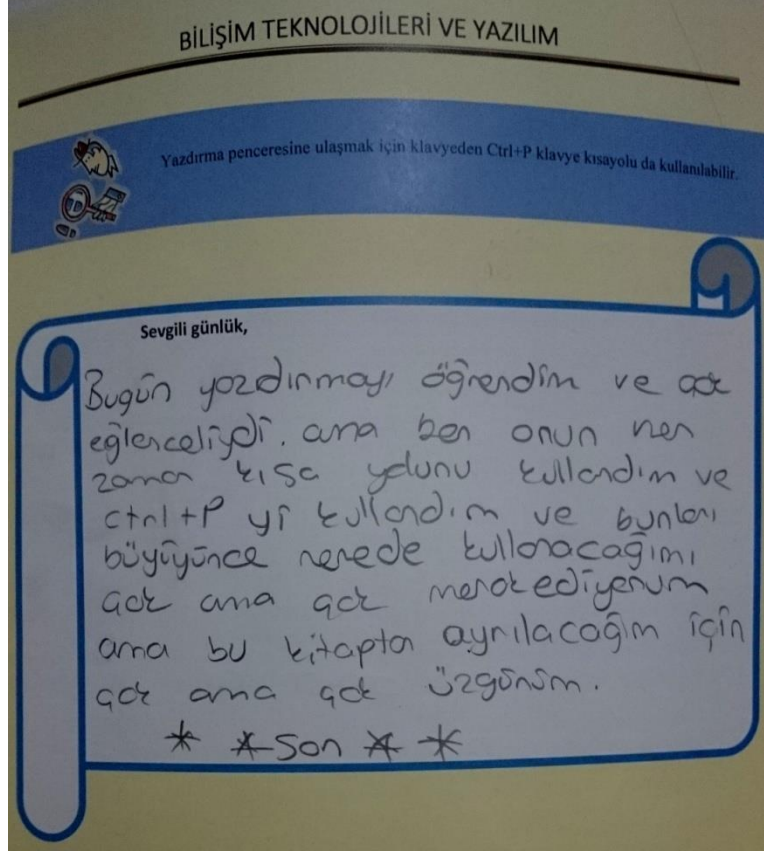
Merhaba, buraya kadar olan kısımda Word programında metin biçimlendirme işlemlerini uyguladınız. Hem eksiklerinizi fark etmeniz hem de buraya kadar olan kısımla ilgili yaşadıklarınızı paylaşmanız için aşağıdaki günlük sayfasını doldurmanız gerekiyor 😊

Sevgili günlük,

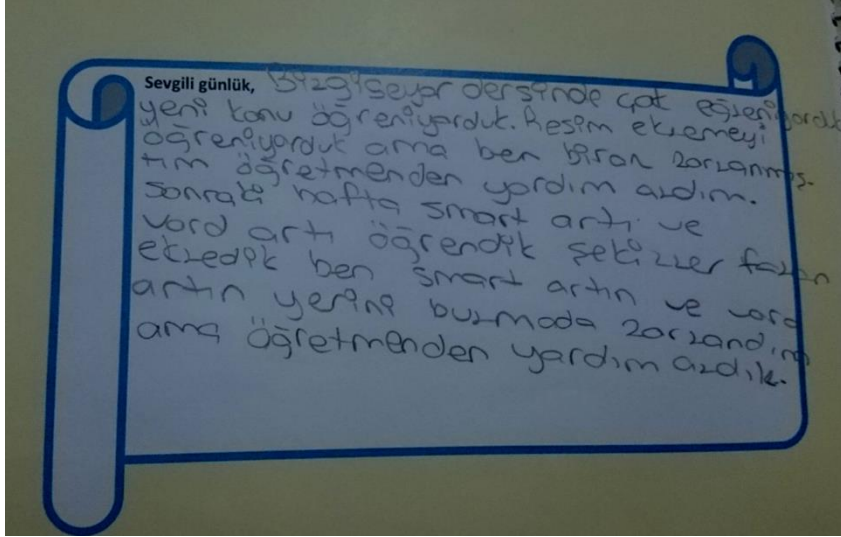
Bugünü dersimizde madde işaretlerini öğrendim. Ama öğrenirken biraz zorlandım. Arkadaşımdan yardım istedim o bana yardım etti. Yazdıklarımızı sayfada kaydırırken çok zorladım öğretmenimden yardım isteyeyim diye düşündüm sonra yardım istedim ve o bize nereden yazılacağını gösterdi ve artık sayfada yazdıklarımızı nasıl kaydıracağımı biliyorum. Aslında bilgisayar dersi deyip geçmek olmaz çünkü o abliğimle bütün dersler bize hayatımızla boyunca lazım olacak bu yüzden her bilgisayar dersine gelcem ve hiç devamsizlik yapmadan dersleri can zülümlüyle dinlemek için çok ama çok sabırsızlanıyorum.

*** Son ***

Fotoğraf 11: Günlük bölümüne ait öğrenci örneği-1

Fotoğraf 12: Günlük bölümüne ait öğrenci örneği-2

Fotoğraf 13: Günlük bölümüne ait öğrenci örnekleri-3

EK-6: Modül Değerlendirme Uzman Görüşü Formu

Modül Değerlendirme Formu

Değerli katılımcı, size gönderilen “ Yansıtıcı düşünme etkinlikleri destekli kelime işlemci modülünü” değerlendirmek için aşağıdaki maddelerin her biri için yanındaki alana yorum-öneri yazınız.

Maddeler	Yorum -Öneri
Modül, bir dizi öğrenme durumunu tanımlamaktadır.	
Modülde kesin olarak belirlenmiş kazanımlar bulunmaktadır.	
Modül, öğrencilere rehberlik etmektedir.	
Modül, öğrencilere geri bildirim sağlamaktadır.	
Modül, farklı öğrenim biçimlerine uygun olarak tasarlanmıştır.	
Görsel unsurlar yeterlidir.	
Ders etkinlikleri yeterlidir.	
Modül, ortaokul öğrencileri (5-6. Sınıflar) için uygundur.	
Modül, öğrencilerin ilgisini çekebilecek niteliktedir.	
Modül, açık ve anlaşılırdır.	
Modül, bilgi ve beceri geliştirmek için yeterlidir.	
Modülde uygulamaya yeteri kadar yer verilmiştir.	
Modül, amaç için yeterli bilgiyi içermektedir.	
Modülde yeterli sayıda ve nitelikte yansıtıcı düşünme etkinliğine rastlanmaktadır.	
Modül içeriğine ilişkin görüşleriniz için bu alanı kullanabilirsiniz.	

Not: Modül içerisindeki düzeltmeler için lütfen yazı renginden farklı bir kalem rengi seçiniz.

EK-7:Öğrenci Modül Değerlendirme Formu

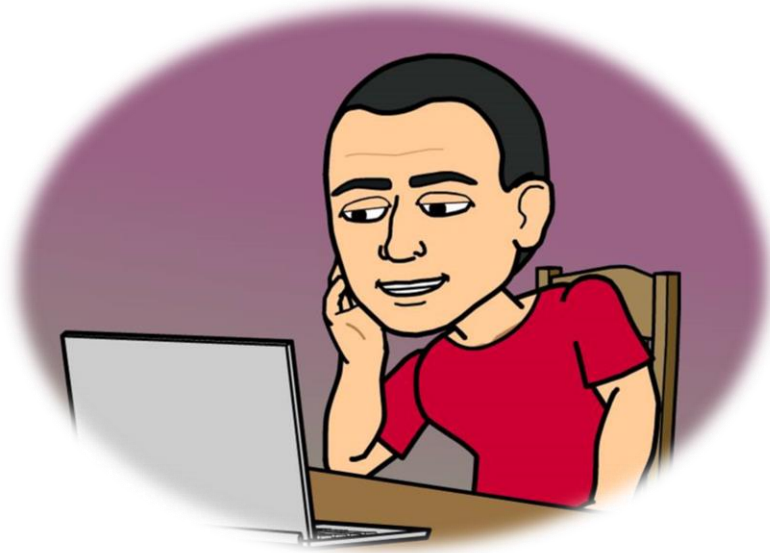
Aşağıdaki maddeleri okuyarak karşısındaki yüz ifadelerinden size uyanı karalayınız. Yüz ifadelerinin anlamları aşağıdaki gibidir.

	Bu cümlede söylenenlere katılıyorum.
	Bu cümlede söylenenlere biraz katılıyorum.
	Bu cümlede söylenenlere hiç katılmıyorum.
Modülün tanımı bölümündeki bilgiler modülü anlamamı sağladı.	
Modülün giriş kısmındaki bilgiler modülü kullanmam için gerekli bilgileri sağladı.	
Modülün giriş kısmındaki bilgiler derste nelere ihtiyacım olduğunu açıkladı.	
Modülün başlangıcındaki “anlaşma metnini” nasıl hazırlayacağımız açıkça anlatılmış.	
Modüldeki resimler ilgimi çekti.	
Modüldeki yardımcı simgeler bana yol gösterdi.	
Modüldeki bilgiler Word programını öğrenmem için yardımcı oldu.	
Modüldeki şekiller ilgimi çekti.	
Modüldeki uygulamaları gerçekleştirirken zorlandım.	
Modüldeki “Neler Öğrendim” kısmı eksiklerimi fark etmemi sağladı.	
Modüldeki “günüğü” doldururken derste yaptığımız etkinlikleri gözden geçirme fırsatım oldu.	
Modüldeki “ipuçları” öğrenmemi kolaylaştırdı.	
Modüldeki bilgileri öğrenmek için yeterince zamanım oldu.	
Modüldeki “Neler Biliyorum” bölümü, bana yeni konuda neler öğreneceğim ile ilgili ipucu verdi.	
Modüldeki yazıların boyutu küçük olduğu için okurken zorlandım.	
Modülde kullanılan renkler ilgimi çekti.	
Modüldeki bilgileri anlamakta zorlandım.	

EK- 8: Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri Destekli Kelime İşlemci Modülü-1

Eray GEDİKOĞLU

**Yansıtıcı Düşünme Etkinlikleri
Destekli
Kelime İşlemci Modülü-1**

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Modül Açıklaması

Bu modül çerçeve programdaki metin tabanlı içerik oluşturma araçları standardına bağlı olarak kazandırılması gereken Orta 1 (Bilgiyi Yönetme) “ Kelime işlemci programını etkili bir şekilde kullanır” düzeyine bağlı olarak hazırlanmıştır. Modül içerisinde öğrencilerin kendi başına öğrenmelerini destekleyecek, öğrenmeyi öğretecek yansıtıcı düşünme etkinliklerine yer verilmiştir.

Modül anlaşmalı öğrenme kapsamında, öğrencilerle öğretmenin, modül için öngörülen 8 hafta boyunca uyması gereken kuralları belirledikleri bir sözleşmeyle başlamaktadır. Bu sözleşme sağlandıktan sonra öğrencilerin önbilgilerini ortaya çıkarmak ve derse hazırlamak amacıyla hazırlanan yansıtıcı düşünmeyi geliştirici “Neler Biliyorum?” bölümü gelmektedir. Bu bölümden sonra öğrencilere kazandırılması planlanan içerik, gösterip yaptırma, uygulama ve tekrar etkinliklerine uygun olarak verilmiştir. Son kısımda ise öğrencilerin öğrenme sürecinde yaşadıklarını istedikleri şekilde dile getirebilecekleri günlük sayfası ve “ Neler Öğrendim?” bölümleri yer almaktadır. Modülde yansıtıcı düşünmeyi geliştirici etkinlikler, günlük, kendini değerlendirme, soru sorma, ürün dosyası şeklinde yer almıştır. Modülün sonunda öğrencilerin kendilerini değerlendirmeleri ve öğretmenlerin öğrencileri değerlendirmeleri için kullanabilecekleri formlar bulunmaktadır.

Bu modül içerisinde aşağıdaki tabloda belirtilen kazanımların belirtilen sürede gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

KAZANIMLAR	ÖNERİLEN SÜRE(DERS SAATI)
6) Kelime işlemcide temel işlemleri gerçekleştirir. Açıklama: Kelime işlemcinin çalıştırılması, kelime işlemcinin pencere elemanları, yeni belge oluşturma, hazırlanan belgenin kaydedilmesi ve farklı kaydedilmesi, daha önceden hazırlanıp kaydedilmiş bir belgenin açılması ve belgenin görünüm ayarlarının değiştirilmesine yer verilecektir.	2 SAAT
7) Kelime işlemcide metin biçimlendirme işlemlerini uygular.	5 SAAT
8) Kelime işlemcide hazırladığı metni şekil, tablo, resim vb nesnelere ekleyerek zenginleştirir. Açıklama: Resim-küçük resim ekleme, tablo oluşturma, şekil ekleme, smartart grafikleri ekleme ve wordart metinleri ekleme özelliklerine yer verilecektir.	5 SAAT
9) Kelime işlemcide sayfayı yapılandırır. Açıklama: Kenar boşluklarını ayarlama, sayfaya kenarlık ekleme, sayfa rengini değiştirme, sayfaya filigran ekleme, sayfa yönünün değiştirme, sayfaya numara ekleme özellikleri ne yer verilecektir.	3 SAAT
10) Kelime işlemcide yazdırma işlemlerini gerçekleştirir.	1 SAAT

Bu modülün Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersinin haftalık ders saati (2 saat) göz önüne alınarak 8 hafta içerisinde tamamlanabileceği öngörülmektedir.

Detaylı bilgi, destek ve önerileriniz için: eray.gedikoglu@gmail.com

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Modül Tanıtımı

Bu modül ortaokul bilişim teknolojileri ve yazılım dersi için hazırlanan çerçeve program göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Bu modül haricinde ortaokul öğrencileri için aşağıdaki içeriğe sahip modüllerin de hazırlanabileceği öngörülmektedir.

Modül Adı	Modül İçeriği
Bilgi Teknolojilerinin Temelleri	•Bilişim teknolojileri ve yazılım dersine ait en alt seviyede yer alan, bir bütünün parçası olan derse giriş aşamasında içeriğe sahip olan modüldür.
Kelime İşlemci Modülü-1	•Metin hazırlama ve düzenleme işlemlerinin temel düzeyde sunulduğu modüldür.
Kelime İşlemci Modülü-2	•Metin hazırlama ve düzenleme işlemleriyle ilgili gelişmiş özelliklerin sunulduğu modüldür.
Bilgilerimi Sunuyorum Modülü	•Etkili sunumlar hazırlama ve sunuş tekniklerinin ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun olarak sunulduğu modüldür.
Hesaplama İşlemleri ve Elektronik Tablolama Modülü-1	•Hesaplama işlemlerinin ve elektronik tablolama programının ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun olarak sunulduğu modüldür.
Hesaplama İşlemleri ve Elektronik Tablolama Modülü-2	•Hesaplama işlemleri ve elektronik tablolama programıyla ilgili gelişmiş özelliklerin anlatıldığı modüldür.
Programlamaya Giriş Modülü	•Programlamaya giriş ve algoritmanın ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun olarak sunulduğu modüldür.

Bu modül kullanımını kolaylaştırmak amacıyla bazı simgelerden faydalanılmıştır. Bu simgeler ve anlamlarını öğrenmek gerçekleştirilecek etkinliğin amacı ve gerçekleştirme süreci ile ilgili yol gösterecektir. Bu simgeler ve anlamları aşağıdaki gibidir.

	Bu simgeyi gördüğünüz alanlarda, sizin için ayrılan bölüme, öğrenme sürecinde başınıza gelen olayları ve neler öğrendiğinizi yazmanız gerekir.
	Bu simgeyi gördüğünüz alanlarda size konuyla ilgili farklı ve düşündürücü sorular yöneltilmiştir. Bu soruların cevabını siz araştırarak bulabilirsiniz. Ayrıca bu soruların cevapları modül içerisinde ilerleyen öğrenme etkinlikleri sırasında ortaya çıkmaktadır.
	Bu simgeyi gördüğünüzde uygulama yapma zamanınız gelmiştir. Bu simgenin yanında verilen açıklamayı okuyarak uygulamanızı bilgisayar ortamında gerçekleştiriniz.
	Bu simgeyi gördüğünüzde size anlatılan konuyla ilgili bir ipucu veya ek bilgi verildiğini ve özellikle uygulama sürecinde işlerinizin kolaylaşacağını fark etmelisiniz.
	Bu simgeyi gördüğünüzde Özge isimli karakterin sizden istediklerini gerçekleştirerek hem öğrendiklerinizi tekrar edecek hem de Özge'nin eksiklerini tamamlamasına yardım etmiş olacaksınız.

Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım

Bilgi
Teknolojilerinin
Temelleri

Kelime İşlemci
Modülü-1

Kelime İşlemci
Modülü-2

Bilgilerimi
Sunuyorum
Modülü

Hesaplama
İşlemleri ve
Elektronik
Tablolama
Modülü-1

Hesaplama
İşlemleri ve
Elektronik
Tablolama
Modülü-2

Programlamaya
Giriş Modülü

Kelime İşlemci Modülü-1

Modülün Adı: Kelime İşlemci Modülü-1

Modülün Tanıtımı: Kelime işlemci metin düzenleme işlemlerinin gerçekleştirildiği programdır.

Standart: Kelime işlemci programını etkili biçimde kullanır.

Modülün Amacı: Bu modül ile ortaokul öğrencilerinin(5-6. Sınıf) seviyelerine uygun olarak metin düzenleme işlemlerinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Eğitim-Öğretim Ortamı ve Donanımları: Ortam: Bilgisayar laboratuvarı

Donanım: Bilgisayar, kelime işlemci programı.

Ölçme ve Değerlendirme: Her öğrenme etkinliği sonrasında değerlendirme etkinlikleri ile karşılaşacaksınız. Bu öğretici ve geliştirici etkinlikler vasıtası ile eksiklerinizi belirleme fırsatı yakalayacak ve bu doğrultuda etkinlik ve uygulamaları tekrar etme fırsatı elde edeceksiniz.

Sevgili öğrenci,

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte kâğıt kalemle yapılan işlemler bilgisayar üzerinde gerçekleştirilmektedir. Bilgisayar üzerinde ise her program belirli bir görevi yerine getirmek üzere tasarlanmıştır. Bu modül, size metin düzenleme işlemlerini profesyonel şekilde yerine getiren kelime işlemci programlarından MS Office Word 2007 programını eğlenceli etkinlikler aracılığı ile öğrenmeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Keyifli vakit geçirmeniz dileğiyle...

Öğrenme Etkinliği-1

Kazanım:

Kelime işlemcide temel işlemleri gerçekleştirir.

Kelime işlemcinin çalıştırılması, kelime işlemcinin pencere elemanları, yeni belge oluşturma, hazırlanan belgenin kaydedilmesi ve farklı kaydedilmesi, daha önceden hazırlanıp kaydedilmiş bir belgenin açılması ve belgenin görünüm ayarlarının değiştirilmesine yer verilecektir.

Süre: 2 Ders Saati

Anlaşma

Bu dersin kapsamında öğretmeniniz ile bir anlaşma metni hazırlayınız. Her şeyin açık şekilde dile getirildiği derste, öğretmen ve öğrenciler tüm şartlarını ortaya koymalı ve bu metnin altına bütün sınıf öğrencileri imza atmalıdır. Anlaşma aşağıdaki örnekte görüldüğü gibi hazırlanabilir.

Bu anlaşma metni 5-B sınıfı ve Eray Gedikoğlu arasında Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi kapsamında hazırlanmıştır. Aşağıda isimleri yazılı olan tüm kişiler 8 hafta boyunca bu anlaşma metnine uyacaktır. Anlaşmanın maddeleri aşağıdaki gibidir:

Öğrenciler:

- Derse zamanında geleceğim.
- Ders modülümü her hafta yanımda getireceğim.
- Ders kapsamında verilen hazırlık çalışmalarını gerçekleştirip derse hazır geleceğim.
- Devamsızlık yapmayacağım.
- Verilen etkinlikleri uygun şekilde yapacağım.

Öğretmen:

- Ders etkinlikleri bittikten sonra oyun oynayamaya izin vereceğim.
- Derse zamanında geleceğim.
- Ders modülümü her hafta yanımda getireceğim.
- Ders kapsamında verilen hazırlık çalışmalarını gerçekleştirip derse hazır geleceğim.
- Devamsızlık yapmayacağım.

Şekil 9: Anlaşma metni örneği

Aşağıdaki Neler Biliyorum? Bölümü sizi derse hazırlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bölüm içerisinde bulunan açıklamaları inceleyerek tartışınız.

Neler Biliyorum?

1. Okul hayatımız boyunca öğretmenlerimiz bazı ödevlerimizi çizgisiz dosya kâğıdına yazmamızı istemektedir. Bu ödevleri hazırlarken yanlış yazdığımızda bazen yeni bir kâğıt alıp ödevi baştan hazırlamamız gerekmektedir. Oysa bu tür uygulamalar için hazırlanmış bilgisayar programlarında istediğimiz özellikleri kolaylıkla uygulayabilir, hata yaptığımızda düzeltebiliriz. Sizce yukarıda saydığımız özellikleri ve daha fazlasını yerini getirmek için hazırlanmış bir bilgisayar programının özellikleri neler olmalıdır?

Örnek: Ödevlerime kapak sayfası ekleyebilmeliyim.

- a. ....
....
- b. ....
....
- c. ....
....
- d. ....
....
- e. ....
....

2. Evimize aldığımız herhangi bir elektronik eşyayı kullanmaya başlamadan önce kullanma kılavuzunu inceleriz. Önce genel özelliklerini öğrenir sonra daha özel ayarlarına bakarız. Bu durum bilgisayar programları için de geçerlidir. Bir programı öğrenmeye başlamak için;

- a. Önce.....
....
- b. Sonra.....
.....

Kelime İşlemci Programı

Kelime işlemci programı, günlük hayatımızdaki metin işlemlerini gerçekleştirmek üzere hazırlanmış programların genel adıdır. Bu programlardan kullanımı kolay olan ve dünya üzerinde çok kişi ve kurum tarafından kullanılan Microsoft Word 2007 programı bu modül için tercih edilmiştir.

Kelime işlemci programını kullanarak kullanıcılar çok sayıda işlemi gerçekleştirebilirler. Bu işlemlerden bazıları aşağıdaki gibidir;

- Zengin metin düzenleme araçları sayesinde metinlerin renklerini, şekillerini değiştirilebilir.
- Resim, şekil, grafik gibi nesnelere eklenerek belgeler daha etkili hale getirilebilir.
- Mektup, dilekçe, kitap gibi dokümanlar hazırlanabilir.
- Davetiye ve broşür gibi görsel tasarımlar gerçekleştirilebilir.

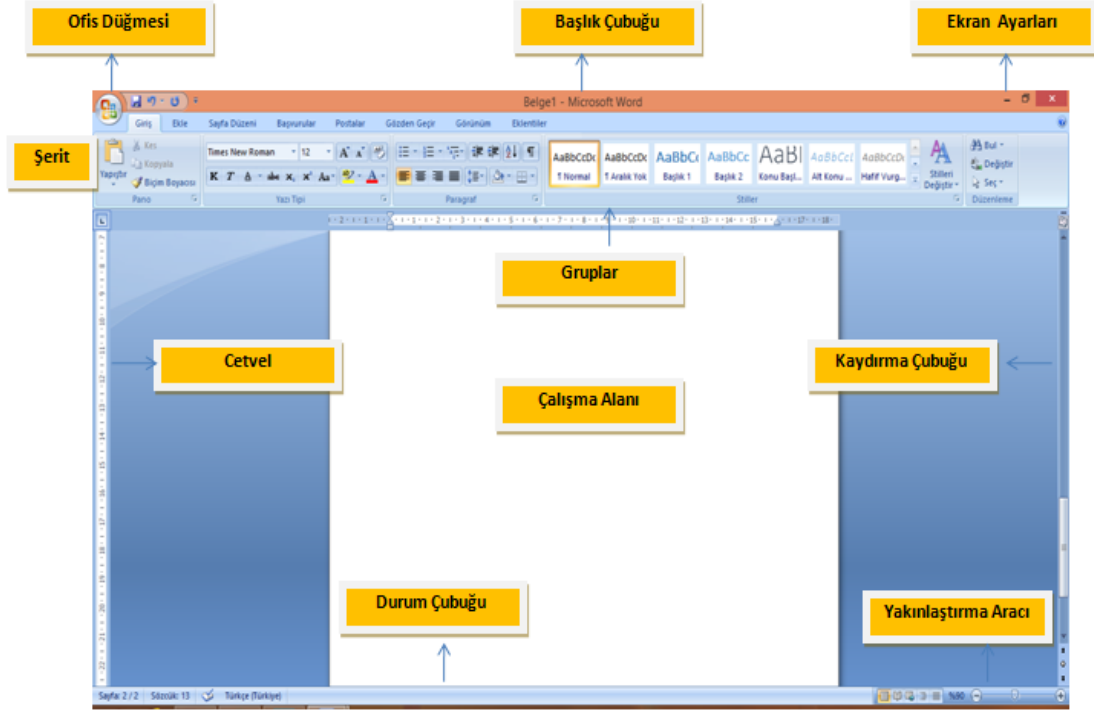
Düşünelim: Word programında mektup, dilekçe, kitap hazırlayabiliyorsak başka neler yapabiliriz?

1. Kelime İşlemci Programını Çalıştırma ve Kelime İşlemcide Pencere Elemanları

Microsoft Ofis 2007 programını başlatmak için bilgisayarınızda yüklü olan işletim sistemine göre aşağıdaki seçeneklerden birini kullanabilirsiniz.

- Windows XP:** Başlat→ Tüm Programlar→Microsoft Ofis→ Microsoft Ofis Word 2007
- Windows 7:** Başlat→Tüm Programlar→ Microsoft Ofis→ Microsoft Ofis Word 2007
- Windows 8:** Başlangıç→ Arama→Microsoft Word 2007

Program, yukarıdaki seçeneklerden herhangi biriyle açıldıktan sonra karşımıza aşağıdaki gibi bir pencere gelecektir.

Şekil 10: MS Ofis Word 2007 Pencere Elemanları

Şekil 2’de görüldüğü gibi Word programında çeşitli pencere elemanları bulunmaktadır. Bu elemanları ve işlevlerini kısaca aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

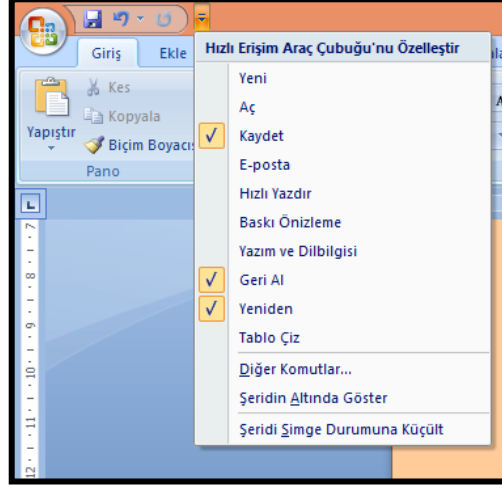
Ofis Düğmesi: Word 2007 ile birlikte ortaya çıkan bu düğmeye tıklandığında karşımıza Yeni, Aç, Kaydet, Farklı Kaydet, Yazdır, Kapat gibi temel belge işlemleri gelmektedir. Ayrıca bu düğme altında bulunan Word seçenekleri ile programın genel ayarları değiştirilebilmektedir.

Başlık Çubuğu: Belgenin en üst kısmında bulunan çubuk üzerinde çalışan durumdaki belgenin adı yazılıdır. Word programında açılan bir belge, ilk açıldığında Belge 1 adını taşımaktadır.

Düşünelim: Word programında yeni bir belge açıldığında adı “Belge 1” ise acaba ben farklı bir isim verebilir miyim?

Hızlı Erişim Araç Çubuğu: Word 2007 programında bazı komutlara daha hızlı erişebilmek için tasarlanmıştır. Şekil-3'te görülen hızlı erişim araç çubuğu, kullanıcının isteğine bağlı olarak değiştirilebilir, yeni komutlar eklenebilir veya mevcut komutlar bu kısımdan çıkarılabilir. Bu değişiklikleri yapmak için hızlı erişim araç çubuğu üzerinde bulunan aşağı yönlü ok yardımı ile hızlı erişim araç çubuğunu özelleştir seçeneklerine ulaşarak işlem yapılabilir.

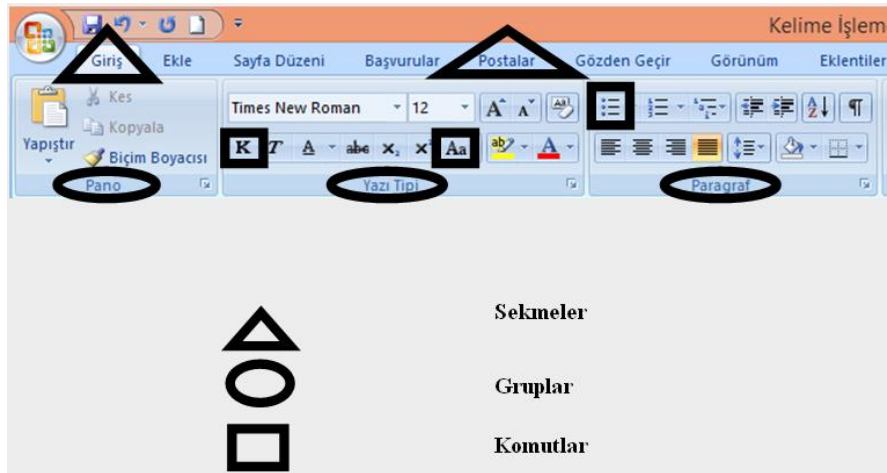
Şekil 11: Hızlı Erişim Araç Çubuğu

Ekran Ayarları: Ekran ayarları kısmında simgesi Word belgesini simge durumuna getirmek için, simgesi pencereyi küçültüp-tam ekran yapmak için, simgesi ise pencereyi kapatmak için kullanılmaktadır.

Düşünelim: Eğer Word programında simgesi programı kapatıyorsa hazırladığımız metin siliniyor mu?

Şerit: Word programında başlık çubuğunun hemen altında bulunan alana verilen isimdir. Şerit üzerinde sekmeler, gruplar ve grupların altında programda kullanılacak olan komut simgeleri bulunmaktadır.

Şekil 12: Sekmeler, gruplar, komutlar

Sekmeler: Word programında, şeridin üstünde bulunan, gruplardan ve komut simgelerinden oluşan alanları temsil eder. Word 2007 programında standart olarak, **Giriş, Ekle, Sayfa Düzeni, Başvurular, Postalar, Gözden Geçir, Görünüm ve Eklentiler** sekmeleri bulunur. Bu sekmelerin haricinde resim, grafik, şekil, tablo gibi nesnelere belgeye eklendiğinde bu nesnelere bağlı olarak ortaya çıkan sekmeler de bulunmaktadır. Bu sekmelere ise **bağlamsal sekme** adı verilmektedir. Örneğin belgemize **resim** eklediğimizde ortaya çıkan bağlamsal sekme, **resim araçları** bağlamsal sekmesidir.

Gruplar: Sekmelere bağlı olarak yerleştirilmiş ve üzerinde komut simgeleri bulunan alanlardır. Word programı içerisinde benzer görevleri yerine getiren komutların bir araya getirilmesiyle oluşturulmuşlardır. Örneğin metnin rengini değiştirme, metnin kalınlığını değiştirme, metnin boyutunu değiştirme vb. komutlar bir araya getirilerek **yazı tipi grubu** oluşturulmuştur.

Komut Simgeleri: Word programı içerisinde çeşitli görevleri yerine getirmek üzere hazırlanmış komutları barındıran simgelerdir. Örneğin; komut simgesi seçili olan metni kalınlaştırmak için tasarlanmıştır.

Durum Çubuğu: Belge penceresinin altında yatay olarak yer alan durum çubuğu pencerede görüntülediğiniz şeyin durumu ile ilgili bilgi verir. **Örneğin;** Belgenin kaç sayfadan oluştuğu durum çubuğu üzerinde görüntülenir.

Yakınlaştırma Aracı: Durum çubuğunun hemen bitişiğinde bulunan bu araç sayesinde ekran yakınlaştırılıp uzaklaştırılabilir. Bu özellik sayesinde ekran yakınlaştırılarak daha rahat bir çalışma ortamı sağlanmış olur.

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Bu modül boyunca yapacağımız uygulama ve etkinlikleri bilgisayar ortamında saklamak için bilgisayarımızın masaüstüne bir klasör oluşturalım ve klasöre “Ders Etkinliklerim” adını verelim.

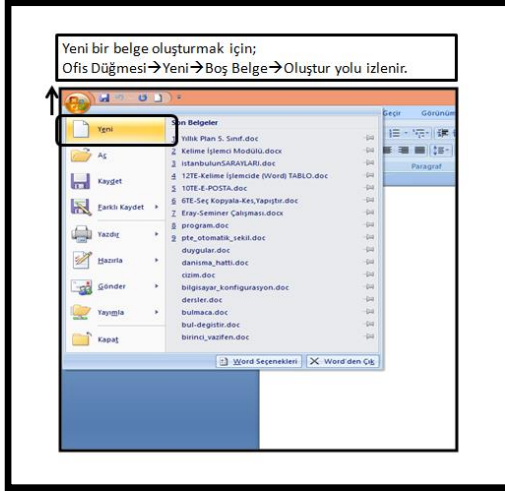
Yeni bir klasör oluşturmak için aşağıdaki adımları takip edebiliriz.

- Masaüstünde boş bir alanda sağ tuş tıklanır.
- Açılan pencereden Yeni komutunun üstüne gelinir.
- Daha sonra açılan pencereden Klasör seçilir.
- Klasörün adını silip kendi adımızı verebiliriz.

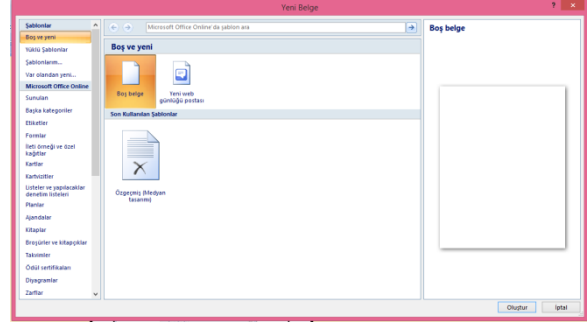
Şimdiye kadar öğrendiklerimizi Word programında uygulamak için programı açmalıyız. Word programını açınız ve pencere elamanlarını, sekmeleri, komutları ve grupları inceleyiniz.

2. Yeni Belge Oluşturma

Word programında yeni bir belge oluşturmak için (Ofis Düğmesi) kullanılır. Şekildeki yol izlenerek yeni bir belge oluşturulur.

Şekil 13: Yeni belge oluşturma

Şekil 14: Yeni belge oluşturma penceresi

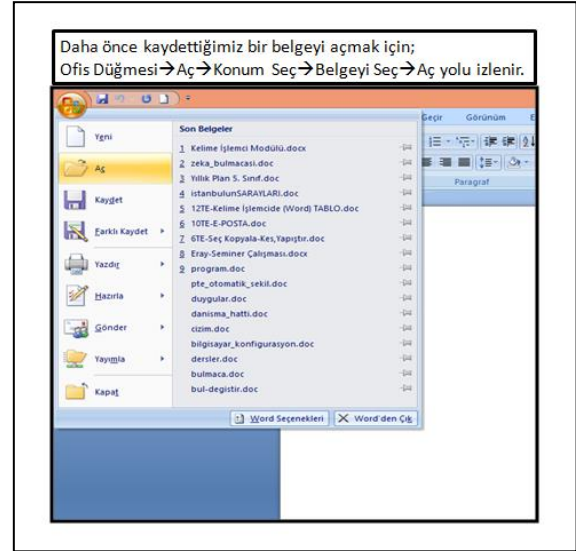
Word programında yeni bir belge oluşturmak için ayrıca şekildeki simge de kullanılabilir.

Word programında yeni bir belge oluşturmak için klavyeden CTRL+N (New) kısa yolu da kullanılabilir.

3. Belge Açma

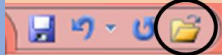
Daha önce Word programında hazırlanmış bir belgeyi açmak için (Ofis Düğmesi) kullanılır. Şekildeki yol izlenerek yeni bir belge oluşturulur.

Şekil 15: Kayıtlı belgeyi açma

Word programında daha önce hazırlanmış bir belgeyi açmak için hızlı araçlar erişim çubuğundan şekildeki komut da kullanılabilir.

Word programında daha önce hazırlanmış bir belgeyi açmak için klavyeden CTRL+O (Open) kısa yolu da kullanılabilir.

4. Belgeyi Kaydetme- Belgeyi Farklı Kaydetme

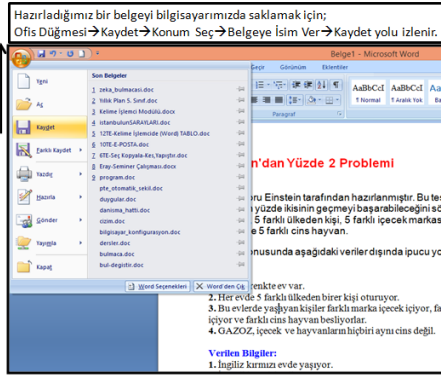
Word 2007 programında hazırladığımız bir belgeyi kaydetmek istediğimizde Ofis düğmesini kullanırız. Ofis düğmesine tıkladığımızda açılan pencereden Kaydet seçeneğini kullanarak kaydetme penceresine ulaşırız. Kaydetme penceresi üzerinde belgeyi kaydedeceğimiz konumu belirledikten sonra dilersek yeni bir isim verebiliriz. Daha sonra kaydet butonuna tıklayarak işlemi tamamlarız.

 İpucu

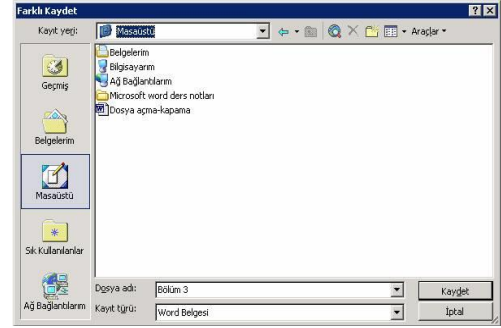
Word programında belgenin ilk açıldığında ismi “ Belge 1” “Belge 2” gibidir. Belgenin ismini kaydetme işlemi sırasında “dosya adı” kısmına yeni bir isim girerek değiştirmek mümkündür. Word programında kaydedilen belgenin uzantısı .docx’tir.

Word programında hızlı erişim araç çubuğundan simgesi ile de kaydetme penceresine erişilebilir.

Word programında kaydetme penceresine ulaşmak için klavye kısa yollarından CTRL+S (Save) kullanılabilir.

Şekil 16: Kaydetme işlemi

Şekil 17: Kaydetme penceresi

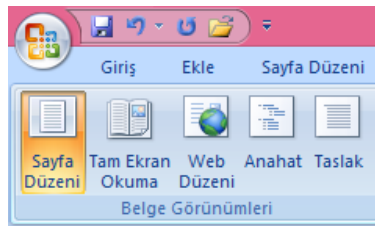
Belgeyi Farklı Kaydetme: Word programında hazırlanmış bir belgeyi *farklı bir konuma* veya *farklı bir isimle* kaydetmek istersek ofis düğmesi içerisindeki Farklı Kaydet seçeneğini kullanırız.

 İpucu

Farklı kaydetme penceresine ulaşmak için ayrıca fonksiyon tuşlarından F12 de kullanılabilir.

5. Sayfa Görüntüsünü Değiştirme

Word programında, okuma alanını genişletmek, belgenin web sayfasında nasıl görüneceğini keşfetmek, metni hızlıca düzenlemek gibi sebeplerden dolayı sayfa görüntüsünü değiştirmeniz gerekebilir. Sayfa görüntüsünü değiştirmek için **Görünüm Sekmesinde**→**Belge Görünümleri** seçenekleri kullanılabilir. Bu seçenekler ve görevlerini aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

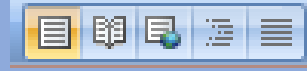

Şekil 18: Görünüm Sekmesinde bulunan belge görünüm komutları

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Ayrıca sayfa görünümü arasındaki geçiş durum çubuğunun hemen yan tarafında bulunan görünüm araçlarından da gerçekleştirebilirsiniz.

Şekil 19: Sayfa görünüm araçları

Görünüm Simgesi	İşlevi
	Belge yazdırıldığında nasıl görünecekse bu seçenek seçiliyken de o şekilde görüntülenir. Bütün özellikler kullanılabilir durumdadır.
	Sekmelerin, şeridin ve cetvellerin gizlendiği sadece aktif olan sayfanın görüntülediği görünüm seçeneğidir.
	Genellikle hazırlanan belgenin web sayfasında yayınlanacağı durumlarda nasıl görüneceğini izlemek için kullanılan seçenektir.
	Belge yapısının görüntülediği seçenektir. Bu seçenek seçiliyken sürekli bırak yöntemi ile kopyalama veya taşıma işlemlerini kolaylıkla gerçekleştirebilirsiniz.
	Yalnızca düz yazı yazılması gereken durumlarda kullanılan, sayfaların bir bütün olarak görüntülediği ve bazı özelliklerin devre dışı kaldığı görünüm seçeneğidir.

Şekil 20: Görünüm değiştirmek için kullanılan komutlar ve işlevleri

Eksiklerimi tamamlamam için bana yardım eder misin?

Özge, Word programını yeni öğrenmeye başlamıştır. Okulda öğretmenin anlattıklarını can kulağı ile dinlemektedir. İlk hafta Word programının nasıl çalıştırılacağını öğrenmişlerdir. Öğretmeni Özge'ye ve sınıf arkadaşlarına birer uygulama dağıtmış ve bunu bilgisayar ortamında hazırlamalarını istemiştir. Özge ilk olarak Word programını açmalıdır. Bunun için Windows XP işletim sistemini kullanan Özge;

Başlat→Tüm Programlar→..... →MS Office Word 2007 yolunu izleyerek Word programını açmayı başarmıştır. Uygulamayı hazırlayabilmesi için gerekli olan yeni belgeyi ise Ofis düğmesi→..... →Boş Belge→ Oluştur yolunu izleyerek açmıştır. İlk uygulamasını kaydetme aşamasına geldiğinde ise Ofis düğmesi→..... Seçeneğini seçmiş ve karşısına gelen pencerede dosya adını ve kaydedeceği yeri belirleyerek işlemi tamamlamıştır.

Neler Öğrendim?

Bugün öğrendiğim kavramlar:

Four horizontal input boxes for writing concepts learned today.

Öğrendiklerinizi nerelerde kullanabileceğinizi düşünüyorsunuz?

Three horizontal dotted lines for writing where you can use what you learned.

Öğrenirken zorlandıklarım:

Four horizontal input boxes for writing difficulties encountered during learning.

Zorlandığımızda ne yaptınız?

Three horizontal dotted lines for writing what you did when you were struggling.

Word programını öğrenmeye yeni başlayacak kişilere bugün öğrendiklerinizle ilgili hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

A yellow rounded rectangle containing the text "Tavsiyeleriniz" (Your Recommendations) next to a large orange arrow pointing right. The arrow contains a list of four bullet points for providing advice.

Yeni konuda başarınızı artırmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?

Three horizontal dotted lines for writing plans to improve success in a new topic.

Merhaba, buraya kadar olan kısımda Word programının temel belge işlemlerini öğrendin. Hem eksiklerini fark etmen hem de buraya kadar olan kısımla ilgili yaşadıklarını paylaşman için aşağıdaki günlük sayfasını doldurman gerekiyor 😊

Sevgili günlük,

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Ölçme ve Değerlendirme

Öğrenme etkinlikleri 1'i tamamladınız. Öğrenme etkinliklerinde öğrendiklerinize göre aşağıdaki tabloyu doldurarak kendinizi değerlendiriniz.

Performans Testi

Ad: Soyad: Numara:		
Açıklama: Aşağıda listelenen işlem basamaklarını gerçekleştirebiliyorsanız “ Evet ” gerçekleştiremiyorsanız “ Hayır ” seçeneğinin altına “ X ” işaretini koyunuz.		
Gözlemlenecekler	Evet	Hayır
Word programını açabildiniz mi?		
Pencere elemanlarının yerlerini gösterebiliyor musunuz?		
Yeni bir belge oluşturabildiniz mi?		
Hazırladığımız belgeyi kaydedebildiniz mi?		
Daha önce hazırlanmış bir belgeyi açabildiniz mi?		
Hızlı erişim araç çubuğunu kullanabildiniz mi?		
Değerlendirme: Performans testinde herhangi bir işlem basamağında eksiğiniz yoksa yeni öğrenme etkinliğine geçebilirsiniz. Eksiğiniz varsa o işlem basamağına geri dönüp bunu tamamlamalısınız.		

Öğrenme Etkinliği-2

Kazanım:

Kazanım: Kelime işlemcide metin biçimlendirme işlemlerini uygular.

Kelime işlemci programında giriş sekmesinde bulunan metin biçimlendirme komutlarını kullanır. Paragraf grubundaki komutlarla metnin konumu ve paragraf ayarlarını gerçekleştirir.

Süre: 5 Ders Saati

Aşağıdaki Neler Biliyorum? Bölümü sizi derse hazırlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bölüm içerisinde bulunan açıklamaları inceleyerek tartışınız.

Neler Biliyorum?

Eğitim, Gelişim ve Rehberlik Dergisi • Yıl: 5 • Sayı: 29 • MAYIS 2013 • Fiyatı: 4,99 TL • KİBRİS: 5,90 TL • www.gengelisim.com

Kendisine Güvenildiğini Bilen Gençler, Harika İşler Yapar

Öğrencilik Bir Sanattır

Kalk! Kırık Soul Müziğini Altın Saçlı Kraliçesi **Adele**

Öğrenciler Başarılı Olacaklarına İnansınlar **Ece VAHAPOĞLU**

Sınav Kaygınız Hangi Seviyede?

Ders Çalışmayı Engelleyen Dipteki Nedenler

Eğitim Her Engeli Aşar

"Öğrencilik Hayalleri Yaşama Mesleğidir!" Adem ÖZBAY

Onlar da Bir Zamanlar Öğrenciydi Louis PASTEUR

MESLEK SEÇECEK GENÇLERE 15 PRATİK ÖNERİ

1. Yukarıda, eski bir gazeteye ait reklam köşesi verilmiştir. Bu sayfada bazı yazılar renkli, bazı yazılar diğerlerinden büyük bazıları ise büyük harf kullanılarak verilmiştir. Bu tür metinler hazırlamaya günlük hayatta nerelerde ihtiyaç duyarız?

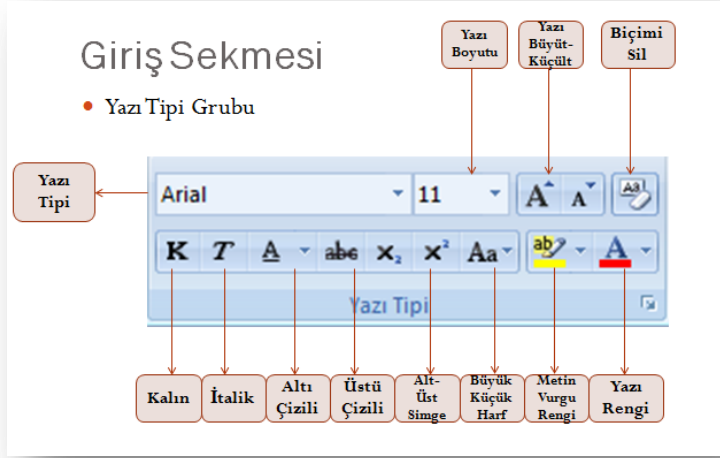
.....
.....
.....
.....

2. Sizce yukarıdaki gibi farklı stiller kullanılarak hazırlanmış metinlerin hazırlanması ne gibi faydalar sağlar?

.....
.....
.....
.....

Metin Biçimlendirme İşlemleri

Word programı, temel olarak, metin işlemlerini profesyonel bir şekilde gerçekleştirmemizi sağlar. Metin işlemlerini gerçekleştirebilmek için çeşitli sekmeler ve bu sekmelerin altında komutlar bulunmaktadır. Komutlar belirli bir düzen içerisinde sekmelere yerleştirilmiştir. Örneğin giriş sekmesinde Word programında yapılabilecek en temel (giriş) özellikleri yer almaktadır.

Şekil 21: Temel metin biçimlendirme işlemleri için gerekli olan komutlar ve simgeleri-1

Giriş sekmesi altında ise pano, yazı tipi, paragraf, stiller ve düzenleme grupları bulunur. Bu gruplar içerisinde yazı tipi grubundaki komutlar Şekil 13 'te görüldüğü gibi bazı görevleri yerine getirirler. Bu komutların kullanımı için iki yol izlenebilmektedir. Öncelikle, özellikler belirlenip daha sonra metin ekleme işlemi yapılabileceği gibi metin hazırlandıktan sonra ilgili kısım seçilip özellikleri de değiştirilebilmektedir.

Örnek Metin	Yazı Tipi Özellikleri	Sırasıyla Yapılan İşlemler
Mustafa Kemal Atatürk	Broadway yazı tipinde, yazı boyutu 12 punto olarak ayarlanmış, Kalın yazılmıştır.	→Yazı Tipinden Broadway seçilmiştir. →Yazı Boyutundan 12 seçilmiştir. → K Simgesinin ışığı yakılmıştır. →Mustafa Kemal Atatürk yazılmıştır.
<u>Mustafa Kemal Atatürk</u>	Comic Sans MS yazı tipinde 12 punto boyutunda İtalik ve Altı çizili yazılmıştır.	→ Yazı Tipinden Comic Sans MS seçilmiştir. →Yazı Boyutundan 12 seçilmiştir. → K I A Simgelerinin ışığı yakılmıştır. →Mustafa Kemal Atatürk yazılmıştır.
Mustafa Kemal Atatürk	Arial Black yazı tipinde, 11 punto yazı boyutunda, Mavi renkte yazılmıştır.	→Yazı tipinden Arial Black seçilmiştir. →Yazı boyutu 11 punto olarak ayarlanmıştır. →Yazı rengi A komutuna tıklanarak mavi olarak belirlenmiştir.

Düşünelim: Herhangi bir komutu aktif hale getirmek için bir kez tıklayıp ışığını yakmak (T) gerekiyorsa komutu iptal etmek için ne yapmak gerekir?

Komutların anlamlarını ezberlemek zorunda değilsiniz. Word programında herhangi bir komutu kullanmanız gerektiğinde simgenin üstüne fare işaretçisini götürmeniz yeterli olacaktır. Komutun üstüne işaretçiyi götürdüğünüzde size komut simgesinin ne işe yaracağını aşağıdaki resimde olduğu gibi söyleyecektir. ☺

İpucu

Word programında belge içerisinde herhangi bir kelimeyi bulmak veya bulup-değiştirmek için Giriş Sekmesi→Düzenleme yolu izlenir. Buradaki Bul ve Değiştir komutları kullanılarak bulma veya bulunan kelimenin değiştirilmesiyle ilgili işlemler gerçekleştirilebilir.

İpucu

Şekil 22: Bul ve değiştir seçenekleri

Bul ve değiştir penceresine erişmek için klavye kısayollarından CTRL+F (Found) veya CTRL+H de kullanılabilir.

Word programında bazen klavyede bulunmayan özel karakterleri ve simgeleri belgenize eklemeniz gerekebilir. Bu durumda **Ekle Sekmesi→Simge** yolu izlenerek simge ekleme penceresine ulaşılır. Buradaki seçenekler vasıtasıyla aradığımız simgeyi belgenize ekleyebilirsiniz.

İpucu

Şekil 23: Simge ekleme

Düşünelim: Derslerde karşınıza çıkan ve klavyede olmayan simgelere hangi örnekleri verebilirsiniz?

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek belgenize örnek olarak verilen metni yazınız.

Hazırladığınız belgeyi "Ders Etkinliklerim" klasörüne kaydetmeyi unutmayın 😊

DÜRÜST TÜCCAR

Büyük bir ilim adamı olan Ebu Hanife aynı zamanda kumaş ticaretiyle uğraşan bir esnaftı. Bir akşamüzeri dükkânına iki müşteri geldi. Kumaş toplarından birini beğendiler; fakat akşam namazı çok yakın olduğu için alışverişe sabah devam etmek üzere ayrıldılar.

Sabah olunca dükkâna erkenden başka iki müşteri geldi. Tezgâhın üzerindeki kumaşı onlar da beğendiler ve almak istediler. Ebu Hanife; "Bu kumaş satıldı siz başka bir kumaşa bakın " diyerek adamların isteğini geri çevirdi. Adamlar o kumaşı almak istediklerini söyleyip iki katı para vermeyi teklif ettiler. Ebu Hanife, "Bu kumaş satıldı " diyerek teklifi yine reddetti. Müşteriler ısrarlıydı. Bu defa kumaşın değerinin üç katı para teklif ettiler. Bunun üzerine Ebu Hanife, "İsterseniz değerinin yüz katını verin, yine de size veremem. Çünkü ben bu kumaşı başka müşterilere sattım, sözümden dönemem " diyerek adamların isteğini geri çevirdi.

(Metin Özellikleri: Comic Sans MS, 11 Punto, Mavi; Başlık Kalın)

İpucu

Herhangi bir hata yaptığınızda, yaptığınız işlemi geri almak için hızlı erişim araç çubuğundaki simgesini kullanabilirsiniz. Bu işlem için ayrıca klavye kısa yollarından Ctrl+Z birleşimini de kullanabilirsiniz.

İşlemi geri alma işini iptal etmek için hızlı erişim araç çubuğundaki simgesini kullanabilirsiniz. Bu işlemi yapmak için ayrıca klavye kısa yollarından Ctrl+Y birleşimini de kullanabiliriz.

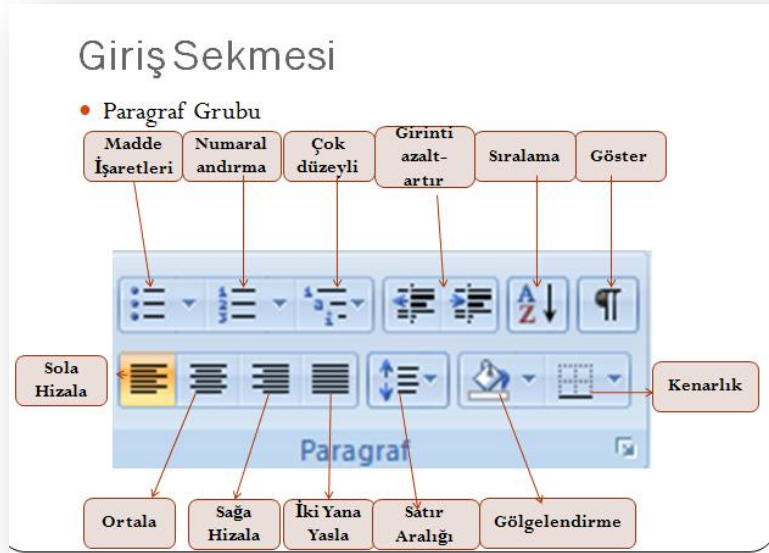

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek hazırladığınız metinde gerekli düzenlemeleri yapınız.

Hazırladığınız belgeyi “Ders Etkinliklerim” klasörüne kaydetmeyi unutmayın 😊

1. Başlık **kalm** yazılmalı ve **tümü büyük harf** olmalı. Komutları kullanarak bu işlemleri gerçekleştiriniz.
2. “**Bu kumaş satıldı siz başka bir kumaşa bakın**” sözünü dikkat çekmek amacıyla **altı çizili** hale getiriniz.
3. “**İsterseniz değerinin yüz katını verin, yine de size veremem. Çünkü ben bu kumaşı başka müşterilere sattım, sözümden dönemem**” cümlesini dikkat çekmek amacıyla **italik** yapınız.
4. Metinde geçen tüm “Ebu Hanife” kelimelerinin **renğini değiştir**. Renk seçmekte özgürsün 😊

Şekil 24: Metin biçimlendirme için kullanılan komutlar ve görevleri

Okulda öğretmenlerimiz yazı yazdırırken bazen; “çocuklar başlık atalım ve bu kısmı madde madde yazalım” demektedir. Öğretmenimiz böyle bir cümle kurduktan sonra bir başlık atıyoruz ve yıldız, ok, numara, harf gibi semboller kullanarak cümleleri şekilde görüldüğü gibi alt alta yazıyoruz. İşte burada sözü geçen “madde madde yazma” işini Word programında gerçekleştirmemizi sağlayan komutlar bulunmaktadır.

Şekil 16’da görünen madde işaretleri, numaralandırma ve çok düzeyli liste komutları bu görevi yerine getirmektedir. Aynen okulda kâğıt kalem kullanarak yaptığımız gibi önce bir başlık atıyoruz sonra madde işaretlerinden sevdiğimiz, beğendiğimiz bir simgeyi seçiyoruz ve yazılması gerekenleri madde madde yazarak listeliyoruz.

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek uygulamayı yapınız.

Hazırladığınız belgeyi “Ders Etkinliklerim” klasörüne kaydetmeyi unutmayın 😊

1. Yeni bir Word belgesi açınız.
2. Belgeye “BİLGİSAYARI OLUŞTURAN ÖĞELER” başlığını atınız. Başlığı yazarken büyük harf kullanınız, yazı boyutu 12 punto ve yazı tipi kalın olsun.
3. Madde işaretlerine giderek şekildeki listeden kendinize bir madde işareti belirleyiniz.
4. Daha sonra sizden istenen aşağıdaki cümleleri madde işaretinin yanına yazınız ve cümle bittiğinde klavyeden enter tuşuna basınız. Her enter tuşuna basıldığında madde işaretinin otomatik olarak geldiğini göreceksiniz.
5. Yaptığınız uygulamayı madde işaretleri ve numaralandırma şeklinde kaydediniz.

Bilgisayar Donanım Birimleri Nelerdir?

Girdi Donanımları

- Klavye
- Fare
- Tarayıcı
- Kamera
- Mikrofon

Çıktı Donanımları

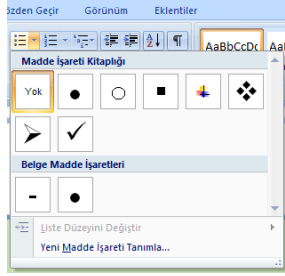
- ✓ Ekran
- ✓ Yazıcı
- ✓ Projeksiyon
- ✓ Hoparlör

Hem Girdi Hem Çıktı Donanımları

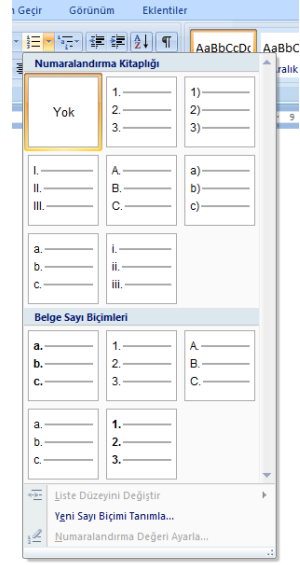
- Monitör
- CD, DVD
- USB Bellek

Bilgisayar Yazılımı Örnekleri:

1. Windows 7 İşletim Sistemi
2. Android İşletim Sistemi
3. Windows XP
4. Wordpad
5. Paint
6. MS Ofis Word 2007
7. MS Ofis PowerPoint 2007
8. MS Ofis Excel 2007

Şekil 25: Madde işaretleri listesi

Şekil 26: Numaralandırma seçenekleri listesi

Eksiklerimi tamamlamam için bana yardım eder misin?

Bu hafta öğretmeni Özge ve arkadaşlarına “Esas Akıl” konulu aşağıdaki metni vermiştir. Metni Word programında hazırlaması gerekmektedir. Metni inceleyen Özge metin içerisinde bazı yerlerin farklı özelliklere sahip olduğuna karar vermiştir. Bu özellikleri aşağıdaki gibi listelemiştir. Şimdi sizden Word programından faydalanarak bu özelliklerin nasıl belirleneceği konusunda yardım istiyor.

ESAS AKIL

Adamın biri, bir akıl hastanesini ziyareti sırasında sorar:

"Bir insanın akıl hastanesine yatıp yatmayacağını nasıl belirliyorsunuz?"

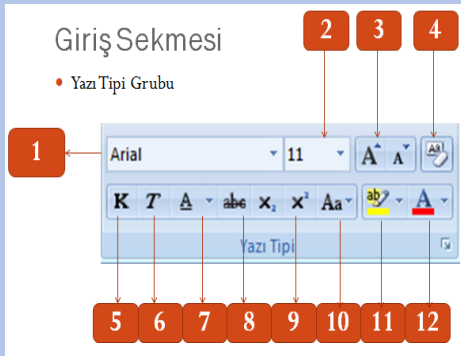
Doktor, "Bir küveti su ile dolduruyoruz. Sonra hastaya üç şey veriyoruz. Bir kaşık, bir fincan ve bir kova. Sonra da kişiye küveti nasıl boşaltmayı tercih ettiğini soruyoruz der siz ne yapardınız?" diye sorar.

Adam, "Ooo! Anladım. Normal bir insan kovayı tercih eder; çünkü kova, kaşık ve fincandan büyük."

"Hayır" der doktor, "normal bir insan küvetin tıpasını çeker."

Ders: Akıl, sadece bize sunulanlar dışında çözüm bulmaktır.

Özge'nin Belirlediği Özellikler	Kaç Numaralı Öğe
Yazı Tipi: Verdana	
Yazı Boyutu: 11 Punto	
Yazı Rengi: Siyah	
Başlık: Kırmızı	
Başlık: Üstü çizili	
Sayfa Konumu: Ortalı Yazılmış	
Yazı Gölge Rengi: Mavi	
"Normal bir insan küvetin tıpasını çeker" sözü vurgulu yazılmış.	
Vurgu Rengi: Kırmızı	
Satır Aralıkları: 1, 15 nk	

Neler Öğrendim?

Bugün öğrendiğim kavramlar:

Öğrendiklerinizi nerelerde kullanabileceğinizi düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

Öğrenirken zorlandıklarım:

Zorlandığımızda ne yaptınız?

.....

.....

.....

Word programını öğrenmeye yeni başlayacak kişilere bugün öğrendiklerinizle ilgili hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

Tavsiyeleriniz

• Yazıya uygulayacağın özelliklerin dışındaki özellikleri iptal etmeyi unutmalısınız.

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Yeni konuda başarınızı artırmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?

.....

.....

.....

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Merhaba, buraya kadar olan kısımda Word programında metin biçimlendirme işlemlerini uyguladınız. Hem eksiklerinizi fark etmeniz hem de buraya kadar olan kısım ile ilgili yaşadıklarınızı paylaşmanız için aşağıdaki günlük sayfasını doldurmanız gerekiyor 😊

Sevgili günlük,

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Ölçme ve Değerlendirme

Öğrenme etkinlikleri 2’i tamamladınız. Öğrenme etkinliklerinde öğrendiklerinize göre aşağıdaki tabloyu doldurarak kendinizi değerlendiriniz.

Performans Testi

Ad:		
Soyad:		
Numara:		
Açıklama: Aşağıda listelenen işlem basamaklarını gerçekleştirebiliyorsanız “Evet” gerçekleştiremiyorsanız “Hayır” seçeneğinin altına “X” işaretini koyunuz.		
Gözlemlenecekler	Evet	Hayır
Yazı tipi özelliklerini kullanabildiniz mi? (Kalın, italik vb.)		
Madde işareti ve numaralandırma özelliklerini kullanabildiniz mi?		
Hizalama seçeneklerini kullanabildiniz mi?		
Bul ve değiştir seçeneklerini kullanabildiniz mi?		
Değerlendirme: Performans testinde herhangi bir işlem basamağında eksiğiniz yoksa yeni öğrenme etkinliğine geçebilirsiniz. Eksiğiniz varsa o işlem basamağına geri dönüp bunu tamamlamalısınız.		

Öğrenme
Etkinliği-3

Kazanım:

Kelime işlemcide hazırladığı metne, şekil, resim, tablo gibi nesnelere ekleyerek metni zenginleştirir.

Resim-küçük resim ekleme, tablo oluşturma, şekil ekleme, smartart grafikleri ekleme ve wordart metinleri ekleme özelliklerine yer verilecektir.

Süre: 5 Ders Saati

Aşağıdaki Neler Biliyorum? Bölümü sizi derse hazırlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bölüm içerisinde bulunan açıklamaları inceleyerek tartışınız.

Neler Biliyorum?

yetiştirilmektedir.

Bartın, Karadeniz bölgesinde bulunan Karabük - Zonguldak ve Kastamonu şehirleriyle komşu olan küçük bir şehirdir. Şehrin merkez nüfusu 56.600 kişidir. Ayrıca Bartın, tarihe tanıklık eden Amasra ilçesiyle meşhurdur. Şehirde lezzetli ünlü çilek

1. Yukarıdaki gibi resimlerin, şekillerin, grafiklerin bir konuyu anlatırken, bilgi verirken, konuyu desteklemek amacıyla kullanılması ne gibi faydalar sağlar?

.....
.....
.....
.....

2. Aşağıda verilen nesnelere hangi dersin ödevini yaparken hangi amaçla kullanırsınız?

Resim: Sosyal bilgiler dersinde meslekleri tanıtırken örnek kişilerin resimlerini kullanırım.

Tablo:.....
.....

Şekil:.....
.....

Grafik:.....
.....

Word programında hazırladığımız metinleri daha etkili hale getirmek için verdiğimiz bilgileri güçlendirecek tablo, resim, şekil gibi nesnelere faydalanılabilmektedir. Bu nesnelere eklemek için genellikle ekle sekmesi kullanılmaktadır. Aşağıda bu nesnelere eklenme yöntemleri ve özellikleri ile ilgili bilgiler verilmektedir.

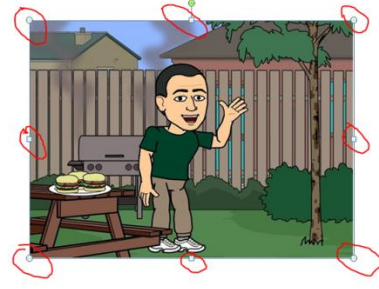
3. Dosyadan Resim Ekleme

Daha önce bilgisayarımıza kaydettiğimiz bir resmi belgemize eklemek için **Ekle Sekmesi**→**Resim** komutu kullanılmaktadır. Karşımıza gelen pencereden resim seçilir ve eklenir.

Şekil 27: Dosyadan resim ekleme

Resim eklendikten sonra resmin etrafında çıkan kare ve daire şeklindeki küçük kutucuklar sayesinde resmi, büyütüp küçültmemiz mümkündür.

Şekil 28: Resim Boyutlandırma

4. Küçük Resim Ekleme

Word programının bize sunduğu resimlerden faydalanmak için kullandığımız resimler “küçük resim” olarak adlandırılmaktadır.

Küçük resim eklemek için Ekle sekmesi → Küçük Resim komutu kullanılır.

Şekil 29: Küçük resim ekleme

Karşımıza gelen küçük resim arama penceresinde aramak istediğimiz resmin adını yazıp aratırız.

Gelen resimler arasından istediğimizi seçip bir kez üzerinde tıkladığımızda küçük resim eklenecektir.

Eklenecek resmin etrafında Şekil 20’de görüldüğü gibi kare ve daire şeklinde çıkan kutucuklar sayesinde boyutlandırılabilir.

Şekil 30: Küçük resim arama penceresi

a. Resim- Küçük Resim Düzenleme

Dosyadan resim veya küçük resim ekledikten sonra dilersek bu resimleri düzenleyebiliriz. Düzenleme işlemleri için resme bağlı olarak gelen resim araçları bağlamsal sekmesini kullanmamız gereklidir. Bu bağlamsal sekmede resmin ayarlarını değiştirebilir, resmin gereksiz kısımlarını kırma seçeneği ile kesebilir, resme stil uygulayabiliriz.

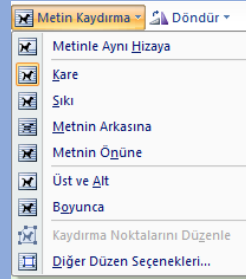

Düşünelim: Word programında eklediğiniz bir resim, şekil veya grafiği silmek için sizce ne yapmak gerekir?

Şekil 31: Resim- küçük resim düzenleme

Resim veya küçük resim eklediğinizde eklenen resmin yanına yazı ekleyebilmeniz için **Metni Kaydırma** seçeneklerini kullanmanız gerekebilir. Metni kaydırma ile metnin yanına, üstüne, altına vb. konumlara yazı ekleyebilirsiniz. Metni kaydırma seçeneklerine, resmin üstünde farenin sağ tuşuna basarak ulaşabilirsiniz.

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek siz de belgenize bir resim ekleyip düzenleyin.

Hazırladığınız belgeyi "Ders Etkinliklerim" klasörüne kaydetmeyi unutmayın ☺

Uygulama Adımları:

1. Yeni bir belge oluşturunuz.
2. Belgeye küçük resim seçeneğini kullanarak bir resim ekleyiniz. (Uyku yazdığınızda metindeki resmi bulabilirsiniz)
3. Resmin boyutunu değiştirmek için resmin kenarlarında ve köşelerinde çıkan kutucukları kullanınız.
4. Resmi düzenlemek için resim araçlarını kullanınız.
5. Metni kaydırma özelliklerini kullanarak resmin yanına yazı yazılmasını sağlayınız.
6. Metni; 12 punto boyutunda, Arial yazı tipinde ve koyu yeşil olarak yazınız.
7. Hazırladığınız belgeyi sorumluluk adıyla klasörünüze kaydediniz.

“BİZ SENİ UYANIK BİLİRDİK...”

İstanbul'da kenar semtlerden birinde oturan yaşlı bir kadın, o zamanın padişahı Kanuni'nin huzuruna çıkmak istediğini saraydaki görevlilere bildirir. Bunun üzerine sultanın karşısına çıkarılır. Yaşlı kadın:

Evinin soyulduğunu ve bu olaydan padişahın sorumlu olduğunu söyleyerek, şikâyetinde bulunur. Bunun üzerine hiddetlenen Kanuni:

-Bana bak kadın, sen niçin bu kadar derin uyku uyudun da evinin soyulduğunu duymadın? deyince, yaşlı kadın:

Padişahım! Kusura bakma, biz seni uyanık bildik, onun için evimizde rahat uyuyorduk der. Bu cevap üzerine Kanuni utanarak:

-Haklısınız diyerek, kadının çalınan mallarının bedelini kendi malından öder.

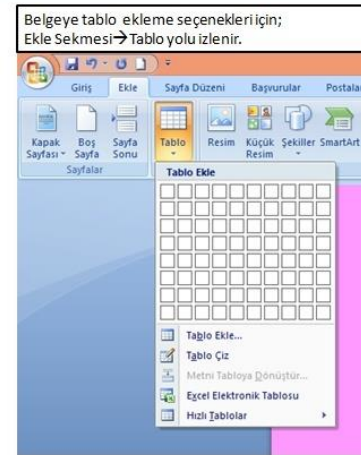
5. Tablo Ekleme

Tablolar bilgileri, özetlemek veya bilgilerin okunmasını kolaylaştırmak için kullanılan nesnelere dir.

Word programında tablo eklemek de mümkündür. Tablo eklemek için **Ekle Sekmesi**→**Tablo** yolu izlenir.

Tablo ekleme seçenekleri açıldığında karşımıza gelen bazı seçenekler ve kullanma şekli aşağıdaki gibidir;

Tablo Ekle: Fareyi kullanarak istediğimiz kadar kutucuğu seçerek tablo eklememizi sağlar.

Şekil 32: Tablo ekle

Tablo ile ilgili bilmeniz gereken 3 kavram bulunmaktadır. Bunlar **satır**, **sütun** ve **hücre**dir. Satırlar, yatay olarak tabloda yer alan kutucuklardır. Sütunlar, dikey olarak tabloda yer alan kutucuklardır. Hücreler ise satır ve sütunların kesiştikleri noktalarda bulunan kutucuklardır.

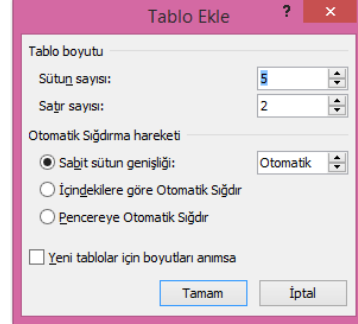
İpucu

1.Sütun ile 2.Satırın Kesiştiği Hücre	

Tablo Ekle... : Bu seçeneğe tıkladığımızda karşımıza gelen şekildeki pencerede satır ve sütun sayısı girerek tablo ekleyebiliriz.

Tablo Çiz: Bu seçenek seçildiğinde ise fare işaretçisi kaleme dönüşür ve siz Word belgesine kalemlerle çiziyormuş gibi tablo ekleyebilirsiniz.

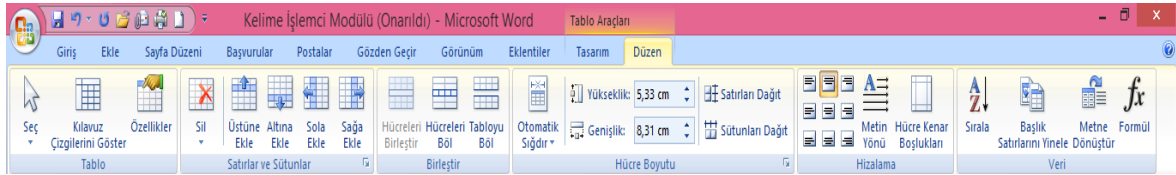
Şekil 33: Satır sütun sayısı belirterek tablo ekle

a. Tablo Düzenleme

Tablo düzenleme işlemlerini gerçekleştirmek için tablo seçiliyken gelen tablo araçları sekmesi kullanılır. Bu sekmelerde tablonun tasarım özellikleri düzenlenebileceği gibi. Tabloya satır ekleme, sütun ekleme, satır ekleme ve silme vb. işlemler gerçekleştirilebilir.

Şekil 34: Tablo araçları tasarım sekmesi

Şekil 35: Tablo araçları düzen sekmesi

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek siz de belgenize bir tablo ekleyip düzenleyin.

Hazırladığımız belgeyi “Ders Etkinliklerim” klasörüne kaydetmeyi unutmayın

1. Yeni bir belge oluşturunuz.
2. Belgeye kalın ve büyük harflerle yazılmış şekilde “BİLGİLERİM” başlığını yazınız.
3. Tablo eklemek için Ekle Sekmesi→Tablo→Tablo Ekle seçeneğini seçiniz.
4. 9 satır ve 2 sütundan oluşan bir tablo oluşturunuz.
5. İlk satırda sütunları birleştirmek için Tablo Araçları→Düzen→ Hücreleri Birleştir kullanınız.
6. Tablonun tasarımını Tablo Araçları→Tasarım seçerek istediğiniz gibi düzenleyiniz.
7. Tabloya kişiye ait bilgileri aşağıdaki gibi giriniz.
8. Hazırladığımız belgeyi “Tablo” adıyla kaydediniz.

Kimlik Bilgilerim

TC Kimlik Numarası:	12345678912
Adı:	Engin
Soyadı:	Eser
Anne Adı:	Fatma
Baba Adı:	Ahmet
Doğum Tarihi:	10.12.2004
Okulu:	Bartın Vali Tefvik Başakar Ortaokulu
Okul Numarası:	833

Eksiklerimi tamamlamam için bana yardım eder misin?

Özge ders başarısını artırmak ve daha düzenli ders çalışmak için okul rehber öğretmeniyle görüşmüştür. Öğretmeni Özge'ye “daha başarılı olabilmen için planlı çalışmalısın ve bunun için de kendine bir ders planı hazırlamalısın” demiştir. Rehber öğretmenin yanından ayrılan Özge, cetvel yardımıyla kendine bir ders çizelgesi hazırlamaya çalışmıştır. Çizimler sırasında oldukça zorlanan Özge tam yorulduğu anda aklına derste işledikleri Word programı ve tablo ekleme özelliği gelmiştir. Word programını açan Özge, ders çizelgesi hazırlamaya koyulmuştur. Bu çizelgeyi hazırlarken Özge'ye yardımcı olabilir misiniz?

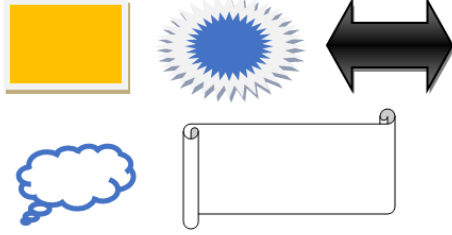
	Haftalık Ders Çizelgem				
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
16:00-17:00	Akşam Yemeği				
17:30-18:00	Türkçe Tekrar	Sosyal Bilgiler Tekrar	Matematik Tekrar	Fen Bilgisi Tekrar	Din Kültürü Tekrar
18:00-18:30	Dinlenme				
18:30-19:30	Matematik Tekrar	Din Kültürü Tekrar	Sosyal Bilgiler Tekrar	Türkçe Tekrar	Matematik Tekrar
20:00-20:30	Dinlenme				
20:30-21:00	Fen Bilgisi	Türkçe Tekrar	Fen Bilgisi Tekrar	Din Kültürü Tekrar	Türkçe Tekrar
21:00-21:30	Diş Fırçala-Yatmaya Hazırlık				

Özge çizelgeyi hazırlarken..... satır ve .....sütundan oluşan bir tablo eklemiştir. Özgenin eklediği bu tabloda ..... hücre bulunmaktadır. Ekleme işlemini Ekle Sekmesi→..... yolunu izleyerek yapmıştır. Özge “Haftalık Ders Çizelgem” başlığını Tablo araçları→Düzen→ ..... özelliğini kullanarak tablo çizgilerini yok edip, tablo başlığını ortalayabilir. Silmek istediği herhangi bir satır ya da sütun olursa da bunu Tablo Araçları → ..... →Sil yolunu izleyerek silebilir.

6. Şekil Ekleme

Word programında şekiller, metinleri zenginleştirmek veya konuları özetlemek için kullanılan nesnelere. Şekiller bir daire, kare, üçgen olabileceği gibi yön gösteren ok işaretleri, belirtme çizgileri veya yıldız da olabilirler.

Şekil Ekleme için **Ekle Sekmesi**→**Şekiller** yolu izlenir. İstenilen şekil seçildikten sonra Word belgesine fare yardımı ile çizilir.

Şekil 36: Şekil örnekleri

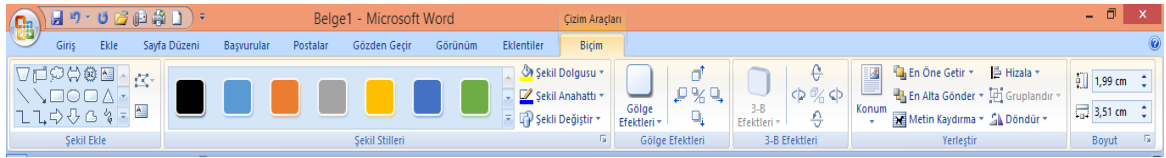

Şekil 37: Şekil ekleme

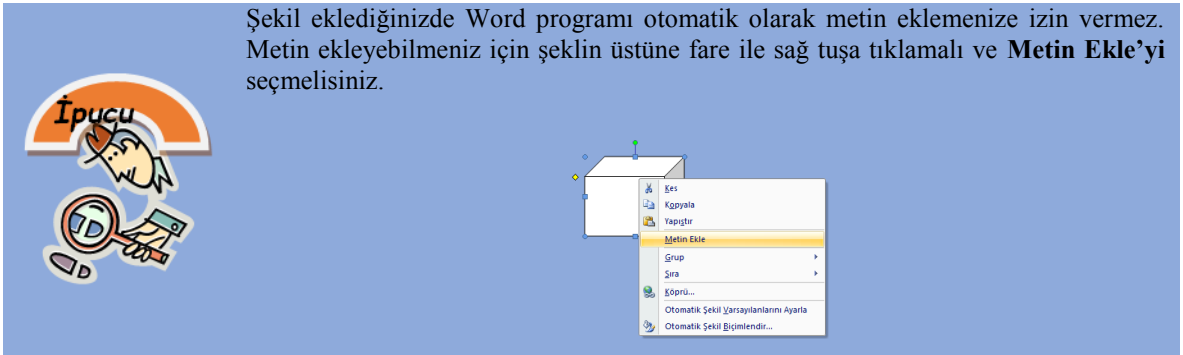
a. Şekil Düzenleme

Şekil düzenleme işlemleri için Word programı bize Çizim araçları bağlamsal sekmesini sunmaktadır. Bu sekmenin aktif olabilmesi için mutlaka üzerinde düzenleme yapılacak olan şekil seçili olmalıdır.

Çizim araçları bağlamsal sekmesinde şekil stilleri belirleyebilir, gölge verebilir, 3-B efektlerinden ve hizalama seçeneklerinden faydalanabilirsiniz.

Şekil 38: Çizim araçları bağlamsal sekmesi

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek siz de belgenize bir şekil ekleyip düzenleyin.

Hazırladığınız belgeyi “Ders Etkinliklerim” klasörüne kaydetmeyi unutmayın
😊

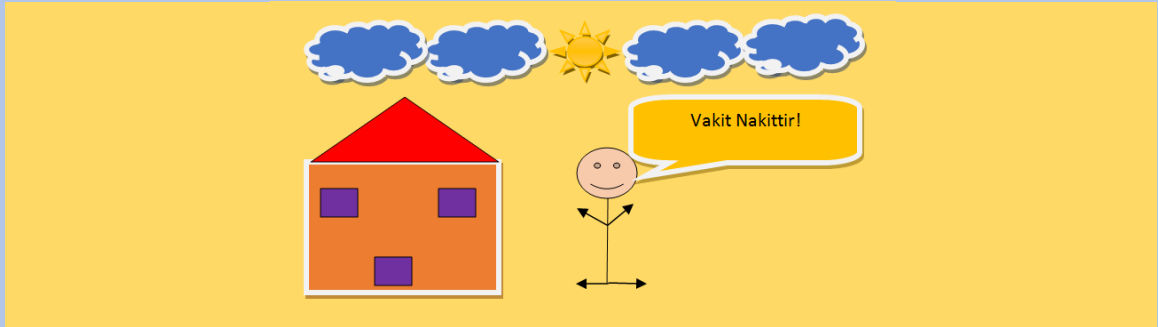
Uygulama Adımları:

1. Yeni bir belge oluşturunuz.
2. Ekle→Şekiller yolunu izleyerek aşağıdaki geometrik şekilleri oluşturunuz.
3. Ekleme işleminden sonra, şekil seçiliyken Çizim Araçları→Biçim yolunu izleyerek renklendiriniz.
4. Şekillerin üzerine isimlerini yazınız.
5. Uygulamayı “Şekiller” adıyla uygulama klasörünüze kaydediniz.

Eksiklerimi tamamlamam için bana yardım eder misin?

Özge evde canı sıkıldığı bir gün bilgisayar başına oturmuş ve Word programının özelliklerini karıştırmaya başlamıştır. Bir süre böyle devam ettikten sonra aşağıdaki gibi bir resim yaptığını fark etmiştir. Rastgele özellikleri kullanarak yaptığı için bu resmi nasıl hazırladığını tam olarak hatırlamamaktadır.

Şekil 39: Özge'nin hazırladığı resim

Sizce Özge bu resmi hangi özellikleri kullanarak, hangi adımları izleyerek gerçekleştirmiştir?

Bulut eklemek için.....

Ev yapmak için.....

Çöp adam yapmak için.....

Güneş yapmak için.....

Konuşma penceresi eklemek için.....

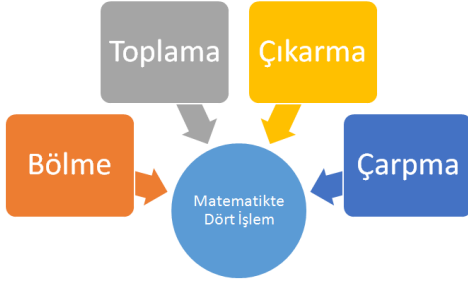

Düşünelim: Sizce Word programı resim yapmak için kullanışlı bir program mı?

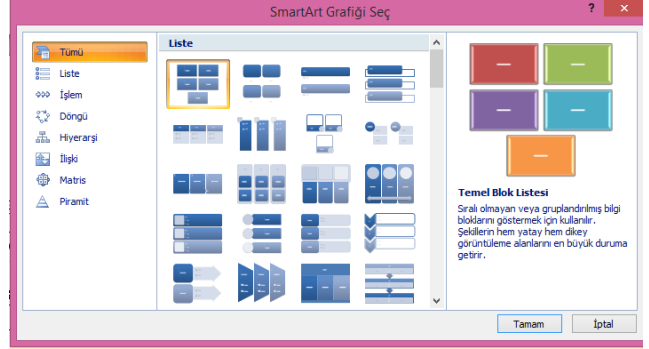
6. SmartArt Grafiği Ekleme

Bilgiyi görsel olarak ifade etmek için kullanılan, grafik listeleri, venn şemaları gibi grafikleri eklemeye yarayan seçenektir.

SmartArt eklemek için **Ekle→SmartArt** yolu izlenir.

Şekil 40: Örnek SmartArt grafiği

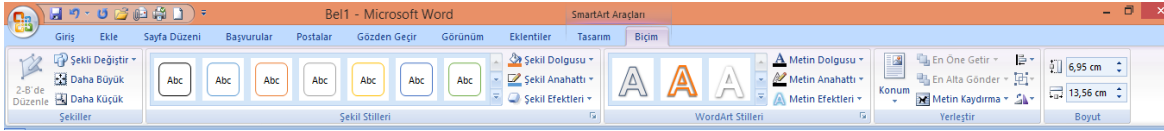
Şekil 41: SmartArt grafiği seçme penceresi

a. SmartArt Grafiği Düzenleme

Smartart grafiği ekledikten sonra düzenleme işlemleri için SmartArt grafiği seçiliyken karşımıza gelen Tasarım veya Biçim bağlamsal sekmeleri kullanılabilir.

Şekil 42: SmartArt araçları tasarım sekmesi

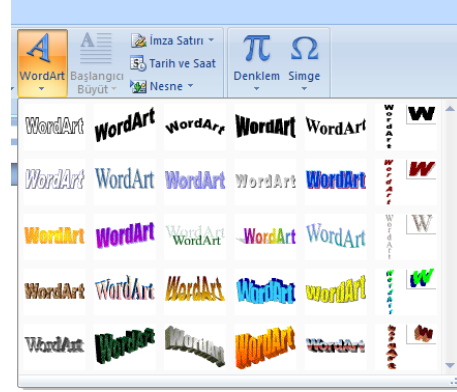

Şekil 43: SmartArt araçları biçim sekmesi

7. WordArt Ekleme

Word programında belgenizin ilgi çekici bir hale gelmesi için dekoratif metinler eklemenizi sağlayan özellik WordArt komutu ile sağlanır.

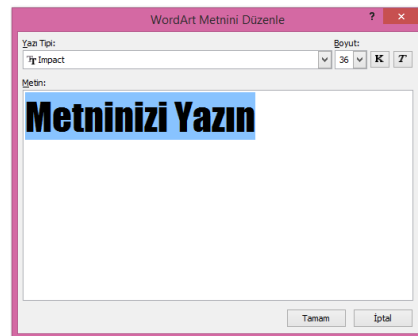
WordArt eklemek için **Ekle Sekmesi**→ **Metin Grubundaki**→**WordArt** yolu izlenir. Karşınıza çıkan dekoratif yazı stillerinden birini seçtiğinizde bir pencere açılır ve sizden buraya metin eklemeniz istenir. Tamam butonuna tıkladığınızda dekoratif yazınız hazır hale gelecektir.

Şekil 44: WordArt yazı stili belirleme ekranı

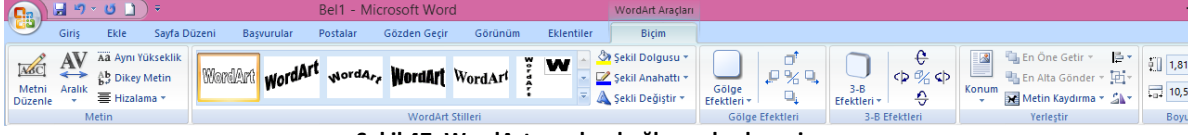
Şekil 45: WordArt örneği

Şekil 46: WordArt metin düzenleme penceresi

a. WordArt Metinlerini Düzenleme

WordArt nesnelerini düzenlemek için eklediğiniz WordArt nesnesi seçili durumdayken karşınıza gelen WordArt Araçları Biçim bağlamsal sekmesini kullanabilirsiniz.

Şekil 47: WordArt araçları bağlamsal sekmesi

Düşünelim: WordArt günlük hayatta nerelerde işimize yarar?

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek siz de belgenize bir SmartArt ve WordArt nesnesi ekleyip düzenleyin.

Hazırladığınız belgeyi "Ders Etkinliklerim" klasörüne kaydetmeyi unutmayın 😊

Uygulama Adımları:

1. Yeni bir belge oluşturunuz.
2. Ekle Sekmesi → Metin → WordArt yolunu izleyiniz.
3. Kendiniz için bir yazı stili seçiniz.
4. "Matematikte Dört İşlem" yazınız ve tamam butonuna tıklayarak ekleme işlemi tamamlayınız.
5. Ekle Sekmesi → Çizimler → SmartArt yolunu izleyerek aşağıda verilen şekli bulunuz ve seçiniz.
6. Gerekli düzenlemeleri yapınız.
7. Hazırladığınız belgeyi SmartArt Örneği ismiyle Ders Etkinliklerim klasörüne kaydediniz.

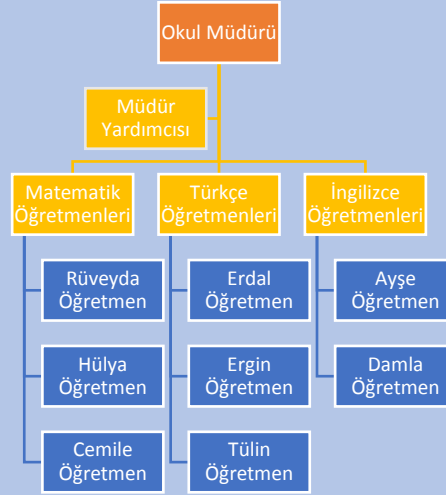

Eksiklerimi tamamlamam için bana yardım eder misin?

Hüseyin Öğretmen ödev olarak Özge ve sınıf arkadaşlarından okuldaki hiyerarşiyi gösteren bir şekil hazırlamalarını istemiştir. Özge kâğıt kalem kullanarak bir şekil ortaya çıkarmaya çalışmış fakat şeklin güzel olmadığını düşünmüştür. Sonunda şekli bilgisayarda hazırlamaya karar vermiştir. İlk olarak ekle sekmesindeki şekiller seçeneğini kullanmayı düşünen Özge şekiller arasındaki bağlantıyı kurmakta zorlanmıştır. Bir süre hazırladığı şekle bakan Özge'nin aklına birden SmartArt grafikleri gelmiş ve kısa sürede SmartArt grafiklerini kullanarak aşağıdaki gibi bir şekil ortaya çıkarmıştır.

Okulumdaki Hiyerarşi

Özge'nin daha fazla ders adını girebilmesi için ders adının yazılı olduğu son şekli (İngilizce Öğretmenleri) seçip üzerinde sağ tıklayarak şekil ekle seçeneğinden ..... seçmesi gerekmektedir. Ders adını girdikten sonra altına öğretmenlerin isimlerini girmek için eklediği şeklin üzerinde sağ tıklayıp şekil ekle seçeneğinden .....seçmesi gerekmektedir. Daha sonra şeklin rengini değiştirmek içinde SmartArt Araçları→.....→Renk Değiştir yolunu izlemesi gerekmektedir.

Neler Öğrendim?

Bugün öğrendiğim kavramlar:

Öğrendiklerinizi nerelerde kullanabileceğinizi düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

Öğrenirken zorlandıklarım:

Zorlandığımızda ne yaptınız?

.....

.....

.....

Word programını öğrenmeye yeni başlayacak kişilere bugün öğrendiklerinizle ilgili hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

Tavsiyeleriniz

• SmartArt grafiklerine nasıl şekil eklediğini tam olarak öğrenmelisin.

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Yeni konuda başarınızı artırmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?

.....

.....

.....

Merhaba, buraya kadar olan kısımda Word programında belgeye resim, şekil, grafik gibi nesnelere eklemeyi öğrendiniz. Eksiklerinizi fark etmeniz hem de buraya kadar olan kısımla ilgili yaşadıklarınızı paylaşman için aşağıdaki günlük sayfasını doldurmanız gerekiyor 😊

Sevgili günlük,

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Ölçme ve Değerlendirme

Öğrenme etkinlikleri 3'ü tamamladınız. Öğrenme etkinliklerinde öğrendiklerinize göre aşağıdaki tabloyu doldurarak kendinizi değerlendiriniz.

Performans Testi

Ad:		
Soyad:		
Numara:		
Açıklama: Aşağıda listelenen işlem basamaklarını gerçekleştirebiliyorsanız “Evet” gerçekleştiremiyorsanız “Hayır” seçeneğinin altına “X” işaretini koyunuz.		
Gözlemlenecekler	Evet	Hayır
Resim ekleyebildiniz mi?		
Küçük resim ekleyebildiniz mi?		
Şekil ekleyebildiniz mi?		
SmartArt grafiklerini ekleyebildiniz mi?		
WordArt metinleri ekleyebildiniz mi?		
Tablo ekleyebildiniz mi?		
Eklediğiniz nesnelere düzenleyebildiniz mi?		
Değerlendirme: Performans testinde herhangi bir işlem basamağında eksisiniz yoksa yeni öğrenme etkinliğine geçebilirsiniz. Eksisiniz varsa o işlem basamağına geri dönüp bunu tamamlamalısınız.		

Öğrenme
Etkinliği-4

Kazanım:

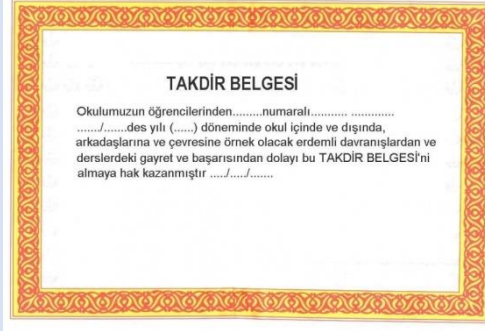
Kelime işlemci programında sayfayı yapılandırır.

Kenar boşluklarını ayarlama, sayfaya kenarlık ekleme, sayfa rengini değiştirme, sayfaya filigran ekleme, sayfa yönünün değiştirme, sayfaya numara ekleme özellikleri ne yer verilecektir.

Süre: 3 Ders Saati

Aşağıdaki Neler Biliyorum? Bölümü sizi derse hazırlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bölüm içerisinde bulunan açıklamaları inceleyerek tartışınız.

Neler Biliyorum?

Dönem sonunda karne ile birlikte başarılı öğrencilere takdir belgesi verildiğini biliyorsunuz. Yukarıda örneği de verilen takdir belgesini siz Word programında hazırlamak isterseniz hangi özellikleri kullanmanız gerekecektir?

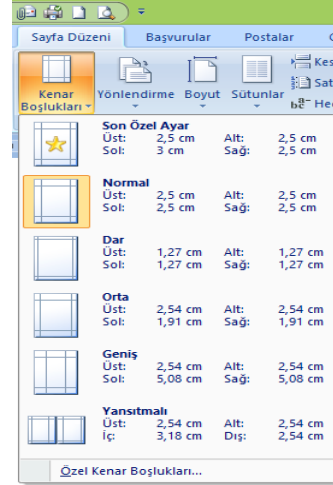
1. Başlığı kalın yaparım.
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Word programında hazırlayacağınız belgenin sayfa görüntüsünde değişiklikler yapmanız mümkündür. Bu değişiklikler sayesinde belgeniz daha ilgi çekici olabileceği gibi kenar boşluğu ayarlarında değişiklik yaparak çalışma alanını genişletebilir, sayfayı sütunlara bölerek farklı bir yapı oluşturabilirsiniz.

1. Kenar Boşluklarını Ayarlama

Word programında hazırlanacak belgenin kenarlarında bırakılacak olan boşlukları belirlemeniz mümkündür. Bu işlem için **Sayfa Düzeni Sekmesi**→ **Sayfa Yapısı Grubu**→ **Kenar Boşlukları** komutunu kullanabilirsiniz.

Açılan pencerede programın size sunduğu seçeneklerden herhangi birini seçebileceğini gibi kendi özel ayarlarınızı da belirleyebilirsiniz.

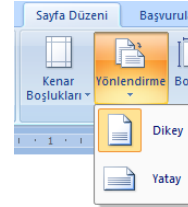

Şekil 48: Kenar boşlukları seçenekleri

2. Sayfayı Yönlendirme

Word programında sayfayı yatay olarak kullanmanız gereken durumlarda sayfanın yönünü değiştirmeniz mümkündür. Sayfa yönü ile ilgili seçecekleri görmek veya değişiklik yapmak için; **Sayfa Düzeni Sekmesi**→ **Sayfa Yapısı Grubu**→ **Yönlendirme** yolunu izleyebilirsiniz.

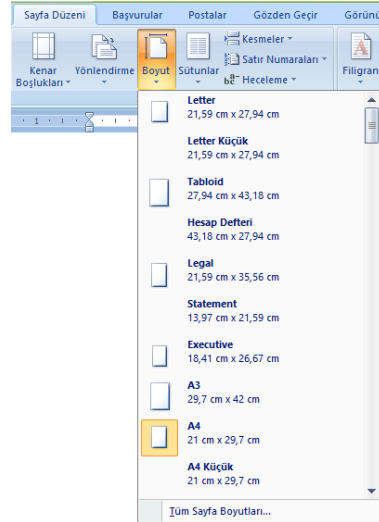
Karşınıza iki seçenek geldiğini göreceksiniz. Seçeneklerden birini belirleyip belgenize uygulayabilirsiniz.

Şekil 49: Sayfa yönünü değiştirme seçenekleri

3. Sayfanın Boyutunu Değiştirme

Word programında farklı uygulamalar için bazen farklı sayfa boyutları gerekebilir. Böyle durumlarda **Sayfa Düzeni Sekmesi**→ **Sayfa Yapısı**→ **Boyut** yolu izlenir ve karşınıza çıkan seçeneklerden size uygun olanı seçebilirsiniz.

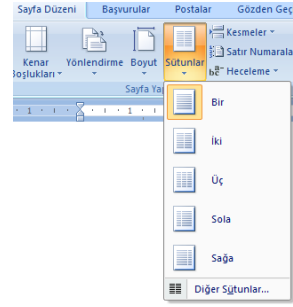
Şekil 50: Sayfa boyutu seçenekleri

Word programı ilk açıldığında kağıt boyutu A4 olarak ayarlıdır. A4 kağıdı çizgisiz dosya kağıdına denk gelmektedir.

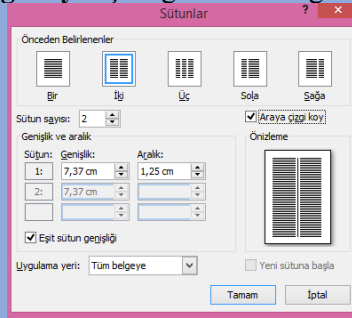
4. Sayfayı Sütunlara Bölme

Word programında açılan bir belgeyi sütunlara bölüp kullanmanız mümkündür. Böyle bir gereksinim olduğunda **Sayfa Düzeni Sekmesi**→ **Sayfa Yapısı Grubu**→ **Sütunlar** yolunu izleyerek sayfanızı sütunlara ayırıp kullanabilirsiniz.

Şekil 51: Sayfayı sütunlara ayırma seçenekleri

Word programında sütunların arasına çizgi koyabilirsiniz. Bu işlemi sayfayı sütunlara ayırırken gerçekleştirmek için **Sayfa Düzeni Sekmesi**→**Sayfa Yapısı**→**Sütunlar**→**Diğer Sütunlar** yolu izlenerek ulaşılan **Sütunlar** penceresinde **araya çizgi koy** seçeneği aktif hale getirilmelidir.

Şekil 52: Sayfayı sütunlara ayırma ve araya çizgi koyma

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek siz de sayfanızı yapılandırın.

Hazırladığınız belgeyi "Ders Etkinliklerim" klasörüne kaydetmeyi unutmayın ☺

Uygulama Adımları:

- 1.Yeni bir belge oluşturunuz.
2. Belgeyi yatay olarak ayarlayınız.
3. Belgenin kenar boşluklarını "dar" seçiniz.
- 4.Belgeyi 3 sütuna bölün.
5. Birinci sütuna 23 Nisan konulu birinci şiiri yazınız.
6. İkinci sütuna Atatürk ve Bayrak resimlerini yapıştırın.
6. Üçüncü Sütuna 23 Nisan konulu ikinci şiiri ekleyiniz.
7. Uygulamanızı kaydediniz.

23 NİSAN GÜNÜ
Bayram yapar çocuklar,
23 Nisan günü
Büyük bir sevinç kaplar,
Bütün yurdun üstünü
Bin dokuz yüz yirmide
Duyuldu halkın sesi
Açıldı bu tarihte
Büyük Millet Meclisi
Bugün edildi ilan
Yeni bir Türk devleti
Bundan, 23 Nisan
Sevindirir milleti
İ. Hakkı SUNAT

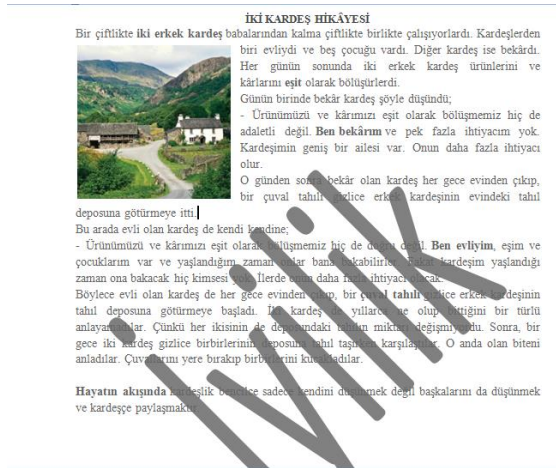

23 NİSAN
Nasıl sevinmez insan?
Bugün 23 NİSAN.
Bak süslenmiş dört bir yan,
Yaşasın 23 Nisan
Millet Meclisi kurduk,
Düşmanı yurttan kovduk.
Hürriyete kavuştuk;
Yaşasın 23 Nisan.
Egemenlik ulusun,
Sen bir Türk oğlusun.
Yurdumuzu korursun,
Yaşasın 23 Nisan.
Bugün gençlik günüdür.
Türklerin düğünüdür.
Milletimin ünüdür.
Yaşasın 23 Nisan.
SAMİ TUNCA

Şekil 53: Uygulamanın tamamlanmış hali

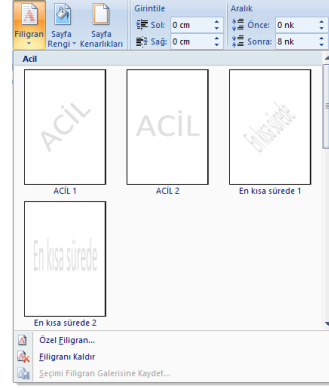
5. Sayfaya Filigran Ekleme

Belgelerin arkasına eklenen ve genellikle silik bir şekilde görünen metinler veya resimler filigran olarak adlandırılır. Word programında filigran eklemek mümkündür. Bu özelliği kullanmak için **Sayfa Düzeni Sekmesi→Sayfa Arka Planı Grubu→Filigran** yolu izlenerek seçeneklere ulaşılır.

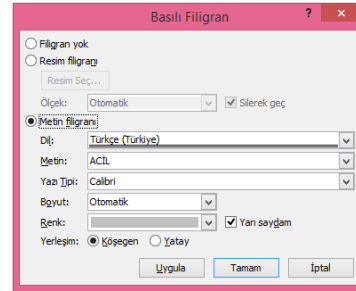

Şekil 54: Filigran örneği

Eğer kendinize özel bir filigran eklemek istiyorsanız veya sayfadaki filigranı düzenlemek istiyorsanız açılan seçeneklerden **özel filigranı** seçmelisiniz. Karşınıza gelen pencereden resim veya metin filigranı seçerek işlemleri gerçekleştirebilirsiniz.

Şekil 55: Filigran ekleme seçenekleri

Şekil 56: Özel filigran penceresi

Herhangi bir Word belgesinde sayfaya yerleştirilmiş olan filigranı kaldırmak isterseniz **Sayfa Düzeni Sekmesi→Sayfa Arka Planı Grubu→Filigran→Filigranı Kaldır** yolunu izlemelisiniz.

6. Sayfanın Rengini Değiştirme

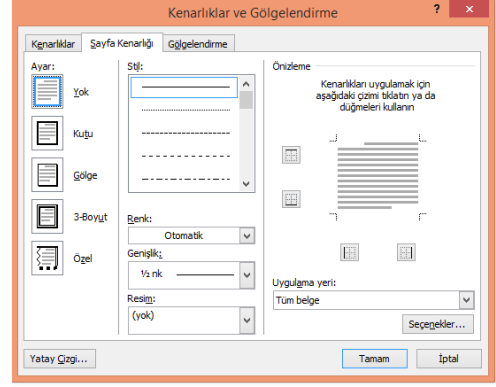
Word programında metinlerin rengini değiştirebildiğiniz gibi sayfanın rengini de değiştirebilirsiniz. Sayfanın rengini değiştirmek için **Sayfa Düzeni→Sayfa Arka Planı→Sayfa Rengi** yolu izlenir. Karşınıza gelen pencereden renk seçimi yapabilirsiniz.

Şekil 57: Sayfa rengi değiştirme seçenekleri

7. Sayfaya Kenarlık Ekleme

Word programında belgenize çerçeve ekleyip daha güzel bir görüntü elde edebilirsiniz. Kenarlık eklemek için **Sayfa Düzeni Sekmesi**→**Sayfa Arka Planı Grubu**→**Kenarlık** yolu izlenir. Karşımıza gelen pencereden çizgilerden veya resimlerden oluşturulmuş kenarlıklar seçilip belgeye uygulanabilir.

Şekil 58: Kenarlık ekleme penceresi

Word programı ilk açıldığında kağıt boyutu **A4** olarak ayarlıdır. A4 kağıdı çizgisiz dosya kağıdına denk gelmektedir.

Ürün dosyanıza yeni bir uygulama kaydetme zamanı!

Aşağıdaki adımları izleyerek siz de belgenizi düzenleyin.

Hazırladığınız belgeyi "Ders Etkinliklerim" klasörüne kaydetmeyi unutmayın 😊

Uygulama Adımları:

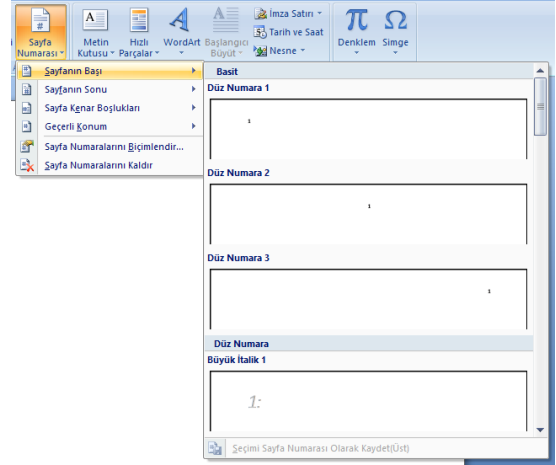
- 1.Yeni bir belge açınız.
2. Belgenizin sayfa yönünün yatay olarak ayarlayınız.
3. Belgenizin kenar boşluklarını "dar" seçiniz.
4. Belgenizin sayfa rengini ayarlayınız. (Renk Seçimi Serbest)
5. Belgenize filigran ekleyiniz.
6. Belgenize kenarlık ekleyiniz.

Şekil 59: Uygulamanın tamamlanmış hali

8. Sayfaya Numara Ekleme

Hazırladığımız birden fazla sayfadan oluşan belgelerimize sayfa numarası vermeniz gerekebilir. Word programında sayfa numarası eklemek için **Ekle Sekmesi**→ **Üstbilgi-Altbilgi Grubu**→ **Sayfa Numarası** yolu izlenir. Karşınıza gelen seçeneklerden belgenizin hangi konumuna sayfa numarası ekleyeceğinizi seçebilirsiniz.

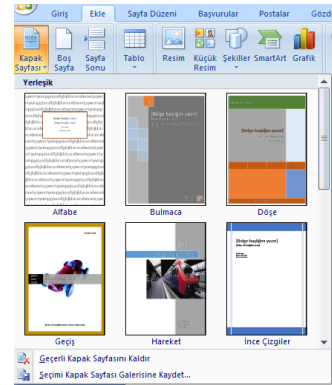
Şekil 60: Sayfa numarası ekleme seçenekleri

Word programında sayfa numarasını kaldırmak için **Ekle**→ **Üstbilgi-Altbilgi grubu**→ **Sayfa numarası**→ **Sayfa numarasını kaldır** yolu izlenir.

9. Sayfaya Kapak Sayfası Ekleme

Kapak sayfası, Word programı tarafından belgenin ilk sayfası olarak ayarlanan, dokümanla ilgili genel bilgilerin yer aldığı sayfadır. Word programında hazırladığımız bir ödev, rapor ya da herhangi bir belgeye kapak sayfası eklemeniz mümkündür. Kapak sayfası eklemek için **Ekle Sekmesi**→**Sayfalar Grubu**→ **Kapak Sayfası** yolu izlenir. Karşınıza gelen seçeneklerden biri belirlenerek gerekli düzenlemeler yapılır.

Şekil 61: Kapak sayfası ekleme seçenekleri

10. Boş Sayfa Ekleme

Hazırladığımız bir belgenin sayfaları arasında boş sayfa eklemenizi gerektirecek durumlarla karşılaşabilirsiniz. Böyle durumda **Ekle Sekmesi**→**Sayfalar Grubu**→**Boş Sayfa** yolunu izleyerek belgenize boş bir sayfa ekleyebilirsiniz.

Şekil 62: Boş sayfa ekleme

Eksiklerimi tamamlamam için bana yardım eder misin?

Özge, Türkçe dersinden proje ödevi almıştır. Projesini tamamladığında öğretmenine göstermiş. Öğretmeni Özge'ye; “projenin raporunu da hazırlamalısın” demiştir. Rapor yazması gerektiğini öğrenen Özge, Word programında raporunu yazmış ve tek eksiğinin kapak sayfası olduğunu fark etmiştir. Word programında kapak sayfasının otomatik olarak eklenebileceğini Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersinde öğrenen Özge raporuna; ..... sekmesi → Sayfalar grubu → Kapak sayfası yolunu izleyerek kapak sayfasını eklemiştir. Raporunu tamamladığını düşünen Özge son kontrolleri sırasında belgede sayfa numarasının bulunmadığını fark etmiştir. Bu işlem için de Ekle sekmesi → ..... grubu → Sayfa numarası yolunu izlemiştir. Raporunu öğretmenine teslim eden Özge projeden yüksek not almıştır.

Neler Öğrendim?

Bugün öğrendiğim kavramlar:

Four horizontal input boxes for writing concepts learned today.

Öğrendiklerinizi nerelerde kullanabileceğinizi düşünüyorsunuz?

Four horizontal dotted lines for writing where you can use what you learned.

Öğrenirken zorlandıklarım:

Four horizontal input boxes for writing difficulties encountered during learning.

Zorlandığımızda ne yaptınız?

Four horizontal dotted lines for writing what you did when you were struggling.

Word programını öğrenmeye yeni başlayacak kişilere bugün öğrendiklerinizle ilgili hangi tavsiyelerde bulunursunuz?

A yellow box labeled "Tavsiyeleriniz" (Your Recommendations) with a large orange arrow pointing right. The arrow contains a list of recommendations, starting with "Belgene sayfa numarası eklemeyi unutmamalısın." followed by four dotted lines for additional suggestions.

Yeni konuda başarınızı artırmak için neler yapmayı planlıyorsunuz?

Four horizontal dotted lines for writing plans to improve success in a new topic.

Merhaba, buraya kadar olan kısımda Word programında belgeye resim, şekil, grafik gibi nesnelere eklemeyi öğrendiniz. Eksiklerinizi fark etmeniz hem de buraya kadar olan kısımla ilgili yaşadıklarınızı paylaşman için aşağıdaki günlük sayfasını doldurmanız gerekiyor 😊

Sevgili günlük,

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Ölçme ve Değerlendirme

Öğrenme etkinlikleri 4'ü tamamladınız. Öğrenme etkinliklerinde öğrendiklerinize göre aşağıdaki tabloyu doldurarak kendinizi değerlendiriniz.

Performans Testi

Ad:		
Soyad:		
Numara:		
Açıklama: Aşağıda listelenen işlem basamaklarını gerçekleştirebiliyorsanız “ Evet ” gerçekleştiremiyorsanız “ Hayır ” seçeneğinin altına “ X ” işaretini koyunuz.		
Gözlemlenecekler	Evet	Hayır
Sayfa kenar boşluklarını ayarlayabildin mi?		
Sayfa boyutunu ayarlayabildin mi?		
Sayfanın yönünü değiştirebildin mi?		
Sayfayı sütunlara bölebildin mi?		
Sayfaya filigran ekleyebildin mi?		
Sayfa rengini değiştirebildin mi?		
Sayfa kenarlıklarını değiştirebildin mi?		
Boş sayfa ekleyebildin mi?		
Belgeye kapak sayfası ekleyebildin mi?		
Sayfa numarası ekleyebildin mi?		
Değerlendirme: Performans testinde herhangi bir işlem basamağında eksikliğiniz yoksa yeni öğrenme etkinliğine geçebilirsiniz. Eksikliğiniz varsa o işlem basamağına geri dönüp bunu tamamlamalısınız.		

Öğrenme
Etkinliği-5

Kazanım:

Kelime işlemcide yazdırma işlemlerini gerçekleştirir..

Kelime işlemci programında yazdırma ayarlarını kavrar ve yazdırma işlemi uygular.

Süre: 1Ders Saati

Aşağıdaki Neler Biliyorum? Bölümü sizi derse hazırlamak amacıyla hazırlanmıştır. Bölüm içerisinde bulunan açıklamaları inceleyerek tartışınız.

Neler Biliyorum?

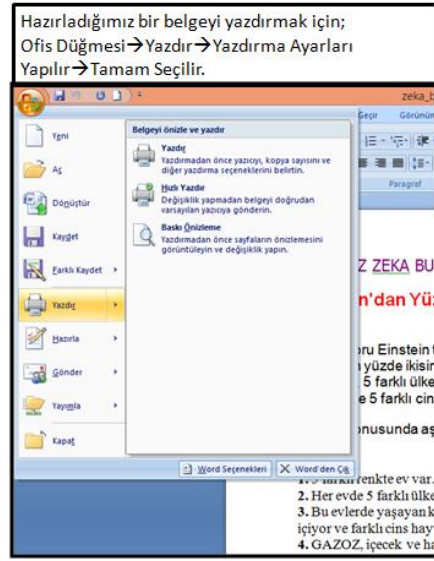
1. Sizce hazırladığımız bir belgenin yazıcıdan çıktı olarak alınması ne gibi faydalar sağlayabilir?

.....

.....

.....

Word programında hazırladığımız bir belgenin çıktısını almak, yazdırmak için ofis düğmesini kullanırız. Yazdırma seçenekleri incelendiğinde karşımıza yazdır, hızlı yazdır, baskı ön izleme seçenekleri gelir. Hızlı yazdır seçildiğinde programın standart ayarları ile ayarlarda değişiklik yapılmadan yazma işlemi gerçekleşir. Baskı ön izleme seçeneğinde ise belgenin yazdırıldığında nasıl olacağı çıktı alınmadan önceki son hali görüntülenir. Yazdır seçildiğinde yazdırma seçenekleri penceresi açılır. Burada gerekli düzenlemeleri yapmak mümkündür. Bu penceredeki genel özellikler aşağıdaki gibidir.

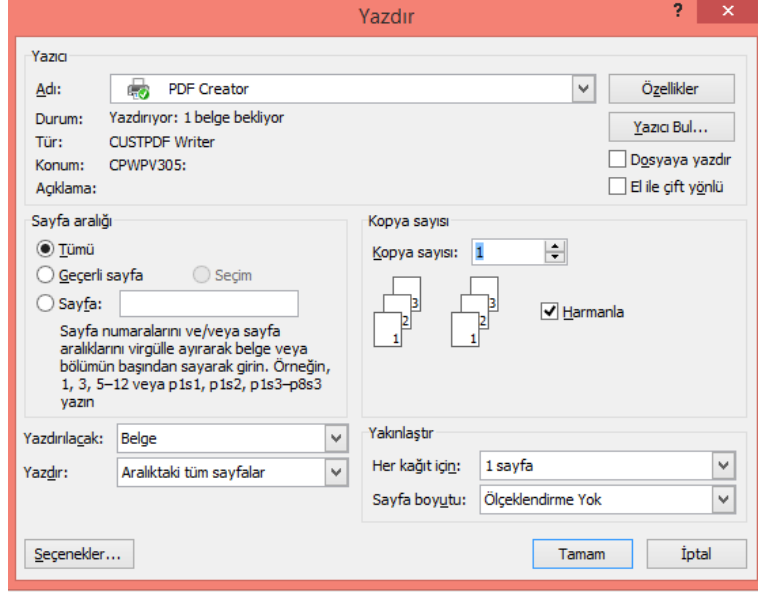

Şekil 63: Belgeyi yazdırma

Yazdırma seçenekleri penceresinde yazıcı adı bölümünden yazıcı seçilebilir. Sayfa aralığı kısmında ise belgenin ne kadarının yazdırılacağı belirlenebilir. Örneğin sadece 5. Ve 8. Sayfa arasındaki sayfalar yazdırılacaksa **Sayfa aralığı**→**Sayfa**→ yolu izlenir. Ardından 5-8 değeri girilerek sadece bu aralıktaki sayfaların yazdırılması sağlanabilir.

Belgede sadece tek veya çift numaralı sayfalar yazdırılacak ise yazdır seçeneği altından tek numaralı sayfalar veya çift numaralı sayfalar seçilebilir.

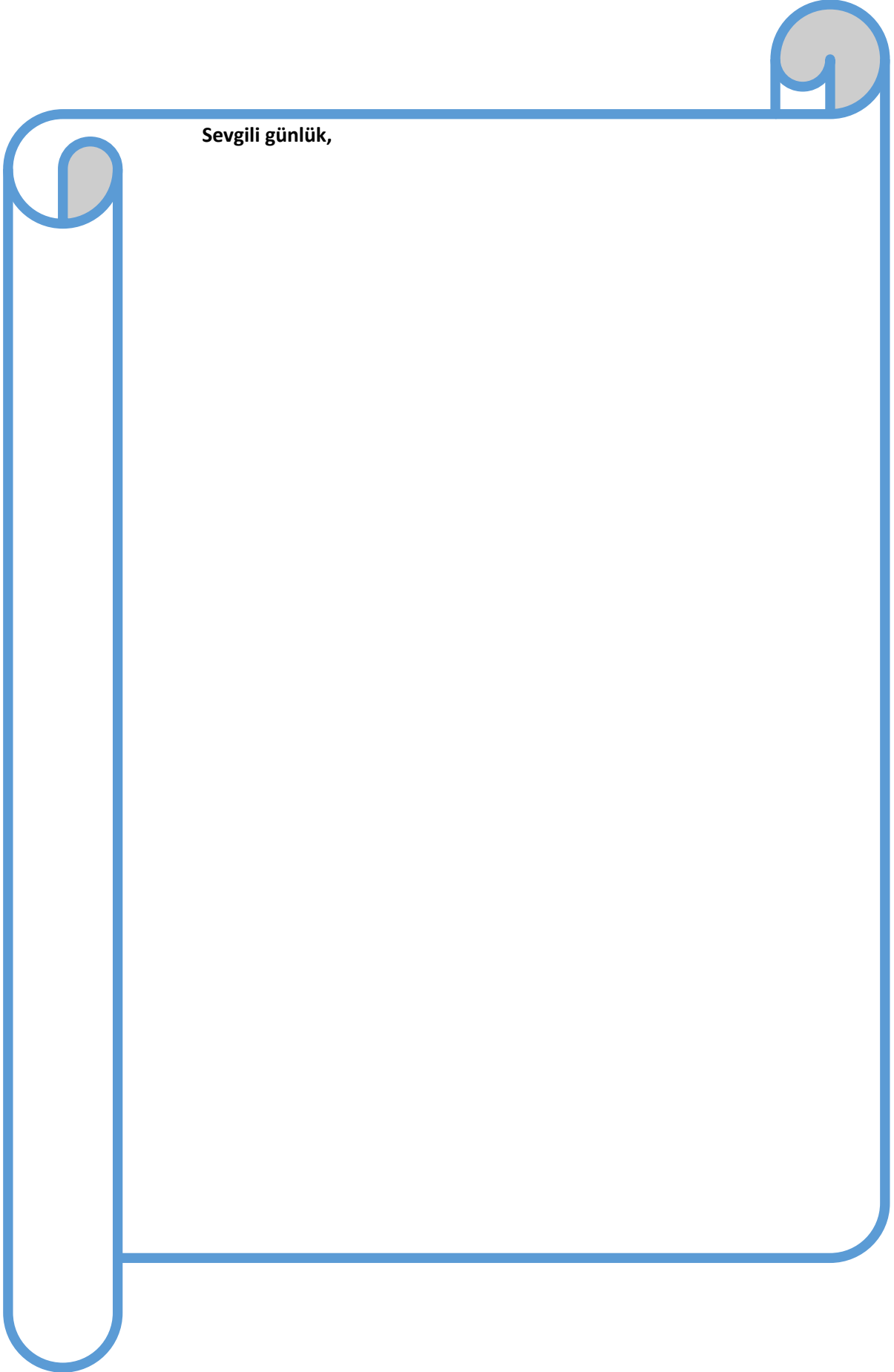
Yazdırma seçenekleri üzerindeki bir diğer ayar ise kopya sayısıdır. Bir belgeden kaç kopya oluşturulacağı kopya sayısı alanından belirlenebilir. Yine bu ayar penceresinde her bir kâğıda kaç sayfanın sığdırılacağı da belirlenebilir. Bu ayarı gerçekleştirmek için her bir kâğıt için kısmında değişiklik yapılır. Sayfa boyutu kısmında ise yazdırma işlemi için kullanılacak belgenin boyutu belirlenir. Örneğin; A4 veya Letter (Mektup) boyutu gibi. Seçenekler kısmında yazdırma ile ilgili gelişmiş ayarlar da gerçekleştirilebilir.

Şekil 64: Yazdırma seçenekleri

Yazdırma penceresine ulaşmak için klavyeden Ctrl+P klavye kısayolu da kullanılabilir.

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Ölçme ve Değerlendirme

Öğrenme etkinlikleri 1'i tamamladınız. Öğrenme etkinliklerinde öğrendiklerinize göre aşağıdaki tabloyu doldurarak kendinizi değerlendiriniz.

Performans Testi

Ad:		
Soyad:		
Numara:		
Açıklama: Aşağıda listelenen işlem basamaklarını gerçekleştirebiliyorsanız “Evet” gerçekleştiremiyorsanız “Hayır” seçeneğinin altına “X” işaretini koyunuz.		
Gözlemlenecekler	Evet	Hayır
Yazdırmayı gerçekleştirebildiniz mi?		
Yazdırma ayarlarını değiştirebildiniz mi?		
Değerlendirme: Performans testinde herhangi bir işlem basamağında eksikiniz varsa o işlem basamağına geri dönüp bunu tamamlamalısınız.		

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Öz Değerlendirme Formu-1

Bu form kendinizi değerlendirebilmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneğe (X) işareti koyunuz. Daha sonraki üç soruda ise (9, 10 ve 11), cevaplarınızı boş bırakılan yerlere yazınız.

Öğrencinin;

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

No:

Öğrencilerin Değerlendireceği Davranışlar	Dereceler		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Başkalarının anlattıklarını ve önerilerini dinledim.			
2. Yönergeyi izledim.			
3. Arkadaşlarımı incitmeden teşvik ettim.			
4. Ödevlerimi tamamladım.			
5. Anlamadığım yerlerde sorular sordum.			
6. Grup arkadaşlarıma çalışmalarında destek oldum.			
7. Çalışmalarım sırasında zamanımı akıllıca kullandım.			
8. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			

9. Bu etkinlikten neler öğrendim?

.....

10. Bu etkinlik sırasında grubumdaki arkadaşlarıma nasıl yardım ettim?

.....

11. Bu etkinlik sırasında en iyi yaptığım şeyler nelerdir?

.....

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Öz Değerlendirme Formu-2

Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneğe (x) işareti koyunuz.

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

No:

	Çok iyi	İyi	Orta	Yetersiz
Ödevlerimi planlı bir şekilde yapmak				
Çalışmamı zamanında tamamlamak				
Başkalarının anlattıklarını ve önerilerini dinlemek				
Anlamadığım yerlerde sorular sormak				
Grup arkadaşlarıma çalışmalarında destek olmak				
Çalışmalarım sırasında zamanımı akıllıca kullanmak				
Anlamadığım yerlerde başkalarından yardım almak				

Akran Değerlendirme Formu

Bu form, gruptaki çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Arkadaşlarınızın bu konudaki görüşlerini almak için formu doldurunuz. Size ayrılan son sütunda da kendinizi değerlendiriniz. Sorulara cevabınız “evet” ise E, “bazen” ise B, “hayır” ise H harfi yazınız.

Grubun Adı: ..... Öğrencinin Adı-Soyadı: .....

	1. Arkadaşıma göre ben	2. Arkadaşıma göre ben	3. Arkadaşıma göre ben	4. Arkadaşıma göre ben	5. Arkadaşıma göre ben	Bana göre ben
Çalışmalara gönüllü katılır.						
Bildiklerini arkadaşlarıyla paylaşır.						
Gerektiğinde arkadaşlarına yardım eder.						
Aldığı görevi zamanında yerine getirir.						
Arkadaşlarının görüşlerine saygılıdır.						
Tartışmalarda kırıncı olmadan konuşur.						

Form tamamlandıktan sonra, arkadaşlarınızın sizin çalışmalarınızla ve davranışlarınızla ilgili genel izlenimlerinde “hayır” seçeneğinin öne çıktığını görürseniz, çalışmalarınızı tekrar gözden geçirmenizde fayda vardır. Ayrıca, arkadaşlarınızın size ilişkin olarak görüşlerinde dikkatinizi çeken ve geliştirmeniz gereken yönlerinizin neler olabileceği konusunda düşünmeniz gerekir.

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

Ürün Dosyası Değerlendirme İçin Dereceli Puanlama Anahtarı

Puan Boyutlar	4 (Örnek Olacak Nitelikte)	3 (Yeterli)	2 (Kabul Edilebilir)	1 (Yeterli Değil)
İçerik	Ürün dosyası, tüm gerekli materyalleri içeriyor.	Ürün dosyası, gerekli materyallerin büyük çoğunluğunu içeriyor.	Ürün dosyası, gerekli materyallerin birazını içeriyor.	Ürün dosyası, gerekli materyallerin çok azını içeriyor.
Seçilen örneklerin özelliği	Örnekler öğrencinin gelişimini ve bilgisini yansıtıyor.	Örnekler öğrencinin gelişimini yansıtıyor fakat bilgilerin bir kısmını yansıtıyor.	Örnekler öğrencinin hem bilgisini hem de gelişimini biraz yansıtıyor.	Örnekler gelişigüzel seçilmiş, gerekli bilgileri ve gelişimi yansıtıyor.
Düzenleme	Ürün dosyası, tam ve düzenli olarak oluşturulmuş. Okuyucu, gerekli her şeyi bulabiliyor.	Ürün dosyası, iyi düzenlenmiş, okuyucu aradığı şeyleri bulmakta çok az sıkıntı yaşıyor.	Ürün dosyası, kısmen düzenli sayılabilir. Okuyucu aradığını bulmakta biraz zorlanıyor.	Ürün dosyası, düzene ilişkin bir görüntü var ama okuyucu aradığını bulmakta çok zorlanıyor.
Dilbilgisi	Dilbilgisi ile ilgili hiçbir hata yok (kelime bilgisi, noktalama işaretlerinin kullanımı, gramer, vb.).	Dilbilgisi konusunda çok az hata var.	Dilbilgisi ile ilgili göze çarpan önemli hatalar var.	Dilbilgisi ile ilgili çok sayıda hata var.
Kişisel yansıma	Tüm yansımalar betimleyici ve öğrencinin iç dünyasını yansıtıcı kişisel etkileşimleri içeriyor.	Yansımaların büyük bölümü betimleyici ve öğrencinin iç dünyasını yansıtıcı kişisel etkileşimleri içeriyor.	Yansımaların bazıları betimleyici ve öğrencinin iç dünyasını yansıtıcı kişisel etkileşimleri içeriyor.	Yansımaların çok azı betimleyici ve öğrencinin iç dünyasını yansıtıcı kişisel etkileşimleri içeriyor.
Ürün dosyasının sunumu	Öğrenci açık ve anlaşılır biçimde konuştu, diğer öğrencilerle uygun göz teması kurdu ve sorulan soruları kendinden emin biçimde cevapladı.	Öğrenci büyük ölçüde açık ve anlaşılır biçimde konuştu, diğer öğrencilerle uygun göz teması kurdu ve sorulan soruları cevapladı.	Öğrenci kısmen açık ve anlaşılır biçimde konuştu, diğer öğrencilerle göz teması kurdu ve sorulan soruları cevaplayabildi.	Öğrenci açık ve anlaşılır biçimde konuşmadı, diğer öğrencilerle nadiren göz teması kurdu ve sorulan soruları cevaplarırken zorluk çekti.
Ürün dosyasının bir bütün olarak etkililiği	Ürün dosyası, öğrencinin becerilerini, yeterliklerini ve bilgisini çok iyi bir biçimde gösteriyor.	Ürün dosyası, öğrencinin becerilerini ve bilgisini göstermeye yardımcı oluyor.	Ürün dosyası, öğrencinin becerilerini ve bilgisini kısmen gösteriyor.	Ürün dosyası, öğrencinin becerilerini, yeterliklerini ve bilgisini göstermiyor.

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM

ÖĞRENCİ GÖZLEM ÖLÇEĞİ

Açıklama: Bu ölçek etkinlik süresince öğrencilerin yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Adı – Soyadı:

GÖZLENECEK KAZANIMLAR	DERECELER				
	Her Zaman	Sıklıkla	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman
	5	4	3	2	1
I. DERSE HAZIRLIK					
1. Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilir.					
2. Ulaştığı kaynaklardan etkin bir biçimde yararlanır.					
3. Derse değişik yardımcı kaynaklarla gelir.					
4. Derse hazırlıklı gelir.					
Toplam					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
1. Konu ile ilgili görüşlerini çekinmeden ifade eder.					
2. Görüşü sorulduğunda söyler.					
3. Yeni, özgün ve eleştirel sorular sorar.					
4. Özgün görüşler belirtir ve farklı örnekler verir.					
5. Dersi iyi dinlediği izlenimi veren sorular sorar.					
Toplam					
III. İNCELEME – ARAŞTIRMA – GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
2. Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır.					
3. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
4. Gözlemlerini dikkatli bir şekilde yapar.					
5. Gözlemleri sonucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur.					
6. Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.					
Toplam					
GENEL TOPLAM					

Ölçme değerlendirme ile ilgili yukarıdaki açıklamalar ve örnek formlar 12-16 Mayıs 2008 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen 842 NOLU ÖĞRETİM SÜRECİNİ GELİŞTİRME SEMİNERİ'NDEN alınmıştır.

EK-9:ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Eray GEDİKOĞLU
Eğitim	Gazi Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği [Haziran-2010] Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü-Eğitim Programları ve Öğretim Yüksek Lisans Programı [Devam Ediyor]
İş Tecrübesi	Karabük Halk Eğitim Merkezi ve ASO-Bilişim Teknolojileri Öğretmeni [Eylül 2011-Temmuz 2013] Milli Eğitim Bakanlığı-Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği [Eylül 2013- Devam Ediyor]
İletişim	Tel: 0506 561 8480 E-Posta: eray.gedikoglu@gmail.com